

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2024

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דין וחשבון רבעוני
ליום 30 בספטמבר 2024
28 בנובמבר 2024

1. דוח הדירקטוריון

2. תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

3. נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
המיוחסים לחברה עצמה (תקנה 38ג')

4. דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

5. דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1-4	1. מבנה הקבוצה, תחומי הפעילות והתפתחויות בקבוצה
1-4	1.1 מבנה הקבוצה
1-4	1.2 תחומי פעילות והתפתחויות בקבוצה
1-4	2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד
1-4	2.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה
1-9	2.2 מידע כספי לפי תחומי הפעילות
1-28	2.3 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי
1-29	2.4 הון ודרישות הון
1-35	2.5 ניתוח התפתחות תזרים מזומנים, מקורות המימון והנזילות
1-40	3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
1-40	3.1 נתונים כלכליים עיקריים
1-41	3.2 מגמות עיקריות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח ולאחריה
1-43	4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד
1-43	4.1 כללי
1-45	4.2 חיסכון ארוך טווח
1-47	4.3 ביטוח כללי
1-49	4.4 פעילות מקס
1-52	5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם
1-54	6. סקירת הסיכונים במקס
1-69	7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד
1-69	7.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים
1-69	7.2 התחייבויות תלויות
1-69	7.3 הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "דוח הדירקטוריון") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2024 (להלן: "תקופת הדוח") ובשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הרבעון").

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי הביטוח, ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "ממונה"); דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי כרטיסי אשראי ערוך בהתאם להוראות הדיווח של המפקח על הבנקים (להלן: "המפקח") ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוח התקופתי" ו/או "דוחות כספיים שנתיים").

מידע צופה פני עתיד

הדוח של החברה המובא להלן עשוי להכיל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד, ככל שנכלל, מבוסס, בין השאר, על הערכות והנחות של הנהלות הקבוצה וחברות הבנות ועל תחזיות עתידיות הקשורות להתפתחויות כלכליות ואחרות בארץ ובעולם, להוראות חקיקה ורגולציה, תחרות בענפי הפעילות של הקבוצה, שינויים חשבונאיים ומיסויים והתפתחויות טכנולוגיות. על אף שהחברה והחברות המאוחדות סבורות שהנחותיהן סבירות נכון למועד הדוח, הרי שאינן ודאיות מטבען ויתכן שבפועל התוצאות יהיו שונות מהותית מאלו שנחזו, ועל כן, קוראי הדוח צריכים להתייחס למידע זה בזהירות המתבקשת.

1. מבנה הקבוצה, תחומי הפעילות והתפתחויות בקבוצה

1.1 מבנה הקבוצה

בעלי מניותיה של החברה

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה. לפרטים נוספים בדבר ההחזקות בחברה ושינויים בתקופת הדוח ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

1.2 תחומי פעילות והתפתחויות בקבוצה

1.2.1 לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ומבנה האחזקות בקבוצה ראה סעיף 1.1 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2023.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

פעילות החברות בקבוצה מושפעת מרגולציה מתמדת ומשינויים ורפורמות רגולטוריות. פעילות כלל ביטוח ותוצאותיה מושפעות במידה ניכרת משינויים בשוקי ההון, ובין היתר גם משינויים בשיעור הריבית אשר לה השלכות על ההתחייבויות הביטוחיות ועל תיקי הנכסים הפיננסיים של כלל ביטוח וכנגזרת גם על דמי הניהול ועל המרווח הפיננסי מהשקעות. פעילות מקס מושפעת מתנאים מאקרו כלכליים, יוקר המחיה וגובה שיעור הריבית במשק. תנאים מאקרו כלכליים משפיעים על רמת הצריכה הפרטית והעסקית, אשר משפיעים על מחזורי הפעילות של החברה ומשליכים באופן ישיר על תוצאותיה העסקיות.

2.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה:

א. אישור מדיניות וחלוקת דיבידנד של החברה

בחודש ספטמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד. זאת, בין היתר, בהמשך לקביעת מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות הבנות העיקריות של החברה, כלל ביטוח (ראה סעיף ג להלן) ומקס (ראה סעיף ד להלן).

בהתאם למדיניות שנקבעה, החברה תחלק דיבידנד שנתי בשיעור שלא יפחת מ-50% מהדיבידנד שמתקבל מחברות הבנות של החברה באותה שנה.

מובהר, כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה על פי שיקול דעתו הבלעדי, לפיו הדירקטוריון יהיה רשאי לחלק בפועל שיעורים שונים (גבוהים יותר או נמוכים יותר) או שלא לחלק דיבידנד כלל. כמו כן, ביצוע כל חלוקה בפועל יהיה כפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד, ולהתניות הפיננסיות שנטלה על עצמה החברה ו/או שתיטול על עצמה החברה בעתיד, לכך שהחלוקה לא תשפיע לרעה על מצב תזרים המזומנים של החברה ומידת הזדקקותה של החברה למזומנים למימון פעילותה לרבות השקעות עתידיות, כפי שתהיה מעת לעת, ו/או פעילותה העתידית הצפויה ו/או המתוכננת.

דירקטוריון החברה יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין והרגולציה החלות על החברה, על שינויים במדיניות הדיבידנד, לרבות שיעור הדיבידנד שיחולק.

בהמשך לאמור לעיל, ביום 28 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-60% מהדיבידנדים שהוכרזו ו/או חולקו בחברות הבנות של החברה למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

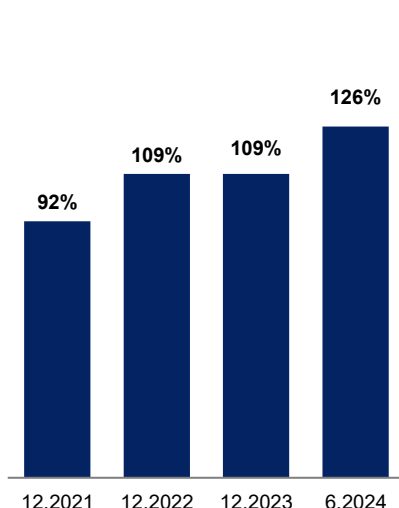
ב. יחס כושר פירעון וחלוקת דיבידנד בכלל ביטוח

כלל ביטוח פרסמה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024, במסגרתו היחס ללא הוראות הפריסה לאחר חלוקת דיבידנד הינו 126%, לעומת יחס של 109% ליום 31 בדצמבר 2023.

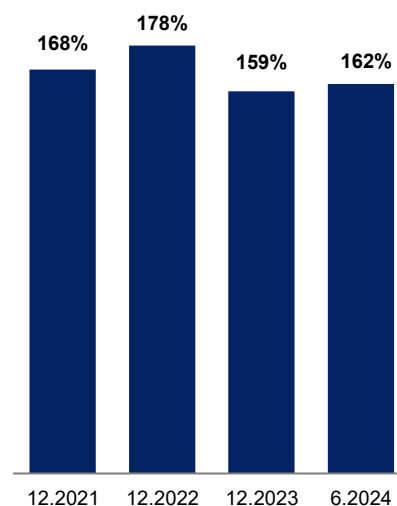
בהתחשב בהוראות הפריסה היחס לאחר חלוקת דיבידנד ועדכון סכום הניכוי הינו, 162% ליום 30 ביוני 2024 לעומת 159% ליום 31 בדצמבר 2023 בהתאמה. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.4 להלן ובאור 7 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

בהתאם למדיניות חלוקת דיבידנד של כלל ביטוח (ראה באור 7(ג)1(ב) לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים) ביום 27 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון כלל ביטוח חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-45% מהרווח הכולל של כלל ביטוח בשנת 2023 וזאת לאחר בחינת מלוא ההיבטים לרבות עמידת כלל ביטוח ביעדי יחסי כושר פירעון כלכלי המפורטים לעיל.

יחס כושר פירעון
ללא יישום הוראות פריסה

יחס כושר פירעון

1) בהתחשב בפעולות הוניות שהתרחשו לאחר יום 30 ביוני 2024 למועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024.

2) לפרטים בדבר גילוי בדבר מודל סטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי של כלל ביטוח, אשר בהתאם לתנאי השוק ליום 30 ביוני 2024 השפעתו מוערכת בתוספת שיעור של כ-17%, ללא התחשבות בהוראות המעבר, ובתוספת שיעור של כ-9% עם התחשבות בהוראות המעבר. ראה סעיף 2.4 להלן.

ג. אישור יעד הון פנימי, מדיניות חלוקת דיבידנד של חברת מקס

בהמשך לאמור בביאור 17(ו) לדוחות הכספיים השנתיים, בעניין יעד הלימות הון במקס, ולאמור בביאור 17(ג) לדוחות השנתיים, בעניין דיבידנד במקס, ביום 30 ביוני 2024, אישר דירקטוריון מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס"), חברה בת של החברה, כי היעד הפנימי של מקס ליחס הון עצמי רובד 1 יעמוד על 9.25% ומדיניות לחלוקת דיבידנדים, לפיה החל משנת 2024 תוכל מקס לחלק מדי שנה דיבידנדים בסכום של עד 30% מהרווח הנקי לשנה שקדמה לשנת החלוקה, על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של מקס.

מובהר כי בקביעת מדיניות זו אין משום התחייבות של מקס לחלק דיבידנד במועד או בשיעור כלשהו, כי כל חלוקה תהיה בשיקול דעתו המלא של דירקטוריון מקס ותהיה טעונה אישור פרטני של דירקטוריון מקס, בכפוף בין היתר לעמידה בכל המגבלות החלות על מקס מכוח הדין ומכוח הוראות הפיקוח על הבנקים.

בהתאם, ביום 30 ביוני 2024, אישר דירקטוריון מקס חלוקה של דיבידנד בסך 62 מיליוני ש"ח, המהווה כ-28% מהרווח הנקי של מקס לשנת 2023. הדיבידנד שולם ביום 3 ביולי 2024.

הדיבידנד שולם תוך עמידה בכל המגבלות החלות על מקס.

ד. שוקי ההון ועקום ריבית חסרת סיכון בתקופת הדוח ולאחריו

התוצאות בתקופת הדוח ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 הושפעו בעיקר מתנודתיות בשוקי ההון, בעיקר במדדי המניות אשר השפיעו על ההכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו. יצוין עוד שבפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים לא נגבו בתקופת הדוח דמי ניהול משתנים (לכלל ביטוח קיימת התחייבות למבוטחים בסך של כ-0.3 מיליארדי ש"ח לפני מס למועד הדוחות הכספיים ביניים וסך של כ-0.2 מיליארדי ש"ח בסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים אשר עד להשלמתה לא תגבה כלל ביטוח דמי ניהול משתנים). בנוסף, בתקופת הדוח חלו שינויים של עקום הריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיה אי נזילות אשר הביאה להקטנת התחייבויות הביטוח. לפרטים בדבר השלכות האמור על התוצאות ראה טבלת השפעות מיוחדות בסעיף 2.2 להלן. לפרטים בדבר רגישות הקבוצה לשינויים בשיעורי הריבית ראה ביאור 42 לדוחות הכספיים השנתיים.

ה. פירעון הלוואת סינדיקציה בסימקס

בחודש פברואר 2024 השתמשה החברה בתמורה שקיבלה מהנפקות אג"ח וביצעה פירעון מוקדם של מלוא ההלוואה שנטלה סימקס החזקות בע"מ בשנת 2019, מסינדיקציית מלווים שהינם גופים מוסדיים (להלן: "הלוואת הסינדיקציה") כמסבר בבאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים. בעקבות כך הקבוצה הקטינה את הוצאות המימון שלה הרבעון ביחס לאשתקד ובנוסף האריכה את מח"מ התחייבויותיה.

ו. הנפקת כתבי התחייבות נדחים (החלפת סדרה י' והרחבת סדרה יג') בחברת הבת כלל ביטוח

בחודש ינואר 2024 הנפיקה כלל ביטוח למחזיקי כתבי התחייבות (סדרה י') שנענו להצעת רכש חליפין, כתבי התחייבות נדחים (סדרה יג'), בסך כולל של 508 מיליוני ש"ח ע.ג., בדרך של הרחבת סדרה. תנאיהם של חלק מכתבי ההתחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתבי התחייבות סדרה יג' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותית בהתאם להגדרת התקן, ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ-1.6 מיליוני ש"ח.

כמו כן, בחודש באפריל 2024, הנפיקה כלל ביטוח לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה יג'), בדרך של הרחבת סדרה קיימת. לפרטים נוספים ראה באור 6 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

ז. מלחמת חרבות ברזל

בהמשך לאמור בבאור 46(יא) בדוחות הכספיים לשנת 2023, המשק הישראלי ממשיך להתנהל בשגרת מלחמה. המשק חזר לפעילות כמעט מלאה, מלבד האזורים אשר נפגעו באופן ישיר מאירועי ה-7 באוקטובר 2023 וכן באזור צפון הארץ, בו התרחב טווח הירי והתעצמה הלחימה בחודשים האחרונים ותושביו עדיין מפונים מבתיים ועסקים באזורים אלה טרם חזרו לפעילות.

דירוג האשראי של ישראל

חברת הדירוג עדכנו את דירוג מדינת ישראל ותחזיות הדירוג שלהן על רקע החרפת העימות בין ישראל לאיראן והסיכונים הגיאופוליטיים עמם מתמודדת ישראל מאז פרוץ המלחמה באופן הבא: "סוכנות דירוג האשראי Moody's (להלן: "מודי'ס") הודיעה ביום 9 בפברואר, 2024 על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מרמה של A1 לרמה של A2 באופן דירוג שלילי. הורדת דירוג האשראי ושינוי אופק הדירוג ל"שלילי" שיקפו בעיקר, כפי שהסבירה סוכנות הדירוג, את חוסר הוודאות לגבי ההשלכות הכלכליות של המלחמה, מועד ואופן סיום המלחמה והשינוי במצב הפיסקלי. חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P הודיעה ביום 18 באפריל, 2024 על הורדת הדירוג של ישראל מרמת AA- לרמת A+ והותירה את תחזית הדירוג שלילית. כמו כן, ביום 2 באפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של A+ אולם שינתה את תחזית הדירוג מיציבה לשלילית.

ביום 1 באוגוסט 2024 פרסמה חברת דירוג האשראי S&P הודעה, במסגרתה ציינה כי הפוטנציאל לסכסוך רחב יותר באזור, מציג סיכונים משמעותיים לישראל. על פי הודעת החברה, הסלמה נוספת אינה חלק מהתרחיש הבסיסי ועלולה להוות סיכון לדירוג הנוכחי של המדינה.

כמו כן ביום 12 אוגוסט, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הורידה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A עם אופק דירוג שלילי. הסיבות להורדת הדירוג נובעות בין היתר מהימשכות הלחימה בעזה והעלייה בסיכונים הגיאופוליטיים.

ביום 27 לספטמבר, 2024 הודיעה סוכנות הדירוג Moody's על הורדה של דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל בשתי דרגות (בפעם אחת) מ-A2 ל-Baa1, עם תחזית שלילית.

ביום 1 לאוקטובר, 2024 הודעה סוכנות הדירוג S&P על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-A+ ל-A עם תחזית שלילית ובכך הקדימה את הודעתה שתוכננה ליום 8 בנובמבר 2024 בחמישה שבועות. הסיבות להורדת דירוג האשראי שלא מן המניין הן, בין היתר, בגלל החרפת הסכסוך בין ישראל וחזבאללה, אשר לטענתם יהפוך בסבירות גבוהה לאינטנסיבי וממושך.

השפעה על הדוח הכספי

בתקופת הדוח ונכון למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים לא חלו שינויים מהותיים בנוגע להשפעות המלחמה על תוצאותיה הכספיות של כלל ביטוח.

מקס עדכנה כי החל מחודש דצמבר 2023 ובמהלך תקופת הדוח גדלו בהדרגתיות מחזורי ההנפקה בארץ ומחזורי הסליקה במקס ואף עלו על המחזורים שהיו בתקופה המקבילה אשתקד. מחזורי ההנפקה של מקס בחו"ל אשר הושפעו לאורך כל תקופת המלחמה, החלו גם הם לגדול בהדרגתיות אך כל החמרה או אירוע בטחוני המתרחש בתקופה זו משפיע ישירות על מחזורי חו"ל. למרות שברבעונים השני והשלישי של השנה הסתכמו מחזורי חו"ל בהיקפים דומים לאלה של התקופות המקבילות אשתקד, לאור מחזור חו"ל הנמוך יחסית ברבעון הראשון של השנה, מחזורי חו"ל המצטברים לתקופת הדוח, עדין נמוכים יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי מבוסס על שיקול דעת והערכות ועדיין כרוך בשלב זה באי-ודאות. בהמשך לאמור בדוח הכספי של מקס לשנת 2023, מקס הגדילה את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הערכות של גידול פוטנציאלי בסיכון האשראי של לקוחותיה.

כמו כן, ביום 18 בנובמבר 2024, בעקבות נפילת חלקי טיל סמוך לאתר מקס בבני ברק, נגרמו לבניין המשרדים אותו שוכרת מקס, נזקי רכוש כתוצאה מהדף ומרסיסים. הערכת המצב של מקס היא כי לא נגרם נזק למערכות התשתית שלה ומקס ממשיכה לפעול ולתת שירות ללקוחותיה באופן מלא. בתיאום עם הגורמים הרלוונטיים ברשויות ועם המשכיר, החלו באופן מיידי הפעולות הנדרשות לשיפוץ. מקס מעריכה כי עבודות השיפוץ יימשכו מספר חודשים, אולם לא ישפיעו על פעילותה העסקית.

הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לתנודות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות במשק הישראלי ולסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. קיים קושי להעריך את התמשכות והיקף המלחמה ואת השפעתה האפשרית על הפעילות הכלכלית ברחבי המדינה, על שווקי ההון ואת מידת הפגיעה הפוטנציאלית בכושר ההחזר של לקוחותיה הפרטיים והעסקיים של מקס מחד, ואת ההשפעות המתנות של תוכניות סיוע והקלות אחרות מנגד.

לפיכך, לא ניתן להעריך למועד פרסום הדוח את היקף ההשפעה המלאה של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

סיכונים סייבר ואבטחת מידע

החל מראשית המלחמה וביתר שאת בחודשים האחרונים, הקבוצה עדה לעליית מדרגה בהיקף ובמורכבות תקיפות הסייבר כנגד חברות הקבוצה. חברות הקבוצה נוקטות מעת לעת פעולות מתמשכות ומבצעות שיפור בתשתיות, שנועדו להתמודד עם הסיכון האמור.

ח. תשלום מבוסס מניות

בהמשך לאמור בביאור 44 בדוחות הכספיים השנתיים, ביום 19 במאי 2024 החליט דירקטוריון החברה לפרסם מתאר המתייחס להקצאת עד 1,400,000 כתבי אופציה מסוג א' אשר יוצעו מכוחו, בהתאם לתוכנית 2021, לעובדים ולנושאי משרה של החברה ו/או חברות בשליטתה. הקצאת האופציות שיוצעו על פי המתאר כפופה לקבלת כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי כל דין להצעת ניירות ערך לפי מתאר, להנפקתם ולפרסום המתאר. המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו יהיו כ- 0.44% מהון החברה נכון למועד הדיווח, בהנחת מימוש מקסימלית. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות רגילות של החברה בהתאם לשווי ההטבה הגלום באופציות, בכפוף להתאמות. שווי ההטבה מבוסס על הערכת שווי האופציות במועד הענקתן אשר עומד על כ- 14.1 ש"ח לאופציה, כאשר השווי ההוגן של כל מנה נפרס על פני תקופת ההבשלה. שווי ההטבה חושב באמצעות שימוש במודל הבינומי והוערך בכ- 18.75 מיליוני ש"ח לכלל האופציות שיוענקו לנושאי משרה ועובדים בקבוצה כאמור. הקצאת האופציות מסוג א' תהיה בשלוש מנות שיתפרסו על פני שלוש שנים, ותהיינה ניתנות למימוש החל מתום שנה, שנתיים ו-3 שנים ממועד ההקצאה, ועד לתום שנה ממועד ההבשלה. (כאשר ביחס למנה הראשונה נדרשות לפחות שנתיים של הבשלה והחזקה).

החברות הבנות תישאנה בהוצאה בגין שווי האופציות כאמור ותשפה את החברה במלוא הטבה זו, בהתאם לשווי ההטבה הכספי שירשם בספרי החברה ובהתאם לכללי החשבונאות.

ט. הגשת טיטות תשקיף של חברת מקס

לפרטים ראה סעיף 5.2.4 ב.ב. להלן.

י. הסכם עם המוסד לביטוח לאומי מכוח חוק הביטוח הלאומי

לפרטים ראה באור 12(ד) לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

יא. שינוי הנחות אקטואריות בחישוב התחייבויות גמלה

לפרטים ראה באור 12(ד)1(ד) לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

יב. השפעות מהותיות צפויות של תקני דיווח כספי בינלאומיים 9 ו-17 למועד המעבר (להלן: "תקני הדיווח) על ההון ועל יתרת מרווח שירות חוזי

במסגרת היערכות כלל ביטוח ליישום תקני הדיווח בשנת 2025 (כאמור בבאור 13 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים);

ובהתאם לנתונים לא סקורים ולא מבוקרים על ידי רואי החשבון המבקרים, שגובשו על ידי כלל ביטוח, נכון למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים, בכל הנוגע ליישום הוראות למועד המעבר של התחייבויות ונכסי הביטוח שיטופלו על פי תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ולהשפעות של היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 לגבי מכשירים פיננסיים; כלל ביטוח מעריכה בשלב זה ובאופן ראשוני כי ההשפעות המהותיות על יתרות הפתיחה של הדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2024 (מועד המעבר שנקבע על ידי רשות שוק ההון), לעניין ההון ויתרת מרווח שירות חוזי, תהינה כמפורט להלן:

אומדן סך ההון של כלל ביטוח למועד המעבר צפוי להיות בסכום שבין 5.15 עד 5.75 מיליארד ש"ח ובחברה בסכום שבין 7 עד 7.6 מיליארד ש"ח (לעומת הון חשבונאי של כלל ביטוח בסכום של כ-6.7 מיליארד ש"ח והון חשבונאי של החברה בסכום של כ-8.6 מיליארד ש"ח, בהתאם לדוחות הכספיים של כל אחת מהן ליום 31 בדצמבר 2023).

כמו כן, כלל ביטוח צופה להכיר ביתרת מרווח שירות חוזי – CSM¹ (נטו מביטוח משנה) בסכום שבין 8.4 עד 9.2 מיליארד ש"ח לפני מס ובסכום שבין 5.5 עד 6.2 מיליארד ש"ח נטו לאחר מס.

יובהר שיתרת מרווח שירות חוזי זו תוכר כהכנסה משירותי ביטוח על פני תקופת השירות, בהתאם להנחות האקטואריות והפיננסיות ליום 31 בדצמבר 2023 וככל שיחולו שינויים בהנחות, הדבר יביא לעדכון היתרה. כמו כן, יובהר שיתרה זו מתייחסת בעיקרה בגין חוזה ביטוח חיים ובריאות זמן ארוך ואינה מתייחסת להכנסות בגין חוזה ביטוח בריאות לזמן קצר וכללי, פעילות פנסיה וגמל, סוכנויות וכרטיסי אשראי.

להרחבה בנושא יישום תקני דיווח כספי בינלאומי 9 ו-17 ראה באור 13 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

יצוין כי כלל ביטוח טרם השלימה את כל הבקורות והבדיקות בקשר לנתונים אלו, ויתכנו שינויים בנתונים האמורים עד למועד היישום בפועל.

המידע האמור נכלל בעיקרו בנתונים שנשלחו לרשות שוק ההון, בהתאם למפת הדרכים שפרסמה הרשות לאימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ובסקרי השפעות כמותיות שנועדו לסייע לכלל ביטוח ולרשות שוק ההון להעריך את רמת המוכנות של כלל ביטוח ושל הרשות ליישום התקנים החדשים תוך סיוע בתהליך קבלת ההחלטות. משכך, ייתכנו התאמות בנתונים, בין היתר בהתאם להנחיות הרשות, שינויי מדיניות חשבונאית או בעקבות המשך ההיערכות של כלל ביטוח ליישום התקן, לרבות בעקבות דיונים עם רואי החשבון המבקרים.

אופן היישום של התקן עשוי להיות כפוף לשינויים או להתאמות גם בעקבות הבהרות או עדכונים בתקני הדיווח הכספיים הבינלאומיים, שינויים בפרקטיקה הקיימת בחו"ל והפרקטיקה המתגבשת בישראל, שינויים רגולטוריים, שינויי מס או שינויים והתאמות באומדנים שונים שנערכו על ידי כלל ביטוח בהתאם לשיקול דעת מקצועי. לפיכך, אין לראות בנתונים שלעיל כנתונים מחייבים או כתוצאות מחייבות. על כן, מלוא המידע שנכלל לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

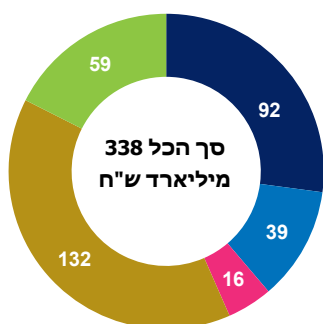
¹ Contractual Service Margin

2.2 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגורי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים).

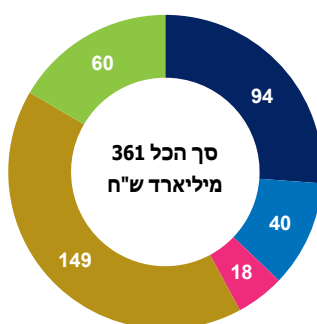
כלל ביטוח מציגה גידול בתקופת הדוח בנכסים המנוהלים ובמכירות בכל המוצרים למעט, חוץ השקעה בביטוח חיים אשר הושפעו ממצב השווקים.

תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה

נכסים מנוהלים
ליום 31 בדצמבר, 2023

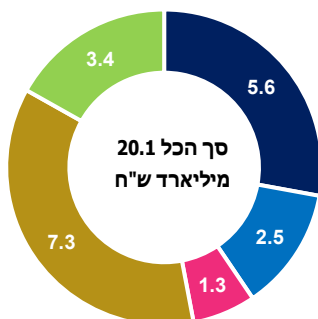

נכסים מנוהלים
ליום 30 בספטמבר, 2024

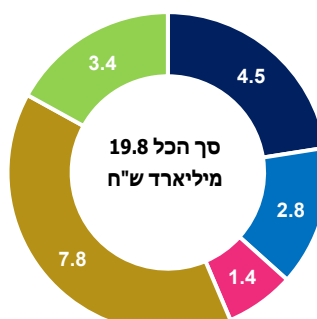

■ חוץ ביטוח וחוי השקעה
■ תלוי תשואה
■ נוסטרו
■ מקס
■ פנסיה
■ גמל

פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים
ותקבולים לתקופה של 1-9/2023

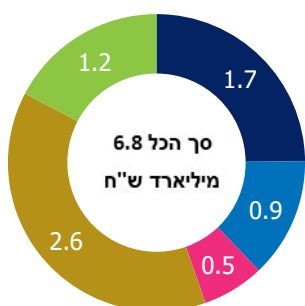

פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים
ותקבולים לתקופה של 1-9/2024

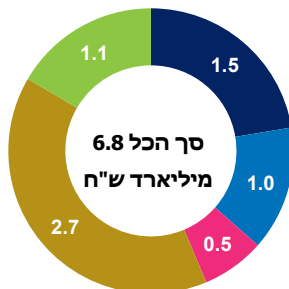

■ פרמיות ביטוח חיים
■ פרמיות ביטוח כללי
■ פרמיות ביטוח בריאות
■ דמי גמולים פנסיה
■ דמי גמולים גמל

פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים
ותקבולים לתקופה של 7-9/2023

פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים
ותקבולים לתקופה של 7-9/2024

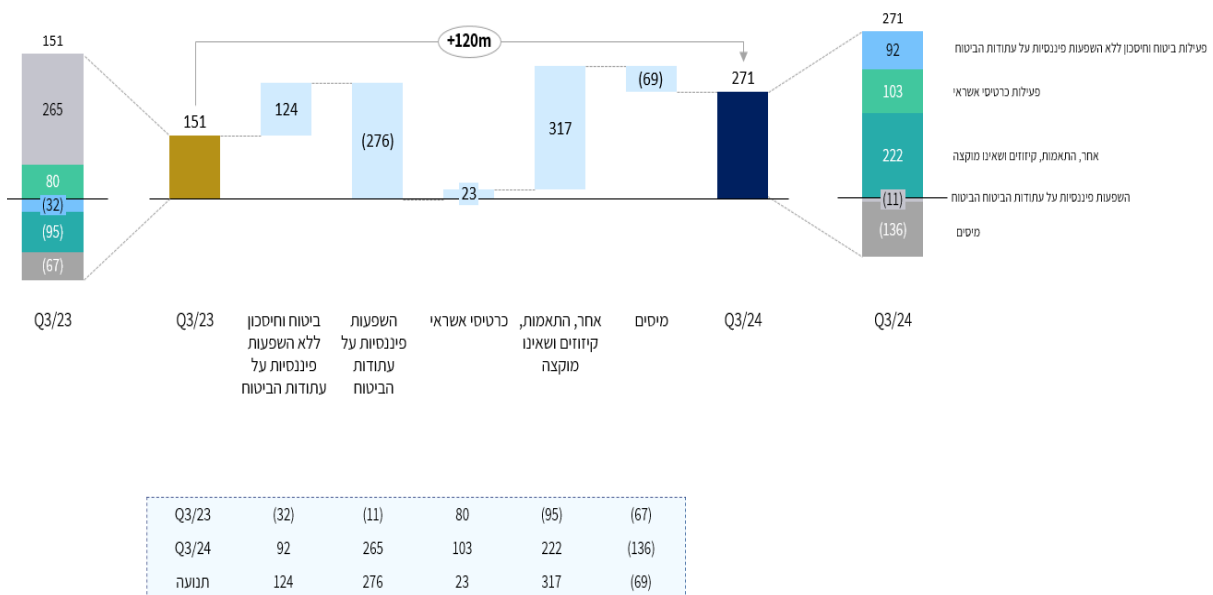
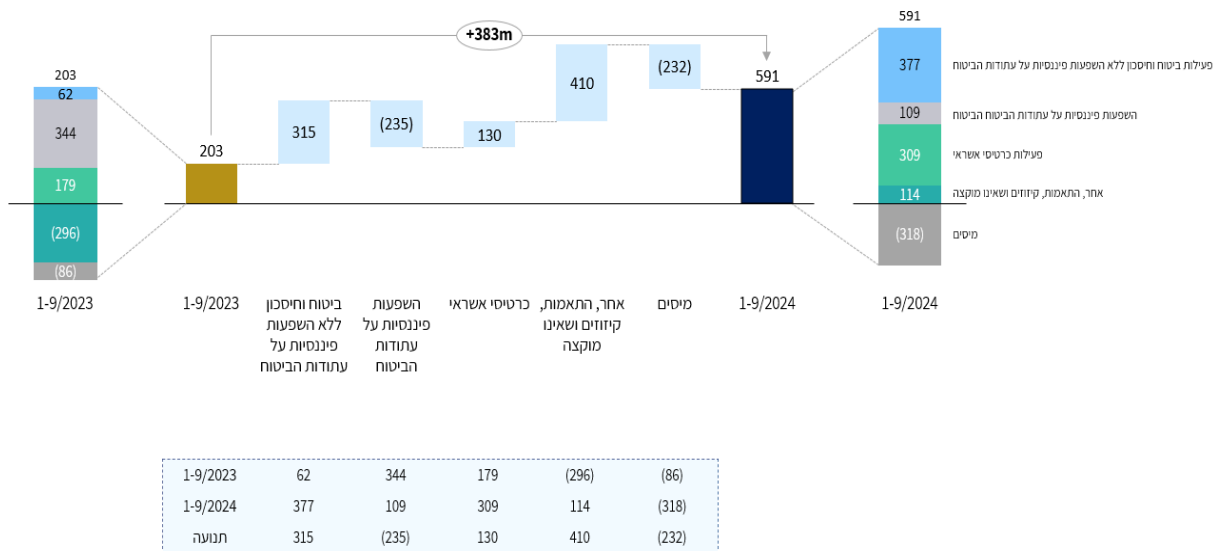

■ פרמיות ביטוח חיים
■ פרמיות ביטוח כללי
■ פרמיות ביטוח בריאות
■ דמי גמולים פנסיה
■ דמי גמולים גמל

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל, למעט מסלולי קופות גמל מבטיחות תשואה וקרנות הפנסיה, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. תקבולים בגין חוזה השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא מקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזה ביטוח וחוזי השקעה.

לפרטים נוספים בדבר הפרמיות במגזרי הפעילות השונים ראו באור 4 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

להלן השינויים העיקריים ברווח הכולל לעומת תקופות קודמות:

להלן פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל, יצוין כי לאור השלמת רכישת סימקס ב-27 למרס 2023, תוצאות הפעילות של סימקס אוחדו החל מה-1 לאפריל, 2023 פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל במסגרת הדוחות הכספיים של החברה למעט ההפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס אשר נכללה במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, כאמור להלן:

במיליוני ש"ח	סעיף	1-9		7-9		לשנת
		2024	2023	2024	2023	
		בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
ביטוח וחסכון	ביטוח חיים ללא השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח	2.2.1.1	(139)	(116)	(36)	(159)
	פנסיה	2.2.1.4	37	38	13	47
	גמל	2.2.1.3	6	8	1	10
	סך הכל חיסכון ארוך טווח ללא השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח		(96)	(70)	(22)	(102)
	ביטוח כללי ללא השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח	2.2.2	389	135	83	229
	בריאות ללא השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח	2.2.3	85	(3)	32	25
	סך הכל רווח (הפסד) כולל בגין ביטוח וחסכון ללא השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח		377	62	92	152
	השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח (*)		109	344	(11)	365
	סך הכל רווח כולל בגין ביטוח וחסכון		486	406	81	517
	כרטיסי אשראי	2.2.4	309	179	103	238
אחר ולא מוקצה	הוצאות מימון	2.2.7	(242)	(211)	(78)	(294)
	אחר	2.2.5	326	58	301	138
רווח לפני פעולות איחוד	סך הכל רווח כולל לפני מס לפני פעולות איחוד מקס		879	431	408	598
	הפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס (**)		-	(220)	-	(220)
התאמות וקיצוים	הפחתת עודפי עלות בגין עסקת מקס		36	80	2	98
	סך הכל התאמות וקיצוים לפני מס		36	(140)	2	(122)
רווח לפני מס	סך הכל רווח כולל לפני מס		914	291	410	476
	הוצאות מיסים		318	86	136	167
רווח אחרי מס	סך הכל רווח (הפסד) הכולל לתקופה, נטו ממס		596	205	274	309
	מיוחס לבעלי המניות של החברה		591	203	271	305
	מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		5	2	3	4
	תשואה להון במונחים שנתיים (באחוזים) (***)		9.2	3.4	12.2	3.8

(*) בעיקר בגין שינוי של עקום הריבית חסרת סיכון. לפרטים נוספים בדבר ההשפעות פיננסיות על עתודות הביטוח ראה את הטבלה בסעיף 2(א) להלן.

(**) במסגרת האיחוד של מקס בהתאם לתקני חשבונאות, החברה רשמה הפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס וזאת מעבר לשווי ההוגן. לפרטים נוספים ראה בראש 3(ט)1(ד) בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

(**) התשואה להון מחושבת על בסיס הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה מחולק בהון לתחילת התקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה.

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח

הרווח הכולל לאחר מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-591 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-203 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השיפור ברווח מאופיין בעליה משמעותית ברווח מפעילות עסקית ומעליה ברווח הפיננסי בשל השגת תשואות ריאליות גבוהות יותר בשוק ההון כמפורט להלן.

יודגש שביום 27 במרס 2023, השלימה החברה את רכישת חברת סימקס (ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים). בעקבות כך, בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2023, איחדה החברה לראשונה את יתרות הנכסים וההתחייבויות של סימקס וחברות בשליטתה.

תוצאות הפעילות של סימקס והחברות בשליטתה וההתאמות בקשר עם הרכישה נכללו בתוצאות של הדוחות הכספיים של החברה החל מה-1 באפריל 2023, למעט הפרשה לכשל אשראי ברכישת מקס, שנרשמה ברבעון הראשון 2023.

להלן עיקר השינויים בתוצאות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד:

ביטוח וחיסכון ללא השפעות פיננסיות על העתודות

סך הכל רווח בגין מגזרי הביטוח והחיסכון ללא השפעות פיננסיות על ההתחייבויות לפני מס, הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ-377 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ-62 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות חיתומיות וניהול נכסי חיסכון:

בתקופת הדוח חלה עליה משמעותית ברווח החיתומי בעיקר במגזר ביטוח כללי ובמגזר ביטוח בריאות מול התקופה המקבילה אשתקד כמפורט להלן בסעיפים 2.2.3-2.2.1.

בתקופת הדוח נרשם גידול בדמי הגמולים שהתקבלו מפעילות הגמל ומפעילות הפנסיה, מנגד נרשם קיטון בתקבולים מחוזי השקעה שנובעים, בין היתר, מהתנודתיות בשווקי ההון, כך שסך הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה הסתכמו לסך של כ-19.8 מיליארדי ש"ח, לעומת סך של כ-20.1 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-2%.

הכנסות מהשקעות ושווקי ההון:

בתקופת הדוח נרשמו תשואות גבוהות יותר בשוקי ההון ביחס לאשתקד אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-523 מיליוני ש"ח וכן הכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-348 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בביטוח חיים בסך של כ-474 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-82 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יצוין כי, לאור התשואות הריאליות השליליות בשווקי ההון אשתקד, החברה לא גבתה בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, דמי ניהול משתנים ונכון למועד הדוח קיימת התחייבות למבוטחים בגין תשואה שלילית בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בסך של כ-0.3 מיליארדי ש"ח, אשר עד להשלמתה לא תגבה כלל ביטוח דמי ניהול משתנים.

עדכוני הנחות אקטואריות:

בתקופת הדוח חל שינוי בהנחות אקטואריות בחישוב התחייבויות גמלה אשר הביא לגידול בעתודה בסך של כ-59 מיליוני ש"ח ללא השפעה בתקופה המקבילה אשתקד.

כרטיסי אשראי

סך הרווח מכרטיסי אשראי בתקופת הדוח הינו בסך של כ-309 מיליוני ש"ח לפני מס, לעומת כ-179 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הנתונים לתקופה המקבילה אשתקד כוללים גם את נתוני הרבעון הראשון לשנת 2023 ומוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיהם הכספיים של החברה.

ההכנסות של מקס לתקופה זאת הסתכמו לסך של כ-1,668 מיליוני ש"ח. אשר שיקפו את המשך הצמיחה של פעילות מקס. מתוכו סך ההכנסות של מקס מהכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי הסתכם לסך של כ-1,057 מיליוני ש"ח. ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי כוללות עמלות מנפיק, עמלות שירות בגין פעילות מחזיקי כרטיס ועמלות מעסקאות חו"ל וכן, עמלות סליקה והכנסות אחרות מבתי עסק בניכוי עמלות למנפיקים אחרים. מחזורי פעילותה המקומית של מקס גדלו בתשעת החודשים הראשונים וברבעון השלישי של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר הוביל לגידול בהכנסות מקס מעסקאות בכרטיסי אשראי, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. עם זאת, גידול זה קוזז בחלקו על ידי קיטון בהכנסות החברה מעמלות חו"ל, וזאת לאור הקיטון בפעילות התיירות היוצאת והכנסות בעקבות המלחמה.

הכנסות הריבית, נטו של מקס גדלו והסתכמו לסך של כ-601 מיליוני ש"ח, בעיקר בעקבות גידול בפעילות העסקית לאור ניהול אחראי ומוקפד של הגידול בתיק האשראי הצרכני והעסקי של מקס, המלווה בניהול סיכונים מושכל הנדרש לנוכח סביבת המאקרו וחוסר הודאות בנוגע להשפעות המלחמה.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו לסך של כ-159 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך של כ-188 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון בהוצאות להפסדי אשראי נובע בעיקר מכך שבהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, החברה כללה כבר בדוחות הכספיים של הרבעון השלישי של שנת 2023 את ההשפעה הצפויה של המלחמה והגדילה בהתאם את ההפרשה להפסדי אשראי.

כמו כן, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם שיפור באיכות תיק האשראי של החברה, שבא לידי ביטוי, בין היתר, בגידול בחלקן של הלוואות רכבים בתיק האשראי, ובצמצום סיכון ושיפור בדירוגי הסיכון של הלווים.

יש לציין כי בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת מקס לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL), המציגים מתודולוגיה חדשה למדידת ההפרשה להפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך כל חיי מתן האשראי.

הוצאות התפעול של מקס לתשעת החודשים הראשונים הסתכמו ב-658 מיליון ש"ח בהשוואה ל-652 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בנטרול השפעה חד פעמית), הגידול בהוצאות התפעול נובע בעיקר מגידול בפעילות העסקית.

הוצאות מיסים

בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד – 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של המוסדות הכספיים בקבוצה ליום 31 במרס, 2024 עודכנו כך שהן מביאות בחשבון את ההשפעות הנובעות מהעלאת שיעורי המס כאמור לעיל.

כמו כן, השיעור האפקטיבי של ההפרשה למס במקס בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 עמד על 28.3%, בהשוואה ל-23.3% בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בשיעור המס האפקטיבי נובעת מהוצאות מס חד פעמיות אשר נבעו מסגירת שומות מס הכנסה בגין שנים קודמות.

סך ההשפעות האמורות לעיל הביאו לגידול חד פעמי בהוצאות המסים של כ-18 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח.

תשואה להון

התשואה להון במונחים שנתיים בתקופת הדוח עמדה על שיעור חיובי של 9.2%, לעומת שיעור של 3.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

נכסים מנוהלים

במהלך תקופת הדוח חל גידול בנכסים המנוהלים על ידי כלל פנסיה וגמל, אשר נובע בעיקר מתשואות על הנכסים בתקופת הדיווח. כמו כן, חל גידול משמעותי בהכנסות מדמי הניהול הן בפנסיה והן בגמל ביחס לתקופה המדווחת אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2.1.3 ו-2.2.1.4 להלן.

סך הנכסים המנוהלים על ידי הקבוצה הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2024 לסך של כ-361 מיליארדי ש"ח לעומת סך של כ-338 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של כ-7%.

מתוך סך הנכסים כאמור ביום 30 בספטמבר 2024 כ-137 מיליארדי ש"ח נכסים מנוהלים על ידי קרן הפנסיה החדשה לעומת סך של כ-120 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של כ-14%.

התוצאות בתקופת הדוח ובתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה, כמפורט להלן, כוללות בין היתר, את ההשפעות המיוחדות המפורטות הבאות:

לשנת	7-9		1-9		
2023	2023	2024	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
ביטוח חיים					
124	20	(2)	62	32	שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב עתודות גמלא
					רווח בגין שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הגדלת צפי ההכנסות העתידיות (פקטור K)
260	209	-	159	-	
384	229	(2)	221	32	סך הכל השפעת השינויים בריבית על התחייבויות גמלה
-	-	-	-	(128)	שינוי הנחות תמורת בחישוב התחייבויות גמלה
67	-	-	-	69	שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות גמלה
(74)	-	-	-	-	אומדן השפעות מלחמת חרבות ברזל
377	229	(2)	221	(27)	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים
83	36	(9)	123	42	השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי
83	36	(9)	123	42	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי
סיעוד במגזר בריאות					
-	-	-	-	35	השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)
(102)	-	-	-	-	שינוי הנחות אקטואריות בגין שכיחות תביעות סיעוד
(102)	-	-	-	35	סך הכל סיעוד במגזר בריאות
358	36	(11)	344	50	סך הכל השפעת מיוחדות לפני פעולת איחוד
(220)	-	-	(220)	-	פעולת איחוד - הוצאות בגין הפסדי אשראי מקס
138	265	(11)	124	50	סך הכל השפעות מיוחדות לפני מס

ב. תוצאות החברה ברבעון

הרווח הכולל לאחר מס ברבעון הסתכם לסך של כ-271 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ-151 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביטוח וחיסכון ללא השפעות פיננסיות על העתודות

סך הכל רווח בגין מגזרי הביטוח והחיסכון ללא השפעות פיננסיות על ההתחייבויות לפני מס, הסתכם ברבעון בסך של כ-92 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ-32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות חיתומיות וניהול נכסי חיסכון:

ברבעון נרשם שיפור ברווח החיתומי בעיקר במגזר ביטוח כללי ובמגזר ביטוח בריאות מול התקופה המקבילה אשתקד כמפורט להלן בסעיפים 2.2.3-2.2.1.

כמו כן ברבעון נרשם גידול בדמי הגמולים שהתקבלו מפעילות הפנסיה, מנגד נרשם קיטון בתקבולים מחוזי השקעה שנובעים, בין היתר, מהתנודתיות בשווקי ההון, כך שסך הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה הסתכמו לסך של כ-6.8 מיליארדי ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מהשקעות ושוקי ההון:

ברבעון נרשמו תשואות גבוהות יותר בשוקי ההון ביחס לתקופה מקבילה אשתקד אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-177 מיליוני ש"ח וכן מהכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-311 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בביטוח חיים בסך של כ-93 מיליוני ש"ח והפסדי השקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יצוין כי, לאור התשואות הריאליות השליליות בשווקי ההון אשתקד, החברה לא גבתה בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד, דמי ניהול משתנים וקיימת התחייבות למבוטחים בגין תשואה שלילית בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים בסך של כ-0.3 מיליארדי ש"ח, אשר עד להשלמתה לא תגבה כלל ביטוח דמי ניהול משתנים.

כרטיסי אשראי

סך הרווח מכרטיסי אשראי בתקופת הדוח הינו בסך של כ-103 מיליוני ש"ח לפני מס, לעומת כ-80 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

ההכנסות של מקס לתקופה זאת הסתכמו לסך של כ-595 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-567 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד אשר שיקפו את המשך הצמיחה של פעילות מקס. מתוכו סך ההכנסות של מקס מהכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי הסתכם לסך של כ-385 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-364 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. מחזורי פעילותה המקומית של מקס גדלו ברבעון השלישי של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר הוביל לגידול בהכנסות מקס מעסקאות בכרטיסי אשראי, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. עם זאת, גידול זה קוץ בחלקו על ידי קיטון בהכנסות מקס מעמלות חו"ל, וזאת לאור הקיטון בפעילות התיירות היוצאת והנכנסת בעקבות המלחמה.

הכנסות הריבית, נטו של מקס גדלו והסתכמו לסך של כ-206 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-202 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, בעיקר בעקבות גידול בפעילות העסקית וזאת תוך ניהול אחראי ומוקפד, המלווה בניהול סיכונים מושכל הנדרש לנוכח סביבת המאקרו וחוסר הודאות בנוגע להשפעות המלחמה.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו לסך של כ-62 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך של כ-86 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעול של מקס לרבעון השלישי של שנת 2024 הסתכמו ב-238 מיליון ש"ח בהשוואה ל-219 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואה להון

התשואה להון במונחים שנתיים ברבעון עמדה על שיעור חיובי של 12.2%, לעומת שיעור של 7.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

ג. הפחתת עודפי עלות במקס

הפחתת עודפי עלות ברכישת מקס בוצעה על בסיס עבודה של הקצאת עודפי עלות. לפרטים בדבר יתרת עודפי העלות בגין נכסים והתחייבויות מזוהים שנרכשו, אופן הפחתתם והשפעתם על תוצאות החברה ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

2.2.1. חיסכון ארוך טווח

2.2.1.1. פעילות ביטוח חיים

7-9		1-9		ביטוח חיים
2023	2024	2023	2024	
1,483	1,274	4,681	3,866	פרמיות שהורווחו ברוטו
100	(38)	105	(107)	רווח (הפסד) כולל
1.9%	1.8%	1.8%	1.8%	שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת במונחים שנתיים

רווח כולל:

בתקופת הדוח וברבעון - הירידה ברווח בתקופת הדוח וברבעון נובעת בעיקר מירידה בקיטון העתודות עקב עליית של ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות והשפעות פיננסיות נוספות אשר קוזה בעיקר מתשואות גבוהות יותר בשוקי ההון ביחס לתקופה מקבילה אשתקד אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה. כמו כן בתקופת הדוח נרשם גידול בעתודות בשל עדכון הנחות אקטואריות.

תקופת הדוח - התוצאות הושפעו בעיקר מהגורמים הבאים:

עדכוני הנחות במודלים האקטוארים:

בתקופת הדוח נרשם גידול בעתודה בשל עדכון הנחות אקטואריות לאור עדכון לוחות תמותה לגימלאים בקיזו השפעות עדכון שיעור לקיחת קצבה בעת פרישה, המאפשרות קבלת קצבה על-פי שיעורי המרה מובטחים בסך של כ-59 מיליוני ש"ח ללא השפעה על התקופה המקבילה אשתקד.

השפעות פיננסיות, הכנסות מהשקעות ושוקי ההון:

בתקופת הדוח נרשם קיטון בעתודות עקב עליית של ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות והשפעות פיננסיות נוספות בסך של כ-32 מיליוני ש"ח לעומת קיטון בעתודות בסך של כ-221 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השפעה זו קוזה בעיקר מתשואות גבוהות יותר בשוקי ההון ביחס לתקופה מקבילה אשתקד אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-523 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-474 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

רבעון - התוצאות הושפעו בעיקר מהגורמים הבאים:

השפעות פיננסיות, הכנסות מהשקעות ושוקי ההון:

ברבעון נרשם גידול בעתודות עקב עליית הריבית חסרת הסיכון והשפעות פיננסיות נוספות בסך של כ-2 מיליוני ש"ח לעומת קיטון בעתודות בסך של כ-229 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השפעה זו קוזה בעיקר מתשואות גבוהות יותר בשוקי ההון ביחס לאשתקד אשר השפיעו על התשואות שהחברה השיגה, כך שנרשם מרווח פיננסי חיובי בביטוח חיים בסך של כ-177 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-93 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

רווחי השקעה שנזקפו למבטחים בפוליסות משתתפות ברווחים - להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעה שנזקפו למבטחים בביטוח חיים וחזי השקעה משתתפים ברווחים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של כלל ביטוח (במיליוני ש"ח):

7-9		1-9		ביטוח חיים
2023	2024	2023	2024	
87	3,199	2,986	6,641	רווחי השקעה שנזקפו למבטחים לאחר דמי ניהול

2.2.1.2 נתונים בדבר הפרמיות שהורווח, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

לשנת	7-9		1-9		במיליוני ש"ח
	2023	2024	2023	2024	
-	-	-	-	-	דמי ניהול משתנים*)
594	148	148	446	444	דמי ניהול קבועים
594	148	148	446	444	סך כל דמי ניהול
658	93	177	474	523	סך הכל מרווח פיננסי ודמי ניהול
5,079	1,266	1,149	3,860	3,511	פרמיות שוטפות
962	217	125	821	355	פרמיות חד פעמיות
6,041	1,483	1,274	4,681	3,866	סך הכל פרמיות שהורווחו ברוטו
91	24	24	67	72	פרמיות שוטפות
990	177	225	866	518	פרמיות חד פעמיות
1,081	201	249	933	590	סך הכל פרמיות בגין חיסכון טהור

(*) נכון ליום 30 בספטמבר 2024 ההתחייבות למבוטחים בגין תשואה שלילית בתיק הפוליסות המשתתפות ברווחים בסך של כ- 0.3 מיליארדי ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2023 כ- 0.6 מיליארדי ש"ח).

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')					
Q3		לשנת		1-9	
לשנת					
2023	2023	2024	2023	2023	2024
3.03	(0.38)	2.47	3.03	0.81	5.20
2.43	(0.52)	2.31	2.43	0.38	4.74
6.48	0.39	4.09	6.48	4.09	8.91
5.86	0.24	3.94	5.86	3.63	8.43

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן י' החדשה)						
Q3		לשנת		1-9		
לשנת			לשנת			
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
במיליוני ש"ח						
3.53	(0.46)	2.49	3.53	1.14	5.17	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
2.66	(0.69)	2.25	2.66	0.44	4.45	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
6.99	0.30	4.11	6.99	4.42	8.87	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
6.10	0.07	3.88	6.10	3.70	8.13	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

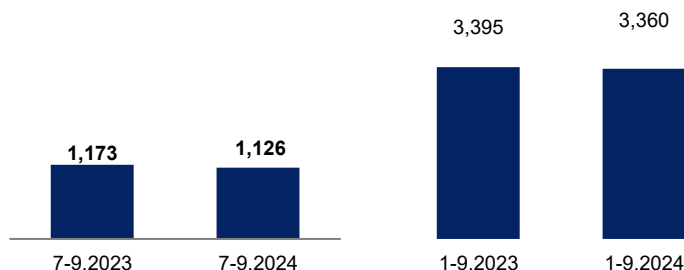
2.2.1.3 פעילות הגמל

7-9		1-9		במיליוני ש"ח
2023	2024	2023	2024	
4	1	7	6	רווח כולל
1,173	1,126	3,395	3,360	דמי גמולים

תקופת הדוח - הקיטון ברווח הכולל בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בהיקף הנכסים המנוהלים בעיקר בשל התשואות החיוביות שנרשמו בתקופה בשווקי ההון שקוץ מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות.

הרבעון - הקיטון ברווח הכולל ברבעון הנוכחי ביחס לרבעון קודם אשתקד נובע בעיקר בשל ההפסד הנובע מהשלמת תשואה לעמיתי קופת גמל מבטיחת תשואה ועליה בהוצאות הנהלה וכלליות שמתקזז עם עליה בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו בשל התשואות החיוביות שנרשמו בתקופה בשווקי ההון.

דמי גמולים גמל

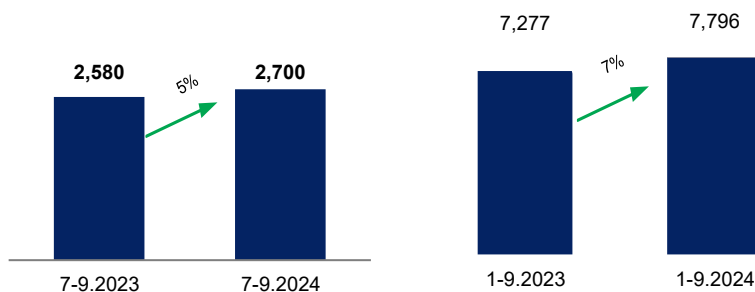
2.2.1.4 פעילות הפנסיה

7-9		1-9		במיליוני ש"ח
2023	2024	2023	2024	
18	13	38	37	רווח כולל
2,580	2,700	7,277	7,796	דמי גמולים

בתקופת הדוח וברבעון - הקיטון ברווח הכולל בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול בעיקר מנכסים מנוהלים אשר קוץ מגידול בעמלות הסוכנים ובהוצאות הנהלה וכלליות בשל הגידול בפעילות. כמו כן, בתקופת הדוח וברבעון נרשמה עלייה הכנסות מהשקעות מתיק הנוסטרו בשל התשואות החיוביות שנרשמו בתקופה בשווקי ההון.

הגידול בדמי הגמולים בתקופת הדוח נובע בעיקר מהעסק החדש ומסכומי ההפקדות של העמיתים הפעילים בקרנות הפנסיה.

דמי גמולים פנסיה

2.2.1.5 בשנת 2023 החלה מגמה אשר התמתנה בתקופת הדוח, של גידול בפדיונות ממוצרי החיסכון לטווח קצר ובינוני המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים (פוליסות חיסכון פיננסי, קופות גמל להשקעה וקרנות השתלמות). להערכת החברה, גידול זה נובע משילוב של גורמים, לרבות סביבת הריבית ומצב השווקים בארץ ובעולם, צרכי הלקוחות, יוקר המחיה, ומחלופות השקעה הנובעות מסביבת הריבית הגבוהה. החברה אינה יכולה להעריך בשלב זה, אם מגמת הגידול האמור הינה מתמשכת או זמנית. בנוסף, חל גידול בניידים היוצאים ממוצרי החיסכון של החברה. לפרטים נוספים בדבר השפעת גורמים שונים על המצב בשווקים ראה סעיף 3 להלן.

2.2.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל

Q3		1-9	
2023	2024	2023	2024
ביטוח כללי			
954	1,008	2,859	3,154
פרמיות ברוטו			
126	74	258	431
רווח כולל			

תקופת הדוח והרבעון - הגידול בפרמיה נובע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת ברכב חובה וברכב רכוש וכן מגידול בעסקים גדולים.

תקופת הדוח - השיפור ברווח בתקופת הדוח ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי משמעותי ומנגד בוצעה הקטנת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-42 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-123 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרבעון - חל משיפור חיתומי משמעותי ומנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-9 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-36 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, בתקופת מקבילה אשתקד בוצעה הקטנת ההתחייבויות הביטוח בענף משנה ערבות חוק מכר בסך של כ-39 מיליוני ש"ח.

Q3		1-9	
2023	2024	2023	2024
רכב רכוש			
324	369	877	1,074
פרמיות ברוטו			
5	28	(64)	81
רווח (הפסד) כולל			
77%	69%	88%	69%
LR ברוטו			
76%	69%	86%	69%
LR בשייר			
102%	95%	113%	94%
CR ברוטו			
101%	96%	113%	95%
CR בשייר			

תקופת הדוח והרבעון - הגידול בפרמיות בתקופת הדוח מושפע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת.

תקופת הדוח - המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי שנובע מעליית הפרמיה הממוצעת כאמור לעיל, משיפור בעלות התביעות ומהתפתחויות בגין תקופות קודמות. מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-8 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-18 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרבעון - השיפור ברווח נובע בעיקר משיפור חיתומי שנובע מעליית הפרמיה הממוצעת כאמור לעיל, משיפור בעלות התביעות ומהתפתחויות בגין תקופות קודמות.

Q3		1-9	
2023	2024	2023	2024
רכב חובה			
205	226	565	621
פרמיות ברוטו			
28	3	67	88
רווח כולל			

תקופת הדוח והרבעון - הגידול בפרמיות בתקופת הדוח נובע בעיקר מעליית הפרמיה הממוצעת.

תקופת הדוח - השיפור ברווח בתקופת הדוח ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר מהתפתחויות חיוביות בגין תקופות קודמות (כולל הסכם התחשבנות עם המוסד לביטוח לאומי) מנגד בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-3 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-48 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרבעון - הקיטון ברווח הרבעון ביחס לרבעון מקביל אשתקד נובע בעיקר מהגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-7 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-19 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד וכן מקיטון בהכנסות מהשקעות.

Q3		1-9		ענפי רכוש ואחרים
2023	2024	2023	2024	
281	278	904	984	פרמיות ברוטו
77	34	133	110	רווח כולל
(2)%	58%	16%	42%	LR ברוטו
(38)%	31%	3%	26%	LR בשייר
18%	77%	37%	60%	CR ברוטו
(12)%	58%	34%	49%	CR בשייר

תקופת הדוח - הגידול בפרמיות נובע בעיקר מגידול בפוליסות בעסקים גדולים.

תקופת הדוח והרבעון - הקיטון ברווח לעומת אשתקד נובע בעיקר כתוצאה מהקטנת ההתחייבויות הביטוח בסך של כ-39 מיליוני ₪ בענף משנה ערבות חוק מכר שבוצע תקופות מקבילות אשתקד.

Q3		1-9		ביטוח אשראי
2023	2024	2023	2024	
34	36	102	105	פרמיות ברוטו
7	19	30	38	רווח כולל
32%	20%	24%	24%	LR בשייר
58%	48%	49%	51%	CR בשייר

Q3		1-9		ענפי חבויות
2023	2024	2023	2024	
110	99	411	371	פרמיות ברוטו
10	(11)	92	114	רווח כולל

תקופת הדוח והרבעון - הקיטון בפרמיות נובע בעיקר מקיטון בפרמיה בפוליסות ביטוחי נושאי משרה.

תקופת הדוח - השיפור ברווח החיתומי נובע בין היתר משיפור בהתפתחות התביעות בגין שנים קודמות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד ומעליית הפרמיה הממוצעת. מנגד בוצעה הקטנת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-53 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך כ-57 מ"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרבעון - המעבר להפסד הרבעון נובע בעיקר מהגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-3 מיליוני ש"ח למול הקטנת עתודות בסך של כ-14 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.3. ביטוח בריאות

7-9		1-9		פרמיות שהורווחו ברוטו
2023	2024	2023	2024	
457	485	1,306	1,377	
(15)	32	(3)	120	רווח (הפסד) כולל

פרמיות שהורווחו ברוטו:

בתקופת הדוח וברבעון- נרשם גידול בפרמיות בעיקר בפעילות הפרט. השפעה זו קוזה כתוצאה מקיטון בפעילות ענף נסיעות לחו"ל לאור מלחמת חרבות ברזל.

רווח כולל:

בתקופת הדוח - הרווח הכולל בתקופת הדוח נובע בעיקר ממעבר לרווח חיתומי לעומת הפסד חיתומי בתקופה המקבילה אשתקד בענפי הפרט, משחרור של התחייבויות בגין בדיקת נאותות העתודה (LAT) בשל השפעת סביבת הריבית בענף סיעוד בסך של כ-35 מיליוני ש"ח, וכן מגידול בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. השפעות אלה קוזזו מקיטון ברווח בענף נסיעות לחו"ל לעומת התקופה המקבילה אשתקד לאור מלחמת חרבות ברזל.

הרבעון - הרווח הכולל ברבעון נובע בעיקר משיפור משמעותי ברווח החיתומי בענפי הפרט, ומגידול בהכנסות מהשקעות לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

7-9		1-9	
2023	2024	2023	2024
ענף סיעוד – רווח (הפסד) כולל			
4	4	(2)	61
(11)	-	(7)	(2)
ענף מחלות ואשפוז – רווח (הפסד) כולל			
(20)	20	(4)	62
12	9	10	(1)

סיעוד פרט:

בתקופת הדוח - הרווח הכולל בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהשקעות ומשחרור של התחייבויות בגין בדיקת נאותות העתודה (LAT) בשל השפעת סביבת הריבית בענף סיעוד בסך של כ-35 מיליוני ש"ח בתקופה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מחלות ואשפוז זמן ארוך:

בתקופת הדוח וברבעון - העלייה ברווח בתקופת הדוח וברבעון נובע משיפור משמעותי ברווח החיתומי לעומת התקופה והרבעון המקבילים אשתקד.

מחלות ואשפוז זמן קצר:

בתקופת הדוח וברבעון - הירידה ברווח בתקופת הדיווח נובע מקיטון בפעילות ענף נסיעות לחו"ל לאור מלחמת חרבות ברזל.

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנמקפו למבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים:

פוליסות סיעוד משתתף ברווחים מסוג פרט וקולקטיב				
7-9		1-9		
לשנת				
2023	2023	2024	2023	2024
70	4	48	44	101

ברווחי ההשקעה שנמקפו למבוטחים במיליוני ש"ח

2.2.4. כרטיסי אשראי

7-9		1-9		
2023	2024	(* 2023	2024	
595	416	1,708	1,151	סך הכל הכנסות מגזר כרטיסי אשראי
80	103	237	309	סך הכל רווח לפני מס
פעילות כרטיסי אשראי (MAX) (ראה גם 2.2.4.1)				
הכנסות				
364	385	1,029	1,057	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
202	206	587	601	הכנסות ריבית, נטו
1	4	7	10	הכנסות אחרות
567	595	1,623	1,668	סך כל ההכנסות
הוצאות				
86	62	188	159	הוצאות בגין הפסדי אשראי
219	238	673	658	הוצאות תפעול
104	117	292	326	הוצאות מכירה ושיווק (ראה התייחסות בסעיף 2.2.5 להלן)
19	20	64	59	הוצאות הנהלה וכלליות (ראה התייחסות בסעיף 2.2.5 להלן)
59	61	171	173	תשלומים לבנקים
487	498	1,388	1,375	סך כל ההוצאות
80	97	235	293	רווח לפני מס
פעילות טכנולוגיה (מיילו)				
28	31	85	94	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
-	6	2	16	רווח לפני מס

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני 1-9 2023 כוללים גם את נתוני הרבעון ה-1 לשנת 2023 ומוציגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי כוללות עמלות מנפיק, עמלות שירות בגין פעילות מחזיקי כרטיס ועמלות מעסקאות חו"ל וכן, עמלות סליקה והכנסות אחרות מבתי עסק בניכוי עמלות למנפיקים אחרים. מחזורי פעילותה המקומית של מקס גדלו ברבעון הראשון של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר הוביל לגידול בהכנסותיה מעסקאות בכרטיסי אשראי, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. עם זאת, גידול זה קוזז על ידי קיטון בהכנסות מקס מעמלות חו"ל, וזאת לאור הקיטון בפעילות התיירות היוצאת והנכנסת בעקבות המלחמה.

הכנסות הריבית, נטו של מקס, נותרו ללא שינוי, לאור ניהול אחראי ומוקפד של הגידול בתיק האשראי הצרכני והעסקי של מקס, המלווה בניהול סיכונים מושכל הנדרש לנוכח סביבת המאקרו וחוסר הודאות בנוגע להשפעות המלחמה.

הקיטון **בהוצאות להפסדי אשראי** נובע מכך שברבעון הראשון השנה נרשם שיפור באיכות תיק האשראי של מקס והגידול בתיק האשראי היה מתון יותר לעומת הרבעון הראשון אשתקד, אז נרשמה גם עלייה ביתרת החובות הבעייתיים. השפעות אלו קוזזו חלקית על ידי עלייה במחיקות ברבעון הראשון של השנה לעומת הרבעון הראשון אשתקד.

יש לציין כי בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת מקס לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL), המציגים מתודולוגיה חדשה למדידת ההפרשה להפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך כל חיי האשראי.

הוצאות התפעול של מקס לתקופת הדוח ולרבעון, קטנו לעומת התקופות המקבילות אשתקד (בנטרול השפעה חד פעמית), הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מירידה בתשלומים לארגונים בינלאומיים.

2.2.4.1 נתונים לפי תחומי פעילות- מקס

שיעור שינוי	1-9 2023	1-9 2024	
סך הכל פעילות כרטיסי אשראי (MAX)			
3%	1,623	1,668	הכנסות
25%	235	293	רווח כולל
מתוכו - פעילות הנפקה			
4%	821	857	הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי
1%	425	429	הכנסות ריבית
4%	1,252	1,296	סך כל ההכנסות
5%	818	858	הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות
(8%)	165	152	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1%	171	173	תשלומים לבנקים
3%	1,154	1,183	סך הכל הוצאות
5%	98	113	רווח כולל לפני מס
מתוכו - פעילות סליקה			
(4%)	208	200	הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי
6%	162	172	הכנסות ריבית
0%	371	372	סך כל ההכנסות
(12%)	211	185	הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות
(70%)	23	7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(18%)	234	192	סך הכל הוצאות
32%	137	180	רווח כולל לפני מס

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני 1-9 2023 כוללים גם את נתוני הרבעון ה-1 לשנת 2023 ומוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

שיעור שינוי	7-9 2023	7-9 2024	
סך הכל פעילות כרטיסי אשראי (MAX)			
5%	567	595	הכנסות
32%	80	97	רווח כולל
מתוכו - פעילות הנפקה			
8%	293	316	הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי
0%	146	146	הכנסות ריבית
6%	440	466	סך כל ההכנסות
12%	277	310	הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות
(13%)	68	59	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3%	59	61	תשלומים לבנקים
6%	404	430	סך הכל הוצאות
0%	36	36	רווח כולל לפני מס
מתוכו - פעילות סליקה			
(3%)	71	69	הכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי
7%	56	60	הכנסות ריבית
2%	127	129	סך כל ההכנסות
0%	65	65	הוצאות תפעול, שיווק והנהלה וכלליות
(83%)	18	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(18%)	83	68	סך הכל הוצאות
63%	44	61	רווח כולל לפני מס

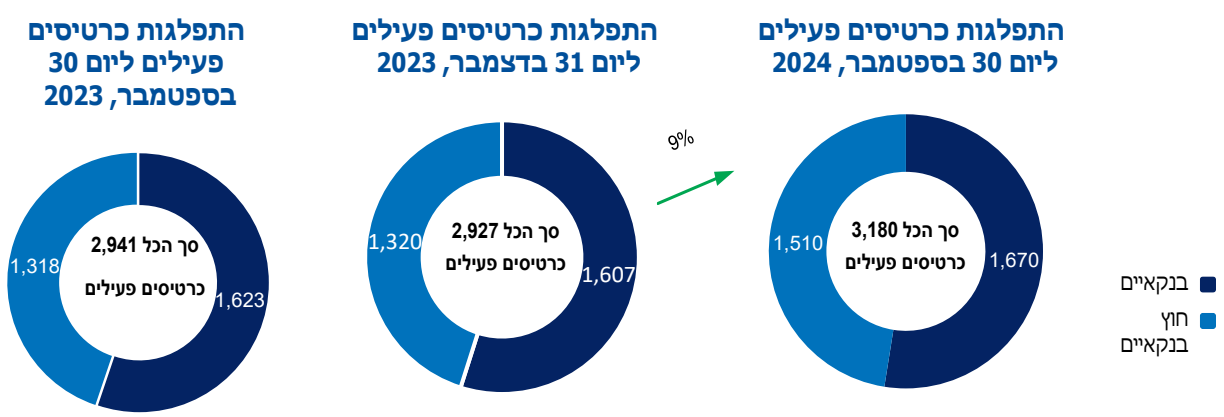
2.2.4.2 נתונים כמותיים על פעילות בכרטיסי אשראי

הגדרות:

- כרטיסים תקפים - כרטיסים מונפקים תקינים, לא כולל כרטיסים חסומים ולא כולל כרטיסים נטענים.
- כרטיסים פעילים - כרטיסים תקפים בהם בוצעה לפחות עסקה אחת במהלך הרבעון האחרון.
- מחזור הנפקה - מחזור העסקאות בכלל כרטיסי החברה, ללא משיכות מזומנים בארץ ובניכוי ביטולי עסקאות.
- כרטיסים בנקאיים - כרטיסים שהחברה מנפיקה במשותף עם בנקים ללקוחות הבנקים.
- כרטיסים חוץ בנקאיים - כרטיסים שהחברה מנפיקה ללקוחות שלא בשיתוף עם הבנקים, בחלקם, בשיתוף פעולה עם גורמים עסקיים כגון ארגונים ומועדונים.

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024	30 בספטמבר 2023 (*)	30 בספטמבר 2024	
73,672	19,531	21,069	56,551	59,912	כרטיסים בנקאיים
48,666	13,478	15,976	37,334	43,769	כרטיסים חוץ בנקאיים
122,338	33,009	37,045	93,885	103,681	סך הכל

מחזור עסקאות בגין כרטיסי אשראי תקפים (פעילים ולא פעילים) (במיליוני ש"ח):

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני 1-9 2023 כוללים גם את נתוני הרבעון ה-1 לשנת 2023 ומוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

2.2.4.3 מדדי איכות אשראי עיקריים

ליום			מדדי איכות אשראי עיקריים (ב- %)
30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2024	
2.53%	2.65%	2.30%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.16%	1.26%	1.20%	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.97%	1.13%	1.46%	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

2.2.5 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח וכרטיסי אשראי

7-9		1-9		במיליוני ש"ח
2023	2024	2023	2024	
(40)	301	58	328	סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס

תקופת הדוח – העליה ברווח נובעת בעיקר מרווחי השקעות בסך של כ-348 מיליוני ש"ח לעומת רווחי השקעות בסך של כ-82 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרבעון – המעבר לרווח נובע בעיקר מרווחי השקעות בסך של כ-311 מיליוני ש"ח לעומת הפסדי השקעות בסך של כ-32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

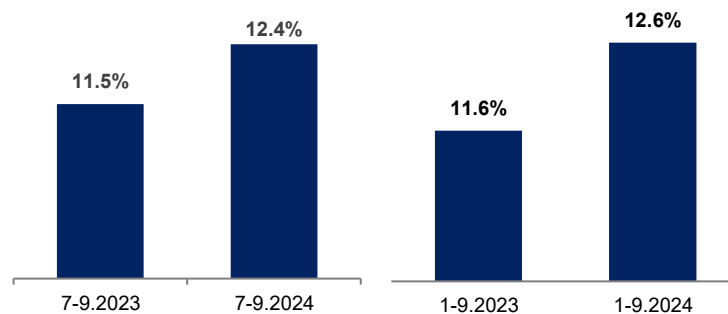
2.2.6 הוצאות הנהלה וכלליות, תפעול ועמלות

ביטוח וחסכון

בתקופת הדוח וברבעון השלישי נשמרה רמת ההוצאות ביחס לתקופה מקבילה אשתקד. סך הוצאות הנהלה וכלליות, תפעול ועמלות הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-2,454 מיליוני ש"ח בדומה לסך של כ-2,341 מיליוני ש"ח אשתקד וברבעון לסך של כ-859 מיליוני ש"ח בדומה לסך של כ-782 מיליוני ש"ח ברבעון אשתקד. זאת על אף גידול בהוצאות המושפעות מאינפלציה והגידול בפעילות העסקית.

בתקופת הדוח נרשמה עלייה יחסית בשיעור ההוצאות ביחס להכנסות בעיקר בשל הקיטון בהפקדות במוצרי החיסכון הפיננסי לאור המצב בשווקים.

שיעור הוצאות ועמלות ביחס להכנסות*

* ההכנסות כוללות פרמיות, דמי גמולים ותקבולים בגין חווי השקעה.

כרטיסי אשראי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

השיוני		2024		במיליוני ש"ח
2023 (*)		במיליוני ש"ח		
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
15%	42	284	326	הוצאות מכירה ושיווק
2%	1	58	59	הוצאות הנהלה וכלליות
13%	43	342	385	סך הכל

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני 1-9 2023 כוללים גם את נתוני הרבעון ה-1 לשנת 2023 ומוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

השינוי		2023	2024	במיליוני ש"ח
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
13%	13	104	117	הוצאות מכירה ושיווק
5%	1	19	20	הוצאות הנהלה וכלליות
11%	14	123	137	סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

השינוי		2024	2023 (*)	במיליוני ש"ח
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
1%	6	652	658	הוצאות תפעול כרטיסי אשראי

(*) החברה איחדה לדוחותיה לראשונה את תוצאות מקס החל מה-1 באפריל 2023 כך שנתוני 1-9 2023 כוללים גם את נתוני הרבעון ה-1 לשנת 2023 ומוצגים לצרכי השוואה בלבד ולא אוחדו בדוחותיה הכספיים של החברה.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
השנתי		2024	2023 (*)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
הוצאות תפעול כרטיסי אשראי	238	219	19
באחוזים	9%		

הוצאות התפעול

הוצאות התפעול של מקס לתקופת הדוח ולרבעון, קטנו לעומת התקופות המקבילות אשתקד (בנטרול השפעה חד פעמית), הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מירידה בתשלומים לארגונים בינלאומיים.

2.2.7 הוצאות המימון בפעילות שאינה מוקצית למגזרים

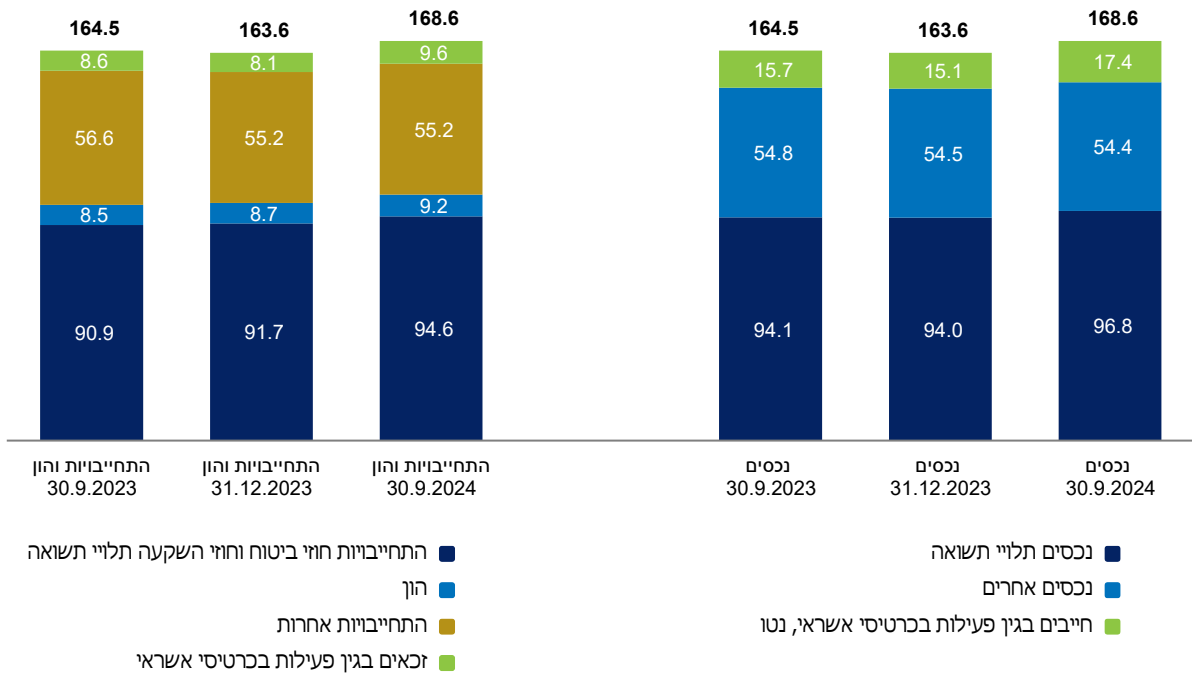
תקופת הדוח - הוצאות המימון הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-242 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-211 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בתקופת הדוח נובע בעיקר מגיוס חוב בחברה במהלך שנת 2023 בסך של כ-1,549 מיליוני ש"ח באגרות חוב וחוב שאוחד במסגרת עסקת מקס (הלוואת הסינדיקציה) בסך של 875 מיליוני ש"ח. יצוין כי חלק מתמורת ההנפקה של אגרות החוב בחברה, שימשה את הקבוצה בחודש פברואר 2024 לפירעון מוקדם של הלוואת הסינדיקציה במלואה, כך שהוצאות המימון בסימקס כמפורט בטבלה יופחתו במלואן החל ממועד זה.

הרבעון - הוצאות המימון הסתכמו הרבעון לסך של כ-78 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-79 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה הרבעון נובעת בעיקר מגידול בהוצאות מימון מגיוס חוב בחברה במהלך שנת 2023 בסך של כ-1,549 מיליוני ש"ח באגרות חוב ומצד שני קיטון בהוצאות מימון כתוצאה מפירעון החוב שאוחד במסגרת עסקת מקס (הלוואת הסינדיקציה) בסך של 875 מיליוני ש"ח.

7-9		1-9		במיליוני ש"ח
2023	2024	2023	2024	
46	53	137	151	כלל ביטוח - שטרי הון רובד 2
10	20	18	60	כלל החזקות - אגרות חוב
20	-	43	16	סימקס*)
3	5	13	15	אחר (בעיקר IFRS16)
79	78	211	242	סך הכל

2.3 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי

להלן נתונים עיקריים מהמאזנים המאוחדים (במיליארדי ש"ח):

2.3.1 נכסים

סך הנכסים ביום 30 בספטמבר 2024 הסתכמו לסך של כ-168.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-163.6 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ולסך של כ-164.5 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2023.

להלן סעיפי נכסים עיקריים עבור מקס:

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	במיליוני ש"ח
2023	2023	2024	
15,061	14,481	16,550	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
14,491	13,908	15,976	מזה: יתרת אשראי שאינה בערבות בנקים
3,806	3,453	4,492	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים
9,418	9,222	10,069	מזה: יתרת אשראי לאנשים פרטיים
1,114	1,088	1,210	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

2.3.2 התחייבויות

סך ההתחייבויות ביום 30 בספטמבר 2024 הסתכמו לסך של כ- 159.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ- 155.0 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 וסך של כ- 156.0 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2023. להלן התנועה בהתחייבויות כאמור (במיליוני ש"ח):

סעיף במאזן	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	הערה
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	9,616	8,091	ראה ביאור 10 לדוח הכספי ביניים
התחייבויות פיננסיות:			
אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה-רכיב התחייבותי	1,558	1,557	ראה סעיף 2.5.4 להלן
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים במקס	793	582	
התחייבויות לבנקים במקס	5,607	5,202	ראה ביאור 6 לדוח הכספי ביניים
הלוואה בסימקס וחברות בנות למעט מקס	13	888	ראה סעיף 2.1 (ג) לעיל
סה"כ התחייבויות פיננסיות	7,971	8,229	
סך הכל	17,587	16,320	

2.3.2.1 להלן פירוט הסעיפים החוץ מאזניים במקס:

ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2023	שינוי באחוזים	מספטמבר 2023	מדצמבר 2023
38,215	34,566	31,954	11%	20%	
24,751	21,463	19,914	15%	24%	
13,461	13,100	12,037	3%	12%	

2.4 הון ודרישות הון

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי בכלל ביטוח (ראה סעיף 1 להלן)

על חברות הביטוח בקבוצה חלות הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II בהתאם להוראות חוזר הממונה "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II שפורסם ביום 14 באוקטובר 2020.

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

ביום 27 בנובמבר 2024 אישרה ופרסמה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024 אשר מפורסם באתר האינטרנט של הקבוצה בכתובת

<https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease>

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה כלל ביטוח שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. בפרט, וכמפורט בחוזר משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, מבוסס, במידה רבה, על מודל חישוב הערך הגלום. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון שחלות על חברות בקבוצה ראה ביאור 17(ו) בדוחות הכספיים השנתיים.

בהתאם לעקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, נכון ליום 30 ביוני 2024 סכום הניכוי הופחת באופן לינארי כנדרש ועומד על סך של 2,883 מיליוני ש"ח.

למידע נוסף, לרבות תיאור כללי של משטר כושר פירעון כלכלי, העקרונות הכלליים עליהם מבוסס המשטר, מתודולוגיית החישוב של המאזן הכלכלי ושל ההון הנדרש לכושר פירעון, הוראות לתקופת הפריסה, סקירה כללית של הוראות הממונה על שוק ההון הקשורות לדוח יחס כושר פירעון כלכלי, הגדרות מושגים מרכזיים, הערות והבהרות יש לקרוא גם את סעיפים 1, 3.1, 4.1 ו-5.1 לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח ליום 30 ביוני 2024.

יחס כושר הפירעון ליום 30 ביוני 2024, אינו כולל את השפעת הפעילות העסקית של החברה בתקופה שלאחר 30 ביוני 2024 ועד למועד אישור דוח זה.

לפירוט אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה ראה ביאור 2.1 לעיל.

החישוב שערכה החברה ליום 30 ביוני 2024 נסקר על ידי רואי החשבון המבקרים. הסקירה נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - התקשרות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי הסטורי.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של כלל ביטוח לפי משטר Solvency II.

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
14,019	14,830	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
8,976	8,888	הון נדרש לכושר פירעון
5,043	5,942	עודף
156%	167%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
		השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה
460	(455)	גיוס (פרעון) מכשירי הון
(169)	-	חריגה ממגבלה כמותית
14,311	14,439	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
5,337	5,551	עודף
159%	162%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף קטן 3 להלן.

לאירועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדוח ולהשפעתם הפוטנציאלית על יחס כושר הפירעון ראה סעיף 2.1 ו-2.2 לעיל.

2. סף ההון (MCR)

ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	
2024	2023	
בלתי מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
2,222	2,244	סף ההון (MCR)
10,830	10,272	הון עצמי לעניין סף ההון

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה

בהתאם למכתב שפרסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון חברת הביטוח. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח כשהוא מחושב ללא הוראות לתקופת הפריסה.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה		ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר
		2024	2023
במיליוני ש"ח		בלתי מבוקר	מבוקר
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון		12,461	11,268
הון נדרש לכושר פירעון		9,890	10,383
עודף		2,571	885
יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים		126%	109%
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה			
גיוס מכשירי הון		-	460
חריגה ממגבלה כמותית		-	(460)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון		12,461	11,268
עודף		2,571	885
יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים		126%	109%
עודף ההון לאור פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי, ביחס ליעד הדירקטוריון (ראה סעיף ב' להלן):			
יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים)		110%	110%
עודף (חסר) הון ביחס ליעד		1,582	(153)

4. עדכון בדבר מודל סטוכסטי בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי של כלל ביטוח

בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל^[1]. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות ("מודלים סטוכסטיים") ובהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית, השתמשה כלל ביטוח בתוחלת של כל גורם רלוונטי ("מודלים דטרמיניסטיים").

כחלק מהמשך פיתוח ושדרוג החישובים, בתקופת הדוח, כלל ביטוח חישובה במקביל, בהתבסס על מודל סטוכסטי, אומדן מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים^[2]), אשר במידה והיה נכלל בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2024 השפעתו מוערכת בתוספת שיעור של כ- 17%, ללא התחשבות בהוראות המעבר, ובתוספת שיעור של כ- 9%, עם התחשבות בהוראות המעבר.

בהתאם למתווה שנתקבל מהממונה בחודש נובמבר 2023, יישום המודל הסטוכסטי לא יובא בחישוב יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות המעבר, במשך 3 מועדי דיווח, אולם תוסיף כלל ביטוח גילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי אודות השפעותיו. בשלב זה, כלל ביטוח בחרה לא לכלול זאת גם במסגרת החישוב עם התחשבות בהוראות המעבר.

יצוין, כי נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים של עקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ויחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

לאור זאת החל מהדיווח ליום 31 בדצמבר 2024 ניתן יהיה להביא בחשבון את המודל הסטוכסטי בחישוב יחס כושר פירעון בכפוף לסיום ביקורת של רשות שוק ההון.

[1] חישוב ה-EV (Embedded Value), ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל.

[2] ראה סעיף 6.1.2.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה

כאמור, כלל ביטוח השלימה את החישוב הסטוכסטי על בסיס יישום מחולל תרחישים כלכלי (Economic Generator Scenario)^[3], לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיוק, איתנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי. המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים). במודל הסטוכסטי, התשואה שמשמשת בסיס לחישוב הינה ללא שינוי לעומת המודל הדטרמיניסטי. עם זאת, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח והשפעתם על זקיפת דמי הניהול המשתנים. לצורך בניית המודל הסטוכסטי כלל ביטוח בחרה מודלים כלכליים הולמים לסוגי נכסיה. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כולם ובדיקתם נעזרה כלל ביטוח בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

5. מדיניות חלוקת דיבידנד ויעד הון של החברה וכלל ביטוח

לפירוט בדבר חלוקת דיבידנד ויעד הון של החברה וכלל ביטוח ראה ביאור 2.1 (א)-(ב) לעיל.

6. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של החברה (ORSA)

בחודש ינואר 2022 פורסמו מסמך עקרונות ליישום הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) וכן תיקון החוזר המאוחד בעניין דיווח לממונה על שוק ההון – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA).

בהתאם למכתב העקרונות, על החברה לבחון לפחות אחת לשנה ולהגיש לממונה בכל שנה דוח הכולל את קשרי הגומלין בין האסטרטגיה הכללית ותוכנית העבודה השנתית, לפרופיל הסיכון של החברה, מדיניות ניהול הסיכונים, רמת החשיפה הכוללת והלימות כריות הספיגה תחת הנחות ותרחישים שונים. בתוך כך, יש לבחון ולהביא בחשבון את מדיניות ניהול ההון, יעדי ההון ומגוון הכלים לניהול סיכונים המיושמים בחברה. כלל ביטוח הגישה את הדיווח לממונה בחודש ינואר 2024.

7. הנפקת כתבי התחייבות נדחים (סדרה יג') והחלפת סדרה י'

בחודש ינואר 2024, הוחלפו כ- 504 מיליוני ש"ח ע.ג. תעודות התחייבות סדרה י', בדרך של הצעת רכש חליפין, בתמורה להנפקת כ- 508 מיליוני ש"ח ע.ג. תעודות התחייבות סדרה יג', בדרך של הרחבת סדרה קיימת. תעודות התחייבות סדרה יג' הוכרו (בכפוף למגבלות) כהון רובד 2 של כלל ביטוח, וזאת חלף תעודות התחייבות סדרה י' שהוחלפו ואשר היו מוכרים כהון משני מורכב.

בחודש אפריל 2024 הנפיקה החברה לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה יג') בדרך של הרחבת סדרה קיימת בתמורה לסך של כ- 460 מיליוני ש"ח. תנאיהן של כתבי התחייבות הנוספות, זהים לתנאי כתבי התחייבות סדרה יג' הקיימת במחזור. לפרטים נוספים ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים.

ב. דרישות ההון והלימות הון במקס

1. הון והלימות הון

ההון העצמי המדווח של מקס הסתכם ביום 30 בספטמבר 2024 ב- 1,997 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,847 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, גידול של כ- 8%, הנובע מהרווח בתקופה, ובהשוואה ל- 1,808 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2023, גידול של כ- 10%. ההון העצמי בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 כולל הון מניות בסך 26 מיליון ש"ח, פרמיה על מניות בסך 376 מיליון ש"ח, קרן הון בסך 83 מיליון ש"ח, הפסד כולל אחר מצטבר בסך 10 מיליון ש"ח ויתרת עודפים בסך 1,522 מיליון ש"ח.

הון עצמי רובד 1 הסתכם בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 ב- 2,002 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1,855 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ובהשוואה ל- 1,812 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2023.

ההון הכולל הסתכם בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 ב- 2,462 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 2,316 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023 ובהשוואה ל- 2,420 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2023.

יחסי הלימות ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יחס הון עצמי רובד 1 הסתכם ביום 30 בספטמבר 2024 בשיעור של 10.0%, בהשוואה ל- 11.0% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל- 10.6% ביום 30 בספטמבר 2023. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון הסתכם ביום 30 בספטמבר 2024 בשיעור של 12.3%, בהשוואה ל- 13.7% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל- 14.1% ביום 30 בספטמבר 2023.

[3] כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק, 2 סימן 2) להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

הקיטון ביחסי ההון של החברה בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 ביחס ליום 31 בדצמבר 2023 נובע בעיקר מגידול בנכסי הסיכון בגין חלק מחשיפות החברה לבנקים הישראליים עקב הורדת דירוג מדינת ישראל על ידי S&P בחודש אפריל 2024, מגידול משמעותי במחזורי הפעילות בכרטיסי האשראי ביחס למחזוריים בסוף שנת 2023 אשר היו נמוכים מהרגיל בשל השפעת המלחמה, ומחלוקת דיבידנד בסך 62 מיליון ש"ח בחודש יולי 2024. ההשפעות הנ"ל קוזזו באופן חלקי על ידי הגידול בהון בשל הרווח הנקי שנרשם במהלך התקופה.

על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", משקל הסיכון של חלק מחשיפות מקס לבנקים הישראליים נגזר מדירוג האשראי של מדינת ישראל. מכיוון שמקס משתמשת בדירוגים של סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית S&P (Standard and Poor's), הורדת הדירוג של מדינת ישראל על ידי סוכנות זו בחודש אפריל 2024 הביאה לגידול בנכסי הסיכון שנרשמו בגין חלק מחשיפות מקס לבנקים הישראליים, אשר הקטין בכ-0.3% את יחסי ההון של מקס. הורדה נוספת (של notch אחד) בדירוג האשראי של מדינת ישראל אינה צפויה להשפיע על יחסי ההון של מקס.

ביום 19 ביוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 206 "מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי", ולפיו, ביום 1 בינואר 2026 תוחלף ההוראה הקיימת בהוראה חדשה אשר מאמצת את הוראות ועדת באזל העדכניות בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי. ההוראה החדשה מגדירה מחדש את סעיפי האינדיקטור העסקי המהווה בסיס לחישוב דרישות ההון בגין הסיכון התפעולי, וקובעת מקדמים שוליים שבהם יוכפל האינדיקטור העסקי בהתאם לטווחי האינדיקטור העסקי. בנוסף, ההוראה החדשה קובעת שרכיב האינדיקטור העסקי יוכפל במכפיל הפסד פנימי שיתבסס על היסטוריית ההפסדים התפעוליים של התאגיד הבנקאי. עוד נקבע כי תאגיד בנקאי שהאינדיקטור העסקי שלו נמוך מ-5 מיליארד ש"ח אינו נדרש להשתמש בנתוני הפסד בחישוב דרישות ההון ומכפיל ההפסד הפנימי שלו יעמוד על 1, וכי גם לגבי יתר התאגידים הבנקאיים, עד ליום 31 בדצמבר 2028, מכפיל ההפסד הפנימי יעמוד על 1, והפיקוח על הבנקים יפרסם לכל המאוחר בשנת 2028 את תוואי הכללת מכפיל ההפסד הפנימי על דרישות ההון שלהם. מקס בוחנת את השפעות ההוראה המעודכנת על חישוב דרישות ההון.

יחס המינוף של מקס ליום 30 בספטמבר 2024 הינו 8.6%, בהשוואה ל-9.1% בסוף שנת 2023 ובהשוואה ל-8.7% ביום 30 בספטמבר 2023.

2. יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 472 "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב", סולק שיתרת החייבים בדוח הכספי השנתי האחרון שלו עולה על 2 מיליארד ש"ח - דרישת ההון עצמי תחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 (מדידה והלימות הון). עוד נקבע כי על אף האמור בסעיף 40 להוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%.

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת מקס את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף (להלן: "ההוראה"). בהתאם להוראה, נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

בחזר לתיקון ההוראה, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 20 בדצמבר 2023, הוארך תוקפה של הקלה שנקבעה כהוראת שעה בנובמבר 2020 במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין להתמודדות עם משבר הקורונה, ושלפיה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. על פי החזר, על רקע בחינה שמבצע הפיקוח לתיקון ההוראה ובחינת שיעורי יחס המינוף ותמהילים, ההקלה תוארך כהוראת שעה עד ליום 30 ביוני 2026, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2025 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרום הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

3. יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי מקס

הון מקס נועד לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בפעילותה ונדרש לתמוך בפעילות העסקית הרב שנתית ובכלל זה תמיכה בצמיחת קווי העסקים, הרחבת הפעילות וכניסה לתחומי פעילות חדשים משיקים ומשלימים לפעילותה.

בנוסף, מקס מבצעת ניתוח לעמידה בתרחיש קיצון וקיימים יעדים בהם תרצה לעמוד בעת התממשות של תרחיש קיצון.

מדיניות מקס שאושרה על ידי הדירקטוריון שלה הינה להחזיק יחס הלימות הון הגבוה מהסף המזערי שהוגדר על ידי בנק ישראל, וגבוה מדרישות ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים על פי תוצאות תהליך הערכת ההון הפנימי של מקס (ICAAP).

בהתאם לפרופיל הסיכון של מקס, ביום 30 ביוני 2024 אישר דירקטוריון מקס לעדכן את היעד הפנימי של מקס ליחס הון עצמי רובד 1 כך שיעמוד על 9.25%, חלק 10% כפי שהיה עד כה. היעד הפנימי המעודכן גבוה ב-125 נקודות בסיס (1.25 נקודות אחוז) מיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים. בכוונת מקס להחזיק מרווח ביטחון מעל היעד הפנימי המעודכן. היעד הפנימי ליחס הון כולל לא השתנה וממשיך לעמוד של 12%.

4. יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון במקס (*):

להלן פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם:

ליום 30 בספטמבר		ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
2024		2023			
		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
נכסי	דרישות	נכסי	דרישות	נכסי	דרישות
סיכון	ההון	סיכון	ההון	סיכון	ההון
סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית					
של תאגידים בנקאים	1,202	138	648	638	73
של תאגידים	1,649	190	1,446	1,479	170
קמעונאיות ליחיד	11,395	1,310	10,162	9,882	1,136
של עסקים קטנים	1,393	160	1,231	1,174	135
נכסים אחרים	1,049	121	859	847	97
התאמה בגין סיכוני אשראי (CVA)	-	-	1	1	-
סה"כ סיכון אשראי	16,688	1,919	14,347	14,021	1,611
סיכון שוק - גישה סטנדרטית					
	116	13	53	19	2
סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית					
	3,234	372	2,777	2,876	331
סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון					
	20,038	2,304	17,177	16,916	1,944
בסיס ההון					
	2,462		2,420	2,316	
יחס הון כולל					
	12.29%		14.10%	13.69%	
יחס הון עצמי רובד 1					
	9.99%		10.60%	10.97%	

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 בספטמבר 2016.

5. מדיניות דיבידנד וחלוקת דיבידנד במקס

חלוקת הדיבידנד במקס כפופה להוראות המפקח על הבנקים, לרבות עמידה במגבלות הלימות ההון המתחייבות מתוקף הוראות באזל. חלוקת דיבידנד מתאפשרת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999, הקובע בין היתר, כי מקס רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן מקס את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד פירעונן.

במהלך הרבעון השני של שנת 2024 סיכמה מקס על ביטולן של מגבלות על חלוקת דיבידנד שנכללו בהסכמי המימון של החברה.

ביום 30 ביוני 2024 קבע דירקטוריון מקס, לראשונה, מדיניות לחלוקת דיבידנדים. על פי המדיניות שאושרה, החל משנת 2024, תוכל מקס לחלק מדי שנה דיבידנדים בסכום של עד 30% מהרווח הנקי של מקס לשנה שקדמה לשנת החלוקה, על פי דוחותיה הכספיים המאוחדים. מובהר כי בקביעת המדיניות אין משום התחייבות של מקס לחלק דיבידנד במועד או בשיעור כלשהו, וכי כל חלוקה תהיה בשיקול דעתו המלא של דירקטוריון מקס ותהיה טעונה אישור פרטני של דירקטוריון מקס, בכפוף בין היתר לעמידה בכל המגבלות החלות על מקס מכוח הדין ומכוח הוראות הפיקוח על הבנקים.

בהתאם, ביום 30 ביוני 2024, אישר דירקטוריון מקס חלוקה של דיבידנד בסך 62 מיליון ש"ח, המהווה כ- 28% מהרווח הנקי של מקס לשנת 2023. הדיבידנד שולם ביום 3 ביולי 2024.

הן מדיניות חלוקת הדיבידנדים שנקבעה והן החלוקה בפועל שאושרה, נבחנו בראייה זהירה, תוך שמירה על עודפי הון גבוהים ביחס ליעדי ההון של מקס, בהתאם לציפייה הפיקוחית לבחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון על רקע המלחמה ואי-הוודאות במשק.

2.5. ניתוח התפתחות תזרים מזומנים, מקורות המימון והניזילות

2.5.1. תזרים המזומנים לתקופת הדוח

תזרימי המזומנים המאוחדים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 1,020 מיליוני ש"ח עיקר הסכום כתוצאה ממימוש של השקעות פיננסיות בחברת הביטוח ומהחזר מס. תזרימי המזומנים המאוחדים שנבעו מפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 590 מיליוני ש"ח בעיקר ממימוש נכסים פיננסיים בחברה לצורך פירעון הלוואת הסינדרקציה בסימקס. תזרימי המזומנים המאוחדים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 1,310 מיליוני ש"ח וכללו, בעיקר את פירעון הלוואת הסינדרקציה בסימקס בסך של כ- 891 מיליוני ש"ח, לפרטים נוספים ראה 2.1(ג) לעיל. יתרות המזומנים ושווי המזומנים של הקבוצה גדלו מסך של כ- 6,966 מיליוני ש"ח בתחילת תקופת הדוח לסך של כ- 7,258 מיליוני ש"ח בסוף תקופת הדוח.

2.5.2. מימון החברה

2.5.2.1 מקורות המימון והניזילות בחברה

החברה רואה חשיבות גדולה בשמירה וקיום של יתרות מזומנים מספקות, באופן שיאפשר לה לעמוד בפירעון התחייבויותיה וכן בתמיכה, ככל שנדרשת, בצרכי ההון של כלל ביטוח וצרכי מזילות בגין פעילותן של חברות מוחזקות אחרות בקבוצה. מקורות מימון נוספים כוללים, בין היתר, חלוקות דיבידנדים מחברות מוחזקות, ואפשרות למימוש החזקות בחברות מוחזקות, גיוס חוב מהמערכת הבנקאית ו/או מהציבור וניצול מסגרת אשראי וכן גיוס הון.

מובהר כי חלק מהחברות המוחזקות כפופות להוראות רגולטוריות לגבי חלוקת דיבידנדים מעבר למגבלות החלוקה הקבועות בחוק החברות התשנ"ט-1999, הקובע בין היתר, כי חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחבוינותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד פירעונן:

א. **כלל ביטוח** – תזרימי הדיבידנד מכלל ביטוח תלויים במדיניות שקבע דירקטוריון כלל ביטוח, ראו סעיף 5.2.4.א לעיל, לרבות בעמידה ביעד יחס הסולבנסי שקבע הדירקטוריון שהינו גבוה מיעד המינימום שקבע הפיקוח. החברה מתחשבת כמקור מזילות בתקבולי הריבית המתקבלים מהחזקתה, במכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח ומסוגלת החזקה זו כהשקעה פיננסית.

ב. **מקס** - חלוקת הדיבידנד במקס כפופה להוראות המפקח על הבנקים, לרבות עמידה במגבלות הלימות ההון המתחייבות

מתוקף הוראות באזל. חלוקת דיבידנד מתאפשרת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999. לפרטים בדבר מדיניות חלוקת דיבידנד ראה 5.2.4.ב לעיל.

לפרטים נוספים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנד כלל ביטוח ובמקס, ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים המאוחדים.

בנוסף, החברה שולטת בגופים הבאים אשר לא חלות עליהן מגבלות רגולטוריות מיוחדות לעניין חלוקת דיבידנד מעבר לחוק החברות:

א. **כלל החזקות סוכנויות** – החברה מציגה, כחלק מהנכסים הפיננסיים נטו, את הנכסים הפיננסיים נטו של כלל החזקות סוכנויות.

ב. **כלל פיננסים** - כמפורט בביאור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים, כלל פיננסים מחזיקה סך של כ-24.9% בחברת מכלול מימון בע"מ. מכלול מימון הינה חברה אשר מנייתה נסחרת בבורסה בתל אביב שווי השוק של מניות החברה בהתאם לשער המניה בבורסה הינו כ- 73 מיליוני ש"ח בסמוך למועד פרסום הדוחות בנוסף לכלל פיננסים אופציה לרכישת כ-7% נוספים ממניות מכלול.

השקעה זו מוצגת במסגרת השקעות בחברות מוחזקות בהתאם לשווי המאזני, ולא נכללה במסגרת ההשקעות פיננסיות בסעיף זה.

נכון לתאריך הדיווח, בעקבות איחוד נתוני מקס, והיערכות המימונית לרכישתה, לקבוצה קיימים שלושה סוגי התחייבויות פיננסיות, כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצרכי ההון של כלל ביטוח, אגרות חוב שהונפקו לצרכי ההון של מקס ויתרות המשמשות לפעילותה השוטפת של מקס, אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה בסך של כ- 1,520 מיליוני ש"ח.

להלן תובא טבלה המפרטת את החוב הפיננסי נטו (טבלה כוללת את החברות: החברה, סימקס החזקות בע"מ וכלל החזקות סוכנויות (1998) בע"מ כאמור לעיל ואינה כוללת את כלל ביטוח ומקס אשר לגביהן מלבד המגבלות החלות על חלוקה הקבועות בחוק החברות התשנ"ט - 1999, חלות אף מגבלות רגולטוריות:

מיליוני ש"ח	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
נכסים פיננסיים		
מזומנים ושויי מזומן	11	9
השקעות פיננסיות אחרות בעיקר קרן כספית ומק"מ בחברה	140	1,011
מכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח (*)	473	481
סך הכל נכסים	624	1,501
התחייבויות פיננסיות שאינן שוטפות		
בניכוי חלויות שוטפות	-	963
התחייבויות פיננסיות- שוטפות (**)	-	963
נכסים פיננסיים בניכוי חלויות שוטפות	624	538
התחייבויות פיננסיות שאינן שוטפות		
התחייבויות פיננסיות- שאינן שוטפות:		
אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה, רכיב התחייבויותי	1,520	1,514
תשלום נדחה בגין עסקת מקס	-	-
התחייבויות אחרות - הלוואה בסימקס ללא רובד הריבית (**)	-	-
סך כל ההתחייבויות	1,520	1,514
חוב פיננסי נטו	896	976
מסגרת אשראי לא מנוצלת (***)	250	250

(*) ההשקעות הפיננסיות האחרות כוללות השקעה במכשיר הון ראשוני מורכב של כלל ביטוח בסך של 520 מיליוני ש"ח (השווי ההוגן שחושב ליום 30 בספטמבר 2024 הינו בסך של כ-473 מיליוני ש"ח).

(**) בחודש פברואר 2024 נפרעה הלוואה הסינדיקציה בסימקס, בסך של כ- 891 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1 ג' לעיל.

(***) בחודש יוני 2024, חידש תאגיד בנקאי ישראלי מסגרת אשראי לחברה, בסכום של עד 250 מיליוני ש"ח לצורך כרית נזילות נוספת, זאת עד לשנה נוספת עד חודש יוני 2025. לפרטים נוספים, ראה ביאור 6(ה)1 בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח ולמועד אישורו, לא נוצלה מסגרת האשראי הנ"ל.

2.5.2.2 מאפייני מימון בחברה

- החברה, בהיותה חברת החזקות, בוחנת בהקשר של סוגיית המימון והנזילות את שווי נכסיה מול התחייבויותיה וכן את קיומם של אמצעים נזילים בידיה, והערכת נגישות סבירה לאמצעים כאמור, הדרושים לצורך פעילותה.
- פעילות החברה (השקעות, הוצאות הנהלה וכלליות, שירות החוב ודיבידנדים) ממומנת, בדרך כלל, מדיבידנדים המתקבלים מחברות מוחזקות ומגיוס הון, מהלוואות מתאגידים בנקאיים ומתמורה ממימוש נכסים.
- לפרטים בדבר התנועות הכספיות העיקריות בחברה (סולו), ראה הנתונים על תזרימי המזומנים המיוחסים לחברה עצמה (סולו).
- לפרטים בדבר רווחים ראויים לחלוקה של החברה, המותאמים לדרישות ההון של החברה ובדבר הון ודרישות הון בגופים המוסדיים המאוחדים ובחברות נוספות בקבוצה, ראה ביאור 17 בדוחות הכספיים השנתיים.

2.5.2.3 גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב של החברה

א. נתוני אגרות החוב

סדרה/מועד הנפקה	אג"ח א'	אג"ח א' (הרחבה)	אג"ח א' (הרחבה שניה)	אג"ח ב' (אג"ח להמרה)	אג"ח ג'
מועד ההנפקה	פברואר 2023	יוני 2023	אוגוסט 2023	פברואר 2023	דצמבר 2023
שווי נקוב במועד ההנפקה (בש"ח)	249,100,000	250,000,000	400,000,000	150,000,000	500,000,000
שווי בספרים ל-30.09.24 (בש"ח)	כ-248 מיליוני ש"ח	כ-243 מיליוני ש"ח	כ-393 מיליוני ש"ח	כ-140 מיליוני ש"ח (**)	כ-496 מיליוני ש"ח
שווי שוק ליום 30.09.2024 (*)	כ-246 מיליוני ש"ח	כ-247 מיליוני ש"ח	כ-395 מיליוני ש"ח	כ-131 מיליוני ש"ח	כ-487 מיליוני ש"ח
סוג ריבית	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה	קבועה, לא צמודה
שיעור הריבית הנקובה	4.7%	4.7%	4.7%	2.8%	5.25%
ריבית אפקטיבית ליום ההנפקה	4.9%	5.6%	5.3%	4.9%	5.5%
רישום למסחר בבורסה	כן	כן	כן	כן	כן
מועדי תשלום קרן	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	28 בפברואר 2028	הקרן תפרע בשלושה תשלומים בכל אחת מהשנים 2029-2031
מועדי תשלום ריבית	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בתשלום שנתי אחד, ב-28 לפברואר בכל אחת מהשנים 2024-2028	הריבית תשולם בשני תשלומים חצי שנתיים, ב-1 לנובמבר וב-1 למאי בכל אחת מהשנים 2024-2031
ריבית לשלם ליום 30.09.2024	כ-7 מיליוני ש"ח	כ-7 מיליוני ש"ח	כ-11 מיליוני ש"ח	כ-2 מיליוני ש"ח	כ-11 מיליוני ש"ח
האם תעודות ההתחייבות ניתנות להמרה	לא	לא	לא	כן	לא
בסיס ההצמדה ותנאיה	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו	תעודות ההתחייבות (קרן וריבית) אינן צמודות למדד ו/או למטבע חוץ כלשהו
נכסים משועבדים	אין	אין	אין	אין	אין

סדרה/מועד הנפקה	אג"ח א'	אג"ח א' (הרחבה)	אג"ח א' (הרחבה שניה)	אג"ח ב' (אג"ח להמרה)	אג"ח ג'
זכות החברה לבצע פדיון מוקדם או המרה כפויה	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבתי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבתי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבתי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבתי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.	החברה רשאית לפרוע את תעודות ההתחייבות בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, בתדירות שלא תעלה על פעם ברבעון. התשלום בגין פדיון מוקדם למחזיקי תעודות ההתחייבות יעמוד על הגבוה מבין: א. שווי שוק; ב. הערך ההתחייבתי; ג. יתרת תזרים המזומנים (קרן וריבית) כשהם מהווים לפי תשואת אגח ממשלתי בתוספת ריבית של 1%.
מהותיות הסדרה	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970	הסדרה מהותית כהגדרת מונח זה בתקנה 10(ב)(13)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970
קיימת תניית הפרה צולבת (CROSS DEFAULT) (***)	כן	כן	כן	כן	כן

(*) שווי השוק כולל ריבית שנצברה ליום 30 בספטמבר 2024.
 (**) מתוך כך הרכיב ההוני בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח המוצג במסגרת ההון.
 (***) לפרטים נוספים ראה סעיף 8.1.14 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת מדף מיום 9 בפברואר 2023.

ב. פרטים בדבר רכיב ההמרה באג"ח ב'

פרמטר	אג"ח ב' (אג"ח להמרה)
פרטי נייר הערך אליו ניתן להמיר את אגרות החוב ניתנות להמרה למניות רגילות של החברה	
יחס המרה	כל 85 ש"ח ע.ג. של אגרות החוב יהיו ניתנים להמרה למניה רגילה אחת של החברה
עיקרי תנאי ההמרה ובכלל זה תנאים מתלים אגרות החוב ניתנות להמרה בכל יום בו מתקיים מסחר בבורסה, עד ליום לביצוע המרה וקיומן של התאמות לחלוקה 18.2.28;	
אם החברה תחלק בתקופת קיום זכות ההמרה מניות הטבה ו/או דיבידנד ו/או תציע מניות בדרך של זכויות תבוצע התאמה של מספר המניות הנובעות מההמרה. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.3 לשטר הנאמנות שצורף לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023.	

ג.

פרטים בדבר דירוג

שם חברה מדרגת	אג"ח א' (אג"ח להמרה)	אג"ח ב'	אג"ח ג'
דירוג ביום ההנפקה	ILAA-	ILAA-	ILAA-
דירוג נוכחי	ILAA-	ILAA-	ILAA-

הנאמן בגין תעודות ההתחייבות (סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג') הינו הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ. שם האחראים על תעודות ההתחייבות הינם: עו"ד דן אבנון ו/או עו"ד מירב עופר, טלפון: 073-2171000, פקס: 03-5271451, אי מייל: hermetic@hermetic.co.il, כתובת למשלוח דואר: מגדל צ'מפיון, קומה 13 דרך ששת הימים 30, בני ברק.

ד.

מגבלות חזיות ואמות מידה פיננסיות

במסגרת שטרי הנאמנות של אגרות החוב סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג', התחייבה מקס, כי כל זמן שאגרות החוב (סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג') טרם נפרעו במלואן, היא לא תיצור שיעבוד צף על כל רכושה, אלא אם קיבלה מראש את הסכמת מחזיקי אגרות החוב או תיצור לטובת מחזיקי אגרות החוב שיעבוד צף באותה דרגה פרי פסו. כמו כן, נטלה על עצמה החברה מגבלות הנוגעות לחלוקת דיבידנד, הרחבת סדרה א', סדרה ב' וסדרה ג', וכן התחייבה לעמוד באמות מידה פיננסיות לפיהן ההון העצמי של החברה לא יפחת מ-3.2 מיליארד ש"ח (במסגרת סדרה א' וסדרה ב') או מ-3.4 מיליארד ש"ח (במסגרת סדרה ג') וכי יחס החוב הפיננסי נטו לסך הנכסים לא יעלה על 50%.

לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.1 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.3.1 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

כמו כן נקבע מנגנון התאמה לפיו יעלה שיעור הריבית כתוצאה מאי עמידה באחת מאמות המידה הפיננסיות.

אמות המידה יותאמו ככל שכתוצאה מיישום לראשונה של תקינה חשבונאית יחול בהן שינוי אשר השפעתו אינה זניחה. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3, בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.3 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

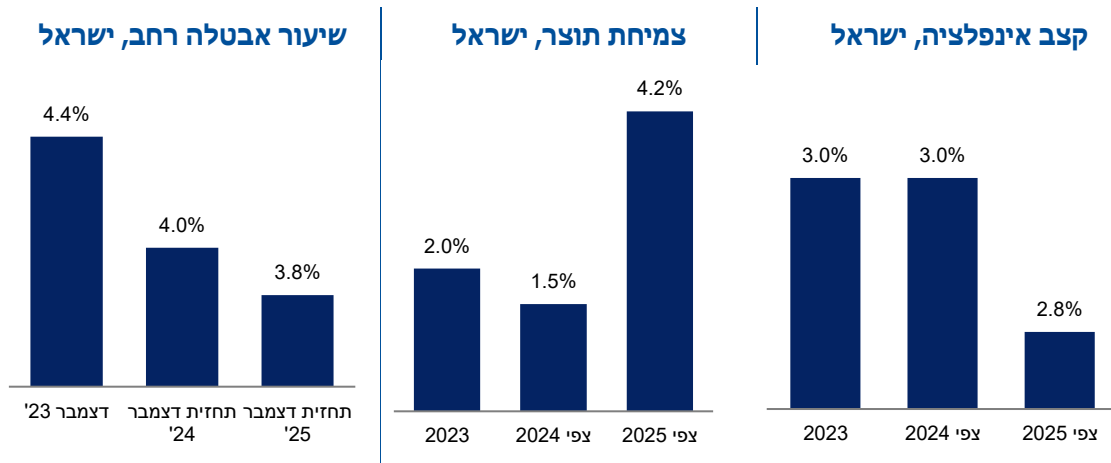
נקבע גם מנגנון התאמה לפיו שיעור הריבית יעלה במידה ודירוג החברה יופחת. לפרטים נוספים ראה סעיף 6.4 בשטרי הנאמנות (סדרה א') ו-(סדרה ב') שצורפו לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 וסעיף 6.4 בשטר הנאמנות (סדרה ג') שצורף לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023.

נכון לתאריך הדיווח החברה עומדת באמות המידה המתוארות לעיל. יחס החוב הפיננסי נטו ליום 30 בספטמבר, 2024 היינו בסך של כ-8% וההון העצמי היינו בסך של כ-9.2 מיליארדי ש"ח. כמו כן, נכון לתאריך הדיווח ונכון למועד פרסום דוח זה, וכן בתקופה שתחילתה במועד הנפקת תעודות ההתחייבות, החברה עמדה ועומדת בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות ולא התקיימו תנאים המקימים עילה להעמדת תעודות ההתחייבות לפירעון מיידי. כמו כן, החברה לא קיבלה הודעה מהנאמן לתעודות ההתחייבות בדבר אי עמידתה בתנאים ובהתחייבויות שלפי שטרי הנאמנות הנ"ל.

עיקרי שטרי הנאמנות (סדרה א' וסדרה ב') אשר נחתמו בין החברה לבין הנאמן מצורפים לדוח הצעת המדף מיום 9 בפברואר 2023 ועיקרי שטר הנאמנות (סדרה ג') מצורפים לדוח הצעת המדף מיום 4 בדצמבר 2023 ונוסחיהם המלאים של שטרי הנאמנות מצויים במשרדה הרשום של החברה וניתן לעיין בהם, בתיאום מראש, בכל יום עסקים בשעות העבודה הרגילות.

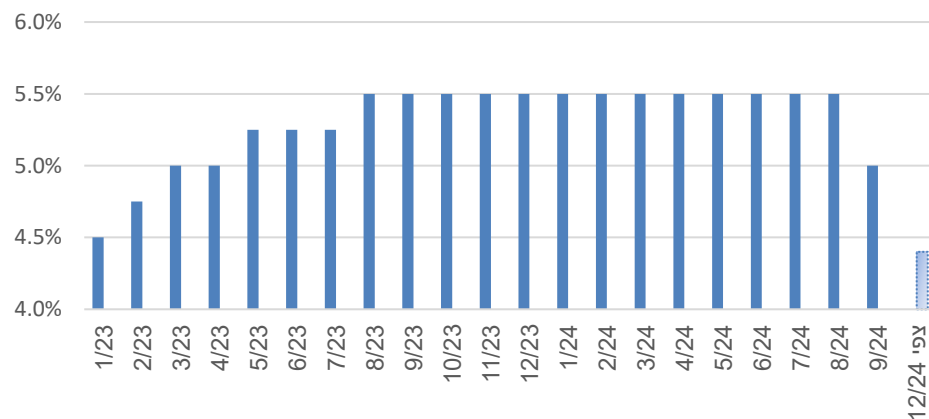
3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

3.1 נתונים כלכליים עיקריים:

* צפי חטיבת המחקר בבנק ישראל, אוקטובר 2024

ריבית ה-FED, ארה"ב

* נתון דצמבר 2024 הינו קונצנזוס התחזיות ע"פ בלומברג, 5/11/2024

3.2 להלן מגמות עיקריות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח ולאחריה:

החל מה-7 באוקטובר, 2023 מצויה ישראל במצב מלחמה, לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1(ה) לעיל.

פרמטר	נתונים לתקופה
התפתחות במשק ובתעסוקה בישראל	ברבעון הראשון של שנת 2024 צמח התוצר בכ- 14%, זאת לעומת התכווצות של כ-21% ברבעון הרביעי של 2023 (כל רבעון לעומת קודמו, במונחים שנתיים) ובהשוואה לשנת 2023 כולה בה עלה התוצר ב-2%. ברבעון השני התוצר עלה ב-1.2% בקצב שנתי.
	ע"פ התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר בבנק ישראל (אוקטובר 2024), התוצר צפוי לצמוח בשנת 2024 בשיעור של 0.5% וב-3.8% בשנת 2025, כל זאת תחת ההנחה שההשפעה הכלכלית הישירה של הלחימה תימשך עד תחילת שנת 2025.
	הגירעון התקציבי נכון לסוף ספטמבר 2024 הסתכם ל-8.5% תוצר, לעומת 7.6% תוצר ביוני. היעד הקבוע בחוק לסוף 2024 עומד על 6.6%. ע"פ תחזית בנק ישראל הגירעון בתקציב הממשלה בשנים 2024 ו-2025 צפוי להסתכם ב-7.2% וב-4.9% תוצר ויחס החוב/תוצר צפוי לעלות לרמה של 68% תוצר ב-2024 ול-69% תוצר ב-2025.
	שוק התעסוקה - עם פרוץ המלחמה עלה בחדות שיעור האבטלה הרחב (נתון הכולל, בנוסף על הבלתי מועסקים גם נעדרים זמניים מסיבות כלכליות דוגמת הוצאה לחל"ת) מ-4.2% ל-9.7% בחודש אוקטובר 2023, אך בחודשים שחלפו מאז ירד שיעור האבטלה הרחב ל-4.6% בחודש ספטמבר 2024. בהתאם לתחזית בנק ישראל, צפוי שיעור האבטלה הרחב לעמוד על שיעור של כ-3.5% בסוף שנת 2024 ועל 3.2% בשנת 2025.
נתוני האינפלציה	לפי אומדני הלמ"ס לחודש יולי 2024, השכר הממוצע למשרת שכיר של כלל העובדים ממשיך במגמת העליה והראה עליה של 6% לעומת יולי 2023. השכר הממוצע למשרת שכיר במחירים שוטפים היה 13,591 ₪.
	שוק הדיור - מחירי הדיור עלו שמונה חודשים ברציפות וסיכמו עלייה של 6.3% מתחילת השנה.
	בתחילת פברואר 2024 הודיעה חברת דירוג האשראי Moody's על הורדת דירוג האשראי של ישראל בדרגה אחת לרמה של A2 עם תחזית שלילית. חודשיים לאחר מכן חברת הדירוג S&P הודיעה על הורדת הדירוג של ישראל בדרגה אחת מרמת AA- ל A+ עם תחזית שלילית, כאשר החברה הביעה חשש מעימות נרחב עם אירן ומגידול בגירעון בשל ההוצאות הגבוהות של המלחמה. במהלך חודש מאי הודיעה Moody's על אישור מחדש של דירוג האשראי וציינה כי התחזית השלילית עדיין משקפת סיכון משמעותי להסלמה מול איראן. בחודש אוגוסט הודיע חברת דירוג האשראי Fitch על הורדת דירוג האשראי של ישראל בדרגה אחת מ-A+ ל-A עם תחזית שלילית, זאת על רקע התארכות המלחמה בעזה, סיכונים גאו-פוליטיים מוגברים ופעולות צבאיות במספר חזיתות. בחודש ספטמבר הודיעה חברת דירוג האשראי Moody's ב-2 דרגות על הורדת דירוג האשראי של ישראל לרמה של Baa1.
	בתחילת אוקטובר הודיעה S&P על הורדת דירוג האשראי של ישראל בדרגה אחת ל A.
	בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 האינפלציה עלתה ב-3.4% ובשנים עשר החודשים האחרונים מדד המחירים לצרכן עלה ב-3.5%, מחוץ לתחום יעד יציבות המחירים הקבוע בחוק בנק ישראל.
שערי חליפין	עם פרוץ המלחמה עלתה פרמיית הסיכון של ישראל עלייה חדה, והשקל פוחת משמעותית מול הדולר והאירו. מתחילת 2024 ועד סוף ספטמבר התחזק הדולר בכ-2.3% מול השקל.
התפתחות שיעור הריבית והתשואות	בינואר 2024 החליטה הוועדה המוניתרית להפחית את הריבית ב-0.25 נקודת אחוז, ל-4.5%. בישיבותיה בפברואר, אפריל, מאי, יולי ואוקטובר החליטה הוועדה המוניתרית להותיר את הריבית ללא שינוי.

התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)

לשנת	7-9		1-9		באחזים
	2023	2024	2023	2024	מדדי מניות בישראל
3.8	5.5	7.0	2.7	13.8	ת"א 35
4.3	5.1	13.3	4.5	9.5	ת"א 90
4.1	5.6	8.4	3.4	12.3	ת"א 125
3.1	0.6	5.3	0.1	16.2	ת"א צמיחה
מדדי אג"ח בישראל					
3.8	(0.4)	2.4	1.5	2.1	כללי
5.9	0.4	2.8	3.4	4.5	תלבונוד צמודות
5.3	0.4	1.5	1.5	2.2	תלבונוד שקלי
(0.4)	(2.5)	3.2	(0.9)	0.3	ממשלתי צמוד מדד
1.4	(1.0)	1.8	(0.6)	(0.2)	ממשלתי שקלי
מדדי מניות בעולם					
13.5	(1.2)	7.9	1.6	12.0	דאו ג'ונס
43.6	(2.7)	2.3	26.6	20.8	נאסד"ק
28.2	(4.1)	(4.2)	22.1	13.3	ניקיי טוקיו
14.8	(2.7)	2.1	8.3	1.2	קאק פריז
3.0	1.7	0.9	1.2	6.5	פוטסי לונדון
19.1	(3.9)	6.0	9.0	15.4	דאקס פרנקפורט
23.1	(3.4)	6.6	10.1	18.7	MSCI AC
24.0	(2.0)	5.1	12.0	20.3	S&P 500

לפרטים בדבר ההשלכות על התוצאות הכספיות, ראה סעיף 2 לעיל וביאור 6 בדוח הכספי.

הרבעון השלישי של שנת 2024 התאפיין בהמשך התמתנות האינפלציה, תחילת הורדת ריביות בארה"ב ובאירופה וכמו-כן לשינוי התמחור בשווקים לקצב הורדת הריבית הצפוי ע"י הבנק המרכזי בארה"ב. המתחים הגיאופוליטיים בעולם נמשכים, המלחמה בין רוסיה לאוקראינה נמשכת ללא תאריך סיום באופק בנוסף למתיחות העולה בין ישראל לאיראן שמלווה בתקיפות ישירות בין הצדדים. מאידך השפעות המלחמה על הכלכלה הגלובלית התמתנו. כמו כן, זכייתו של דונלד טראמפ בבחירות לנשיאות ארה"ב מעלה את הסבירות להטלת מגבלות ומכסים על ייבוא מסין.

ארה"ב – במהלך הרבעון השלישי האינפלציה בארה"ב התמתנה מעט לרמה של 2.4% שנתי והבנק המרכזי הוריד את הריבית ב-50 נ"ב לרמה של 4.75%-5%, ציפיות השוק להורדת ריבית משתנות באופן תדיר וכעת עומדות על כמעט 2 הורדות עד סוף השנה ו5 הורדות עד סוף שנת 2025. התוצר צפוי לצמוח בכ-2.5% ברבעון השלישי (במונחים שנתיים - טרם התפרסם), שוק העבודה ממשיך לשמור על חוזקה, כאשר שיעור האבטלה נותר נמוך על 4.2% (נכון לתום הרבעון) על אף שנרשמת התמתנות קלה בעלייה במספר מקומות העבודה החדשים הנפתחים מדי חודש.

אירופה – הכלכלה בגוש האירו צמחה בקצב של 0.6% (קצב שנתי) ברבעון השני של 2024 וצפויה לצמוח בקצב של 0.8% במונחים שנתיים ברבעון השלישי של 2024 ולמעשה יצאה מהמיתון הטכני במהלך 2023. במהלך הרבעון ה- ECB המשיך להוריד את את הריבית בשיעור לרמה של 3.25%, לאור האטה באינפלציה באיחוד האירופי (קצב שנתי של 1.7% נכון לספטמבר 2024), נכון לסוף הרבעון, הצפי עומד על פחות מ-2 הורדות ריבית במהלך 2024. ה- ECB ממשיך בצמצום תכניות רכישת האג"ח. שיעור האבטלה התייצב ועומד על 6.4% נכון לאוגוסט. בנוסף במהלך חודש נובמבר 2024 הממשלה בגרמניה בדרך לפירוק ובחירות לאחר שכשלו שיחות התקציב, במידה והממשלה לא תקבל את תמיכת הפרלמנט בהצבעה מיוחדת שתיערך בדצמבר.

סין – ציפיות ההתאוששות של סין טרם התממשו, לאור האתגרים הכלכליים הרבים, בהם אבטלה גבוהה בקרב הצעירים ומשבר חובות של חברות, בעיקר בתחום הנדל"ן. הכלכלה צמחה בפועל בקצב של 5.3% (במונחים שנתיים). יחד עם זאת, הממשל והבנק המרכזי ממשיכים בשימוש בכלים פייסקאליים ומוניטאריים לתמיכה בהתאוששות הכלכלה. ההגבלות הרגולטוריות ההדדיות בין ארה"ב לסין המשיכו לחול (ייצוא שבבים לסיין ושימוש בשבבים מערביים בסיין).

התפתחויות
במצב
הכלכלי
בעולם

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

בפרק זה יסקרו תמציות חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר, החלים על פעילות הגופים המוסדיים בקבוצה ואשר הינם מהותיים לפעילות הקבוצה, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

כן יסקרו תמציות החוקים התקנות, הוראות נוהל בנקאי תקין (להלן: "נב"ת") וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, נב"תים וניירות עמדה מהותיים ביותר החלים על פעילות הנפקה, סליקה ותפעול כרטיסי חיוב וכן אשראי ללקוחות פרטיים ועסקיים (להלן: "פעילות מקס") ואשר הינם מהותיים לפעילות הקבוצה, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הבנקים, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

4.1 כללי

4.1.1 טיטות תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024

בהמשך לאמור בסעיף 9.2.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר הוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשפ"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות") אשר הטילו מגבלות על החזקה במקביל של גופים פיננסיים וגופים ריאליים, בדבר עמדת רשות שוק ההון והצוות לבדיקת הריכוזיות כי יש לראות בתאגיד הנפקה של מבטח כגוף פיננסי, ובדבר הפרסומים בדבר עמדת ועדת הריכוזיות בנוגע להגדרת תאגיד הנפקה של מבטח כגוף ריאלי -

בחודש מאי 2024 פורסמה טיטות תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע להרחיב את רשימת הגופים שתיכלל בהגדרת "גופים פיננסיים" בחוק הריכוזיות, באופן שבין היתר תכלול ההגדרה גם תאגיד הנפקה של מבטח.

ככל שטיטות התקנות תתקבל ותהפוך לנוסח מחייב, יהיה בכך כדי להביא להגדרת כללביט מימון כגוף פיננסי, באופן שיביא לכך שהיקף התחייבויות לא יימנו ביחד עם יתר ההתחייבויות של החברה ושל התאגידים הריאליים בשליטת קבוצת החברה, ויאפשר לחברה להמשיך להחזיק בכלל ביטוח ובכללביט מימון גם במקרה שבו היקף ההתחייבויות הכולל שלהן יעברו את רף ההתחייבויות המותר לגוף ריאלי המחזיק בגוף פיננסי משמעותי.

4.1.2 הצעת חוק תובענות ייצוגיות

בהמשך לאמור בסעיף 9.2.7 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, בחודש מאי 2024, פורסמה בחודש יולי 2024 הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע לעגן בחקיקה את המלצות הצוות.

במסגרת ההצעה מוצע, בין היתר, לקבוע כהוראת שעה מנגנון שיחייב פניה מוקדמת לנתבעת בטרם הגשת בקשת אישור תובענה כייצוגית וזאת בסוגי עילות ותביעות מסוימות, לרבות תשלום אגרה על עצם פנייה מוקדמת כאמור; לקבוע מגבלות לגבי הגשת תביעות לקבלת סעד של פיצוי בסוגי עילות ותביעות מסוימות; להסמיך את ביהמ"ש להורות על מחיקת בקשות קנטרניות וטורדניות בכל עת; לקבוע כללים אחידים וברורים לגמול ושכר טרחה, ובכלל זאת ביטול האפשרות להסתלקות מתוגמלת ביטול האפשרות למתן המלצה בנוגע לתשלום שכ"ט לב"כ מייצג במסגרת הסדר הפשרה; קביעת מנגנון לבחירת התובענה והעו"ד המוביל על ידי בית המשפט במקרה שבו הוגשו בקשות נוספות באותו עניין; קביעת מנגנונים בנוגע לפיצוי בין חברי הקבוצה, לרבות סעד בעין; קביעת מנגנון מסודר לאישור הסדר פשרה על ידי מגשר; קביעת מתווה לפסיקת שכר טרחה וגמול למבקש או לתובע הייצוגי; הסמכה כללית של בית המשפט להטיל הוצאות משפט על המבקש או בא כוחו; חיוב תובע ייצוגי לציין את מספר התובענות הייצוגיות שהוגשו בידיו בשנה קלנדרית והגבלתן ל-5 תביעות בשנה; וקביעת חובה לשקול שיקולים נוספים בעת בחינת בקשה לאישור נגד מבטח או חברה מנהלת שעילתה היא הפרתה של חוזה חיסכון ארוך טווח (כהגדרתו בתזכיר), כגון קיומה של הרשאה רגולטורית לפעילות הנידונה, משך הזמן שחלף מחתימת החוזה; קושי ראייתי; שינויים בהסדר התחיקתי ממועד חתימת החוזה; עוצמת הפגיעה במבטח/בחברה המנהלת אם תאושר הבקשה ואינטרס חברי הקבוצה באישור הבקשה. כמו כן מוצע לקבוע שאם תוגש בקשה לדחות את בקשת האישור מהסיבות האמורות, וביהמ"ש סבור שיש טעם בבקשת הדחיה, תתבקש עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס לטענה זו.

בשלב מקדמי זה, החברה אינה יכולה להעריך את השלכות ההוראות המוצעות לעיל, אשר השפעתן על היקף החשיפה של החברות בקבוצה להליכים ייצוגיים תלויה, בין היתר, בנוסחן הסופי של ההוראות ובאופן יישומן ופרשנותם על ידי הערכאות המשפטיות השונות. עם זאת, הפיכת ההוראות הנוגעות לניהול הליכים בעניין הפרת חוזה חיסכון ארוך טווח למחייבות יכול ויצמצמו את החשיפה של החברות בקבוצה לתובענות ייצוגיות בתחום פעילות זה.

הערכות החברה בקשר עם השלכות הצעת חוק תובענות ייצוגיות הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של החברה נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסחו הסופי של תיקון חוק תובענות ייצוגיות אם וככל שיתקן, באופן יישומן בפועל של הוראות התיקון ובהתנהגות גורמים חיצוניים שונים ביחס להוראות החוק.

4.1.3 תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

בחודש אוגוסט 2024 פורסם תיקון 13 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, המהווה את העדכון המקיף ביותר לחוק מאז חקיקתו. התיקון נועד להתאים את חקיקת הגנת הפרטיות הישראלית לזו המודרנית והמקובלת בעולם כיום וכן לחזק ולהרחיב את סמכויות רשות הגנת הפרטיות. בין היתר, עודכנו והורחבו באופן משמעותי ההגדרות הנוגעות למידע המוגן על פי החוק ("מידע אישי" ו"מידע רגיש במיוחד"); עודכנה והורחבה רשימת הפעולות המותרות ביחס לסוגי המידע המוגנים ("ניהול מאגר מידע" ו"עיבוד מידע אישי"); צמצום משמעותי של חובת רישום מאגרי מידע; חובת מינוי ממנה הגנת הפרטיות בגופים מסוימים, ובכללם גופים מוסדיים; מתן סמכויות פיקוח, חקירה ואכיפה מורחבות לרשות הגנת הפרטיות, לרבות עיצומים כספיים משמעותיים, שייקבעו כנגזרת של גודל מאגר המידע, סוג ההפרה, ושיעור ההכנסות של הארגון המפר; הגדלת סכום הפיצוי ללא הוכחת נזק שניתן לתבוע בתביעה אזרחית והארכת תקופת ההתיישנות. התיקון ייכנס לתוקף בתום שנה ממועד פרסומו. חברות הקבוצה נערכות ליישום הוראות התיקון.

4.1.4 הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)

בחודש ספטמבר 2024 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות הנחיה בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות בנושא אבטחת מידע. ההנחיה מטילה חובה על דירקטוריון בחברות אשר עיבוד מידע אישי מצוי בליבת פעילותן ליישם תהליכי פיקוח, בקרה, ציות ודיווח בכל הנוגע לביצוע דרישות התקנות בחברה. הרשות מחדדת ומדגישה במסמך שפורסם את אחריות הדירקטוריון לאבטחת המידע בארגון, ובכלל זאת אחריות ישירה לקיום חובת העמידה בהוראות החוק והתקנות, לרבות חובת הדיווח המיידית בדבר אירוע אבטחה מידע; אחריות לפיקוח שוטף וקבלת דיווחים על ביצוע החובות כאמור, בין היתר באמצעות תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית המיישמת את חובת הפיקוח המוטלת לפי ההנחיה; חובה לקיים דיונים בנושאים שהוגדרו בהנחיה, ובתדירות שנקבעה. במסגרת ההנחיה הרשות מתייחסת גם לנסיבות ולתנאים בהם רשאי הדירקטוריון להאציל סמכויותיו.

4.1.5 פסיקת ריבית והצמדה

בהמשך לדוח הוועדה הבין-משרדית לבחינת הריביות לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה מחודש אוקטובר 2021, ובהמשך לתיקון לחוק פסיקת ריבית והצמדה מחודש נובמבר 2023, במסגרתו עודכנו מנגנוני הריבית וההצמדה שיחולו על סכומים שנפסקו בפסקי דין של רשויות שיפוטיות, בחודש ספטמבר 2024 פורסמה טיוטת תקנות פסיקת ריבית והצמדה (קביעת השיעורים במנחים שנתיים של ריבית שקלית, ריבית צמודה ודמי פיגורים, דרך חישובם ואופן פרסומם), התשפ"ד-2024 במסגרתה מוצע לקבוע שינוי של אופן חישוב שיעורי הריבית השקלית והריבית הצמודה, וכן מנגנון לחישוב שיעור דמי הפיגורים. בנוסף פורסמה טיוטת צו פסיקת ריבית והצמדה (דחיית יום התחילה של חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 9) התשפ"ד-2023), התשפ"ד-2024 במסגרתה מוצע לדחות את יום התחילה של התיקון לחוק פסיקת ריבית והצמדה לחודש ינואר 2025.

ככל שטיטות תקנות ריבית והצמדה תפורסם כנוסח מחייב, צפויות להיות לכך השלכות על פעילות חברות הקבוצה בקשר עם תשלום תגמולי ביטוח במסגרת פוליסות ביטוח באופן שיגדיל את מרכיב הריבית המשולמת בתביעות המוגשות כנגד החברה (בשל השלכת התיקון על חוק חוזה הביטוח) וכן בקשר עם ביצוע תשלומים במסגרת הליכים משפטיים, הליכי הוצאה לפועל והסכמים מסוימים אשר החברה מהווה צד להם וכפועל יוצא צפוי כי יביאו לגידול לא מהותי בהתייביוותיה של החברה.

הערכות החברה בקשר עם השלכות טיוטת תקנות ריבית והצמדה הינן מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של החברה נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, בנוסח הסופי של התקנות אם וככל שיפורסמו.

4.1.6 דוח הביניים של הצוות לבחינת מתווה למתן רישיון בנק לגופים חוץ-בנקאיים

בחודש אוקטובר 2024 פורסם דוח הביניים של הצוות לבחינת מתווה למתן רישיון בנק לגופים חוץ-בנקאיים, אשר בחן צעדים להסרת חסמים, שיאפשרו לגופים חוץ-בנקאיים לקבל רישיון בנק על מנת שיוכלו לגייס פיקדונות מהציבור ולהעמיד מתוכם אשראי.

עיקרי המלצות הצוות הינן:

1. יצירת שתי דרגות פיקוח – בנק בדרגת פיקוח 1 (שהיקף נכסיו עד 50 מליארד ₪) ובנק בדרגת פיקוח 2 (שאינו בנק בדרגת פיקוח 1), כאשר מדיניות הפיקוח והאסדרה תיקבע בהתאם לדרגת הפיקוח בהיבטים של דרישות הון ומינוף, דרישות נזילות, ממשל תאגידי, הוראות הדיווח לציבור והוראות הדיווח לפיקוח.
2. יצירת אבחנה בין בנק קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל או על שיעור אחר שייקבע) ובין בנק גדול (שאינו בנק קטן), מתן פטור לבנק קטן מלהציע את מלוא השירותים שמחויבים כיום מכוח החוק, כמו גם מתן אפשרות להציע שירותי עו"ש חלקיים.
3. הסמכת המפקח על הבנקים לפטור בנק קטן ממתן שירותים ללקוחות ופעילויות עתירי סיכון
4. עדכון רשימת העיסוקים המותרים לבנקים בהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות והפיננסיות, וכן מתן סמכות למפקח על הבנקים לקבוע את רשימת העיסוקים המותרים של בנק קטן מעבר לעיסוקים המותרים כיום לבנק.
5. חברות החזקה השולטות בגופים מוסדיים יוכלו במקביל לשלוט בבנק קטן, ולא יידרשו למכור אותו עם חציית הסף של בנק קטן, ככל שהגידול בפעילותו הינו אורגני ולא נובע מרכישות נוספות. מתן סמכות פיקוחית לרגולטורים הפיננסיים על חברות החזקה ששולטות בגופים המפוקחים כיום על ידם.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את משמעות המלצות הדוח הביניים. עם זאת, ככל שדוח הביניים יפורסם כדוח סופי, וככל שההמלצות יאומצו במסגרת חקיקה, באופן שתינתן לגופים חוץ בנקאיים אפשרות לקבל רישיון בנק ו/או באופן שיאפשר לחברות החזקה השולטות בגופים מוסדיים לשלוט במקביל בבנק קטן, עשויים להגביר את התחרות במערכת הפיננסית והבנקאית ולהביא לשינויים מבניים בשווקים הרלבנטיים לפעילות הקבוצה.

המידע בכל הנוגע לדוח הביניים, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של החברה נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה והוא תלוי, בין היתר, בנוסחו הסופי של הדוח אם וכפי שיפורסם כדוח סופי, בהמלצות אשר יאומצו ואופן יישומן, וכן בהתנהגות הגורמים המתחרים בכלל פעילויות הקבוצה.

4.2 חיסכון ארוך טווח

4.2.1 הרפורמה במסלולי השקעה

בהמשך לאמור בסעיף 9.5.5.1(ג) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בדבר הוראות חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל –

בחודש אפריל 2024 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, שעיקרו הינם:

1. תיקון רשימת מסלולי ההשקעה שניתן יהיה לנהל במועד כניסת החוזר לתוקף - ביטול ההוראה המאפשרת הקמת מסלול מתמחה גמיש והוספת האפשרות להקים מסלול משולב אג"ח ומניות (עד 25% מניות).
2. קביעת מגבלות על מדיניות ההשקעה במסלולים ספציפיים.

ביום 1 ביולי 2024 נכנסו לתוקף הוראות חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל. במועד זה הושלמו ההתאמות הנדרשות במסלולים שהיו קיימים בכלל מוצרי חיסכון ארוך טווח המנוהלים ע"י הגופים המוסדיים בקבוצה.

4.2.2 מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים

בחודש יוני 2024 פורסמה טיוטת חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד בעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה", ובחודש יולי 2024 פורסם נוסח סופי של החוזר. החוזר כולל עדכון של הנחות ברירת מחדל שעל בסיסן ייחשבו הגופים המוסדיים את התחייבויותיהם והמקדמים ביחס למקבלי קצבה במוצרי החיסכון הפנסיוני.

להרחבה להשלכות התיקון האמור ראו ביאור 8(א)(1)(ג) בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

4.2.3 קרנות נבחרות וקופות ברירת מחדל

בהתאם להוראות חוזר בעניין "הוראות לעניין בחירת קופת גמל" (להלן: "חוזר קופות ברירת מחדל"), בחודש אוגוסט 2024 פורסמו תיקונים לחוזר קופות ברירת מחדל ולמסמך "הליך קביעת קרנות נבחרות", שעניינן הליך קביעת קרנות הפנסיה שיהיו קרנות נבחרות לתקופה של ארבע שנים, החל מחודש נובמבר 2024 (להלן: "הליך קביעת קרנות נבחרות").

בהמשך לפרסום הליך קביעת קרנות נבחרות, בחודש ספטמבר 2024 פורסמו תוצאות הליך במסגרתו נבחרו שוב ארבע קרנות הפנסיה הנבחרות שזכו בהליך בחודש נובמבר 2021, והן מוסיפות לשמש כקרנות ברירת מחדל מחודש נובמבר 2024 ועד נובמבר 2028. דמי הניהול בקרנות ברירת המחדל יעמדו על 1% מההפקדה ו-0.22% מהצבירה (שיעורים זהים לשיעורי דמי הניהול בקרנות הנבחרות שפעלו עד הליך קביעת הקרנות הנבחרות), לתקופה של עשר שנים. במסגרת התיקון לחוזר קופות ברירת מחדל, נקבעו הוראות לעניין המנגנון על פיו יצרף מעסיק כל אחד מעובדיו, שלא מימשו את זכותם לבחירת קופת גמל לאחר שניתנה להם הזדמנות לעשות כן, לאחת מהקרנות הנבחרות, שמשמעותו שהמעסיק יצרף עובדים כאמור לקרנות נבחרות שונות ולא יוכל לפעול מול קרן נבחרת יחידה. כמו-כן, נקבעו הוראות לעניין האפשרות לבצע המרה של שיעור דמי הניהול של הקרנות הנבחרות מצבירה להפקדה.

התיקון לחוזר קופות ברירת מחדל כולל אף עדכון בעניין קופת גמל לקיצבה או קרן השתלמות ברירת מחדל שתבחר באמצעות הליך תחרותי שיערוך המעסיק. ביחס להליך זה, בו רשאית כל חברה מנהלת להשתתף, ואשר הקריטריונים בו הינם מדד שירות, תשואות ודמי ניהול, נקבע כי קריטריון המבטא את סיכון תיק ההשקעות יהיה קריטריון חובה ככל שהמעסיק יבחר לכלול בהליך התחרותי שהוא עורך את קריטריון "תשואות קופת הגמל במסלול ההשקעות".

בחירת הקרנות הנבחרות צפויה לשמר את התחרות העזה בשוק קרנות הפנסיה.

המידע בכל הקשור להשלכות אפשריות של חוזר קופות ברירת מחדל ותוצאות הליך בחירת קרנות נבחרות, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה, והוא תלוי במידה רבה בגורמים הבאים: הצעדים שינקטו על ידי השחקנים בשוק, לרבות כלל פנסיה וגמל, לעניין התמודדות עם הגברת התחרות בשוק והשינויים בנתחי השוק ובהכנסות מדמי ניהול; יחסי הגופים המוסדיים עם המעסיקים והגורמים המפצים; התנהגות הגופים המוסדיים המתחרים; טעמי העמיתים והתנהגותם ביחס למוצרים שברשותם; התנהגות המעסיקים וגורמים מתפעלים מטעמים; השלכות שינויים רגולטוריים אחרים בתחום והשפעתם המשולבת עם ההוראות כאמור.

4.2.4 משיכת כספים מקרנות השתלמות

בחודש אוגוסט 2024 פורסמה הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 274), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע לאפשר ליחידים למשוך כספים מקרן השתלמות, גם אם טרם חלפו 6 שנים ממועד הפקדת הכספים הראשונה לקרן, בשיעור מס מופחת של עד 15% לכל היותר (או בשיעור של עד 7.5%, למי שהגיע לגיל הפרישה וטרם חלפו שלוש שנים ממועד ההפקדה הראשונה לקרן), שיפחת ככל שמועד משיכת הכספים קרוב יותר למועד תום 6 השנים.

הצעת החוק עשויה להשפיע על היקף משיכות הכספים מקרן ההשתלמות שבניהול כלל פנסיה וגמל.

4.2.5 עצירת הגידול בהטבת המס במשיכת קצבה פנסיונית בשנת 2025

על רקע הדיונים על תקציב המדינה לשנים 2025-2027, וכן על רקע טיטוט הצעת החלטת ממשלה מספטמבר 2024, טיטוט התכנית הכלכלית ותזכיר חוק לתיקון חוקי מיסים שפורסמו בחודש אוקטובר 2024 בדבר ביטול הגידול בשיעור הפטור ממס הניתן בעת משיכת קיצבת זקנה ממוצר פנסיוני, הודיעה ההסתדרות כי הוסכם בינה ובין משרד האוצר לדחות בשנה אחת את הגדלת שיעור הפטור כאמור (כפי שנקבע בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 190 והוראת שעה), התשע"ב 2012), ולפיכך ידחה הגידול בשיעור הפטור שהיה אמור לחול החל משנת 2025 לינואר 2026.

נכון למועד זה אין לחברה אפשרות להעריך אם הצעה זו תקודם וככל שתקודם, את ההשפעה של הצעה זו, אם וככל שתתקבל כהוראה מחייבת.

4.2.6 תקרות הפקדה פנסיונית

בהתאם להוראות דיני המס, עובדים אשר מעסיקם מבצע עבורם הפקדות פנסיוניות זכאים להטבות מס שונות בשלב הפקדה - בעבור הפקדת המעסיק לרכיב התגמולים הקצבתיים ניתנת הטבה באופן של פטור מניכוי מס עד להפקדה בשיעור של 7.5% משכר שלא יעלה על פעמיים וחצי השכר הממוצע במשק; בעבור הפקדת המעסיק לרכיב הפיצויים ניתנת הטבת פטור מניכוי מס עד להפקדה בשיעור של 8.3% משכר שלא יעלה על כ-3.3 פעמים השכר הממוצע במשק.

על רקע הדיונים על תקציב המדינה לשנים 2025-2027, במסגרת טיוטת הצעת החלטת ממשלה מספטמבר 2024 וטיוטת התכנית הכלכלית מחודש אוקטובר 2024, מוצע לאחד את התקרות האמורות לגבי הפרשות המעסיק לרכיב התגמולים ולרכיב הפיצויים, כך שתעמודנה על סך על פעמיים השכר הממוצע במשק. (כלומר, תקרה נמוכה יותר מהתקרות הקיימות היום בנפרד לרכיב התגמולים ולרכיב הפיצויים). משמעות ההצעה היא העלאת המיסוי ביחס להפקדות הפנסיוניות עבור שכר העולה על פעמיים השכר הממוצע במשק. בנוסף הוצע לתקן את הגדרת השכר הממוצע בחוק הביטוח הלאומי, באופן שיביא להקפאת התקרה לעניין הטבות המס בגין הפקדות המעביד לתגמולים ולפיצויים.

עם זאת, בהודעת משרד האוצר בדבר אישור הצעת תקציב המדינה בממשלה, נכללה רשימה חלקית של הצעדים שאושרו בממשלה, ולא נכלל תיאור של התיקון המפורט לעיל.

נכון למועד זה אין לחברה אפשרות להעריך אם הצעה זו תקודם וכן את השפעתה ככל שתקודם ותתקבל כהוראה מחייבת ואולם יכול והיא תשפיע על היקף ההפקדות והצבירות של הכספים הרלבנטיים בקופות שבניהול כלל פנסיה וגמל.

4.2.7 הבטחת תשואה בקרן פנסיה

קרנות הפנסיה זכאיות להבטחת תשואה (בדרך של רכישת אג"ח מיועדות או באמצעות ההשקעה באפיק מבטיח תשואה, להלן: "נכסים מבטיחי תשואה") בשיעור של 30% מסך היתרות הצבורות בקרן.

החל מיום 1 ביולי 2017, זקיפת הבטחת התשואה בקרן הפנסיה המקיפה נעשית באופן שלמקבלי הקצבאות נזקפת תשואה בגין נכסים מבטיחי תשואה בשיעור של 60% מסך נכסי מקבלי הקצבה, ואילו לעמיתים שאינם מקבלי קצבה נזקפת התשואה בקרן הנובעת מיתרת השקעה בנכסים מבטיחי תשואה.

לפי התקנות הקיימות, החל מ-1 לינואר 2025 זקיפת התשואה ביחס לעמיתים שאינם מקבלי קצבה תשתנה, באופן שביחס לעמיתים בגיל 50 ומעלה תיזקף התשואה מנכסים מבטיחי תשואה בשיעור של 30% מסך היתרות הצבורות בקרן לעמיתים בקבוצה זו, ואילו ביחס לעמיתים בגיל 50 ומטה תיזקף התשואה מיתרת ההשקעה של הקרן בנכסים מבטיחי תשואה, לאחר החלוקה למקבלי קצבה ולעמיתים בגיל 50 ומעלה.

בחודש אוקטובר 2024 פורסמו טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה) (תיקון), התשפ"ה-2024 וטיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת עמיתים במסלולי ברירת מחדל למסלול המותאם לגילם), התשפ"ה-2024. במסגרת הטיטות מוצע לקבוע כי השינוי האמור בזקיפת התשואה ביחס לעמיתים שאינם מקבלי קצבה יידחה בשנה אחת (החל מ-1 בינואר 2026), כי ביחס לקבוצת העמיתים בני 50 ומעלה הבטחת התשואה בקרנות הפנסיה תחול רק לאלו החוסכים במסלולי תלויי גיל המותאמים לגילם ובמסלול הכללי בקרן, כי לא יתאפשר לעמית לבחור במסלול תלוי גיל שאינו מותאם לגילו, וכי כספו של עמית שנכון להיום מושקע במסלול תלוי גיל שאינו מותאם לגילו יועבר למסלול המותאם לגילו.

ככלל, שונות בשיעור הקצאת הבטחת התשואה בין מסלולי השקעה בעלי שם זהה בגופים שונים עלולה ליצור העדפה להצטרפות או לניוד לקרנות פנסיה מסוימות. יחד עם זאת, המנגנון הקבוע בתקנות יוצר מגבלת מקסימום לפער שעלול להיווצר בשיעור הקצאת הבטחת התשואה בין גופים שונים באופן שצפוי למתן את ההעדפה האמורה.

הערכת החברה בקשר עם טיוטת תקנות זקיפת תשואה וטיוטת תקנות העברת עמיתים הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות בין היתר בנוסח הסופי של התקנות, ככל שיתקבלו, בהתפתחות תנאי התחרות בשוק, בהתנהגות הגורמים המתחרים, הגורמים המפיצים ובחירות העמיתים והמבוטחים.

4.3 ביטוח כללי

בהמשך לאמור בסעיפים 7.1.1.2(ב) ו-7.1.1.2(4) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023, בחודש מאי 2024 פורסמו חוזר ביטוח 2024-1-7 - תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף רכב רכוש (להלן: "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ענף רכב רכוש"); וחוזר ביטוח 2024-1-6 - הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש (להלן: "חוזר הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש"). הוראות אלה מהוות אסדרה כוללת לתהליך תביעות רכב רכוש, וכן כוללות הוראות שונות בנוגע לנוסח פוליסות רכב רכוש והגילוי הנדרש מצד המבטח למבוטח בשלב הטרם חוזי (להלן יחד: "הרפורמה בתחום רכב רכוש").

במסגרת חוזר הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש נקבע כי חברת הביטוח תעדכן את נוסח הגילוי למבוטחים שעליה לתת (כפי שנקבע במסגרת הכרעה עקרונית מיום 19 בספטמבר 2023 בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בגין הפרש במחיר החלפים), וזאת על מנת שבמקרה של הקטנת נזק במוסך שאינו בהסדר, עקב הפחתת תגמולי הביטוח בגובה הפרש במחיר עלות החלפים בעת תיקון במוסך שאינו בהסדר לעומת מוסך הסדר, תעמוד חברת הביטוח בחובותיה לפעול בתום לב ובהוגנות כלפי המבוטח. במסגרת עדכון כללי הגילוי נקבע, בין היתר, כי

חברת הביטוח תיתן גילוי למבוטח בתכנית הביטוח בדבר כללי ההפחתה של תגמולי הביטוח במקרה של הקטנת נזק. כללי ההפחתה יוגשו לאישור הרשות במסגרת בקשה להנהגת תכנית הביטוח, ויביאו בחשבון קריטריונים שנקבעו. בנוסף נקבע כי בתכנית ביטוח רכב רכוש ייקבע כי במקרים בהם מבוטח בחר לתקן את רכבו שלא במוסך הסדר והמבוטח הודיע לחברת הביטוח על מקרה הביטוח טרם תיקון הרכב ונקט באמצעים הסבירים שהורתה לו חברת הביטוח, והמוסך האמור הסכים לקבל את תנאי ההסדר של חברת הביטוח טרם תיקון הרכב, תנכה החברה מתגמולי הביטוח השתתפות עצמית, כאילו המבוטח תיקן את רכבו במוסך הסדר. עוד נקבע בחוזר כי חברת ביטוח לא תכלול במסגרת תכנית ביטוח רכב רכוש פיצוי בשל אבדן גמור להלכה כהגדרתו בסעיף 6 (ב) לפוליסה התקנית - רכב רכוש, למעט בסוגי מקרים שאושרו על ידי הרשות בתכנית הביטוח (להלן: "**ההוראה הנוגעת לאבדן להלכה**"). תחילתו של החוזר ביום 1 בספטמבר 2024 אולם ההוראה הנוגעת לאובדן להלכה תהיה מחייבת מיום הכניסה לתוקף של תיקון הגדרת "אבדן גמור" בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, בעניין קביעת שמאי "אבדן גמור" לרכב.

במסגרת תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ענף רכב רכוש נקבע ביחס למוסכים, כי על חברת ביטוח לנהל משא ומתן עם כל מוסך שמעוניין לשמש כמוסך מוסכם המעניק שירות למבוטחיה או לצד שלישי (להלן: "**מוסך מוסכם**"), ולאפשר לכל מוסך אחר בעל מאפיינים דומים לאותו המוסך, ועל בסיס אותן אמות מידה שירותיות אשר נקבעו על ידי חברת הביטוח, להתקשר עמה בהסכם התקשרות זהה. ככל שהמוסך אינו בעל מאפיינים דומים למוסך מוסכם, חברת הביטוח לא תסרב לחתום על הסכם ואולם הוא יקבע בהתאמות הנדרשות.

עוד נקבע כי חברת ביטוח לא תסרב להתקשר עם מוסך בהסכם התקשרות שמגדיר אותו כמוסך מוסכם, בסירוב המבוסס על קריטריונים המפורטים בחוזר המאוחד וביניהם בין היתר על אחד מאלה: היקף הפעילות של המוסך; גודל המוסך; כמות המועסקים במוסך; ומאפייני לקוחות המוסך, ובכלל זה סוג כלי הרכב המתוקנים במוסך; שייכות המוסך לרשת מוסכים.

בנוסף נקבעו עקרונות שעל הסכם ההתקשרות בין חברת הביטוח למוסך המוסכם לכלול וכן תנאים מינימליים להסכם ההתקשרות בין חברת הביטוח והמוסך המוסכם הקובעים, בין היתר, כי מחיר שעת עבודה יהיה בהתאם למוסכם בין המוסך המוסכם לחברת הביטוח; עלות החלפים תהיה בהתאם להנחה שיתחייב המוסך המוסכם להעניק לחברת הביטוח או שהמוסך המוסכם יתחייב כי מחיר חלקי חילוף שישפך לא יעלה על מחיר החלף שנרכש על ידי חברת הביטוח או אשר עשוי להיות מסופק על ידה או יתחייב לעשות שימוש בחלקי החילוף שתספק חברת הביטוח, בהתאם להסכמה בין חברת הביטוח למוסך או כל תנאי מסחרי אחר בנושא עלות התיקון שנקבע בין הצדדים (להלן: "**החלופות לחיוב בגין עלות החלפים**"); מוסך מוסכם לא יחל בתיקון הרכב, אלא לאחר אישור חברת הביטוח ובעל הרכב; על חברת הביטוח נאסר להתקשר עם המוסך המוסכם בהסכם המגביל את סכום תיקון הרכב או בממוצע עלות תיקון רכב; חברת הביטוח תוכל לבטל את ההתקשרות עם מוסך מוסכם רק לאחר שניתנה למוסך האפשרות לחדול מביצוע ההפרה, למעט חריגים.

לעניין מניעת ניגוד עניינים, נקבע כי סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, במסגרת ואגב הליך בחירת מוסך ותיקון הרכב, ולעניין סוכן ביטוח לרבות באמצעות חברה לניהול תביעות או כל גורם אחר המעורב בתהליך, לרבות בשל שירותי ייעוץ שונים.

ביחס לשמאים נקבע, בין היתר, כי במקרה של בחירת שמאי מתוך מאגר שמאים שמציעה חברת הביטוח, תחויב חברת הביטוח לעשות שימוש במאגר שמאים אשר יהיה פתוח לכל השמאים שיעמדו בקריטריונים שנקבעו בטיטה (להלן: "**מאגר שמאים**"); חברת הביטוח תתקשר עם שמאי המעוניין להיכלל במאגר השמאים בהסכם התקשרות זהה להסכם התקשרות שקיים בינה לבין שמאי אחר הנכלל במאגר השמאים, בעל מאפיינים דומים לשמאי המעוניין, לרבות ביחס לנוסחה שתשמש לחישוב שכר השמאי. כן כולל החוזר המאוחד הוראות בדבר כמות השמאים שיכללו במאגר השמאים; ובדבר הפרוצדורה שעל חברת ביטוח לנקוט על מנת להוציא שמאי ממאגר השמאים, בהתאם לפרמטרים אובייקטיביים שנכללו בהסכם ההתקשרות.

עוד נקבע כי שכר טרחת שמאי המאגר יורכב מרכיב קבוע ורכיב משתנה, כאשר הרכיב המשתנה יהיה בשיעור שאינו זניח ויביא לידי ביטוי פרמטרים הקשורים לשירות וכן פרמטרים ייחודיים לשמאי כגון ותק והתמחות בסוגי רכבים ייחודיים.

בנוסף, נקבע כי הערה לשמאי לפיה תיקון הרכב על פי הצעת התיקון עלולה להביא לפגיעה בבטיחות הרכב או הערה על כך שקיים חלף זהה שהינו בר השגה, לא יהוו השפעה אסורה על שיקול דעתו של השמאי.

בחירת השמאי מתוך המאגר תבוצע באופן אקראי. הצעת התיקון והשומה של שמאי שנבחר ממאגר השמאים כאמור תהיה הצעת התיקון והשומה הקובעות אלא אם כן פעלה חברת הביטוח לערעור בפני שמאי מכריע בהתאם למנגנון הקבוע בחוזר.

שומה של שמאי פרטי שנבחר בידי ניזוק בתביעת צד ג', תוכל להיות "שומה קובעת" במידה וצד ג' פעל בהתאם לכללים שנקבעו בחוזר, תוך מתן אפשרות לחברת הביטוח לערער על השומה בפניה למנגנון שמאי מכריע. כמו כן נקבעו בחוזר הוראות ליישום ותפעול מנגנון שמאי מכריע.

עוד נקבע כי חברת הביטוח תחויב להציע למבוטחים תכנית במסגרתה ניתן לבחור כל מוסך (להבדיל ממוסך מוסכם) וזאת ללא השפעה על גובה ההשתתפות העצמית שישלם המבוטח. החוזר קובע הוראות שונות בעניין גילוי, שקיפות, והוראות גילוי ותיעוד נרחבות הן קודם למועד רכישת הפוליסה והן במועד התביעה.

בנוסף נקבעו הוראות מעבר לצורך בניית המנגנונים הנדרשים בהתאם לחזון.

ביוני 2024 הגיש איגוד המוסכים בישראל (מלכ"ר) עתירה מנהלית נגד רשות שוק ההון ביטוח וחסכון ונגד משרד התחבורה בעניין הרפורמה בתחום רכב רכוש (להלן: "עתירת איגוד המוסכים") במסגרתה עתר לסעדים שונים, ובין היתר, ביקש להורות על ביטול חזון הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש ולהורות על ביטול פרקטיקת ביצוע הקיזוזים בגין הפרש במחיר החלפים שאושרה בהכרעה עקרונית מיום 19 בספטמבר 2023; להורות על ביטול תיקון הוראות החזון המאוחד לעניין ענף רכב רכוש; להורות למשיבים לשקוד על אסדרה חדשה במסגרתה יבוטלו מוסכי ההסדר; לקבוע כללים לעניין מחירי החלפים ולמנות צוות שיפקח על מחירי החלפים.

בשלב מקדמי זה כלל ביטוח אינה יכולה לצפות את מכלול השפעותיה של הרפורמה בתחום רכב רכוש, אשר יכול ותשפיע על עלויות ישוב התביעות בביטוחי רכב רכוש בכיוונים מנוגדים זאת נוכח ריבוי התיקונים המוצעים והשלכותיהם המצטברות אשר יכול ותהיינה מהותיות: התיקונים ביחס לפיקוח המבטחות ביחס לעלות החלפים יכול ויביאו להוזלת מחירי החלפים; מתן אפשרות לכל מוסך לשמש כמוסך מוסכם יכול ותקטין את יכולת הפיקוח של חברות הביטוח, לרבות ביחס להונאות, תגרע מיתרונות לגודל ותגדיל את עלויות ישוב התביעה; הקמת מנגנון מאגר השמאים, אופן תפקודו והשפעתו על עלויות ישוב התביעה תלויים, בין היתר, בנכונותם של השמאים להיכלל במאגר, בהיצע השמאים, בשכר טרחת השמאים ובהיקף הפניות למנגנון שמאי מכריע; הנחה בהשתתפות העצמית למבוטחים במקרה בו מוסכים שאינם מוסכי הסדר יקבלו על עצמם את תנאי ההסדר לעניין חלפים, יכול ותביא להגדלת התיקונים במוסכים אלו, שעלות ישוב התביעה בהם צפויה להיות גבוהה ממוסכי הסדר; להערכת כלל ביטוח לא ניתן לחזות בכלל זה את השלכות ביטול מנגנון אובדן להלכה והתיקון הצפוי להגדרת אובדן גמור בתקנות התעבורה התשכ"א-1961 והן תלויות בין היתר בקידום האסדרה של משרד התחבורה ביחס לעלות החלפים.

המידע בכל הקשור לרפורמה בתחום רכב רכוש הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות והן תלויות, בין היתר, בקידום האסדרה של משרד התחבורה ביחס לעלות החלפים, הגדרת "מחיר שוק" ותיקון תקנות התעבורה ביחס ל-"אבדן גמור", בהתנהגות חלפי הספקים, המוסכים, השמאים, הסוכנים, הלקוחות והגופים המתחרים, בתוצאות עתירת איגוד המוסכים, וכן בהתנהלות הרגולטורים הרלבנטיים לרבות משרד התחבורה ורשות שוק ההון ביטוח וחסכון.

4.4 פעילות מקס

4.4.1 חוק הבנקאות (רישוי)

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בדבר טיטוט מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגיד החזקה בהם, במסגרתה נקצבה תקופת ההיתרים שניתנו מכוח המדיניות החלה במועד הפרסום, עד ליום 31 בדצמבר 2029.

בחודש מרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטוט מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגיד החזקה בהם. מסמך זה מתווסף לפרסומים קודמים של בנק ישראל בנוגע להיתרי החזקה ושליטה בתאגידים בנקאיים וקובע, בין היתר, עקרונות למתן היתרי החזקה דרך החזקה אמצעי שליטה, ובכללן חוסן כלכלי ויושרה אישית ועסקית של מבקש ההיתר, וכן קובע הוראות ספציפיות לעניין מבקש היתר החזקה שהוא קרן השקעות פרטית (Private Equity).

בחודש יולי 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים מדיניות ותנאים כלליים למתן היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בנוכחתי שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגיד החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות. מסמך זה מתווסף לפרסומים קודמים של בנק ישראל בנוגע להיתרי החזקה ושליטה בתאגידים בנקאיים וכולל מספר שינויים כגון הסרת ההגבלה על סך ההחזקה של קופות הגמל והמבטחים הנשלטים על-ידי מבקש ההיתר; קציבת תקופת ההיתרים עד ליום 31 בדצמבר 2029; הוספת דרישות מבעל השליטה כגון דרישות דיווח ולהעברת מידע.

לעניין היתרי החזקה שניתנו לגופים מוסדיים בקבוצת כלל ביטוח להחזיק בבנקים ובחברות כרטיסי אשראי ולעניין מגבלות החלות על קבוצת כלל, ראה סעיף 9.5.4.2 בדוח תיאור עסקי תאגיד של החברה לשנת 2023.

4.4.2 מתווה לקביעת העמלה הצולבת

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.5 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בעניין הפטור שניתן להסדר הסליקה הצולבת שבין חברות כרטיסי האשראי מחודש אפריל 2018 ובעניין בקשה חדשה לאישור תוקפו של הפטור – בחודש מאי 2024 התקבלה החלטת רשות התחרות בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בנוגע להסדר הסליקה הצולבת, עד ליום 31 לדצמבר 2028, בתנאים שאינם שונים מהותית מהפטור הקודם. רשות התחרות החליטה שלא להסדיר במסגרת תנאי הפטור החדש אישור שניתן על ידה לחברה בעבר (במסגרת no-action שתוקפו נקבע עד למועד פקיעת הפטור הקודם) להשיק את שירות "MAX עצמאים" (שירות קבלת תשלומים באמצעות פלטפורמה לעוסקים זעירים בדומה לאפליקציות התשלום שמופעלות על ידי הבנקים, הכוללת בקרה וניהול פיננסי, ומאפשרת פטור מעמלת סליקה בתנאים מסוימים) למעט תקופת היערכות עד ליום 15 במאי 2025 עבור לקוחות

שהצטרפו לשירות טרם פרסום הפטור החדש. רשות התחרות ציינה במסגרת הפטור החדש כי כתלות בהתפתחויות עתידיות בשוק הסליקה או בשוק התשלומים, ייתכן שניתן יהיה לבחון בהמשך מיזמים מסוג זה.

4.4.3 חוק למניעת פגיעה כלכלית בצרכן (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024

בחודש יולי 2024 פורסם חוק למניעת פגיעה כלכלית בצרכן (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024, שמטרתו להסמיק את הממונה על הגנת הצרכן לקבוע כי עוסק הוא מפר בנסיבות מחמירות (או בעל זיקה לעוסק כאמור), ולהעביר מידע אודות קביעה כאמור לנותן שירותי תשלום; וכן תיקוני חקיקה שמטרתם להסדיר את חובותיהם של נותני שירותי תשלום מקום בו ניתנה הודעה כאמור: הפסקת העברת הכספים שאמורים להיות משולמים למוטב כאמור החל ממועד הודעת הממונה, והחזקת הכספים האמורים עד להוראת בית משפט או לשם השבתם למשלם לבקשת המוטב. בנוסף, נקבע כי נותן שירותי תשלום למוטב לא יתקשר עם מוטב שניתנה או שפורסמה לגביו הודעה כאמור לעיל לתקופה של שנתיים מיום קבלת ההודעה או פרסומה. בשלב זה, מקס טרם יכולה להעריך את השלכות החוק על פעילותה.

4.4.4 תזכיר חוק שירותי תשלום (תיקון) (הגנה על הצרכן מפני עוסקים המבצעים הפרות בנסיבות מחמירות), התשפ"ד-2024

בחודש יוני 2024 פורסם תזכיר החוק הנ"ל, הקובע הסדרי אחריות משלימים לשם מתן הגנה על צרכנים מפני תופעה של עושה, זיוף והונאה. בתוך כך, מוצע להרחיב את הסדר האחריות הקבוע כיום בחוק ביחס לנסיבות של שימוש לרעה באמצעי תשלום, כך שיחול גם בנסיבות של הונאה מסוג fishing כאשר מבצע ההונאה התחזה לנותן שירותי התשלום של המשלם וכן בנסיבות שבהן הוא התחזה למוטב וזאת גם אם המשלם העמיד את הרכיב החיוני לרשות המתחזה. כמו כן, מוצע להרחיב את אפשרותו של הצרכן לבקש מנותן שירותי תשלום את הפסקת התשלום למוטב בשל כשל תמורה, גם למקרה שבו העסקה נכרתה תוך ניצול ומרמה, זאת בהתקיים תנאים שנקבעו בתזכיר. שינוי הסדר האחריות באופן המוצע יכול שיהיה בעל השפעה מהותית על מערכת התשלומים בישראל.

המידע בכל הנוגע לתזכיר החוק לעיל, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של מקס נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה והוא תלוי, בין היתר, בנוסחו הסופי של החוק אם וכפי שיתקבל.

4.4.5 תיקון הוראות שנקבעו במסגרת חוק שטרם

בחודש יולי 2024 פורסם חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 31), התשפ"ד-2024, במסגרתו תוקנו הוראות חוק הבנקאות (רישוי), כפי שנקבעו במסגרת "חוק שטרם", לעניין שליטת בנק בעל היקף פעילות רחב בחברת כרטיסי חיוב, כך שיבוטל האיסור על גוף מוסדי גדול לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, ונבוסף, נקבע שבנק בעל היקף פעילות בינוני (ששווי נכסיו הוא בין 5% ל-10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) לא יוכל לשלוט בחברת כרטיסי חיוב.

צעדים אלה הנם צעדים משלימים לפרסום תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 אשר התאימו את ההגדרה של בנק בעל היקף פעילות רחב כך שגם בנק שהיקף נכסיו הוא בין 10%-20% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל, יידרש למכור את אחזקותיו בחברת כרטיסי חיוב שבבעלותו.

ההוראות האמורות בדבר הפרדה מבנית בין בנקים לחברות כרטיסי חיוב, כמו גם הוראות נוספות שיכול ויתפרסמו בעתיד בהיבטים הללו, יכול שיביאו לשינויים מבניים בשווקים הרלוונטיים.

המידע בכל הנוגע להוראות החוק לעיל, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של מקס נכון למועד פרסום הדוח. היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה והוא תלוי, בין היתר, בהחלטות שיתקבלו בעתיד ביחס לריכוזיות הגופים המוסדיים וההפרדה המבנית, ככל שתבוצע, וכן בהתנהגות הגורמים המתחרים.

4.4.6 בנקאות פתוחה

בחודש אפריל 2024, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 בעניין יישום תקן בנקאות פתוחה בישראל. עיקר העדכון עוסק ביישום ההתאמות הנדרשות על מנת לתמוך, טכנולוגית, במתן גישה למידע פיננסי במסגרת בנקאות פתוחה ללקוחות שהם תאגידים.

4.4.7 "חרבות ברזל"

בהמשך לאמור בסעיף 15.1.20 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 בעניין הוראות שונות שהתפרסמו ע"י הפיקוח על הבנקים ובנק ישראל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" –

- ביום 31 במרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), מכוחן בוטלו מרבית ההקלות שניתנו מכוח הוראת השעה

מחודש פברואר 2024, במסגרתה נקבעו הקלות בנוגע ליישום הראות ניהול בנקאי תקין 367 ו-420 ובנוגע בנוגע לחובות זיהוי בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור.

- מתווה הסיוע ללקוחות חברות כרטיסי האשראי בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל", שפורסם ע"י הפיקוח על הבנקים בחודש אוקטובר 2023, ואשר אומץ על ידי חברות כרטיסי האשראי, הוארך מספר פעמים בשינויים שונים, האחרונה שבהן בסוף חודש מרס 2024.

4.4.8 ניהול סיכונים

בחודש יוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בעניין ניהול סיכונים מודלים וכן טיוטת קובץ ש"ת ליישומה. מטרת ההוראה להחליף את מכתב המפקח על הבנקים בנושא, במטרה לייצר מסגרת ניהול סיכון מודל בדומה לניהול סיכונים מסוגים אחרים, לרבות אחריותם של הדירקטוריון והנהלה לפיקוח, לבקרה ולניהול הסיכון.

4.4.9 בחינת אמצעים להגברת התחרות בשירותים הבנקאיים למגזר הקמעונאי בישראל

במסגרת טיוטת התוכנית הכלכלית לשנת 2025, אשר פורסמה במהלך חודש אוקטובר 2024, הומלץ להקים ועדה ציבורית שתמליץ על המתווה הרצוי על מנת להתיר לגופים פיננסיים נוספים לגייס פיקדונות מהציבור ולהעמיד מתוכם אשראי למגזר הקמעונאי. עוד מוצע, כי הוועדה תמליץ על אמצעים להגברת התחרות בשירותים הבנקאיים למגזר הקמעונאי (כולל משקי בית ועסקים קטנים ובינוניים), לרבות הכנסה של שחקנים פיננסיים וריאליים נוספים שיוכלו לקבל פיקדונות מהציבור ולתת אשראי כאחת, למגזר הקמעונאי. בהתאם הוקמה ועדה ציבורית לבחינת המתווה כאמור.

4.4.10 הכרזה על סכמת כרטיסי חיוב

בחודש יולי 2024 הכריז נגיד בנק ישראל על מערכת "סכמת כרטיסי חיוב", המופעלת על-ידי חברת שב"א כמערכת מבוקרת לפי חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008. סכמת כרטיסי חיוב מהווה סט כללים בין מנפיקים לבין סולקים בישראל לעניין פעילותם בתחום כרטיסי החיוב. לפי בנק ישראל, הכרזה זו מהווה חלק מהצעדים שמקודמים על ידו להבטחת היעילות והיציבות של תשתיות השוק הפיננסי בישראל, ובין היתר, תעודד כניסת שחקנים חדשים לפעילות בשוק זה.

4.4.11 ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע, אבטחת המידע והגנת הסייבר

בחודש נובמבר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה שעניינה ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע, אבטחת המידע והגנת הסייבר. לפי דברי ההסבר להוראה, מטרתה להתאים את המסגרת הרגולטורית הנוכחית לניהול סיכונים טכנולוגיים לסביבה הטכנולוגית המשתנה, לאיומים המשתנים ולרגולציה המקובלת בעולם; ולייצר ניהול נאות ואפקטיבי של טכנולוגיית המידע תוך צמצום למינימום של האירועים בהם מתמשש סיכון טכנולוגי ומתקיימת פגיעה בסודיות, בשלמות או בזמינות של נכסי מידע. עוד צוין כי ההוראה תשמש בעתיד בסיס להוראות הפיקוח בנושאים ייעודיים בתחום טכנולוגיית המידע, ככל שתתפרסמה. מועד תחילת ההוראה 18 חודשים ממועד פרסומה. עם כניסתה לתוקף, תבטלנה הוראות ניהול בנקאי תקין 357, 361, 363 ומספר חוזרים קודמים, שעניינם נושאים המוסדרים בה. החברה לומדת את ההוראה ותיערך ליישומה.

4.4.12 עדכון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשפ"ה-2024

בחודש נובמבר 2024 פורסם ברשומות עדכון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשפ"ה-2024. במסגרת העדכון, התווסף לתעריפון בנק ישראל פרק בנושא אפליקציות תשלומים, אשר נועד לפרט את התנאים והמגבלות לגביית עמלות מלקוחות העושים שימוש באפליקציות אלה, על רקע העלויות הכרוכות במתן שירותים אלו. גביית העמלה תתאפשר רק עבור משתמש שמבצע קבלת תשלומים או העברת תשלומים בהיקף של מעל 25,000 ש"ח בפעילות שנתית (תאגיד בנקאי שיהיה מעוניין לעדכן את סף הפעילות השנתית, יוכל לעשות כן רק כעבור שנתיים ממועד הוספת שירותים אלו לרשימת העמלות המותרות לגבייה ויידרש לאישור המפקח). בנוסף, תתאפשר גביית עמלה על שירותים מיוחדים, שניתנו ללקוחות אפליקציות התשלום שיחפצו בכך (מעבר לשירותי העברת וקבלת תשלומים), בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. לפי פרסומים מטעם האפליקציות, לאור אחוזים בודדים מקרב הלקוחות שעוברים את המגבלה, המהלך עשוי לשנות אך במעט את אופי הפעילות הקיימת. כמו כן, יתכן והמהלך יגביר את התחרות בשוק הסליקה.

המידע האמור הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על פרסומים פומביים, ההשפעות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהמתואר בהתאם ליישום ע"י אפליקציות התשלומים, התנהלות הלקוחות בפועל, והתפתחות התחרות בשוק.

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970, הדיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט מבטחים בארץ וסולק.

בחודש פברואר 2024 פרעה סימקס את מלוא יתרת הלוואת הסינדיקציה, בסך כולל של כ-891 מיליוני ש"ח. הלוואה זו בריבית משתנה לפיכך לאחר פרענה לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק של החברה ובדרכי ניהולם, בתקופת הדיווח לעומת הדוחות הכספיים השנתיים

דוח בסיסי הצמדה ליום 30 בספטמבר 2024

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ				חברת כרטיסי אשראי בישראל	חברת ביטוח בישראל	סך הכל
	לא צמוד	צמוד	דולר	יורו	ליש"ט	אחר			
נכסים בלתי מוחשיים	-	-	-	-	-	-	247	1,065	2,221
נכסי מסים נדחים	-	-	-	-	-	-	141	4	154
הוצאות רכישה נדחות	-	-	-	-	-	-	-	2,597	2,602
רכוש קבוע	-	-	-	-	-	-	139	164	320
נכס זכות שימוש	-	-	-	-	-	-	198	392	681
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	-	-	62	190
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	3,892	3,892
נדל"ן להשקעה אחר	-	-	-	-	-	-	-	1,521	1,521
נכסי ביטוח משנה	-	-	-	-	-	-	-	3,929	3,929
נכסי מסים שוטפים	-	7	-	-	-	-	28	89	125
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	-	-	-	-	-	-	17,352	-	17,352
חייבים ויתרות חובה	52	22	-	-	-	-	41	1,273	1,389
פרמיות לגביה	4	-	-	-	-	-	-	1,002	1,006
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	86,542	86,542
השקעות פיננסיות אחרות	9	-	12	-	-	-	-	6,061	6,082
נכסי חוב סחירים	-	-	-	-	-	-	-	25,605	25,606
נכסי חוב שאינם סחירים	-	-	-	-	-	-	-	1,755	1,783
מניות	-	-	-	-	-	-	27	-	6,224
אחר	99	-	-	-	-	-	1	6,124	5,011
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	5,011	5,011
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	56	1	-	-	-	-	591	1,366	2,014
סך הכל נכסים	220	29	13	-	-	-	18,738	148,455	168,645

דוח בסיסי הצמדה ליום 30 בספטמבר 2024 (המשך)

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי		מטבע חוץ				פריטים אחרים לא כספיים	חברת כרטיסי אשראי בישראל	חברת ביטוח בישראל	סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	יורו	ליש"ט	אחר				
התחייבויות										
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	35,175	35,175
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	-	-	-	-	-	-	-	-	94,556	94,556
התחייבות מסים נדחים	-	-	-	-	-	-	11	-	729	718
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	22	-	-	-	-	-	-	24	91	44
התחייבויות בגין חכירה	-	109	-	-	-	-	-	198	788	481
זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	9,616	-	9,616
זכאים ויתרות זכות	129	-	-	-	-	-	3	583	3,864	3,149
התחייבויות מסים שוטפים	-	-	-	-	-	-	-	7	10	3
התחייבויות פיננסיות	1,533	-	-	-	-	-	-	6,404	14,561	6,625
סך כל ההתחייבויות	1,684	109	-	-	-	-	14	16,832	140,752	159,391
סך הכול חשיפה	(1,465)	(80)	13	-	-	-	1,176	1,906	7,703	9,254

6. סקירת הסיכונים במקס

לתיאור נרחב של השפעת מלחמת חרבות ברזל על הסיכונים של מקס ואופן ניהולם ראה פרק מלחמת חרבות ברזל שבתחילת דוח הדירקטוריון וההנהלה של מקס. לתיאור נרחב אודות הסיכונים של מקס ואופן ניהולם ראה בדוח הכספי של מקס לשנת 2023 (עמודים 71-90).

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

מקס עוסקת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות הכרוכות בנטילת סיכונים בהם: סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון מזילות. לסיכונים אלו נלווים סיכונים נוספים כגון, סיכונים תפעוליים לרבות אבטחת מידע וסיכונים סייבר, סיכונים ציות, סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין, סיכונים ESG וסיכון מודל הטבעיים בפעילות העסקית. ניהול סיכונים מושכל ומעמיק המקיף את כל תחומי פעילותה של מקס הינו חלק מהאסטרטגיה של מקס ותנאי הכרחי לעמידה במטרותיה ארוכות הטווח. למידע נוסף על הסיכונים, ראה נדבך 3 - דוח על מידע נוסף על הסיכונים, המפורסם באתר האינטרנט של מקס.

סיכון אשראי

בהתאם להוראה 311 בנושא ניהול סיכונים אשראי, הסיכון מוגדר כסיכון שלווה, או צד נגדי, של מקס לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפיה, כפי שסוכמו.

ניהול סיכון האשראי

בהתאם להוראה 311, מטרת ניהול סיכונים האשראי הינה להשיא את התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון של מקס, באמצעות שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות מקס בנושא.

מדיניות האשראי

מקס פועלת לפי מדיניות אשראי, המאפשרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון ומהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי של אסטרטגיית האשראי ותיאבון הסיכון של מקס. מדיניות סיכונים אשראי קובעת, בין היתר, את העקרונות למתן אשראי, לרבות קווים מנחים לאופן שיווק יזום האשראי הקמעונאי והעסקי, אופן הבקרה וניהול סיכונים האשראי ומגבלות למתן אשראי, וזאת במטרה לנטר ולנהל את סיכון האשראי בתיק בהתאם לתיאבון הסיכון.

מדיניות האשראי משמשת כמסגרת לקביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי הנגזרת מתאבון הסיכון של מקס.

מקס, כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות.

שלושת קווי ההגנה

- קו הגנה ראשון - אחריות קו ההגנה הראשון כוללת, זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריות, וכן ניהול סביבת בקרה נאותה בקשר עם ניהול סיכון האשראי. בין היתר, מבצע הקו הראשון, בדיקת מגבלות פנימיות ורגולטוריות, מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים, בדיקת סמכויות ובדיקה פרטנית של אשראי שהועמד.
- קו הגנה שני - יחידת בקרת האשראי, בראשות מנהל הסיכונים הראשי אחראית, בין היתר, על קביעת מתודולוגיית העבודה ואתגור קו ההגנה הראשון. במסגרת תפקידי: גיבוש מגבלות תיאבון הסיכון, גיבוש מדיניות האשראי, בחינת המגבלות שנקבעו במדיניות, ביצוע בקרה בלתי תלויה על סיכון האשראי לרבות, חוות דעת לגבי בקשות אשראי בסכומים מהותיים, ניטור ומעקב אחר מגמות ומוקדי סיכון והעברת דיווחים מתאימים להנהלת מקס ולדירקטוריון.
- קו הגנה שלישי - הביקורת הפנימית מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים בחברה וביקורות שונות בנושאי האשראי בהתאם לתוכנית העבודה.

בנוסף להוראה 311 שצינה לעיל, מקס פועלת ומיישמת את ההוראות הרלוונטיות של המפקח על הבנקים לרבות, הוראת ניהול בנקאי תקן 313 בדבר מגבלות חבות של לווה בודד וקבוצת לווים במטרה להקטין את ריכוזיות הלווים, הוראת ניהול בנקאי תקן 312 בדבר מגבלות חבות של אנשים קשורים במטרה להגביל את היקף חביוותיהם של אנשים קשורים לחברה ולמזער סיכונים הנובעים מעסקאות אלו והוראת ניהול בנקאי תקן 450 בנוגע להליכי גביית חובות במטרה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחותיה. כמו כן, מקס פועלת ומיישמת את ההוראות ניהול בנקאי תקן A311 בנושא ניהול אשראי צרכני.

מקס פועלת בהתאם לכללים ייעודיים לנושא שיווק יזום של הלוואות קמעונאיות. במקס קיימים תסריטי שיחה לפניות יזומות הכוללים: גילוי נאות ללקוח בהתאם לכללי הבנקאות (שירות ללקוח, גילוי נאות ומסירת מסמכים) והם נכתבו בהתאם לקוד האתי, לניהול סיכונים ה- conduct ולקווים המנחים בקשר עם ייזום ושיווק אשראי ללקוחות ותוך גילוי נאות מלא ללקוח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

סיכון האשראי לאנשים פרטיים נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות בכרטיסים ומוצרי אשראי.

מקס מציעה מגוון מוצרי אשראי לאנשים פרטיים, להלן:

- אשראי לא נושא ריבית - מסגרת אשראי לרכישות בכרטיסי אשראי.
- אשראי נושא ריבית - הלוואות, אשראי מתגלגל, הלוואות למימון כלי רכב ועסקאות קרדיט. האשראי הניתן הינו ברובו בריבית משתנה ולתקופות שונות בהתאם למוצר.
- מרבית התיק הינו אשראי סולו, ללא בטוחות, למעט הלוואות למימון כלי רכב המובטחות בשעבוד כלי רכב.

חיתום ממודל

- מרבית האשראי הצרכני שניתן במקס מבוצע באמצעות תהליך חיתום ממודל המבוסס על מודלי דרוג סטטיסטיים הכוללים סרגל רמות דירוג שונות ודירוג נוסף במקרה של כשל, בשילוב עם חוקה עסקית.
- ההחלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח הינה על פי המודל, ובשילוב של חוקים עסקיים, המהווים נדבך נוסף לבחינת רמת הסיכון.
- המודלים נשענים על מקורות מידע פנימיים וחיצוניים העלולים להצביע על התפתחויות שליליות שחלו במצבו הפיננסי של הלקוח כגון: החזרי חיוב, חריגה ממסגרת והתראות ממקורות מידע חיצוניים.
- מקס מפתחת ומשכללת את המודלים עבור לקוחות חדשים ולקוחות קיימים באופן שוטף ובהתאם לנדרש, ובנוסף מבצעת להם תיקוף תקופתי בלתי תלוי, בהתאם לפרקטיקה מקובלת ובהתאם להנחיות בנק ישראל, כך שבכל עת ניתן יהיה לאמוד בצורה מהימנה את רמת הסיכון המשתקפת מהלקוחות בתיק האשראי.
- מקס מנהלת מודל חיתום אשראי עבור לקוחות חדשים ומודל חיתום נפרד עבור לקוחות קיימים:
- מודל (AS) Application Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות חדשים, באמצעות נקבעים זכאות ותנאי האשראי (מסגרת וריבית).
 - מודל (BS) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות קיימים ומתבסס על נתוני התנהגות הלקוח, באמצעות מנוהל האשראי ומבוצעות ההתאמות הנדרשות ביחס למסגרת האשראי, הלוואות ושיעור הריבית שנקבעו ללווים.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך החיתום של לקוחות פרטיים, כמו גם מעקב אחר שינוי ברמת הסיכון של לקוח קיים מבוצע ברובו באמצעות תהליך ממודל המבוסס על מודלים סטטיסטיים לדירוג סיכון האשראי של הלקוח (Credit Scoring) כפי שפורט לעיל.

מקס מקיימת תהליכי בקרה ומעקב שוטפים אחר התפתחות דירוגי הלקוחות במודלים ומבצעת מעקב שוטף על פרופיל הסיכון בתיק. בנוסף לחיתום ממודל, מקס מנהלת חיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר להצעת המודל שניתנה ללקוח.

האשראי מנוהל, בין היתר, באמצעות מגבלות, הנגזרות מתיאבון הסיכון וממדיניות האשראי של מקס.

אשראי לאנשים פרטיים למטרת רכישת כלי רכב

מימון אשראי לרכישת כלי רכב ניתן לאנשים פרטיים על בסיס תהליך חיתום מובנה ובהתאם למגבלות שקבעה מקס. כל כלי הרכב הממומנים משועבדים לטובת מקס. נתונים אודות התפתחות התיק ומעקב אחר מדדי הסיכון מבוצעים באופן שוטף.

יזום אשראי לאנשים פרטיים

מקס פועלת בהתאם לאסטרטגיה שלה להרחבת תיק האשראי לאנשים פרטיים, תוך המשך שמירה על רמת פיזור גבוהה. מקס מגדירה, בין היתר, את תמהיל מוצרי האשראי, קצב הגידול וההצעות ללקוחות בהתאמה לפרמטרים מגבלות ופיקוח על עסקי התרככליים פנימיים והתפתחויות שחלו במדדים מאקרו כלכליים.

מקס הגדירה מדיניות ותהליכי עבודה מתאימים לשיווק ויזום האשראי ללקוחות תוך התאמת ההצעה בהתאם לצרכי ומאפייני הלקוח. תהליך אישור האשראי, היזום ושיווקו מנוהל על פי עקרונות הקוד האתי של מקס אשר מבטא את ערכי הליבה שמקס מאמצת: הוגנות, שקיפות, חווית לקוח, יוזמה, שותפות ומציאות.

בנוסף, תהליך היזום כולל בחינה קפדנית של "סיכון ההתנהגות" (Conduct Risk) תוך התאמת האשראי לצרכי הלקוח ושמירה על שקיפות והוגנות. בין היתר, מתן גילוי מלא במעמד המכירה בנוגע לכלל מוצרי האשראי והסרת לקוחות, לבקשתם, מפניות מכירת אשראי יזומות ועוד.

מקס מקיימת בקרה שוטפת על יישום המדיניות והתהליכים שנקבעו בערוצי ההפצה השונים. במדיניות נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. מקס עוקבת אחר התראות ומידע עדכני לגבי הלקוחות בתיק האשראי, פרמטרי סיכון בתיק ואינדיקטורים כלכליים, על מנת לנטר שינויים בפרופיל הסיכון. במידת הצורך פועלת מקס לצמצום הסיכון, בין היתר, על ידי הקטנת מסגרות, תוך מתן גילוי נאות ללקוח. מקס קבעה מגבלות פנימיות לפיזור מוצרי האשראי השונים המאופיינים ברמות סיכון שונות. מקס קבעה בין היתר מגבלות לגבי מסגרת האשראי ללווה בהתאם לפרמטרים שונים ובהתאם לספים

שקבעה, לרבות בהתייחס לתמהיל רמות הסיכון על פי מודלי דירוג פנימיים ומידע חיצוני. בתקופת הדוח מאפיינים אלו נותרו ללא שינוי מהותי.

מקס קבעה מדרג סמכויות להחלטות האשראי ומקיימת דיונים תקופתיים בתמהיל סיכון התיק הכוללים מעקב אחר מדדי סיכון ודיווחים על עמידה במגבלות שנקבעו לוועדת סיכונים עליונה של מקס, לוועדת סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון, לכל הפחות אחת לרבעון.

בשנים האחרונות, הרגולציה מתאפיינת בהוראות פרו צרכניות, המשפיעות על היכולת להיפרע מול הלקוחות ולהרעה ביכולת החזר החובות של יחידים/לווים פרטיים. אלו באים לידי ביטוי בבקשות לפשיטות רגל, בקשות לצו כינוס, צווי הכינוס שניתנים, צווי פש"ר וצווי ההפטר. מקס פועלת לגביה מיטבית ויעילה לצמצום היקף המחיקות.

אשראי מסחרי

הסיכון נובע מהחשיפה בגין לקיחת מוצרי אשראי שונים על ידי בתי העסק בהתאם לצרכיהם. מקס מציעה מגוון מוצרי אשראי ללקוחות עסקיים, בעיקר הלוואות לתקופות זמן שונות ומסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי עסקיים לצד ערבויות אוטונומיות לבתי עסק להבטחת תשלום דמי שכירות ועוד מגוון מוצרים מתרחב הנותן מענה לבית העסק לצרכי הון חוזר, הקמה וצרכים נוספים.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, מקס החלה להעמיד הלוואות בקרן חדשה להלוואות בערבות מדינה שמציעה הלוואות לכלל החברות.

חיתום אשראי מסחרי

אשראי זה ניתן לעסקים קטנים וזעירים ולחברות בערבון מוגבל. מקס פועלת על בסיס מדיניות אשראי הדוקה המשלבת בתוכה מגבלות פנימיות לחיתום וניהול פעילות האשראי. חלק גדול מהאשראי לבתי עסק הינו עבור בתי עסק הסולקים עם מקס. הסליקה אינה מהווה בטוחה כנגד אשראי שמועמד לבתי העסק, יחד עם זאת, היא מהווה מקור סילוק לחוב. לצד הפעילות עם לקוחות סולקים, מקס פועלת ומעמידה אשראי גם ללקוחות שאינם סולקים, בין השאר במסגרת קרנות בערבות המדינה וכן הלוואות קצרות טווח למימון רכש ספקים המגובות בפוליסה של חברת ביטוח חיצונית.

אשראי בעייתי

מקס קבעה נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים. בהתאם לנהלים אלו, מקס מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזניים בסיווגים: אשראי בעייתי צובר ואשראי בעייתי לא צובר.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים:

31 בדצמבר 2023				30 בספטמבר 2023				30 בספטמבר 2024				
מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	מסחרי	פרטי	אחרים	סה"כ	
בלתי מבוקר				בלתי מבוקר				בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
												סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי (1)
15,028	2,193	11,713	1,121	15,737	2,307	12,249	1,182	17,272	2,375	13,564	1,333	סיכון אשראי מאזני
34,612	13,094	20,974	544	31,999	12,028	19,461	510	38,292	13,461	24,149	682	סיכון אשראי חוץ מאזני
												סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
49,640	15,287	32,687	1,665	47,737	14,336	31,710	1,692	55,564	15,836	37,713	2,015	
												סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
376	-	363	13	362	-	351	11	436	-	424	12	לא בעייתי
381	-	341	40	371	-	356	15	384	-	351	33	בעייתי צובר
175	-	148	27	168	-	145	23	191	-	161	30	בעייתי לא צובר
932	-	852	80	901	-	852	49	1,011	-	936	75	סך הכל סיכון אשראי מאזני
32	-	30	2	31	-	29	2	31	-	29	2	סיכון אשראי חוץ מאזני
964	-	882	82	932	-	881	51	1,042	-	965	77	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
												מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
50,604	15,287	33,569	1,747	48,669	14,336	32,591	1,743	56,606	15,836	38,678	2,092	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
												מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:
175	-	148	27	168	-	145	23	191	-	161	30	חובות לא צוברים
175	-	148	27	168	-	145	23	191	-	161	30	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוגי האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות מקס. הערה: סיכון אשראי מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

תנועה בחובות לא צוברים בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר					
2023			2024		
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
(בלתי מבוקר)					
במיליוני ש"ח					
27	155	182	17	124	141
10	108	118	12	103	115
(3)	(55)	(58)	(3)	(45)	(48)
(4)	(47)	(51)	(3)	(37)	(40)
30	161	191	23	145	168
יתרת לא צוברים לסוף התקופה					

תנועה בחובות לא צוברים בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי**

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2024			2023			2023		
מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
במיליוני ש"ח			(בלתי מבוקר)			מבוקר		
יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה	27	148	175	9	105	114	9	105
חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה	30	310	340	24	183	207	35	285
חובות לא צוברים שנמחקו חשבונאית	(14)	(172)	(186)	(6)	(84)	(90)	(11)	(139)
חובות לא צוברים שנפרעו	(13)	(125)	(138)	(4)	(59)	(63)	(6)	(103)
יתרת לא צוברים לסוף התקופה	30	161	191	23	145	168	27	148
								175

מדדי ניתוח איכות האשראי, ההוצאות והפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2024			
מסחרי	פרטי	סך הכל	
			%
ניתוח איכות האשראי			
2.12	1.11	1.20	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.12	1.11	1.20	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
4.45	3.52	3.60	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
5.30	6.43	6.33	שעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
1.51	1.41	1.42	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.21	1.48	1.46	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי			
4.66	2.07	2.30	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
220.00	186.96	192.15	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
220.00	186.96	192.15	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
24.24	66.89	59.22	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2023			
מסחרי	פרטי	סך הכל	
			%
ניתוח איכות האשראי			
1.82	1.10	1.16	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.82	1.10	1.16	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
3.00	3.79	3.72	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
3.87	6.44	6.22	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
3.47	1.65	1.80	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.69	1.00	0.97	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי			
4.58	2.33	2.53	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
252.17	212.41	217.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
252.17	212.41	217.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
13.79	41.56	37.16	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023			
מסחרי	פרטי	סך הכל	
			%
ניתוח איכות האשראי			
2.19	1.17	1.26	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.19	1.17	1.26	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
5.43	3.86	4.00	שיעור אשראי בעייתי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
6.49	6.72	6.70	שעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
3.42	1.61	1.76	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.94	1.14	1.13	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי			
5.11	2.41	2.65	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
233.33	206.76	210.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
233.33	206.76	210.86	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
17.46	47.71	42.55	שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

למקס קיימת חשיפה שאינה מהותית מול הארגונים הבינלאומיים ויה ומסטרקארד בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי ישראלים בחו"ל, שבגין טרם זוכתה מקס על ידי הארגונים הבינלאומיים. ברבעון הראשון לשנת 2024 לא חל שינוי מהותי בחשיפת מקס למוסדות פיננסיים זרים. לפירוט נוסף בנושא סיכון האשראי, ראה נדבך 3 - דוח על מידע נוסף על הסיכונים המפורסם [באתר האינטרנט](#) של מקס.

סיכוני שוק

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא ניהול סיכוני שוק, מגדירה את סיכון השוק כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות). למקס מדיניות לניהול סיכוני שוק, המאושרת על ידי הנהלת מקס והדירקטוריון. מסמך המדיניות כולל התייחסות למגבלות תיאבון הסיכון, ותהליכי הגידור בגין החשיפות השונות. בנוסף מנהלת מקס ניטור ומעקב אחר מכלול הסיכונים הפיננסיים, גובה החשיפות, תוצאות ניתוחי רגישות ושינויים מהותיים נוכחיים וצפויים המתבצעים באופן שוטף נידונים במסגרת פורום לניהול סיכונים פיננסיים בראשות המנכ"ל, המתכנס בתדירות חודשית.

החשיפה לסיכון ריבית

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא ניהול סיכון ריבית, מגדירה את הסיכון כסיכון לרווחים או להון הנובע מתוזות בשיעורי הריבית. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי מקס באמצעות שינוי בהכנסות ריבית, נטו (כולל שינוי בהכנסות/הוצאות שאינן מריבית). שינויים בשיעורי הריבית משפיעים גם על שווי נכסי מקס, התחייבויותיה ומכשירים חוז' מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים תזרימי מזומנים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית.

חשיפת מקס לשינויים בשיעורי הריבית נובעת ממספר מקורות:

- סיכון תמחור מחדש - נובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (ברibית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (ברibית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של מקס. אי התאמות במועדי תמחור מחדש עלולות לחשוף את הרווחים ואת השווי הכלכלי לתנודות בלתי צפויות עקב שינויים בשערי הריבית.
- שינוי בשיעור הריבית עלול לגרום לעלייה במחיר המקורות ולשחיקה ברווחיות.
- סיכון בסיס - סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש. לצד הנכסים של מקס הכוללים אשראי נושא ריבית, אשר רובו ריבית משתנה (מרווח מריבית הפריים), מגייסת מקס בצד ההתחייבויות מקורות מימון שעשויים להיות, בין היתר, באמצעות אגרות חוב (ברibית קבועה).
- חשיפת שווי הוגן - נכסי מקס כוללים יתרות שאינן נושאות ריבית. בעת שינוי ריבית עלולה להיווצר חשיפה שתגרום לקיטון בשווי ההוגן של מקס. החשיפה גדלה אף יותר במידה וקיים מח"מ שונה בין הנכסים הפיננסיים להתחייבויות הפיננסיות.
- סיכון עקום התשואות - סיכון שבו יפגעו רווחי מקס כתוצאה מתזוזה מקבילית של עקום התשואות או עקב שינוי בצורתו.

ניהול סיכון הבסיס

הערכת החשיפה לסיכון הבסיס מתבצעת באמצעות ניתוח של השפעת שינוי בשיעורי הריבית על השווי ההוגן ועל ההכנסות מריבית נטו. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת, בין היתר, מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים גם הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בהתאם לבסיסי ההצמדה כאשר מרבית החשיפה של מקס הינה במגזר השקלי.

מקס קבעה מדדי ניטור אחר החשיפה, ובעת התממשות אחד מהם יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון, בין היתר ובהתאם לצורך, יבוצע שימוש במכשירי גידור, כפי שאושרו על ידי הנהלת מקס והדירקטוריון.

מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות מקס הינה שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור כלכלי וחשבונאי בלבד. להלן נתוני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן:

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של מקס וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 30 בספטמבר 2024

2017-2018				
מטבע ישראלי		מטבע חוץ *		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל
1,191	206	47	69	1,513
16,539	1,074	125	79	17,817
15,373	865	78	10	16,326
1,166	209	47	69	1,491

ליום 30 בספטמבר 2023

מטבע ישראלי					במיליוני ש"ח
מטבע חוץ *					
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל	
-	-	-	-	-	יתרה מאזנית נטו
16,050	61	97	61	16,269	נכסים פיננסיים
14,693	63	90	15	14,861	התחייבויות פיננסיות
1,357	(2)	7	46	1,408	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2023

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי				מטבע חוץ *	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל	
יתרה מאזנית נטו	-	-	-	-	-	-
נכסים פיננסיים	15,382	92	64	25	15,563	
התחייבויות פיננסיות	14,010	45	61	9	14,125	
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	1,372	47	3	16	1,438	

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של מקס למעט פריטים לא כספיים: שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של מקס למעט פריטים לא כספיים:

ליום 30 בספטמבר 2024

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי				מטבע חוץ **	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל	
שינויים מקבילים						
עלייה במקביל של 1%	8	(8)	*	*	-	-
ירידה במקביל של 1%	(8)	8	*	*	-	-
שינויים לא מקבילים						
התללה	4	*	*	*	4	
השטחה	(4)	(2)	*	*	(6)	
עליית ריבית בטווח הקצר	(4)	(5)	*	*	(9)	
ירידת ריבית בטווח הקצר	4	5	*	*	9	

ליום 30 בספטמבר 2023

במיליוני ש"ח	מטבע ישראלי				מטבע חוץ **	
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	סך הכל	
שינויים מקבילים						
עלייה במקביל של 1%	(1)	*	*	*	(1)	
ירידה במקביל של 1%	1	*	*	*	1	
שינויים לא מקבילים						
התללה	3	*	*	*	3	
השטחה	(4)	*	*	*	(4)	
עליית ריבית בטווח הקצר	(7)	*	*	*	(7)	
ירידת ריבית בטווח הקצר	7	*	*	*	7	

ליום 31 בדצמבר 2023				
מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
סך הכל	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח				
שינויים מקבילים				
7	*	*	(1)	8
(7)	*	*	1	(8)
שינויים לא מקבילים				
4	*	*	*	4
(4)	*	*	*	(4)
(4)	*	*	(1)	(3)
4	*	*	1	3
* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.				

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:

ליום 30 בספטמבר 2024		במיליוני ש"ח
סך הכל	הכנסות ריבית	
שינויים מקבילים		
28	28	עלייה במקביל של 1%
(28)	(28)	ירידה במקביל של 1%
ליום 30 בספטמבר 2023		במיליוני ש"ח
סך הכל	הכנסות ריבית	
שינויים מקבילים		
43	43	עלייה במקביל של 1%
(43)	(43)	ירידה במקביל של 1%
ליום 31 בדצמבר 2023		במיליוני ש"ח
סך הכל	הכנסות ריבית	
שינויים מקבילים		
44	44	עלייה במקביל של 1%
(44)	(44)	ירידה במקביל של 1%

סיכון שער חליפין

החשיפה לסיכון שער חליפין מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, בעת הפעילות העסקית השוטפת של מקס. חשיפת מקס לסיכון שער חליפין, נובעת מחשיפה מטבעית כתוצאה מהשפעת שינויים בשער חליפין על הנכסים והתחייבויות במאזן מקס הנקובים במטבעות זרים, בעיקר ממטבעות דולר ואירו. חשיפת המטבע הינה תוצר לוואי מהפעילות העסקית השוטפת של מקס ואינה יצירת חשיפה מכוונת של מקס לצורך העצמת רווחים.

עיקר חשיפת מקס לשינויים בשערי חליפין נגזרים מפעילויותיה, קרי סליקה והנפקה, בה מעורב ארגון בינלאומי (ויזה או מאסטרקארד). מאחר ולמקס פעילות עסקית אשר קשורה למטבעות זרים, שינויים בשערי חליפין חושפים את מקס להפסד בגין הפרשי שער.

ניהול סיכון שער החליפין במקס עוסק ברובו בניהול ומזעור החשיפה הכללית וגם תחת תנאי חשיפות הנובעות מהפעילות התזרימית ומהחשיפה החשבונאית.

ניהול סיכון שער חליפין

מקס הגדירה מגבלת חשיפה מקסימאלית ליתרות מטבע חוץ לאחר פעולות גידור. גידור החשיפה מבוצע לכל סוג של חשיפה בהתאם למדיניות מקס, בין היתר, באמצעות מכירה וקניה של מט"ח ושימוש בנגזרים פיננסיים, כל זאת תוך שמירה על המגבלות שנקבעו ובהתאם להחלטת ההנהלה והדירקטוריון.

מקס קבעה מדדי ניטור לכל סוג של חשיפה, אשר בעת התממשות אחד מהם יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון.

ניהול סיכון מדד

חשיפת מקס לסיכון בקשר עם מדד המחירים לצרכן, מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים.

חשיפת מקס לסיכון הנובעת מפעילויות צמודות למדד אינה מהותית והיא נובעת בעיקר מאשראי נושא ריבית.

מקס הגדירה מגבלת חשיפה מקסימאלית למדד המחירים לצרכן לאחר פעולות גידור. גידור החשיפה מבוצע בהתאם למדיניות מקס, בין היתר, באמצעות שימוש בנגזרים פיננסיים, כל זאת תוך שמירה על המגבלות שנקבעו ובהתאם להחלטת ההנהלה והדירקטוריון.

סיכון נזילות ומימון

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא ניהול סיכון נזילות, סיכון הנזילות מוגדר כסיכון לרווחי מקס וליציבותה הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה.

למקס מספר פעילויות אשר משפיעות על נזילותה:

- תזרים מפעילויות ליבה, קרי הנפקה, סליקה ופעילויות האשראי.
- תזרים בגין שימושים לרבות: פירעון אגרות חוב וריביות וניהולה השוטף של מקס.
- פערי עיתוי בין תזרים המזומנים הנכנס הנובע מחיובי הלקוחות, לבין תזרים המזומנים היוצא שנובע מזיכוי בתי עסק במסגרת פעילות הסליקה.
- שינויים בתזרים המזומנים של מקס, הנובעים מהתנהגות לקוחות מקס או משינוי משמעותי בגורמים אחרים במערכת הפיננסית והריאלית.

ניהול סיכון נזילות ומימון

מקס מנהלת את סיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות מודל נזילות אשר מביא בחשבון את כל המקורות והשימושים של מקס הנגזרים מפעילותה השוטפת והצפויה המשפיעים על תזרים מקס. מודל הנזילות מחשב יחס נזילות צפוי, ומטרתו להתריע מראש על מצבים בהם עשויים להתגלות לחצי נזילות. ניהול סיכון הנזילות במקס מתחשב בצורכי הנזילות של כלל החברות הבנות.

מקס הגדירה במדיניות סיכון הנזילות מגבלת יחס נזילות מזערי, וכן מדדי ביצוע במצב עסקים רגיל ותחת תרחישים, אשר אושרו על ידי ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, מקס קבעה מתודולוגיה שמסייעת בזיהוי וטיפול במשבר נזילות וזאת בכדי להבטיח את יכולת מקס לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף ושעלולים להתעורר בעקבות מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

בניהול הנכסים וההתחייבויות השוטפים, מקס עושה שימוש במקורות מימון מגוונים, על מנת לפזר את הסיכון. מקורות המימון של מקס, כוללים שימוש בהונה העצמי, החזקה של מסגרות אשראי מובטחות במספר בנקים שונים, וכן גיוס חוב באמצעות מכשירים פיננסיים שונים.

ביום 1 ביולי 2021 נכנסה לתוקפה הוראה בעניין הסדר סליקה יומי מתוקף החלטת רשות התחרות לפטור בתנאים את הסדר הסליקה הצולבת שבין חברות כרטיסי האשראי. החל ממועד זה, העברות כספים בין מנפיק וסולק (בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, עסקאות חיוב מיידי או נדחה) מבוצעות על בסיס יומי. כתוצאה מכך, חל קיטון בצרכי המימון של מקס, בשל ירידה בניצול הממוצע של מסגרות האשראי, ביחס לתקופות שקדמו לכניסת ההסדר לתוקפו. המשך מגמה זו תלוי בהתנהלות שוק הסליקה.

בתקופת הדוח מקס עמדה בהתחייבויות השוטפים, מקס עושה שימוש במקורות מימון מגוונים, על מנת לפזר את הסיכון. מקורות המימון של מקס, כוללים שימוש בהונה העצמי, החזקה של מסגרות אשראי מובטחות במספר בנקים שונים, וכן גיוס חוב באמצעות מכשירים פיננסיים שונים.

בחודש יולי 2023 קבעה סוכנות הדירוג מדרוג בע"מ דירוג A1.il(hyb) לכתבי התחייבויות נדחים (סדרה ד') שגייסה מקס. בחודש אוקטובר 2023 אישרה סוכנות הדירוג מדרוג בע"מ את דירוג מקס ברמה של Aa3.il, וכן את התחזית היציבה של הדירוג.

בחודש ינואר 2024 קבעה סוכנות הדירוג מדרוג בע"מ דירוג P-1.il לנייר ערך מסחרי (סדרה 2) שגייסה מקס.

לפירוט נוסף בנושא סיכון נזילות ומימון, ראה פרק המימון בדוח הדירקטוריון של מקס לשנת 2022 ודוח על מידע נוסף על הסיכונים באתר האינטרנט של מקס.

סיכון תפעולי

הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא ניהול סיכונים תפעוליים, מגדירה סיכון תפעולי כ-"סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי". קיימים מצבים בהם התממשות של סיכונים אחרים, כגון: סיכון אשראי, סיכון ציות וסיכון מוניטין נגרמים כתוצאה מכשל תפעולי.

מקס חשופה לסיכונים תפעוליים כחלק מפעילויותיה, כגון:

- פעילות ההנפקה - כחלק מפעילות ההנפקה מקס חשופה לעסקאות הונאה בכרטיסי אשראי המונפקים על ידה, המבוצעות בארץ ובח"ל.
 - פעילות הסליקה - כחלק מפעילות הסליקה, מספקת מקס שירותי קרדיט וניכיון. החשיפה בגין שירותים אלו טמונה בסיכון שבית עסק לא יספק את הסחורה אותה התחייב לספק ואשר עלול להוביל לקוחות להתלונן על "כשל תמורה". היקף ומשך החשיפה נגזר מסוג השירות שניתן על ידי בית העסק בהתאם למועד אספקת המוצר.
- כמו כן, הסיכונים התפעוליים קיימים באופן טבעי בכל התהליכים במקס, ונובעים, בין היתר, משימוש בטכנולוגיות ומערכות מידע שונות.
- לפירוט נוסף בנושא הסיכון התפעולי, ראה דוח על מידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של מקס.

סיכונים אחרים

סיכון אבטחת מידע וסייבר

בהתאם להוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, סיכון הסייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות תשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר.

מקס, כארגון פיננסי, מהווה מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשוב, רשתות התקשורת והמערכות הממוחשבות המשרתות את לקוחות מקס הינן יעד להתקפות סייבר, החדרת נזקים, קודים זדוניים, התקפות דיוג (Phishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירותי מקס, גניבת מידע או פגיעה בבסיס הנתונים של מקס.

הפעילות העסקית של מקס נסמכת ונתמכת במידה רבה על מערכות טכנולוגיות. על כן, זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לפעילות עסקית תקינה. כמו כן, מקס רואה במידע העסקי ובמידע על לקוחותיה הקיים במערכת ו/או אצל ספקיה נכס עיקרי ומשקיעה מאמצים ומשאבים רבים ביישום מגננים ותהליכים של בקרה והגנה מתקדמים בתחום אבטחת המידע.

מסמך האסטרטגיה לאבטחת מידע והגנת סייבר מגדיר את תפיסת מקס ויעדיה בנושא אבטחת מידע והגנת הסייבר בהתאם לאסטרטגיה העסקית של מקס. מטרת המסמך להוות מסגרת למדיניות אבטחת מידע והגנת הסייבר ונהלי העבודה בתחום זה, אשר מגדירים את עקרונות הניהול והיישום, תחומי האחריות, בעלי התפקידים, טווחי הסמכויות, סדרי הפעולות והטכנולוגיות אשר משמשות את מקס. כחלק מההיערכות להתמודדות עם איומי הסייבר השונים, מקס מקיימת ומובילה תהליכים פנימיים וחיצוניים להפחתת סיכוני הסייבר נגדה ונגד ולקוחותיה. במסגרת זו, סיכוני הסייבר מנוהלים באמצעות מספר מעגלי אבטחה ובקרה במספר רבדים, זאת מתוך מטרה להקטין את החשיפות הפוטנציאליות בגין איום זה.

המעבר לשגרת עבודה היברידית המשלבת עבודה מרחוק עם עבודה מהמשרד, הביאה לשינוי בחשיפת מקס לסיכוני הסייבר. עם פרוץ משבר הקורונה מקס פעלה להתאמת כלי ההגנה והבקורות כנגד סיכונים אלו, וכן פעלה להטמעת בקורות נוספות לצורך חיזוק רמת ההגנה בשיטת עבודה זו.

סיכון ציות

סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית ו/או להפסד פיננסי מהותי ו/או לנזק תדמיתי, אשר מקס עלולה לספוג כתוצאה מכך שאינה מקיימת הוראות חוקים ותקנות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308 בנושא ציות, נדרש ממקס לנהל את כלל סיכוני הציות הנובעים מכלל החוקים, התקנות, ההנחיות והחוזרים החלים על פעילותה. ניהול סיכון הציות הינו חלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית של מקס ואינו רק עניינה ואחריותה של פונקציית הציות. קווי העסקים נושאים באחריות רבה לנושא הציות ונטילים חלק פעיל בניהול והפחתת החשיפה לסיכוני הציות במקס.

סיכון משפטי

סיכון הנובע מפעילות מקס אשר קיים לגביה חשש כי אינה תואמת הוראות חקיקה (ראשית או משנית), הוראות והנחיות רשויות מוסמכות, רגולציה או פסיקה תקדימית, וכן סיכון הנובע מהליכים משפטיים המתנהלים נגד מקס וסיכון הנובע מחשש להפרת התחייבויות הסכמיות מצד מקס. בנוסף, מוגדר סיכון משפטי כחווה דעת משפטית לקויה, לרבות עריכת הסכמים שאינם מגנים על זכויות מקס במידה הראויה או אי מתן הנחיות מתאימות עקב שינויים בחקיקה, בהוראות רגולציה, בפסיקה או בהתחייבויות הסכמיות מצד מקס.

תפיסת ניהול הסיכון של מקס היא כי ניהול הסיכון המשפטי הינו חלק אינטגרלי מהסביבה העסקית. כפועל יוצא מכך, החלטות לגבי המדיניות המשפטית מתקבלות באופן משותף הן על ידי הגורמים העסקיים והן על ידי היועצים המשפטיים. למקס מנהלת סיכונים משפטיים שתפקידה הוא לנהל את הסיכון המשפטי בחברה תוך התאמה אופטימלית בין פעילות מקס לבין הסיכונים המשפטיים באופן שקבלת ההחלטות תהיה בהלימה לתאבון הסיכון של מקס. הייעוץ המשפטי בחברה ניתן על ידי המחלקה המשפטית, בשיתוף עורכי הדין החיצוניים איתם מקס עובדת.

סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מהשפעת רגולציה עתידית צפויה ובכלל זה חקיקה ו/או הוראות של גופים רגולטוריים שונים. מקס חשופה לסיכון רגולטורי ביחס לכלל תחומי פעילותה.

הסביבה העסקית בה פועלת מקס הינה סביבה דינאמית, אשר נמצאת כיום במוקד תשומת הלב של רגולטורים ומחוקקים. שינויים רגולטורים אלו נועדו, בין היתר, לעודד את התחרות בתחום באמצעות הקטנת חסמי כניסה והזלת עלויות ללקוח, ולהגן על הלקוחות בהקשרים של גילוי נאות וכד'. מסגרת רגולציה זו, לרוב, מחמירה את ההגבלות על פעילות הענף, ולעיתים יוצרת חוסר אחידות רגולטורית בין מקס ומתחריה. יחד עם זאת, ישנם מספר שינויים רגולטוריים צפויים אשר עשויים להוות מקור להזדמנויות עסקיות חדשות.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוצע על ידי זיהוי שוטף של יוזמות רגולטוריות חדשות והפנייתן לגורם הרלוונטי במקס, וכן מתקיים דיווח שוטף בהנהלת מקס אודות יוזמות חדשות.

להרחבה בעדכונים הרגולטורים הרלוונטיים לפעילות מקס ראה דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים להלן.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחים, בהון, במוניטין או במעמד מקס כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטוריים וטכנולוגיים.

ניתן לחלק את הסיכונים האסטרטגיים ל-3 סוגים:

- סביבה חיצונית - סיכונים הנובעים משינויים בסביבה הפוליטית, הכלכלית והחברתית.
 - סביבה תחרותית - סיכונים הנובעים משינויים בסביבה התחרותית בה פועלת מקס.
 - סביבה פנימית - סיכונים הנובעים מהחלטות, תהליכים או פעולות בהן נקטה/נמנעה מלקוט מקס.
- מקס ניצבת כיום בפני אתגרים משמעותיים בכל זירות הפעילות, ריבוי איומים בעסקי הליבה לצד הזדמנויות והתמודדות עם שינויי רגולציה מהותיים.
- ניהול הסיכון האסטרטגי במקס מבוסס על התמודדות באמצעות אסטרטגיה הנבחנת כל העת, וכוללת בין היתר פעילויות להלן:
- גיבוש תכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הכוללת סקירה והערכות של אירועים שונים בסביבת העבודה (בתחומי רגולציה, תחרות, טכנולוגיה ועוד) והערכת השינויים הצפויים ביחס לכל אחד מקווי פעילותה של מקס.
 - דיונים שוטפים קבועים בהנהלה ובדירקטוריון מקס במהלכם מוצגים שינויים אלו ונבחן הצורך בעדכון האסטרטגיה.
 - אגף ניהול סיכונים, מבצע אתגור תקופתי להערכות של המגמות האסטרטגיות כפי שזוהו במקס, וכן מציף נושאים רלוונטיים לסיכון האסטרטגי במידת הצורך.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסום שלילי, שמעות בשוק או תפישה ציבורית, המתייחסים לדרכי פעולתה של מקס ושל עובדיה, יגרמו לפגיעה בשמה הטוב והמוניטין שלה ולירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות. סיכון המוניטין קיים כחלק טבעי מפעילות מקס והינו סיכון חוצה חברה. סיכון פוטנציאלי קיים בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות במקס, בין אם בפעילויות עסקיות, מנהלתיות - פנימיות, ובין אם בזדון או בתום לב.

ניהול הסיכון במקס מורכב בראש ובראשונה מתהליך לזיהוי חשיפות מוניטין (כל פעולה שעלולה להיקשר למוותג ולעורר סיקור תקשורתי או שיח שלילי). הניטור, המעקב והתגובה מבוצעים באופן שוטף. ניהול הסיכון המוניטין מוסדר במסגרת מדיניות ייעודית.

סיכון מאקרו-כלכלי

סיכון מאקרו-כלכלי הינו סיכון לפגיעה ברווח ובהון מקס הנובעים מהרעת הסביבה המאקרו-כלכלית בארץ ובעולם. האסטרטגיה העסקית ותכנון ההון של מקס כוללים הנחות הנגזרות, בין היתר, מהסביבה המאקרו-כלכלית, כאשר מקס בוחנת ומעריכה את השפעת השינויים בסביבת המאקרו-כלכלית על תוצאותיה העסקיות ועל תכנון ההון.

סביבת הריבית הגבוהה מכבידה על הצרכנים כמו גם על בתי העסק ועשויה להשפיע על סיכון האשראי. מקס מנטרת ומנהלת סיכון זה באופן שוטף ובשלב זה לא ניכרת עלייה מהותית בהתממשות של פוטנציאל הסיכון. מקס נערכת

לאפשרות של התחזקות הסיכון המאקרו כלכלי, בין השאר על רקע אי הוודאות הגיאוגרפית פוליטית לרבות מלחמת "חרבות ברזל" והשפעת הורדת הדירוג של מדינת ישראל.

מקס בוחנת את יכולתה לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו-כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים. בנוסף, מקס עוקבת באופן שוטף אחר מדדי סיכון שונים, ביניהם מדדים מאקרו-כלכליים, כאשר שינויים משמעותיים במדדים אלו נדונים במסגרת פורום ניהול סיכונים פיננסיים בראשות המנכ"ל וכן, בוועדת ניהול סיכונים עליונה ובוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.

סיכונים סביבה ואקלים (ESG)

סיכון סביבתי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי עמידה בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. בשנים האחרונות התרחבה ההגדרה של סיכון סביבתי וכיום היא כוללת גם את ההשפעה של הארגון על הסביבה אף אם הדבר לא קשור באופן ישיר להפסד כספי. בנוסף, הסיכון נתפס כסיכון גלובלי, הנובע מפוטנציאל ההשפעות המזיקות של שינויים סביבתיים, בכללותם, על אנשים, מערכות אקולוגיות ופעילויות כלכליות ופיננסיות. סיכונים סביבתיים מתרחשים לא רק עקב זיהומי אוויר, מים וקרקעות, אלא גם פגיעה בתשתיות הכלכליות והחברתיות ובעיקר בעקבות שינוי האקלים.

סיכון האקלים הינו סיכון מתפתח הנובע בין היתר, מהשפעת התממשות סיכונים סביבתיים וכן מהתפתחויות רגולטוריות, התפתחויות בסביבה העסקית והתפתחויות טכנולוגיות הנלוות להסתגלות והתאמה לשינויי האקלים.

הנהלת מקס החליטה להנהיג ערכי מחויבות סביבתית ולהתאים את פעילותה לצרכי הגנת הסביבה. כבסיס לפעילות, החליטה הנהלת מקס להטמיע את התקן הבינלאומי לניהול מערך סביבתי.

החל משנת 2009 מקס מוסמכת לתקן הבין-לאומי ISO 14001 - 2015 ונבדקת להתאמה לדרישות התקן אחת לשנה על ידי מכון IQC כאשר בין היתר ממבוצע עדכון וטיוב לסקר סיכונים סביבה. במסגרת יישום הנחיות התקן, מקס פועלת להגברת המודעות בקרב העובדים והשקעת המשאבים הנדרשים.

הוראות הפיקוח על הבנקים בעניין עקרונות ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים פורסמו ביוני 2023 והחברה עוקבת אחר התפתחות הרגולציה והדרישות הרלבנטיות ופועלת בהתאם ליישום ההנחיות.

בתחילת חודש יולי 2024, פרסמה החברה דוח ESG עבור שנים 2022-2023, המרכז ומשקף את עיקרי פעילות החברה בתחומי הסביבה, החברה וממשל תאגידי, מתוך מחויבות עמוקה ואחריות לחברה ולסביבה בישראל. החברה בחרה לפרסם את הדוח לאור החשיבות שהיא רואה בשיתוף הלקוחות, העובדים ויתר מחזיקי העניין של החברה בעשייתה בתחומים המפורטים, ולא מכוח חובה רגולטורית כלשהי. הדוח המלא מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון מודל

סיכון מודל הינו החשיפה להפסד או לפגיעה במוניטין מקס, כתוצאה מהחלטות עסקיות שמתבססות על תוצאות מודל שגויות, מוטות או על פרשנות מרחיבה מדי של תוצאות המודל. סיכון זה יכול לנבוע, בין היתר, כתוצאה מאי התאמה של המודל למציאות העסקית, שימושיות שאינה בהתאם לייעוד וכן שגיאות בחישובי ובנתוני המודל ביישום.

העקרונות לניהול סיכון המודל מוגדרים על פי מדיניות מקס המעגנת תהליכי תיקוף בלתי תלוי, ממשל תאגידי, מדרג סמכויות ותהליכי ניהול סיכון. הישענות על מודלים כחלק מתהליכי קבלת החלטות הינו תהליך שהולך ומתעצם בשנים האחרונות ובהתאם מערך ניהול סיכון המודלים בחברה מותאם למגמה זו באופן הולם ומחייב.

כמענה לעלייה ברמת אי הוודאות המקומית והגלובלית, מבצעת מקס הידוק לתהליכי ניהול סיכונים המודלים לרבות עומק ותדירות הניטור, על מנת להפחית ולמזער סיכונים מודל.

באוגוסט 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 369 "ניהול סיכונים מודלים". החברה פועלת ליישום ההוראה במועד תחילתה.

7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לעניין שימוש באומדנים ושיקול דעת בערכת דוחות כספיים, ראה ביאור 2(ב) בדוחות הכספיים.

7.2. התחייבויות תלויות

בדוח הואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה נכללה הפניית תשומת לב לאמור בביאור 8 בדוחות הכספיים, בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

7.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

7.3.1. תקנות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2009 פורסמו **תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון מס' 3) התש"ע-2009**, העוסקות במערכת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד, אשר מטרתן לשפר את איכות הדיווח הכספי והגילוי בתאגידים מדווחים.

בתיקון מיום 7 ביולי 2011, נקבע כי תאגיד המאחד או המאחד באיחוד יחסי תאגיד בנקאי או גוף מוסדי, רשאי לבחור ליישם בהתייחס לבקרה הפנימית בתאגיד הבנקאי או בגוף המוסדי בלבד, את מתכונת הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית הקבועה בדין האחר החל עליהם בנושא זה, ככל שקיימת מתכונת כזו לגבי הדוח הרבעוני.

בהתאם לכך, בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית, שניתן במסגרת הדוח התקופתי, מצורפים גילוי והצהרות מנהלים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים, אשר חלות עליהם הוראות הממונה.

והצהרות מנהלים בהתייחס לבקרה הפנימית בחברת כרטיסי האשראי המאוחדת שחלות עליה חלות הוראות המפקח על הבנקים בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

7.3.2. הוראות הממונה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הממונה פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "**חוזרי הממונה**") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות ביטוח, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל (להלן: "**הגופים המוסדיים**").

בהתאם, כללו כלל ביטוח והגופים המוסדיים המאוחדים, המידע בכפוף להוראות הדין והדיווח ובמועדים כפי שנקבעו בהוראות אלו.

7.3.3. סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם לחוזרי הממונה המבוססים על סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של כלל ביטוח, כלל ביטוח פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה כלל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של **Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)**, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת כלל ביטוח (הגוף המוסדי), בשיתוף המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל ומשנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שכלל ביטוח נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה מצורפות בדוח.

7.3.4. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (SOX Act 404)

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על חברות כרטיסי אשראי את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-SOX Act

בסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחווות דעת רואי החשבון המבקר בקשר עם הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בין היתר, הוראות המפקח קובעות כי תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם. וכן כי בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") מיישמת את ההוראה על פי הנחיות המפקח על הבנקים בהתאם לאמור לעיל.

7.3.5. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת מקס, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של מקס, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של מקס. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של מקס הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון השלישי המסתיים ביום 30 בספטמבר 2024, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של מקס על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה מצורפות בדוח.

**הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדים, למנהלים ולסוכנים של חברות הקבוצה
על תרומתם להישגי הקבוצה.**

יורם נוה

מנהל כללי

חיים סאמט

י"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 בנובמבר 2024

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2024

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד

2-2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
2-3	דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים
2-5	דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים
2-6	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים
2-7	דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים
2-12	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים
	ביאורים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-16	ביאור 1: כללי
2-17	ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים
2-19	ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית
2-22	ביאור 4: דיווח מגזרי
2-41	ביאור 5: חברות בנות
2-43	ביאור 6: מכשירים פיננסיים
2-55	ביאור 7: ניהול ודרישות הון
2-60	ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות
2-96	ביאור 9: סיכון אשראי חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
2-111	ביאור 10: זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי
2-112	ביאור 11: הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
2-113	ביאור 12: אירועים נוספים בתקופת הדיווח ולאחריה
2-119	ביאור 13: יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות העונות להגדרת מבטח בהתאם לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010
	נספחים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-124	נספח 1: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל
2-129	נספח 2: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית של מקס

Building a better
working world

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144 א'
תל-אביב 6492102

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2024 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל 1970- המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות הביניים של חברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בה הסתכמה לסך של כ-91 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2024 ואשר חלקה של הקבוצה ברווחיה הסתכם לסך של כ-9 ו-4 מיליוני ש"ח לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. המידע כספי התמציתי לתקופות הביניים של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים, שדוח הסקירה שלהם הומצא לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה, מבוססת על דוח הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוח הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל 1970- המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 8 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב,
28 בנובמבר, 2024

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור	במיליוני ש"ח
	2023	2024		
מבוקר	בלתי מבוקר			נכסים
2,205	(*2,196	2,221		נכסים בלתי מוחשיים
104	132	154		נכסי מסים נדחים
2,543	2,565	2,602		הוצאות רכישה נדחות
302	(*306	320		רכוש קבוע
680	679	681		נכסי זכות שימוש
180	193	190		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
3,839	3,842	3,892		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,494	1,501	1,521		נדל"ן להשקעה אחר
3,805	4,542	3,929		נכסי ביטוח משנה
306	387	125		נכסי מסים שוטפים
15,092	15,650	17,352	9	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
1,867	3,295	1,389		חייבים ויתרות חובה
837	976	1,006		פרמיה לגבייה
84,133	82,866	86,542	6	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			6	השקעות פיננסיות אחרות:
7,313	6,487	6,082		נכסי חוב סחירים
24,444	24,425	25,606		נכסי חוב שאינם סחירים
1,671	1,709	1,783		מניות
5,836	5,202	6,224		אחרות
39,265	37,823	39,695		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
4,418	4,552	5,011		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,548	3,052	2,014		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
163,617	164,555	168,645		סך כל הנכסים
94,012	94,139	96,838	6	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) סווג מחדש

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2023	2024	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	במיליוני ש"ח
167	167	167		הון מניות
2,390	2,390	2,397		פרמיה על מניות
1,005	1,084	1,213		קרנות הון
5,019	4,833	5,403		יתרת עודפים
8,581	8,474	9,180		סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
71	66	73		זכויות שאינן מקנות שליטה
8,652	8,540	9,254		סך כל ההון
				התחייבויות
34,176	34,849	35,175		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
91,665	90,897	94,556		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
592	644	729		התחייבויות מסים נדחים
93	95	91		התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
777	775	788		התחייבויות בגין חכירה
8,091	8,552	9,616	10	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
3,851	3,764	3,864		זכאים ויתרות זכות
21	58	10		התחייבות מסים שוטפים
15,699	16,382	14,561	6	התחייבויות פיננסיות
154,966	156,015	159,391		סך כל ההתחייבויות
163,617	164,555	168,645		סך כל ההון וההתחייבויות

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ערן צ'רנינסקי	יורם נוה	חיים סאמט	28 בנובמבר 2024
משנה למנכ"ל	מנהל כללי	י"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
מנהל חטיבה פיננסית			

דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	
(*2023)	(*2023)		(*2023)		
מבוקר			בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
11,202	2,826	2,717	8,533	8,038	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,708	434	461	1,288	1,366	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,495	2,391	2,256	7,244	6,671	פרמיות שהורווחו בשייר
1,083	393	416	760	1,151	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
9,238	981	4,926	6,049	10,792	רווח מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,259	317	325	940	966	הכנסות מדמי ניהול
390	98	113	281	326	הכנסות מעמלות
-	1	1	3	-	הכנסות אחרות
21,464	4,180	8,036	15,277	19,906	סך כל ההכנסות
16,062	2,630	6,572	11,653	15,452	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(671)	(184)	(372)	(589)	(829)	וחוזי השקעה, ברוטו
15,391	2,446	6,200	11,064	14,623	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
(**411)	86	62	(**353)	159	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
739	238	258	496	718	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
166	59	61	115	173	השקעה בשייר
2,613	706	752	1,943	2,160	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,092	252	293	763	834	תפעול כרטיסי אשראי
5	-	-	-	-	תשלומים לבנקים
40	11	13	25	34	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
669	212	216	481	633	הוצאות הנהלה וכלליות
21,125	4,010	7,854	15,241	19,334	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
8	3	8	8	11	הוצאות אחרות
347	173	189	44	583	הוצאות מימון
124	53	60	3	196	סך כל ההוצאות
223	120	130	41	387	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות
220	121	128	39	382	בשיטת השווי המאזני, נטו
3	(1)	2	2	5	רווח לפני מסים על הכנסה
223	120	130	41	387	מסים על הכנסה
					רווח לתקופה
					מיוחס ל:
					בעלי המניות של החברה
					זכויות שאינן מקנות שליטה
					רווח לתקופה
					רווח למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה:
2.83	1.53	1.62	0.50	4.83	רווח בסיסי למניה (בש"ח)
2.79	1.53	1.61	0.49	4.83	רווח מדולל למניה (בש"ח)
					מספר המניות ששימשו לחישוב הרווח למניה (באלפים):
77,870	79,031	79,076	77,478	79,062	בסיסי
79,034	79,038	79,138	79,036	79,176	מדולל

(*) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

(**) הוצאה כוללת הפרשה לשל אשראי בעקבות רכישת מקס ראה ביאור 3(ט)1(ד) בדוחות הכספיים השנתיים. הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2023	2024
2023	2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח		
223	120	130	41	387
רווח לתקופה				
רווח כולל אחר:				
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:				
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון				
7	4	-	13	4
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון				
398	80	275	487	402
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
(336)	(63)	(72)	(300)	(116)
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
60	23	17	47	40
רווח כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד, לפני מס				
128	44	221	247	330
מס בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה				
41	14	77	80	121
מס בגין רכיבים אחרים				
2	1	-	3	1
מס בגין פריטי רווח כולל אחר לתקופה שהועברו או יועברו לרווח והפסד				
43	15	77	83	122
רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
86	29	144	164	208
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:				
רווחים אקטואריים מתכנית הטבה מוגדרת				
-	-	-	-	2
רווח כולל אחר לתקופה, לפני מס				
-	-	-	-	2
מס בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד				
-	-	-	-	1
רווח כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
-	-	-	-	1
86	29	144	164	209
רווח כולל אחר לתקופה				
309	150	274	205	596
סך הכל רווח כולל לתקופה				
מיוחס ל:				
בעלי המניות של החברה				
305	151	271	203	591
זכויות שאינן מקנות שליטה				
4	(1)	3	2	5
309	150	274	205	596
סך הכל רווח כולל לתקופה				

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים

מיוחס לבעלי המניות של החברה									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

מיוחס לבעלי המניות של החברה									
במיליוני ש"ח									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן תרגום	קרן הון נכסים זמינים למכירה	קרנות הון אחרות	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)									
162	2,127	(7)	788	180	(39)	4,785	7,995	65	8,061
יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)									
השפעת יישום לראשונה IFRS9 - ראה ביאור 3(יח) בדוחות הכספיים לשנת 2023									
-	-	-	(1)	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	39	39	2	41
רווח לתקופה									
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון									
-	-	13	-	-	-	-	13	-	13
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון									
-	-	-	488	-	-	-	488	(1)	487
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
-	-	-	(301)	-	-	-	(301)	1	(300)
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד									
-	-	-	47	-	-	-	47	-	47
מס בגין פריטי רווח כולל									
-	-	(3)	(80)	-	-	-	(83)	-	(83)
רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
-	-	10	154	-	-	-	164	-	164
-	-	10	154	-	-	39	203	2	205
סך הכל רווח כולל לתקופה									
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
הנפקת הון מניות (בניכוי הוצאות הנפקה)									
5	249	-	-	-	-	-	253	-	253
תשלומים מבוססי מניות									
-	-	-	-	-	-	9	9	-	9
הנפקת אגרות חוב ניתנות להמרה (נטו ממס) - רכיב הוני									
-	13	-	-	-	-	-	13	-	13
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
167	2,390	3	941	180	(39)	4,833	8,474	66	8,540
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

מיוחס לבעלי המניות של החברה									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי המניות של החברה								
		סך הכל	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	במיליוני ש"ח	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)										
8,384	68	8,316	4,705	(39)	180	914	-	2,389	167	יתרה ליום 1 ביולי 2023
120	(1)	121	121	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לתקופה
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:										
4	-	4	-	-	-	-	4	-	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון -
80	(1)	80	-	-	-	80	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון -
(63)	-	(63)	-	-	-	(63)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד -
23	-	23	-	-	-	23	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד -
(15)	-	(15)	-	-	-	(14)	(1)	-	-	מס בגין פריטי רווח כולל -
29	-	29	-	-	-	27	3	-	-	רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס
150	(1)	151	121	-	-	27	3	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:										
8	-	8	8	-	-	-	-	-	-	תשלומים מבוססי מניות
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8,540	66	8,474	4,833	(39)	180	941	3	2,390	167	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מיוחס לבעלי המניות של החברה							
		סך הכל	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרנות הון אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות	
במיליוני ש"ח									
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)									
8,061	65	7,995	4,785	(39)	180	788	(7)	2,127	162
יתרה ליום 1 בינואר 2023									
השפעת יישום לראשונה IFRS9 - ראה ביאור 3(יח) בדוחות הכספיים לשנת 2023									
-	-	-	1	-	-	(1)	-	-	-
223	3	220	220	-	-	-	-	-	-
רווח לתקופה									
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:									
7	-	7	-	-	-	-	7	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון -
398	-	398	-	-	-	398	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון -
(336)	1	(337)	-	-	-	(337)	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד -
60	-	60	-	-	-	60	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד -
(43)	-	(43)	-	-	-	(41)	(2)	-	מס בגין פריטי רווח כולל -
86	1	85	-	-	-	79	5	-	-
רווח כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
309	4	305	221	-	-	79	5	-	-
סך הכל רווח כולל לתקופה									
עסקאות עם בעלי המניות שנזקפו ישירות להון:									
253	-	253	-	-	-	-	-	249	5
הנפקת הון מניות									
17	3	14	14	-	-	-	-	-	-
תשלומים מבוססי מניות									
13	-	13	-	-	-	-	-	13	-
הנפקת אגרות חוב ניתנות להמרה (נטו ממס) - רכיב הוני									
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
8,652	71	8,581	5,019	(39)	180	866	(2)	2,390	167
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023									

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	2024	
(**2023)	(**2023)	(**2023)	2024	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	נספח	במיליוני ש"ח	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	
(4,072)	(22)	633	(4,696)	1,274	(א) רווח לפני מיסים על הכנסה
(240)	(32)	(77)	(156)	(60)	מס הכנסה שהתקבל (ששולם)
(4,312)	(10)	555	(4,852)	1,214	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת
(428)	(349)	(535)	(566)	(1,103)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
106	20	-	106	976	מתן אשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו
(380)	-	-	-	-	תמורה מממוש השקעה בנכסים פיננסיים על ידי חברות שאינן חברות ביטוח ופיננסים
(908)	(401)	(62)	(413)	(95)	תשלום נדחה ברכישת מקס
(4)	-	-	(4)	-	השקעה בנכסים פיננסיים על ידי חברות שאינן חברות ביטוח ופיננסים
(294)	-	-	(294)	-	השקעה במניות והלוואות בחברות מוחזקות
(32)	(11)	(35)	(23)	(61)	רכישת חברה שאוחדה לראשונה בניכוי המזומן שהתקבל (1)
(296)	(82)	(96)	(210)	(267)	השקעה ברכוש קבוע
(2,236)	(823)	(728)	(1,403)	(550)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
46	172	421	182	(466)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
2,071	928	-	1,572	1,017	תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(15)	(7)	-	(11)	(7)	אשראי מתאגידים בנקאיים, נטו
(431)	-	(456)	-	(817)	תמורה מהנפקת כתבי התחייבויות נדחים ואגרות חוב (ראה ביאור 6)
(93)	(23)	(22)	(66)	(55)	עלויות הנפקת והחלפת כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב
(141)	(25)	(96)	(99)	(231)	פירעון כתבי התחייבות נדחים (ראה ביאור 6)
(1)	-	(2)	-	(2)	פירעון התחייבות בגין חכירה
1,436	(1,045)	(155)	(1,578)	(562)	ריבית אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ואשראי מתאגידים בנקאיים, ששולמה דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
27	92	(58)	231	(43)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
(5,084)	304	(386)	(4,446)	59	השפעת התנודות בשערי החליפין על יתרות המזומנים ושוי מזומנים
12,050	7,299	7,411	12,050	6,966	גידול (קטיון) נטו במזומנים ושוי מזומנים
6,966	7,603	7,025	7,603	7,025	מזומנים ושוי מזומנים לתחילת התקופה
					מזומנים ושוי מזומנים לסוף התקופה

(*) סווג מחדש

(**) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	2023
(**2023)	(**2023)	2024	(**2023)	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח				
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (1) (2)				
223	120	130	41	387
רווח (הפסד) לתקופה				
פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:				
(8)	(3)	(8)	(8)	(11)
חלק החברה בהפסדי (רווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני				
-	-	1	-	1
דיבידנד שנתקבל מחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני				
362	222	644	1,035	999
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה				
1,813	(1,192)	1,910	1,044	2,891
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה				
(87)	(23)	(22)	(110)	(59)
שינוי בהוצאות רכישה נדחות				
719	43	(121)	(18)	(124)
שינוי בנכסי ביטוח משנה				
125	(*34)	29	*(89)	91
פחת רכוש קבוע ונכס זכות שימוש				
332	(*87)	96	*(233)	265
הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים				
(***411)	86	62	(***353)	159
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
(103)	(30)	(10)	(92)	(50)
הפחתת עודפי עלות בגין חייבים בכרטיסי אשראי				
5	-	-	-	-
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים				
-	-	-	-	1
הפסד (רווח) מנכס זכות שימוש				
235	80	82	188	252
ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגין כתבי התחייבויות נדחים והתחייבות בגין חכירה				
289	(*9)	185	*(29)	382
ריבית שנצברה ושערוך התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים				
(340)	*(109)	(127)	*(202)	(344)
ריבית ששולמה במקס				
13	-	(2)	(7)	-
שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה				
21	6	(3)	7	(2)
שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר				
17	8	6	9	8
עסקאות תשלום מבוסס מניות				
(3,940)	(*45)	(3,129)	*(2,244)	(6,354)
הפסדים (רווחים) נטו, מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה				
124	53	60	3	196
מיסים (הטבת מס) על הכנסה				
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:				
29	4	(78)	(15)	(101)
נכסי חוב סחירים				
(1,073)	(350)	(548)	(897)	(956)
נכסי חוב שאינם סחירים				
(66)	34	(7)	(101)	(39)
מניות				
95	(*239)	(110)	*(432)	21
אחרות				

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(2) במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כלולים תזרימי מזומנים בגין דיבידנד וריבית שהתקבלו, המפורטים בנספח ד'.

(* סווג מחדש

(**) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

(***) הוצאה כוללת הפרשה לכשל אשראי בעקבות רכישת מקס ראה ביאור 3(ט)1(ד). בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים לשנת 2023. הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	2023
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	2024	2023
במיליוני ש"ח				
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (המשך)				
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:				
(74)	(18)	(13)	(57)	(54)
(3,528)	(1,592)	1,417	(3,103)	3,807
רכישת נדל"ן להשקעה				
מכירות (רכישות) נטו של השקעות פיננסיות				
תקבולים (השקעות) ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה ונדל"ן להשקעה בעסקי ביטוח:				
665	159	179	898	398
(352)	(341)	113	(509)	(205)
150	6	43	163	46
(450)	(7)	(63)	91	62
(864)	(139)	(99)	(1,101)	(947)
(28)	(9)	(5)	(21)	(22)
נכסי חוב סחירים				
נכסי חוב שאינם סחירים				
שינויים בפרטים אחרים בדוח על המצב הכספי, נטו				
(4)	(4)	(1)	(7)	(12)
472	(210)	(632)	60	(1,266)
1,474	(471)	110	66	477
16	(5)	20	(123)	(169)
(184)	17	(212)	(670)	21
(558)	87	732	(97)	1,525
1	2	2	3	(1)
ניירות ערך המוחזקים למסחר על ידי חברות מאוחדות שאינן חברות ביטוח				
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
חייבים ויתרות חובה				
פרמיה לגביה				
זכאים ויתרות זכות				
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו				
(4,072)	(22)	633	(4,696)	1,274
סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה				
(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה:				
8,458	3,910	4,584	8,458	4,418
3,591	3,389	2,827	3,591	2,548
12,050	7,299	7,411	12,050	6,966
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
מזומנים ושווי מזומנים אחרים				
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה				
(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה:				
4,418	4,552	5,011	4,552	5,011
2,548	3,052	2,014	3,052	2,014
6,966	7,603	7,025	7,603	7,025
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
מזומנים ושווי מזומנים אחרים				
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה				
(ד) תזרימי מזומנים בגין ריבית ודיבידנד שהתקבלו, הכלולים בפעילות השוטפת:				
2,147	217	559	1,418	1,581
479	129	140	382	516
ריבית שהתקבלה				
דיבידנד שהתקבל				

(*) סווג מחדש

(**) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2024
(**2023)	(**2023)	2024	(**2023)	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
939	320	315	623	932
הכלולים בפעילות השקעה מחברת מקס:				
ריבית שהתקבלה				
(ה) פעילות שאינה כרוכה בתזרימי מזומנים:				
-	1	-	1	-
זכאים - דיבידנד שהוכרז וטרם שולם				
7	6	5	6	15
זכאים - רכישת תיקי ביטוח				
-	-	-	-	187
החלפת כתבי התחייבות				
(ו) איחוד לראשונה של חברה שנרכשה:				
(281)	-	-	(281)	-
עודפי עלות ברכישה (ראה ביאור 5 להלן)				
(428)	-	-	(428)	-
מוניטין ברכישה (ראה ביאור 5 להלן)				
(255)	-	-	(255)	-
נכסים בלתי מוחשיים				
(38)	-	-	(38)	-
נכסי מיסים נדחים				
(1)	-	-	(1)	-
נכסי מיסים שוטפים				
(131)	-	-	(131)	-
רכוש קבוע				
(198)	-	-	(198)	-
נכס זכות שימוש				
(15,432)	-	-	(15,432)	-
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו				
(52)	-	-	(52)	-
חייבים ויתרות חובה				
(3)	-	-	(3)	-
השקעות פיננסיות אחרות				
253	-	-	253	-
הנפקת מניות בחברה (ראה ביאור 7 להלן)				
(7)	-	-	(7)	-
השקעות בחברות מוחזקות				
27	-	-	27	-
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו				
198	-	-	198	-
התחייבויות בגין חכירה				
8	-	-	8	-
התחייבויות מיסים נדחים				
22	-	-	22	-
התחייבויות מיסים שוטפים				
8,649	-	-	8,649	-
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				
463	-	-	463	-
זכאים ויתרות זכות				
377	-	-	377	-
תשלום נדחה במסגרת רכישת סימקס (מוצג במסגרת זכאים ויתרות זכות)				
6,535	-	-	6,535	-
התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים				
סה"כ השקעה ברכישת חברות מאוחדות שאוחדו לראשונה				
(294)	-	-	(294)	-
תמורה שהועברה מזומן של החברה הנרכשת				
(790)	-	-	(790)	-
496	-	-	496	-
סה"כ השקעה ברכישת חברות מאוחדות שאוחדו לראשונה				
(294)	-	-	(294)	-

(**) קבוצת סימקס אוחדה לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שתוצאותיה נכללו החל ממועד זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים לשנת 2023.

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1: כללי

א. היישות המדווחת

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "**החברה**") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב ראול וולנברג 36, תל אביב. ניירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו בע"מ. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("החברה") הינה חברת החזקות. אחזקותיה העיקריות הינן בעיקר בתחומי הביטוח, הפנסיה הגמל והפיננסים וכן בתחום כרטיסי האשראי.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "**הדוחות הכספיים**"), כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן יחד: "**הקבוצה**"), וכן את זכויות הקבוצה בעסקאות משותפות ובחברות כלולות.

הקבוצה עוסקת בעיקר בתחומי הביטוח, הפנסיה, הגמל והפיננסים ובתחום כרטיסי אשראי (הנפקה, סליקה ותפעול כרטיסי חיוב וכן במתן פתרונות תשלום ומוצרים פיננסיים, לרבות אשראי ללקוחות פרטיים ועסקיים), וכן בהחזקת נכסים ועסקים אחרים (כדוגמת החזקת סוכנויות ביטוח).

לפרטים נוספים ראה באור 1 לדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

בהמשך לאמור בביאור 1(ב)1 לדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, יצוין כי בחודש מאי 2024 פורסמה טיוטת תקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (גוף פיננסי) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024, במסגרתה מוצע להרחיב את רשימת הגופים שתיכלל בהגדרת "גופים פיננסיים" בחוק הריכוזיות, באופן שבין היתר תכלול ההגדרה גם תאגיד הנפקה של מבטח שהיא חברת בת פרטית בבעלות מלאה של מבטח (כהגדרתה בתקנות החברות (הקלות לסוגים מסוימים של חברות איגרות חוב), תשע"ב-2012).

ככל שטיוטת התקנות תתקבל ותהפוך לנוסח מחייב, יהיה בכך כדי להביא להגדרת כללביט מימון בע"מ (להלן: "כללביט מימון") כגוף פיננסי, באופן שיביא לכך שהיקף ההתחייבויות לא יימנו ביחד עם יתר ההתחייבויות של כלל החזקות ושל התאגידים הריאליים בשליטת קבוצת כלל החזקות, ויאפשר לכלל החזקות להמשיך להחזיק בכלל ביטוח ובכללביט מימון גם במקרה שבו היקף ההתחייבויות הכולל שלהן יעברו את רף ההתחייבויות המותר לגוף ריאלי המחזיק בגוף פיננסי משמעותי.

ב. להלן יתוארו התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה וההחזקות בחברה ובכלל ביטוח

נכון למועד פרסום הדוח, החברה הינה חברה ללא גרעין שליטה.

ג. השלכות

למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את מלוא השפעת תוצאות האירועים המפורטים לעיל ובביאור 1 לדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023 עליה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי החברה הינה בעלת השליטה בכלל ביטוח ונוכח המגבלות המוטלות במסגרת מתווה הפעלת אמצעי השליטה בכלל ביטוח אשר מגבילות באופן ניכר את מידת השפעתה של החברה ביחס להתנהלותה של כלל ביטוח וביחס למינוי נושאי משרה בה ואשר החברה עדין בוחנת את השלכותיו והתאמתו על פני זמן. אי הודאות האמורה מתקיימת גם נוכח שינויים נוספים אשר מתרחשים ויכול ויתרחשו בעתיד בחברה, לאור מבנה האחזקות בה, בהיותה חברה ללא גרעין שליטה עם בעל מניות מהותי ולאור העובדה שהוראות חוק הפיקוח ביחס למבטח ללא שולט, אינן חלות עליה, בשל המבנה התאגידי השונה של חברות הביטוח הגדולות בישראל, בהשוואה למבנה המקובל בבנקים, לפיהן חברות הביטוח, לרבות כלל ביטוח, הינן חברות פרטיות הנשלטות על ידי חברת אחזקות ובכללן החברה, שהיא חברה ציבורית ללא גרעין שליטה ולאור ההשפעה האפקטיבית של בעלי מניות מיעוט על אופן התנהלות החברה, בנסיבות הנ"ל.

כמו כן מכלול השינויים והאירועים המפורטים לעיל ובביאור 1 לדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, ככל שאלו יוסיפו וימשכו, יכול וישליכו, בין היתר, על מוניטין החברה וחברות הקבוצה. יצוין כי העברה עתידית של השליטה בחברה לצד שלישי, יכול ותשפיע על סעיפים בהסכמים מסוימים של חברות בקבוצה עם צדדים שלישיים (לרבות מבטחי משנה) ועלול להצריך, בעקבות התקיימות נסיבות של שינוי שליטה כאמור, הידברות עם צדדים שלישיים אלה להמשכת תוקפם של ההסכמים.

ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים

א. מסגרת הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2024 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך נערכו בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 המתייחסות לחברות החזקה של מבטחים וחברות כרטיסי אשראי.

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS, זאת לרבות בהתייחס לנתונים המתייחסים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטח, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה ערוכים בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970. בהתאם להוראות אלה, הנתונים בדוחות הכספיים המתייחסים לחברה בת שאוחדה העונה להגדרת מבטח, כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 בדבר מכשירים פיננסיים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (ראה ביאור 3 ו-13 להלן) (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל הנתונים בדוחות הכספיים המתייחסים לחברה בת כאמור לעיל ממשיכים להיערך לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4) ולפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 בדבר מכשירים פיננסיים (IAS 39 משנת 2017).

בנוסף ביום 27 במרץ 2023, השלימה החברה את רכישתה של חברת סימקס החזקות בע"מ (להלן: "סימקס"), אשר הינה חברה שמאחדת בדוחותיה את חברת כרטיסי האשראי מקס איט פיננסים בע"מ (להלן: "מקס"). בהתאם לתקנות עריכת דוחות, הנתונים בדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה אשר מתייחסים לחברת מקס ממועד השלמת הרכישה של סימקס נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, לפרטים נוספים ראה ביאורים 3 ו-5 להלן. הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (US GAAP).

כמו כן, ביתר הנושאים לרבות ביחס לנתונים בדוחות הכספיים שאינם מתייחסים לחברות בנות שאוחדו העונות להגדרת מבטח, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים".

הנתונים המוצגים במסגרת מספרי השוואה של הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים הינם הנתונים שפורסמו בפועל על ידי הקבוצה באותן תקופות.

הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים המאוחדים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות הכספיים השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח וחברת כרטיסי אשראי.

הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 28 בנובמבר 2024.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים התמציתיים ביניים כאמור לעיל, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההנחות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. למעט האמור להלן:

בהקשר זה ראה ביאור 12(ד) להלן, בדבר עדכון אומדנים אקטואריים.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של האירו, הדולר ושל הליש"ט:

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו	מדד ידוע	מדד בגין	
%					
					לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום
7.7	2.3	3.5	3.5	3.4	30 בספטמבר 2024
10.5	8.7	8.0	3.2	2.9	30 בספטמבר 2023
					לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום
4.7	(1.3)	3.3	1.6	1.3	30 בספטמבר 2024
0.2	3.4	0.9	0.8	0.7	30 בספטמבר 2023
9.1	3.1	6.9	3.3	3.0	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

שער החליפין היציג של ליש"ט	שער החליפין היציג של הדולר	שער החליפין היציג של האירו		
4.975	3.710	4.152	ליום 30 בספטמבר 2024	
4.678	3.824	4.053	ליום 30 בספטמבר 2023	
4.621	3.627	4.012	ליום 31 בדצמבר 2023	

ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית

המדיניות החשבונאית של הקבוצה שיושמה בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

א. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים על ידי חברות בקבוצה אשר מיישמות תקני IFRS או את הוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (ראה ביאור 2 לעיל)

1. תיקון ל- IFRS 16, חכירות

בספטמבר 2022 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 16, חכירות (להלן: "התיקון") שמטרתו לספק טיפול חשבונאי בדוחות הכספיים של המוכר-חוכר בעסקאות מכירה וחכירה בחזרה כאשר תשלומי החכירה הינם תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בשער. במסגרת התיקון המוכר-חוכר נדרש לאמץ אחת משתי גישות למדידת התחייבות בגין החכירה במועד ההכרה לראשונה בעסקאות כאמור. הגישה שנבחרה מהווה מדיניות חשבונאית אשר יש ליישמה באופן עקבי.

התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024, יישום מוקדם יותר אפשרי. התיקון ייושם בדרך של יישום למפרע.

לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים בחברת כרטיסי האשראי – מקס

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2024 מיישמת מקס הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושא המפורטים להלן:

א. עדכון תקינה 02-2022 בקודיפיקציה בדבר שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").

העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון התקינה החשבונאית בנושא.

עיקרי השינויים בחוזר כוללים, בין היתר: ביטול ההגדרה של "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי", ובכלל זה ביטול הדרישה לבחינה האם מקס העניקה ויתור לצורך קביעת סיווג זה, והחלפתו במונח "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור ריבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; ביטול הדרישה לחשב את ההפרשה להפסדי אשראי, עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, בשיטת היוון תזרימי מזומנים; הרחבת הגילוי על "איכות האשראי לפי שנת העמדת אשראי" כך שישקלו מידע אודות מחיקות חשבונאיות ברוטו שבוצעו במהלך השנה.

תאגידים בנקאיים נדרשו ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2024, בהתאם להנחיות והוראות מעבר שנקבעו בהוראה.

ליישום ההוראה אין השפעה על שיטת המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי במקס, והוא לא הביא לשינוי ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי של מקס.

יישום ההוראה מביא לשינוי של מתכונת הגילוי לגבי חובות אלה. מקס אימצה במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות קביעת יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31 בדצמבר 2023. כמו כן, בהתאם להוראות המעבר, בדוח לרבעון הראשון לשנת 2024 מקס לא כללה גילוי כמותי בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין הפירוט על סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, הפירוט על ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, והפירוט על סוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה לאחר שעברו שינוי בתנאים. גילויים אלה עודכנו החל מהדוחות לרבעון השני 2024. בהתאם להוראה, נתונים השוואתיים לא יוצגו מחדש.

לפירוט נוסף ראה ביאור "סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

ב. עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעיתיים):

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בשינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעיתיים)

שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים מבוצע בדרך כלל ללקוחות שזוהו כבעייתיים, ובאמצעות פריסת החוב והפחתת סכומי התשלום התקופתיים או דחיית מועדי תשלומים.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי מקס מהווה שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, מקס מבצעת בחינה של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע.

לצורך קביעה האם הלווה נמצא בקשיים פיננסיים, מקס בוחנת האם קיימים סממנים המצביעים על קשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, מקס בוחנת קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו, או צפוי כי יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי.
 - החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
 - קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
 - ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.
- מקס אינה מסווגת הסדר חוב כשינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים אם השינוי מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב.

ג. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו:

1. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם על ידי חברות הקבוצה למעט מקס:

לפרטים בדבר תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח, ותקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסיים (עבור כלל ביטוח), ראה ביאור 13 להלן.

תקן/פרשנות/תיקון	נושא	תחילה והוראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות
תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי בדוחות כספיים	בחודש אפריל 2024 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי 18 (IFRS 18), הצגה וגילוי בדוחות כספיים (להלן: "התקן החדש") אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 1 (IAS 1), הצגת דוחות כספיים (להלן: "IAS 1"). מטרת התקן החדש הינה לשפר את יכולת ההשוואה והשקיפות בדוחות הכספיים. התקן החדש יכלול דרישות קיימות של IAS 1 ודרישות חדשות להצגה בדוח רווח או הפסד לרבות הצגת סכומים וסיכומי משנה אשר נדרשים בהתאם לתקן החדש, מתן גילוי על מדידי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (management-defined performance measures) ודרישות חדשות להקבצה ופיצול של מידע פיננסי. התקן החדש אינו משנה את הוראות ההכרה והמדידה של פריטים בדוחות הכספיים. עם זאת, מאחר ופריטים בדוח רווח או הפסד יצטרכו להיות מסווגים לאחת מחמש קטגוריות (פעילות תפעולית, פעילות השקעה, פעילות מימון, מסים על הכנסה ופעילות שהופסקה) הוא עשוי לשנות את הרווח התפעולי של הישות. כמו כן, פרסום התקן החדש גרם לתיקונים בהיקף מצומצם לתקני חשבונאות נוספים אשר ביניהם IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים IAS 34-1, דיווח כספי לתקופות ביניים.	התקן החדש ייושם למפרע החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי. בהתאם להחלטת מליאת רשות ניירות ערך, תאגידים מדווחים רשאים לאמץ מוקדם את התקן החל מתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2025.	החברה בוחנת את השפעת התקן החדש, לרבות השפעת התיקונים לתקני חשבונאות נוספים כתוצאה מהתקן החדש, על הדוחות הכספיים המאוחדים.

2. גילוי לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב (US-GAAP) והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

תיקון	נושא	תחילה והוראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות
עדכון תקינה ASU 2023-07 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח	ביום 27 בנובמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023 - 07 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים (להלן: "העדכון"). העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת ביאור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM, מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי, הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים, חשיפת זהותו ותפקידו של ה-CODM וכן הבהרה כי נושא 280 חל גם על ישויות בעלות מגזר בודד.	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023, ולגבי תקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי.	מקס והחברה בוחנות את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיה הכספיים
עדכון תקינה ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מיסים על הכנסה	ביום 14 בדצמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי על מיסים על הכנסה (להלן: "העדכון"). התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מוחקים דרישות גילוי מסוימות.	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה בדרך של מכאן ולהבא. יישום למפרע עבור תקופות קודמות מוצגות אפשרי.	מקס והחברה בוחנות את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיה הכספיים.

ביאור 4: דיווח מגזרי

א. כללי

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. חיסכון ארוך טווח

מגזר חיסכון ארוך טווח כולל ביטוח חיים, כיסויים נלווים (נספחים) וניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. המגזר כולל חיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרנות השתלמות) וכן כיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוחי בריאות הנמכרים כנספח לפוליסת ביטוח חיים ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר חיסכון ארוך טווח לפי הענפים הבאים: גמל, פנסיה וביטוח חיים.

2. ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח בריאות. המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות (ענף בריאות לזמן ארוך), נסיעות לחו"ל, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש, ביטוחי אשראי, תאונות אישיות ואחרים. בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח כללי לפי הענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים ביטוח אשראי וענפי חבויות אחרים, כדלקמן:

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים, כגון ערבויות ותאונות אישיות (ענף בריאות לזמן קצר).

• ביטוח אשראי באמצעות חברה מאוחדת

ענפי ביטוח אשראי וסיכונים סחר חוץ.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

4. מגזר כרטיסי אשראי

כולל את תוצאות פעילות חברת כרטיסי האשראי הנחלקת לשני ענפי פעילות עיקריים: תחום הנפקה ותחום סליקה.

ענף הנפקה

ענף הנפקה מתמקד ב-2 פעילויות עיקריות:

1. פתרונות למוסדות פיננסים - הנפקה משותפת ותפעול הנפקה (Processing) של כרטיסי אשראי עם בנקים, עבור לקוחותיהם (B2B2C), להלן "כרטיסי חיוב בנקאיים".

2. לקוחות פרטיים - מכירה ושיווק של כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים, אשראי צרכני ומוצרים אחרים ישירות ללקוחות פרטיים, כלומר הצרכנים (B2C), לרבות באמצעות מועדונים משותפים.

במסגרת ענף הנפקה מקם מנפיקה כרטיסי חיוב ללקוחותיה אשר משמשים כאמצעי תשלום לעסקאות ולמשיכת מזומנים בבתי העסק בארץ ובעולם המכבדים את המותגים אותם מנפיקה מקם. ההכנסות של מקם ממחזיקי הכרטיס נובעות מעמלות שנגבות ממחזיקי הכרטיס ועמלות מנפיק שנגבות מחברות כרטיסי האשראי (כחברות סולקות) ומהארגונים הבינלאומיים (מסולקים בחו"ל). כמו כן, נגבות מלקוחות מקם ריביות בגין עסקאות ומוצרי אשראי שניתנו על ידי מקם.

ענף סליקה

בענף זה כלולות הפעילויות העיקריות הבאות:

1. שירותי סליקה - הבטחת תשלום כנגד שוברי עסקאות שבוצעו בכרטיסי אשראי בתמורה לעמלה שנגבית מבית העסק.
2. שירותים נלווים ומוצרים משלימים לשירותי הסליקה.
3. פתרונות פיננסיים - מוצרים ושירותים המוצעים לבתי העסק כגון: הלוואות, ניכיון שוברים, הקדמת תשלומים וערבויות, בגינת נגבות ריביות ועמלות מבתי העסק.
- בנוסף, במסגרת מגזר כרטיסי האשראי יכללו תוצאות הפעילות של מיילוי ברום הולדינגס בע"מ (להלן: "מיילוי"), אשר מחזיקה בחברות הבאות:
 - א. הייפ פתרונות תשלום בע"מ ("הייפ"), אשר מספקת פתרונות תשלום, לאתרי מסחר ולבתי עסק המשמשים לתשלום באמצעות כרטיסי אשראי ואמצעי תשלום נוספים ומספקת שירותי התאמות כרטיסי אשראי באמצעות מערכת המאפשרת לבצע בקרה על פעילות עסקית של בתי עסק מול חברות כרטיסי אשראי ומול חברות ניכיון. הייפ מספקת בנוסף מערכת לניהול חשבונות והנפקת חשבוניות דיגיטליות;
 - ב. מקס אי.ו.אס בע"מ (החזקה של 51%) - הינה מיזם טכנולוגי משותף בתחום מערכות טעינה ושירותים נוספים הרלוונטיים לרכבים חשמליים ולגגות סולריים.
- החברות אוחדו לראשונה החל מיום 31 במרס 2023, כך שהמידע הכמותי המגזרי בגין המובא להלן ביחס לשנת 2023 אינו כולל את תוצאות הרבעון הראשון לשנה זו וכמו כן, התוצאות של הרבעון הראשון בשנת 2023 אינן כוללות את התוצאות של מגזר פעילות זה, למעט הפרשה לכשל אשראי לפי CECL בעת רכישת סימקס לפרטים נוספים ראה 3(ט)(ד) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

5. אחר

כולל מגזרי פעילות אשר אינם עומדים בספים הכמותיים לדיווח, בעיקר בגין סוכנויות הביטוח.

6. פעילות שאינה מוקצית למגזרים

פעילות זו כוללת את מטה הקבוצה שעיקרו ההון, ההתחייבויות שאינן בעסקי הביטוח והנכסים המוחזקים כנגדם בכלל ביטוח ואינן בעסקי חברת כרטיסי האשראי, וכן את היתרות והתוצאות הנפרדות של החברה.

החל מיום 1 באפריל 2023, התוצאות כוללות גם את הוצאות המימון בהלוואת הסינדיקציה בגין עסקת רכישת מקס. ביום 25 בפברואר 2024, ביצעה סימקס פירעון מוקדם של מלוא הלוואת הסינדיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 26(א)(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

ב. עונתיות

1. מגזר חיסכון ארוך טווח

ככלל, ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וההכנסות מדמי ניהול מקרנות פנסיה וקופות גמל אינן מתאפיינות בעונתיות וכן לא קיימת עונתיות לעניין תביעות.

עם זאת, עקב עיתוי סיום שנת המס, מתקיימת עונתיות מסוימת בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים למוצרי חיסכון פנסיוני בחודש דצמבר מאחר שבחודש זה מופקדים סכומי כסף ניכרים, על ידי שכירים ועצמאיים המפקידים באופן יזום שלא במסגרת שכרם, וזאת במטרה למצות את הטבות המס, וכן על ידי מעסיקים המשלמים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות, בדרך כלל בגין חוב ותק פיצויים. בנוסף, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף הפרמיות/דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר, לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

2. מגזר ביטוח כללי

ככלל, ההכנסות מפרמיות במגזר ביטוח כללי אינן מתאפיינות בעונתיות מובהקת. עם זאת, הפרמיות ברבעון הראשון של השנה גבוהות מהפרמיות ברבעונים האחרים וזאת בעיקר בגלל חידוש הסכמי הביטוח של מבוטחים עסקיים ושל ציי רכב גדולים בתחילת השנה הקלנדרית המייצגים עונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא ניכרת עונתיות מובהקת. עם זאת, ראוי לציין כי בעונות החורף ברבעון הראשון או ברבעון הרביעי של השנה או בשניהם, ניכרת לעיתים עלייה בתביעות בעיקר בענפי הרכוש, וכתוצאה מכך קטן הרווח המדווח לתקופה.

ג. דיווח על מגזרי הפעילות

חסכון ארוך טווח

במיליוני ש"ח	חסכון ארוך טווח											
	גמל			פנסיה			ביטוח חיים ¹			סך הכל		
	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023
	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	-	-	-	-	-	3,866	3,866	4,681	4,681	3,866	6,041
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	-	-	-	-	-	-	246	246	128	128	246	171
פרמיות שהורווחו בשייר	-	-	-	-	-	-	3,620	3,620	4,552	4,552	3,620	5,870
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	187	179	217	3	1	1	8,958	8,958	4,851	5,031	9,148	7,643
הכנסות מדמי ניהול	224	217	293	297	275	371	444	444	446	938	965	1,258
הכנסות מעמלות	-	-	-	-	-	-	26	26	19	19	26	30
סך כל ההכנסות	411	397	510	300	276	372	13,047	13,047	9,868	13,919	13,759	14,801
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	185	176	212	-	-	-	12,635	12,635	9,108	12,679	12,819	12,891
וחוזי השקעה, ברוטו	-	-	-	-	-	-	(226)	(226)	(109)	(144)	(226)	(144)
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	-	-	-	-	-	(226)	(226)	(109)	(144)	(226)	(144)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	185	176	212	-	-	-	12,409	12,409	8,999	12,535	12,594	12,747
וחוזי השקעה בשייר	103	106	141	95	87	118	543	543	548	721	741	979
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	112	104	142	165	149	204	273	273	262	368	551	713
הוצאות הנהלה וכלליות	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים	5	5	6	3	3	5	-	-	-	-	9	11
הוצאות אחרות	-	-	-	-	-	-	21	21	13	19	21	19
הוצאות מימון	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל ההוצאות	405	390	501	264	239	327	13,247	13,247	9,822	13,642	13,916	14,471
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות	-	-	-	1	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)	-
בשיטת השווי המאזני, נטו	-	-	-	1	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)	-
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	6	7	9	37	37	45	(201)	(201)	46	277	(158)	331
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על	-	1	2	-	1	2	93	93	59	(52)	94	(48)
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים	6	8	10	37	38	47	(107)	(107)	105	225	(64)	282

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

חסכון ארוך טווח											
סך הכל			ביטוח חיים ⁽¹⁾			פנסיה			גמל		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח											
23,889	23,908	24,445	21,418	21,437	21,903	-	-	-	2,470	2,471	2,542
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה											
90,528	89,779	93,325	90,528	89,779	93,325	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה											
7,122	5,613	4,456	7,122	5,613	4,456						
(1) סך הפרמיות (כולל פרמיות חיסכון טהור (חוזי השקעה), אשר נזקפו ישירות לעתודה)											

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

	בראות			כללי			כרטיסי אשראי			אחר		
	לתקופה של			לתקופה של			לתקופה של			לתקופה של		
	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה	לשנה
	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בדצמבר
	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024
	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח												
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,377	1,306	1,733	2,797	2,547	3,432	-	-	-	-	-	-
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	81	69	90	1,039	1,091	1,447	-	-	-	-	-	-
פרמיות שהורווחו בשייר	1,296	1,237	1,644	1,758	1,456	1,984	-	-	-	-	-	-
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	1,151	760	1,083	-	-	-
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	279	190	265	220	170	227	958	629	948	1	2	(8)
הכנסות מעמלות	10	8	10	160	166	222	14	-	7	182	160	220
סך כל ההכנסות	1,585	1,435	1,919	2,138	1,792	2,434	2,123	1,392	2,038	183	161	212
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	970	954	1,348	1,664	1,417	1,825	-	-	-	-	-	-
וחוזי השקעה, ברוטו	(64)	(65)	(81)	(540)	(415)	(446)	-	-	-	-	-	-
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	906	889	1,267	1,125	1,002	1,379	-	-	-	-	-	-
וחוזי השקעה בשייר	-	-	-	-	-	-	159	133	191	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	718	496	739	-	-	-
תפעול כרטיסי אשראי	-	-	-	-	-	-	173	115	166	-	-	-
תשלומים לבנקים	500	478	625	514	490	675	336	190	278	135	116	155
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	72	68	90	70	60	102	69	48	71	13	11	16
הוצאות הנהלה וכלליות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5	6
הוצאות אחרות	4	3	4	6	21	18	363	232	356	2	-	1
הוצאות מימון	1,481	1,439	1,986	1,714	1,573	2,174	1,818	1,214	1,801	157	133	178
סך כל ההוצאות												
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות	-	-	-	(2)	-	-	4	1	1	10	8	10
בשיטת השווי המאזני, נטו	104	(4)	(67)	422	219	259	309	179	238	36	36	44
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה												
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	16	1	(11)	8	39	53	-	-	-	-	-	-
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה	120	(3)	(77)	431	258	312	309	179	238	36	36	44

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

בריאות			כללי			כרטיסי אשראי			אחר		
ליום 30 בספטמבר			ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			ליום 31 בדצמבר		
2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023
בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר		
מבוקר			מבוקר			מבוקר			מבוקר		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה											
3,055	2,777	2,906	7,678	8,165	7,383	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה											
1,250	1,136	1,156	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

סך הכל	התאמות וקיצוים			לא מוקצה למגזרים			סך הכל		
	לתקופה של			לתקופה של			לתקופה של		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
11,202	8,533	8,038	(4)	(1)	(3)	-	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,708	1,288	1,366	-	-	-	-	-	-	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,495	7,244	6,671	(4)	(1)	(3)	-	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
1,083	760	1,151	-	-	-	-	-	-	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
9,238	6,049	10,792	104	93	51	60	(65)	135	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,259	940	966	1	1	1	-	-	-	הכנסות מדמי ניהול
390	281	326	(99)	(72)	(65)	-	-	-	הכנסות (הוצאות) מעמלות
-	3	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
21,464	15,277	19,906	2	21	(17)	60	(65)	135	סך כל ההכנסות
16,062	11,653	15,452	(2)	(2)	(2)	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
(671)	(589)	(829)	-	-	-	-	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
15,391	11,064	14,623	(2)	(2)	(2)	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
411	353	159	220	220	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
739	496	718	-	-	-	-	-	-	תפעול כרטיסי אשראי
166	115	173	-	-	-	-	-	-	תשלומים לבנקים
2,613	1,943	2,160	(99)	(72)	(65)	-	-	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,092	763	834	2	-	-	97	61	59	הוצאות הנהלה וכלליות
5	-	-	-	-	-	4	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
40	25	34	23	13	17	-	-	1	הוצאות אחרות
669	481	633	(22)	-	(5)	294	211	242	הוצאות (הכנסות) מימון
21,125	15,241	19,334	121	159	(54)	395	272	302	סך כל ההוצאות
8	8	11	-	-	-	(3)	(1)	(1)	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו
347	44	583	(120)	(139)	38	(338)	(338)	(167)	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה
129	247	331	-	-	-	135	147	212	רווח כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה
476	291	914	(120)	(139)	38	(203)	(191)	45	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

לא מוקצה למגזרים			התאמות וקיזוזים			סך הכל		
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024
בלתי מבוקר	מבוקר		בלתי מבוקר	מבוקר		בלתי מבוקר	מבוקר	
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה								
-	-	-	(2)	(1)	(1)	35,175	34,849	34,176
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה								
-	-	-	(19)	(18)	(18)	94,556	90,897	91,665

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

חסכון ארוך טווח							
סך הכל		ביטוח חיים ⁽¹⁾		פנסיה		גמל	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
במיליוני ש"ח							
בלתי מבוקר							
1,483	1,274	1,483	1,274	-	-	-	-
45	83	45	83	-	-	-	-
1,438	1,191	1,438	1,191	-	-	-	-
561	4,272	506	4,200	1	1	53	71
316	325	148	148	96	102	73	74
10	7	10	7	-	-	-	-
2,326	5,795	2,103	5,546	97	103	126	145
סך כל ההכנסות							
1,860	5,464	1,811	5,392	-	-	49	71
(35)	(77)	(35)	(77)	-	-	-	-
1,825	5,386	1,776	5,315	-	-	49	71
252	248	185	179	30	33	38	37
163	188	83	94	47	58	33	36
3	3	-	-	1	1	2	2
1	10	1	10	-	-	-	-
2,244	5,835	2,045	5,598	78	92	122	146
סך כל ההוצאות							
-	1	-	-	-	1	-	-
81	(40)	57	(52)	19	12	5	-
41	16	42	14	(1)	1	-	1
122	(24)	100	(38)	18	13	4	1
1,684	1,523	1,684	1,523	(1) סך הפרמיות (כולל פרמיות חיסכון טהור (חוזי השקעה)), אשר נקפו ישירות לעתודה			

ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

בריאות		כללי		כרטיסי אשראי		אחר		לא מוקצה למגזרים		התאמות וקיצוים		סך הכל	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
במיליוני ש"ח													
בלתי מבוקר													
פרמיות שהורווחו ברוטו	485	457	959	887	-	-	-	-	-	(1)	2,717	2,826	434
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	31	25	347	365	-	-	-	-	-	-	461	434	434
פרמיות שהורווחו בשייר	454	432	612	521	-	-	-	-	-	(1)	2,256	2,391	393
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי	-	-	-	-	416	393	-	-	-	-	416	393	393
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	114	46	78	58	333	323	-	1	-	10	4,926	981	317
הכנסות מדמי ניהול	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	325	317	317
הכנסות (הוצאות) מעמלות	4	3	54	56	5	-	63	55	-	(20)	113	98	1
הכנסות אחרות	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	1
סך כל ההכנסות	571	481	743	635	754	717	63	56	120	(11)	8,036	4,180	4,180
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	373	327	736	443	-	-	-	-	-	(1)	6,572	2,630	434
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(24)	(28)	(271)	(122)	-	-	-	-	-	-	(372)	(184)	434
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	349	300	465	322	-	-	-	-	-	(1)	6,200	2,446	86
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	62	86	-	-	-	-	62	86	86
תפעול כרטיסי אשראי	-	-	-	-	258	238	-	-	-	-	258	238	238
תשלומים לבנקים	-	-	-	-	61	59	-	-	-	-	61	59	59
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	175	165	187	167	120	109	42	39	-	(20)	752	706	252
הוצאות הנהלה וכלליות	25	23	24	17	24	24	8	4	23	1	293	252	252
הוצאות אחרות	-	-	-	-	-	-	2	2	1	7	13	11	11
הוצאות (הכנסות) מימון	2	1	(2)	8	129	122	1	-	78	-	216	212	212
סך כל ההוצאות	550	488	674	514	654	638	52	45	101	(13)	7,854	4,010	4,010
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו	-	-	-	-	3	1	3	2	1	-	8	3	3
רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	21	(8)	69	121	103	80	14	13	20	(138)	189	173	44
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	11	(8)	4	6	-	-	-	-	190	5	221	44	44
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה	32	(15)	74	126	103	80	14	13	209	(133)	410	217	217

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי

ענפי חבויות					
רכב חובה			ענפי חבויות ואחרים ⁽¹⁾		
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2024	2023	2023	2024	2023	2023
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח					
פרמיות ברוטו					
621	565	704	371	411	506
פרמיות ביטוח משנה					
104	135	168	180	218	258
פרמיות בשייר					
517	431	536	191	193	248
(75)	(73)	(43)	(6)	(12)	(8)
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר					
פרמיות שהורווחו בשייר					
443	358	493	185	181	240
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון					
88	63	87	66	58	78
הכנסות מעמלות					
10	18	23	16	17	23
סך כל ההכנסות					
541	440	602	267	256	342
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו					
473	436	637	159	154	104
(104)	(133)	(187)	(82)	(63)	20
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח					
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר					
369	303	450	77	92	125
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות					
74	73	100	71	76	104
הוצאות הנהלה וכלליות					
11	10	18	5	5	9
הוצאות מימון					
3	3	4	-	5	4
סך כל ההוצאות					
458	388	572	153	178	242
חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו					
(1)	-	-	(1)	-	-
רווח לפני מסים על הכנסה					
82	51	30	113	78	100
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה					
6	16	19	1	13	16
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה					
88	67	50	114	92	117

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ענפי חבויות					
רכב חובה			ענפי חבויות ואחרים ⁽¹⁾		
ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר
2024	2023	2023	2024	2023	2023
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
2,848	2,930	2,967	2,311	2,916	2,289
1,014	1,243	1,236	1,010	1,577	959
1,834	1,687	1,731	1,301	1,339	1,329

ברוטו	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
משנה	במיליוני ש"ח
שייר	

(1) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג', חבות מנהלים ומעבידים אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2023 מהווה כ-83%, כ-80% וכ-80% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ענפי רכוש											
רכב רכוש			ביטוח אשראי			ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾			סך הכל		
לשנה			לשנה			לשנה			לשנה		
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024	2023	2023	2024
בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח											
1,074			984			1,152			3,596		
11			777			899			1,452		
1,063			207			253			2,143		
(171)			(17)			(12)			(159)		
892			190			241			1,984		
37			15			28			227		
2			117			149			222		
931			323			418			2,434		
סך כל ההכנסות											
633			361			182			1,825		
(16)			(313)			(160)			(446)		
618			49			22			1,379		
212			147			210			675		
20			16			25			102		
-			2			9			18		
850			213			265			2,174		
סך כל ההוצאות											
-			-			-			-		
81			110			152			259		
-			-			4			53		
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה											
81			110			156			312		

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

התחייבויות בגין חוץ ביטוח במיליוני ש"ח	ליום 31 בספטמבר			ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בספטמבר			ליום 31 בדצמבר		
	2024			2023			2024			2023		
	בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			בלתי מבוקר		
ברוטו	988	871	790	98	90	93	1,432	1,359	1,244	7,678	8,165	7,383
משנה	27	73	58	55	49	51	1,174	1,103	995	3,281	4,044	3,299
שייר	961	798	732	43	41	42	258	256	249	4,397	4,121	4,084

1) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתקד ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2023 מהווה כ-79% כ-77% וכ-77% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

סך הכל	ענפי רכוש				ענפי חביות							
	ענפי רכוש ואחרים ⁽¹⁾		ביטוח אשראי		ענפי חביות ואחרים ⁽²⁾		רכב חובה					
	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
במיליוני ש"ח												
פרמיות ברוטו	954	1,008	281	278	34	36	324	369	110	99	205	226
פרמיות ביטוח משנה	346	317	216	210	18	19	15	2	47	44	50	42
פרמיות בשייר	608	691	65	68	16	17	309	367	62	56	155	183
שניו ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	(87)	(80)	(1)	(4)	-	-	(58)	(51)	1	6	(28)	(31)
פרמיות שהורווחו בשייר	521	612	64	64	16	17	251	317	63	62	127	152
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	58	78	11	6	4	5	6	14	19	22	18	31
הכנסות מעמלות	56	54	38	40	5	5	1	-	6	5	5	3
סך כל ההכנסות	635	743	114	110	24	27	259	331	88	89	151	186
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	443	736	(6)	171	16	10	208	223	72	131	153	202
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(122)	(271)	(19)	(150)	(11)	(6)	(18)	(5)	(25)	(59)	(49)	(50)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	322	465	(24)	20	5	3	190	218	47	72	104	151
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	167	187	51	52	3	3	62	78	28	28	23	26
הוצאות הנהלה וכלליות	17	24	4	5	6	6	4	7	1	1	3	4
הוצאות (הכנסות) מימון	8	(2)	7	(2)	1	-	-	-	4	(1)	(4)	1
סך כל ההוצאות	514	674	38	76	15	13	255	303	80	100	126	183
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	121	69	76	34	9	14	3	28	7	(11)	25	3
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה	6	4	1	-	(2)	4	1	-	2	-	3	-
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה	126	74	77	34	7	19	5	28	10	(11)	28	3

- (1) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים, דירות והנדסי אשר הפעילות בגינם בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה בתאריך הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד מהווים כ-71%, 76% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.
- (2) ענפי חביות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח חבות צד ג', חבות מעבידים ואחריות מנהלים אשר הפעילות בגינם בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה בתאריך הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד מהווים כ-87%, וכ-86% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		סך הכל
			משנת 2004		פרט	קבוצתי	
			תשואה	שאינו תלוי תלוי			
פרמיות ברוטו:	92	1,129	-	1,913	682	50	3,866
תקבולים בגין חוץ השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	590	-	-	590
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	80	198	-	245	-	-	523
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח ברוטו	1,400	5,614	-	4,357	421	46	11,839
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	-	-	-	796	-	-	796
סך הרווח (הפסד) הכולל	59	(56)	-	(105)	(10)	5	(107)

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		סך הכל
			משנת 2004		פרט	קבוצתי	
			תלוי	שאינו תלוי			
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	105	1,186	-	2,697	638	55	4,681
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	-	-	-	933	-	-	933
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	30	189	-	255	-	-	474
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	1,285	3,083	-	3,893	350	46	8,656
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	-	-	-	452	-	-	452
סך הרווח (הפסד) הכולל	36	140	- (*)	(88)	11 (*)	5	105

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		סך הכל
			משנת 2004		פרט	קבוצתי	
			שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה			
פרמיות ברוטו:	30	373	-	622	232	17	1,274
תקבולים בגין חוץ השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	249	-	-	249
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	30	66	-	81	-	-	177
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח ברוטו	595	2,494	-	1,801	159	13	5,062
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ השקעה	-	-	-	331	-	-	331
סך הרווח (הפסד) הכולל	(13)	20	-	(35)	(16)	7	(38)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	משנת 2004		פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	סך הכל
			תלוי	שאינו תלוי			
			תשואה	תשואה			
פרמיות ברוטו:	35	391	-	820	218	19	1,483
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	201	-	-	201
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	(55)	64	-	84	-	-	93
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	380	395	-	829	118	15	1,738
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	-	73	-	-	73
סך הרווח (הפסד) הכולל	(64)	199	-	(33)	(3)	-	100

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

במיליוני ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	משנת 2004		פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	סך הכל
			תלוי	שאינו תלוי			
			תשואה	תשואה			
פרמיות ברוטו:	138	1,568	-	3,398	857	80	6,041
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	-	1,081	-	-	1,081
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	65	253	-	340	-	-	658
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,510	4,492	-	5,387	529	77	11,995
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	-	684	-	-	684
סך הרווח (הפסד) הכולל	92	304	- *	(134)	(35)*	(2)	225

הערות:

(*) סוג מחדש

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
- (2) המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנוקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס הקטנת הזקיפה לחיסכון במערכות החברה.

ו. נתונים נוספים אודות מגורי ביטוח בריאות

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי				בריאות אחר **	
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	סה"כ	
פרמיות ברוטו	208	17	1,055 (*)	101 (*)	1,381	
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	341	32	529	68	970	
רווח כולל אחר	-	-	15	1	16	
סך הרווח (הפסד) הכולל	61	(2)	62	(1)	120	

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 1,034 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 122 מיליוני ש"ח.
 (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי				בריאות אחר **	
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	סה"כ	
פרמיות ברוטו	209	17	952 (*)	130 (*)	1,308	
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	313	39	520	82	954	
רווח כולל אחר	-	-	1	-	1	
סך הרווח (הפסד) הכולל	(2)	(7)	(4)	10	(3)	

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 917 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 165 מיליוני ש"ח.
 (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי				בריאות אחר **	
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	סה"כ	
פרמיות ברוטו	69	7	362 (*)	49 (*)	487	
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	148	11	186	27	372	
רווח כולל אחר	-	-	9	1	10	
סך הרווח הכולל	4	-	20	9	32	

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 379 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 32 מיליוני ש"ח.
 (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי				בריאות אחר **	
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	סה"כ	
פרמיות ברוטו	70	6	322 (*)	58 (*)	456	
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	91	21	184	31	327	
הפסד כולל אחר	-	-	(7)	-	(7)	
סך הרווח (הפסד) הכולל	4	(11)	(20)	12	(15)	

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 316 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 64 מיליוני ש"ח.
 (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

במיליוני ש"ח	סיעודי		בריאות אחר **		סה"כ
	פרט	קבוצתי	ז"א	ז"ק	
פרמיות ברוטו	278	23	(*)1,278	(*)152	1,731
תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	524	64	655	105	1,348
רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	(12)	1	(11)
סך הרווח (הפסד) הכולל	(105)	(25)	53	-	(77)

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 1,225 מיליוני ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 205 מיליוני ש"ח.
 (**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ביאור 5: חברות בנות

צירוף עסקים שאירע בשנת 2023 ונמדד בתקופות קודמות בסכומים ארעיים (רכישת סימקס החזקות בע"מ (לשעבר WPI))

כמתואר בביאור 9, בדבר השקעות בחברות מוחזקות בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, ביום 27 במרס 2023, החברה השלימה את רכישת מלוא הונה המונפק והנפרע של סימקס החזקות בע"מ.

בדוחותיה הכספיים של הקבוצה ליום 31 במרס 2023, ליום 30 ביוני 2023, ליום 30 בספטמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2023 נכללו סכומים ארעיים בגין הנכסים וההתחייבויות המזוהים שנרכשו של קבוצת סימקס. עם השלמת הערכת השווי הבלתי תלויה עבור צירוף העסקים, עודכנו הסכומים כדלקמן:

נכסים והתחייבויות מזוהים שנרכשו:

במיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדווח בדוחות אלה
מזומנים ושווה מזומנים	496	-	496
חייבים ויתרות חובה	52	-	52
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	15,432	-	15,432
עודפי עלות ברכישה*)	281	(66)	215
נכסים בלתי מוחשיים	255	-	255
רכוש קבוע	131	-	131
נכס זכות שימוש	198	-	198
נכסי מיסים נדחים	30	-	30
השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני	7	-	7
השקעות פיננסיות אחרות	3	-	3
זכאים ויתרות זכות	(463)	-	(463)
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	(8,649)	-	(8,649)
התחייבויות פיננסיות	(6,535)	-	(6,535)
התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו	(27)	-	(27)
התחייבות בגין חכירה	(198)	-	(198)
התחייבויות מסים שוטפים	(21)	-	(21)
נכסים מזוהים נטו	992	(66)	926

(*) הרכב עודפי עלות

במיליוני ש"ח	תקופת הפחתה (בשנים)	יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדווח בדוחות אלה
מותג	10	73	1	74
טכנולוגיה	8.75	60	(20)	40
קשרי לקוחות	6.75-7.75	188	(47)	141
זכאים ויתרות זכות	0.25	(13)	-	(13)
התחייבויות פיננסיות	1	(28)	-	(28)
סך הכל		281	(66)	215

מוניטין

בעקבות הרכישה הוכר מוניטין כמפורט להלן:

במיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 במרס 2023 על בסיס ערכים ארעיים	השפעת שינוי אומדן בעקבות השלמת הערכת השווי	כמדווח בדוחות אלה
תמורה שהועברה	1,420	-	1,420
בניכוי שווי הוגן של הנכסים המזוהים, נטו	(992)	66	(926)
סך הכל מוניטין	428	66	494

בהתאם להוראות נושא 805 בקודיפיקציה, הדוחות הכספיים לא הותאמו למפרע בגין התאמות שהתרחשו במהלך תקופת המדידה אלא כל ההתאמות לסכומים הארעיים שהוכרו בתקופות קודמות במהלך תקופת המדידה הוכרו בתקופת הדיווח הנוכחית בה הושלמה הערכת השווי.

ההשפעה על דוח רווח או הפסד ורווח כולל אחר שהיתה מוכרת במהלך התקופה שמיום 31 במרס 2023 ועד 31 בדצמבר 2023 ואשר הוכרה בפועל במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024 אם הערכת השווי הסופית הייתה נשלמת במועד הרכישה הינה בסכום שאינו מהותי.

ביאור 6: מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
1. הרכב:

ליום		ליום 30 בספטמבר		
31 בדצמבר	2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר			במיליוני ש"ח
3,839	3,842	3,892		נדל"ן להשקעה ⁽¹⁾
				השקעות פיננסיות
28,065	28,808	26,496		נכסי חוב סחירים
8,199	8,568	7,634		נכסי חוב שאינם סחירים
17,378	17,562	19,099		מניות
30,491	27,928	33,313		השקעות פיננסיות אחרות
84,133	82,866	86,542		סך הכל השקעות פיננסיות ⁽¹⁾
4,418	4,552	5,011		מזומנים ושווי מזומנים
1,622	2,879	1,393		אחר ⁽²⁾
94,012	94,139	96,838		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(1) נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
(2) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

ליום 30 בספטמבר 2024				
סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
				השקעות פיננסיות:
26,496	-	4,356	22,140	נכסי חוב סחירים
7,634	8	7,626	-	נכסי חוב שאינם סחירים
19,099	2,328	371	16,400	מניות
33,313	14,187	2,564	16,562	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
86,542	16,523	14,917	55,102	סך הכל השקעות פיננסיות
834	7	636	191	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023				
סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
				השקעות פיננסיות:
28,808	-	4,606	24,202	נכסי חוב סחירים
8,568	29	8,539	-	נכסי חוב שאינם סחירים
17,562	1,952	477	15,133	מניות
27,928	12,420	1,264	14,244	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
82,866	14,401	14,886	53,579	סך הכל השקעות פיננסיות
573	9	284	280	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
במיליוני ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
נכסי חוב סחירים	23,410	4,655	-
נכסי חוב שאינם סחירים	-	8,170	29
מניות	14,899	511	1,968
השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾	16,002	1,950	12,539
סך הכל השקעות פיננסיות	54,311	15,286	14,536
(1) מזה בגין נגזרים	280	284	9
			573

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

במיליוני ש"ח			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
בלתי מבוקר			
יתרה ליום 1 בינואר 2024 (מבוקר)	29	1,968	12,539
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד רכישות	6	(27)	812
מכירות	-	397	1,880
פידיונות	-	(6)	(1,040)
תקבולי ריבית ודיבידנד	(24)	-	(24)
	(3)	(4)	(4)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024	8	2,328	14,187
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2024	1	(27)	814
			788

במיליוני ש"ח			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
בלתי מבוקר			
יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)	61	2,106	10,027
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד רכישות	4	(20)	1,009
מכירות	-	239	2,062
פידיונות	-	(370)	(689)
תקבולי ריבית ודיבידנד	(12)	-	(12)
המרת חוב להון	(13)	(3)	-
	(11)	-	11
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	29	1,952	12,420
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023	5	(22)	1,032
			1,015

סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
16,110	13,790	2,292	28	יתרה ליום 1 ביולי 2024
181	138	37	6	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
694	695	(1)	-	רכישות
(434)	(434)	-	-	מכירות
(23)	-	-	(23)	פידינות
(5)	(2)	-	(3)	תקבולי ריבית ודיבידנד
16,523	14,187	2,328	8	יתרה ליום 30 בספטמבר 2024
176	138	37	1	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2024
סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	
בלתי מבוקר				באלפי ש"ח
13,562	11,569	1,952	41	יתרה ליום 1 ביולי 2023
381	371	11	(1)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
764	758	6	-	רכישות
(306)	(289)	(17)	-	מכירות
-	11	-	(11)	המרת חוב להון
14,401	12,420	1,952	29	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023
405	394	11	-	סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023
סך הכל	השקעות פיננסיות אחרות	נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	
מבוקר				באלפי ש"ח
12,194	10,027	2,106	61	יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)
360	517	(161)	4	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
3,382	2,989	393	-	רכישות
(1,372)	(1,005)	(367)	-	מכירות
(12)	-	-	(12)	פידינות
(16)	-	(3)	(13)	תקבולי ריבית ודיבידנד
-	11	-	(11)	המרת חוב להון
14,536	12,539	1,968	29	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
381	540	(163)	4	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

1. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב ושווי הוגן¹

ליום 30 בספטמבר 2024		במיליוני ש"ח
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
21,840	17,211	אגרות חוב ממשלתיות
8,050	7,968	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
436	427	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
30,326	25,606	פיקדונות בבנקים
		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
35		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2023		
ערך בספרים	שווי הוגן	
		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
16,800	22,694	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
7,042	7,021	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
583	593	פיקדונות בבנקים
24,425	30,308	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
45		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023		
ערך בספרים		שווי הוגן
מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
22,279	16,634	אג"ח חץ ופקדונות באוצר
7,270	7,260	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
566	550	פיקדונות בבנקים
30,115	24,444	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
	42	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(1) השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה. השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החזוי.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3 בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 30 בספטמבר 2024				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
5,934	148	-	6,082	השקעות פיננסיות:
-	-	-	-	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
923	30	830	1,783	מניות
944	219	5,061	6,224	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
7,801	397	5,891	14,089	סך הכל השקעות פיננסיות
2	219	3	224	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
בלתי מבוקר				במיליוני ש"ח
6,337	150	-	6,487	השקעות פיננסיות:
-	1	-	1	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
829	53	827	1,709	מניות
619	41	4,542	5,202	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
7,785	245	5,369	13,399	סך הכל השקעות פיננסיות
13	43	4	60	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
מבוקר				במיליוני ש"ח
7,130	183	-	7,313	השקעות פיננסיות:
-	-	-	-	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
867	47	757	1,671	מניות
1,007	301	4,528	5,836	השקעות פיננסיות אחרות ⁽¹⁾
9,004	531	5,285	14,820	סך הכל השקעות פיננסיות
4	301	3	308	(1) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2. כמו כן, לא היו מעברים מרמה 3 ואל רמה 3.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
בלתי מבוקר		
757	4,528	5,285
במיליוני ש"ח		
יתרה ליום 1 בינואר 2024 (מבוקר)		
(21)	60	39
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:		
40	224	264
ברווז והפסד		
82	571	653
ברווז כולל אחר		
(23)	(322)	(345)
רכישות		
(5)	-	(5)
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
830	5,061	5,891
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווז והפסד		
(21)	63	42
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2024		
בלתי מבוקר		
937	3,697	4,634
במיליוני ש"ח		
יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)		
109	75	184
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:		
(124)	344	220
ברווז והפסד		
101	708	809
ברווז כולל אחר		
(191)	(282)	(473)
רכישות		
(5)	-	(5)
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
827	4,542	5,369
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023		
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווז והפסד בגין נכסים פיננסיים		
77	79	156
המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023		
בלתי מבוקר		
831	4,937	5,768
במיליוני ש"ח		
יתרה ליום 1 ביולי 2024		
(2)	52	50
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:		
2	30	32
ברווז והפסד		
19	175	194
ברווז כולל אחר		
(19)	(133)	(152)
רכישות		
(1)	-	(1)
מכירות		
תקבולי ריבית ודיבידנד		
830	5,061	5,891
ליום 30 בספטמבר 2024		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווז והפסד		
(2)	56	54
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2024		

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
במיליוני ש"ח		
בלתי מבוקר		
853	4,261	5,114
יתרה ליום 1 ביולי 2023		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:		
(45)	32	(13)
ברווח והפסד		
(1)	118	117
ברווח כולל אחר		
27	245	272
רכישות		
(6)	(114)	(120)
מכירות		
(1)	-	(1)
תקבולי ריבית ודיבידנד		
827	4,542	5,369
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023		
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד		
(45)	36	(9)
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023		

מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סך הכל
במיליוני ש"ח		
מבוקר		
937	3,697	4,634
יתרה ליום 1 בינואר 2023 (מבוקר)		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:		
41	96	137
ברווח והפסד		
(142)	134	(8)
ברווח כולל אחר		
117	944	1,061
רכישות		
(190)	(343)	(533)
מכירות		
(6)	-	(6)
תקבולי ריבית ודיבידנד		
757	4,528	5,285
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)		
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד		
9	97	106
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)		

ג. חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בגין מקס

30 בספטמבר 2024				
שווי הוגן				יתרות במאזן
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
17,212	17,212	-	-	17,287
במיליוני ש"ח				
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				

30 בספטמבר 2023				
שווי הוגן				יתרות במאזן
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
15,610	15,610	-	-	15,688
במיליוני ש"ח				
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				

31 בדצמבר 2023				
שווי הוגן				יתרות במאזן
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
15,012	15,012	-	-	15,078
במיליוני ש"ח				
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				

ג. התחייבויות פיננסיות

1. הרכב שווי הוגה:

ליום 30 בספטמבר		ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
2024		2023		2023	
ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן
הערה		בלתי מבוקר		מבוקר	
התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:					
התחייבות בשל מכשירים פיננסיים נגזרים, מכירה בחסר והתחייבויות לרכישה חוזרת (REPO) (*)					
2,042	2,042	3,548	3,548	2,929	2,929
התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:					
החברה:					
א	908	903	906	918	942
אג"ח סדרה א' -אג"ח סחיר					
א	143	134	140	142	133
אג"ח סדרה ב' -אג"ח להמרה סחיר - רכיב התחייבותי					
א	507	502	-	497	508
אג"ח סדרה ג' -אג"ח סחיר					
חברות בנות:					
ב	13	13	885	889	889
הלוואות בסימקס ובחברות בנות שלה למעט מקס					
ג	4,623	4,170	4,930	4,639	4,315
כתבי התחייבות נדחים סחירים בכלל ביטוח					
	5,607	5,607	5,339	5,202	5,202
אשראי מתאגידים בנקאיים במקס					
ד	793	797	736	582	581
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים במקס					
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת					
	12,594	12,125	12,936	12,869	12,569
בניכוי ריבית לשלם בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים המוצגים בסעיף זכאים ויתרות זכות					
	75	75	103	99	99
סך הכל התחייבויות פיננסיות					
	14,561	14,092	16,382	15,699	15,400
(*) מזה בגין התחייבויות תלויות תשואה					
	1,647	1,647	2,639	1,786	1,786

א. אגרות חוב שהונפקו על ידי החברה

ביום 28 פברואר 2024 שולמה ריבית של אגרות חוב סדרה א' וסדרה ב' בסך של כ- 48 מיליוני ש"ח וביום 1 במאי 2024 שולמה ריבית של אגרות חוב סדרה ג' בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח בהתאם לתנאי השטרות.

ב. סימקס - הלוואת סינדיקציה

בהמשך לביאור 26 (א)1(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, ביום 25 בפברואר 2024, ביצעה סימקס פייערן מוקדם של מלוא הלוואת הסינדיקציה.

ג. גיוס חוב בכלל ביט מימון בע"מ חברת הבת של כלל ביטוח (להלן: "כללביט מימון")

ביום 7 בינואר, 2024 הוחלפו כ- 504 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה י' שבמחזור הנסחרות בבורסה, בדרך של הצעת רכש חליפין, בתמורה להנפקת כ- 508 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה יג', בדרך של הרחבת סדרה קיימת. כתבי התחייבות סדרה יג' שהונפקו כאמור, הוכרו (בכפוף למגבלות) כהון רובד 2 של כלל ביטוח וזאת חלף כתבי התחייבות סדרה י' שהוחלפו ואשר היו מוכרים כהון משני מורכב.

תנאיהם של חלק מכתבי ההתחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתי התחייבות סדרה י' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותית ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח.

עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח.

ביום 3 באפריל 2024 הנפיקה כללביט מימון לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה יג') בדרך של הרחבת סדרה קיימת בתמורה לסך של כ- 460 מיליוני ש"ח. תנאיהן של כתבי ההתחייבות הנוספות, זהים לתנאי כתבי ההתחייבות סדרה יג' הקיימת במחזור. עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 5.1 מיליוני ש"ח.

התמורה הכוללת (ברוטו), שהתקבלה בכללביט מימון בעקבות הנפקת אגרות החוב החדשות במסגרת ההנפקה כאמור, הופקדה בכלל ביטוח בפיקדון נדחה בתנאי פירעון וריבית זהים לתנאי אגרות החוב. אגרות החוב מוכרות כהון רובד 2 בכלל ביטוח (בכפוף למגבלות) והינן בעלות מעמד שווה ועומדות בדרגת פירעון שווה לאגרות חוב נדחות שהנפיקה כלל ביטוח מסוג הון משני מורכב וכן לאגרות חוב שהנפיקה ו/או תנפיק כלל ביט מימון ו/או כלל ביטוח מסוג מכשיר הון רובד 2, ונדחות ליתר התחייבויותיה של כלל ביטוח למעט זכויותיהם של נושים על פי הון רובד 1.

ביום 31 ביולי 2024 פרעה כללביט מימון בפדיון מוקדם את יתרת כתבי התחייבות סדרה יג', בהתאם לתנאיהן.

ד. אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - במקס

למקס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים המוכרים כהון רובד 2 וכן ניירות ערך מסחריים. היתרה ליום 30 בספטמבר 2024, כוללת כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (סדרה ד') בסך של 250 מיליוני ש"ח ערך נקוב, המוכרים כהון רובד 2 מיום הנפקתם ביום 16 ביולי 2023, ומהשלמת הנפקה פרטית שבוצעה ביום 4 בינואר 2024 של נייר ערך מסחרי למשקיעים מוסדיים בהיקף של 230 מיליוני ש"ח.

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 7.33%, ועומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 16 באוקטובר 2033, עם אופציה למקס לפדיון מוקדם בין 16 באוקטובר 2028 ל- 16 בנובמבר 2028, בתנאים המפורטים בשיטת הנאמנות. אם לא תממש מקס את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן ביום 16 באוקטובר 2028 הריבית, כך ששיעורה השנתי יהיה בגובה שיעור ריבית העוגן במועד שינוי הריבית כאמור, בתוספת המרווח מעל שיעור ריבית העוגן במועד ההנפקה, והכל בהתאם להגדרות בשיטת הנאמנות. כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' הונפקו בהקצאה פרטית למשקיעים מסווגים ונרשמו למסחר במערכת רצף מוסדיים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה ד' כוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים, על פיו בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן), תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתבי ההתחייבות הנדחים, והכל בהתאם להגדרות ולתנאים המפורטים בכתבי ההתחייבות הנדחים.

הגידול ביתרת אגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים כתוצאה מההנפקות הנ"ל קוזז חלקית על ידי פדיונות מוקדמים שביצעה מקס:

ביום 16 בנובמבר 2023 החליט דירקטוריון מקס לפדות בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ב') בסך של כ- 139 מיליוני ש"ח שהונפקו בדצמבר 2018, שנכללו בהון רובד 2 של מקס, וביום 11 במרס 2024 החליט דירקטוריון מקס לפדות בפדיון מוקדם מלא את כתבי התחייבות נדחה בסך של 35 מיליוני ש"ח שהונפק במרס 2019 בהנפקה פרטית, ונכללו בהון רובד 2 של מקס. הפדיון המוקדם המלא של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה ב') בוצע ביום 31 בדצמבר 2023 והפדיון המוקדם המלא של כתבי ההתחייבות שהונפק במרס 2019 בהנפקה פרטית בוצע ביום 31 במרס 2024.

1. מסגרת אשראי לכלל החזקות

תקופת האשראי	עד 12 חודשים
עמלת אי ניצול	0.25%
שיעור הריבית השנתית	P-1% -P-0.5%
מועד פירעון הקרן	במועד הפירעון הסופי של האשראי
מועדי פירעון הריבית	תשלום רבעוני
מנגנון הצמדה	ללא הצמדה
נכסים משועבדים	ללא בטוחות, אולם החברה התחייבה כי לא תיצור שעבוד שוטף כללי על נכסיה
מגבלות החלות על החברה בקשר עם מסגרת האשראי	בכל עת בה תנוצל מסגרת האשראי – יהיה בחשבונות החברה בבנק סכום שלא יפחת מ- 50 מיליוני ש"ח (חמישים מיליוני ש"ח) בנכסים מזילים, כפי שהוגדרו, ואם החברה תחלק דיבידנד בתקופה זו, יתווסף לסכום האמור סך של עד 50% מסכום הדיבידנד.
תנאים מהותיים למימוש מסגרת האשראי	תנאים מסחריים מקובלים ולרבות העדר עילה להעמדה לפירעון מידי של חובות החברה לבנק

למועד הדוח ולמועד אישורו, החברה אינה ניצלה את מסגרת האשראי האמורה.

2-52

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות הנמדדות בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה) (3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

ליום 30 בספטמבר 2024

רמה 1	רמה 2	סך הכל
בלתי מבוקר		
66	758	824
-	1,218	1,218
66	1,976	2,042
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות		
במיליוני ש"ח		
נגזרים		
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)		

ליום 30 בספטמבר 2023

רמה 1	רמה 2	סה"כ
בלתי מבוקר		
81	2,525	2,606
-	942	942
81	3,467	3,548
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות		
במיליוני ש"ח		
נגזרים		
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)		

ליום 31 בדצמבר 2023

רמה 1	רמה 2	סה"כ
מבוקר		
10	1,772	1,782
-	1,147	1,147
10	2,919	2,929
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות		
במיליוני ש"ח		
נגזרים		
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)		

א. התחייבויות פיננסיות בגין מקס בחלוקה לרמות

30 בספטמבר 2024					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					
התחייבויות פיננסיות					
5,607	-	5,607	-	5,607	אשראי מתאגידים בנקאיים
9,534	9,534	-	-	9,590	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
797	-	797	-	793	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
361	361	-	-	361	התחייבויות פיננסיות אחרות
16,299	9,895	6,404	-	16,351	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

30 בספטמבר 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					
התחייבויות פיננסיות					
5,339	-	5,339	-	5,339	אשראי מתאגידים בנקאיים
8,485	8,485	-	-	8,534	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
708	-	708	-	736	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
302	301	1	-	302	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,834	8,786	6,048	-	14,911	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן				יתרות במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
במיליוני ש"ח					
התחייבויות פיננסיות					
5,202	-	5,202	-	5,202	אשראי מתאגידים בנקאיים
8,020	8,020	-	-	8,072	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
581	-	581	-	582	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
294	294	-	-	294	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,097	8,314	5,783	-	14,150	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

ביאור 7: ניהול ודרישות הון

א. הון מניות

מניות רגילות (*) (**)			
30 בספטמבר 2024	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023	
באלפי מניות 1 ש"ח ע.ג.			
79,031	74,061	74,061	הון מניות מונפק ונפרע ליום 1 בינואר
-	4,970	4,970	הנפקת מניות
51	-	-	מימוש כתבי אופציה לעובדים בכירים
79,082	79,031	79,031	הון מניות מונפק ונפרע ליום
100,000	100,000	100,000	הון רשום

(*) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. למחזיקים במניות הרגילות הזכות לקבלת דיבידנד כפי שיוכרז מפעם לפעם וזכות הצבעה באסיפות כלליות של החברה לפי קול אחד למניה, זכויות בפירוק החברה וזכות למיני הדיקטורים בחברה.

(**) לפרטים בדבר תוכנית אופציות בקבוצה שאושרה בתקופת הדיווח, ראה ביאור 12(ג).

ב. אישור מדיניות וחלוקת דיבידנד בחברה

בחודש ספטמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד. זאת, בין היתר, בהמשך לקביעת מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות הבנות העיקריות של החברה, כלל ביטוח ומקס (ראה סעיף ג להלן).

בהתאם למדיניות שנקבעה, החברה תחלק דיבידנד שנתי בשיעור שלא יפחת מ-50% מהדיבידנד שמתקבל מחברות הבנות של החברה באותה שנה.

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה, על פי שיקול דעתו הבלעדי, לפיו הדירקטוריון יהיה רשאי לחלק בפועל שיעורים שונים או שלא לחלק דיבידנד כלל. כמו כן, ביצוע כל חלוקה בפועל יהיה כפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד, ולהתניות הפיננסיות שנטלה על עצמה החברה ו/או שתיטול על עצמה החברה בעתיד, לכך שהחלוקה לא תשפיע לרעה על מצב תזרים המזומנים של החברה ומידת הזדקקותה של החברה למזומנים למימון פעילותה לרבות השקעות עתידיות, כפי שתהיה מעת לעת, ו/או פעילותה העתידית הצפויה ו/או המתוכננת.

דירקטוריון החברה יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין והרגולציה החלות על החברה, על שינויים במדיניות הדיבידנד, לרבות שיעור הדיבידנד שיחולק.

בהמשך לאמור לעיל, לאחר תאריך הדיווח, ביום 28 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-60% מהדיבידנדים שהוכרזו ו/או חולקו בחברות הבנות של החברה למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחרים.

ג. דיבידנדים וניהול דרישות הון בחברות בקבוצה

בהמשך לאמור בביאור 17(ג) ו-17(ד) לדוחות השנתיים, האפשרות לחלוקת דיבידנד על ידי החברה מושפעת מיכולתן של חברות מוחזקות לחלק דיבידנד בכפוף לדרישות ההון וצרכי הנזילות שלהן ולצרכי מקס לשרת את החוב שהונפק על ידה (לפרטים נוספים בדבר אגרות החוב שהונפקו על ידי מקס ראה ביאור 6(ד) לעיל). להלן יתוארו דרישות ההון של כלל ביטוח ומקס ופרטים בדבר חלוקת דיבידנד על ידם.

1. דיבידנדים וניהול דרישות בחברות ביטוח מאוחדות

א. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס SOLVENCY II החל על חברות ביטוח בקבוצה

על חברות הביטוח בקבוצה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום משטר כושר פירעון כלכלי.

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב.

ביום 27 בנובמבר 2024 אישרה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024.

החישוב שערכה כלל ביטוח בגין נתוני 30 ביוני 2024, נסקר על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי". תקן זה רלבנטי לביצוע התקשרות על מנת להעריך האם חישובי הסולבנסי מכלל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2024, לכלל ביטוח עודף הון ללא הוראות המעבר ובהתחשב בהוראות המעבר.

החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב. לפירוט נוסף ראה סעיף 2.4 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024 המצורף לדוח זה.

ב. מדיניות וחלוקת דיבידנד בכלל ביטוח

בהמשך לאמור בבאור 17(ג)2 בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, בחודש ביוני 2023 אישר דירקטוריון כלל ביטוח מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של 50%-30% מהרווח הכולל של כלל ביטוח. החלוקה כפופה לכך שכלל ביטוח תעמוד ביעד הון מינימאלי בהתאם למשטר כושר הפירעון הכלכלי, לאחר החלוקה, בשיעור של 110% ללא התחשבות בהוראות הפריסה, ובשיעור של 135%, בהתחשב בהוראות הפריסה בתקופת המעבר.

זאת בהמשך לקביעת מדיניות ניהול הון אשר על פיה טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח יעמוד בטווח שבין 150%-170%, כפי שאושר ביוני 2021. בנוסף, נקבע יעד יחס כושר פירעון מינימאלי יציבותי של 135%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה.

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של כלל ביטוח לבצע חלוקת דיבידנד, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה, על פי שיקול דעתו הבלעדי, לפיו הדירקטוריון יהיה רשאי לחלק בפועל שיעורים שונים או שלא לחלק דיבידנד כלל. כמו כן, ביצוע כל חלוקה בפועל יהיה כפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד, ולהתניות הפיננסיות שנטלה על עצמה כלל ביטוח ו/או שתיטול על עצמה בעתיד, לכך שהחלוקה לא תשפיע לרעה על מצב תזרים המזומנים של כלל ביטוח ומידת הזדקקותה של כלל ביטוח למזומנים למימון פעילותה לרבות השקעות עתידיות, כפי שתהיה מעת לעת, ו/או פעילותה העתידית הצפויה ו/או המתוכננת.

דירקטוריון כלל ביטוח יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין והרגולציה החלות על כלל ביטוח, על שינויים במדיניות הדיבידנד, לרבות שיעור הדיבידנד שיחולק.

בהמשך לאמור לעיל, ביום 27 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון כלל ביטוח חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-45% מהרווח הכולל של כלל ביטוח בשנת 2023 וזאת לאחר בחינת מלוא ההיבטים לרבות עמידת כלל ביטוח ביעדי יחסי כושר פירעון כלכלי המפורטים לעיל.

2. דיבידנדים וניהול דרישות הון במקס

א. מדיניות וחלוקת דיבידנד במקס

חלוקת דיבידנד על-ידי מקס כפופה להוראות המפקח על הבנקים, לרבות עמידה במגבלות הלימות ההון המתחייבות מתוקף הוראות באזל. חלוקת דיבידנד מתאפשרת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999, הקובע בין היתר, כי מקס רשאי לבצע חלוקה מתוך רווחיה ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע ממקס את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד פירעון.

בחודש יוני 2023 בוצעה חלוקה של דיבידנד בסך 40 מיליוני ש"ח, לאחר שניתן לכך אישור דירקטוריון מקס, ותוך עמידה בכל המגבלות החלות על מקס.

במהלך הרבעון השני לשנת 2024 סיכמה מקס על ביטולן של מגבלות על חלוקת דיבידנד שנכללו בהסכמי המימון של מקס, ואשר פורטו בביאור 17.ג(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

ביום 30 ביוני 2024 קבע דירקטוריון מקס, לראשונה, מדיניות לחלוקת דיבידנדים. על פי המדיניות שאושרה, החל משנת 2024, תוכל מקס לחלק מדי שנה דיבידנדים בסכום של עד 30% מהרווח הנקי של מקס לשנה שקדמה לשנת החלוקה, על פי דוחותיה הכספיים המאוחדים. מובהר כי בקביעת המדיניות אין משום התחייבות של מקס לחלק דיבידנד במועד או בשיעור כלשהו, וכי כל חלוקה תהיה בשיקול דעתו המלא של דירקטוריון מקס ותהיה טעונה אישור פרטני של דירקטוריון מקס, בכפוף, בין היתר, לעמידה בכל המגבלות החלות על מקס מכוח הדין ומכוח הוראות הפיקוח על הבנקים.

בהתאם, ביום 30 ביוני 2024, אישר דירקטוריון מקס חלוקה של דיבידנד בסך 62 מיליוני ש"ח, המהווה כ-28% מהרווח הנקי של מקס לשנת 2023. הדיבידנד שולם ביום 3 ביולי 2024.

הן מדיניות חלוקת הדיבידנדים שנקבעה והן החלוקה בפועל שאושרה, נבחנו בראייה זהירה, תוך שמירה על עודפי הון גבוהים ביחס ליעדי ההון של מקס, בהתאם לציפייה הפיקוחית לבחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון על רקע המלחמה ואי-הוודאות במשק.

ב. הלימות הון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים החלות על חברת כרטיסי האשראי

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (*)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון:			
1,855	1,816	2,002	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
461	604	460	הון רובד 2
2,316	2,420	2,462	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון:			
14,021	14,347	16,684	סיכון אשראי - גישה סטנדרטית
19	53	116	סיכונים שוק - גישה סטנדרטית
2,876	2,777	3,234	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
16,916	17,177	20,034	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 30 בספטמבר 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	באחוזים
3. יחס ההון לרכיבי סיכון:			
11.0	10.6	10.0	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.7	14.1	12.3	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0	8.0	8.0	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי על ידי המפקח על הבנקים
11.5	11.5	11.5	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 בספטמבר 2016.

2. יעד הלימות הון במקס

כחלק מתהליך אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרס 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל 3 יחסי הון ליבה מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015.

ביום 2 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". ההוראה כוללת הקלות ביחס לדרישות ההון על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. על אף האמור בסעיף 40 להוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016 וחלה על מקס כ"סולק". ("נותן שירותי תשלום בעל חשיבות יציבותית").

בהתאם לפרופיל הסיכון של מקס, ביום 30 ביוני 2024 אישר דירקטוריון מקס לעדכן את היעד הפנימי של מקס ליחס הון עצמי רובד 1 כך שיעמוד על 9.25% חלף 10% כפי שהיה עד כה. היעד הפנימי המעודכן גבוה ב-125 נקודות בסיס (1.25 נקודות אחוז) מיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים. בכונת מקס להחזיק מרווח ביטחון מעל היעד הפנימי המעודכן. היעד הפנימי ליחס הון כולל לא השתנה וממשיך לעמוד על 12%.

על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", משקל הסיכון של חלק מחשיפות מקס לבנקים הישראליים נגזר מדירוג האשראי של מדינת ישראל. מכיוון שמקס משתמשת בדירוגים של סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית S&P (Standard and Poor's), הורדת הדירוג של מדינת ישראל על ידי סוכנות זו בחודש אפריל 2024 מרמה של AA- לרמה של A+ הביאה לגידול בנכסי הסיכון שנרשמו בגין חלק מחשיפות מקס לבנקים הישראליים, אשר הקטין בכ-0.3% את יחסי ההון של מקס. ההורדה הנוספת של דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה של A שביצעה S&P בתחילת אוקטובר 2024 אינה צפויה להשפיע על יחסי ההון של מקס, וגם הורדה נוספת של רמה אחת (notch) על ידי S&P לרמה של A- אינה צפויה להשפיע על יחסי ההון של מקס. רק במקרה של הורדה נוספת של דירוג מדינת ישראל על ידי S&P בשני רמות או יותר, צפוי, להערכת מקס, קיטון של כ-0.3% ביחסי ההון של מקס, נכון ליום 30 בספטמבר 2024. למקס לא ידוע על כוונה להורדת דירוג כאמור. דירוגי האשראי שנקבעים על ידי סוכנויות דירוג אחרות אינם משפיעים על יחסי ההון של מקס.

3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון במקס

ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023	
בלתי מבוקר	מבוקר		במיליוני ש"ח
1. הון עצמי רובד 1			
1,997	1,808	1,847	הון
1,997	1,808	1,847	סך הכל הון עצמי רובד 1
התאמות פיקוחיות:			
התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1**			
5	8	8	
2,002	1,816	1,855	סך הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות
2. הון רובד 2			
250	424	285	הון רובד 2: מכשירים
210	180	176	הון רובד 2: הפרשות
460	604	461	סך הכל הון רובד 2
2,462	2,420	2,316	סך הכל הון כולל

** נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים (להלן התאמות - בגין הפסדי אשראי צפויים) אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2026.

4. השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים על יחס הון עצמי רובד 1 במקס

ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023	
בלתי מבוקר	מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.0	10.5	10.9	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
0.02	0.05	0.05	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
10.0	10.6	11.0	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

5. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים במקס

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת מקס את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. סך מדידת החשיפה של מקס היא סכום החשיפות המאזניות ופריטים חוץ מאזניים. ככלל המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, מקס לא מורשית להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכחו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה מקס מחשבת את החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של סכום הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה, סולק יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד.

בחוזר לתיקון ההוראה, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 20 בדצמבר 2023, הוואר תוקפה של הקלה שנקבעה כהוראת שעה בנובמבר 2020 במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין להתמודדות עם משבר הקורונה, ושלפיה יחס המינוף לא יפתח מ-4.5% על בסיס מאוחד. על פי החוזר, על רקע בחינה שמבצע הפיקוח לתיקון ההוראה ובחינת שיעורי יחס המינוף ותמהילם, ההקלה תוארך כהוראת שעה עד ליום 30 ביוני 2026, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2025 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרום הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

להלן יחס המינוף מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218:

ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאוחד:		
2,002	1,816	1,855
23,181	20,850	20,405
הון רובד 1		
סך החשיפות		
ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
באחוזים		
8.6	8.7	9.1
4.5	4.5	4.5
יחס המינוף		
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

* בהתאם להוראת השעה כאמור לעיל.

ביאור 8: התחייבויות תלויות ותביעות

1. מבוא - תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כדלקמן: תובענות מהותיות¹ אשר יכולות להיות תובענות נגזרות, תובענות שהגשתן כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאין מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות כנגד חברות הקבוצה (להלן: "תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל" או "תביעות").

סכומי התביעות שלהלן מוצגים בסכומים נכונים למועד הגשתן, כפי שצוינו על ידי התובעים, אלא אם צוין אחרת².

יצוין כי ככלל, החשיפה לדרישות כספיות, פרטניות או רוחביות, כפופה לדיני ההתיישנות. תקופות ההתיישנות בגין תביעות לתגמולי ביטוח במוצרי הביטוח משתנה בהתאם לסוג המוצר והאירוע בגינו נטענת טענת ההתיישנות. החשיפה בגין התיישנות הינה מוגברת במיוחד בביטוחים בעלי "זנב תביעות ארוך" ובביטוחים ארוכי טווח, בתחומי ביטוח חיים וביטוחי הבריאות, בהם פועלת כלל ביטוח. בשנים האחרונות ישנה מגמה של הארכת תקופת ההתיישנות בחלק מענפי הביטוח, דבר שיכול ויביא לגידול בהתחייבויות הביטוחיות כלפי מבטוחים, בין היתר במסגרת תיקון חוק חוזה הביטוח שהאריך את תקופת ההתיישנות בביטוח חיים ובביטוח מחלות ואשפוז וביטוח סיעודי לחמש שנים לאחר שקרה מקרה הביטוח, החל ממועד תחילתו של התיקון בשנת 2020. בתובענות שאינן נוגעות לתגמולי ביטוח, תקופת ההתיישנות הינה בהתאם לקבוע בחוק ההתיישנות, תשי"ח-1985. בחודש פברואר 2024, בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", אושר תיקון לחוק ההתיישנות, שעיקרו שבחישוב תקופת ההתיישנות על פי דין לא תובא בחשבון התקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 ועד 6 באפריל 2024, בכפוף לחריגים שנקבעו. פרק הזמן הדרוש לבירור התביעה, שהינו לעיתים ארוך, במיוחד בתובענות ייצוגיות, מאריך את התקופה בגינה נדרש לבצע השבה או פיצוי, במסגרת תקופת ההתיישנות.

1.1 פרטים כלליים אודות תובענות ייצוגיות

כחלק ממגמה כללית בשווקים בהם פועלת הקבוצה, מוגשות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בהיקף משמעותי כנגד חברות הקבוצה וכתוצאה חל גידול בכמות התובענות שהוגשו כלפי חברות הקבוצה שבתי המשפט מכירים בהן כתובענות ייצוגיות. המגמה האמורה, אשר נובעת בין היתר, מחקיקתו של חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק"), מריבוי תובענות ומגישות בתי המשפט, מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים בגין פסיקה לרעת חברות הקבוצה בתובענות ייצוגיות המוגשות כנגדן.

תובענה ייצוגית, כהגדרתה בחוק הינה תובענה המנוהלת בשם קבוצה אנונימית של בני אדם, שלא ייפו מראש את כוחו של התובע המייצג לכך, אשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה. ראשיתו של ההליך, בבקשה בכתב שמגיש התובע היחיד לבית המשפט אליו מוגשת תביעתו האישית, ובבקשה זו הוא מבקש לאשר את תביעתו האישית כתובענה ייצוגית. רק במידה שתתקבל הבקשה לאישור התובענה כייצוגית תוגדר התובענה כ"תובענה ייצוגית", והתובע יהפוך ל"תובע מייצג".

תובענה ייצוגית ניתן להגיש רק בתביעה כמפורט בחוק או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בגינו תובענה ייצוגית. יצוין כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שניתן להגיש במסגרתה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה וכוללת כל עניין שבין חברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

על מנת שתובענה תאושר כייצוגית צריך התובע להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של "עילת תביעה אישית" לתובע הספציפי; (2) כי העילה מבוססת כדי כך שיש לו "עילת תביעה לכאורה". כאן בודק בית המשפט אם יש לתובע סיכוי לכאורה לזכות בסוף המשפט בתביעתו; (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה מסוימת; (4) קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה; (5) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת מושא התובענה, בנסיבות העניין; (6) התאמת התובע להיות התובע המייצג והתאמת עורכי דינו לייצג בתובענה.

ככלל, הליך בירור תובענה כייצוגית יכול שיקלול 4 שלבים: שלב א- הגשת הבקשה להכרה בתובענה כייצוגית בערכאה ראשונה; שלב ב- ערעור ברשות לערכאה גבוהה על החלטת הערכאה הראשונה; שלב ג- בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה (בדרך כלל בפני אותו שופט שדן בבקשה בערכאה הראשונה); שלב ד- ערעור לערכאה גבוהה על ההחלטה לגופה.

יצוין כי היקפו ותוכנו של הדיון בתובענה הייצוגית לגופה, מושפע מן ההחלטה בדבר אישורה של התובענה כייצוגית. החלטה המאשרת תובענה כייצוגית, מתייחסת, בדרך כלל, לעילות תביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו; לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו; ועוד כ"ב.

1. ראה הערות שוליים 3 ו-16 להלן.

2. ראה הערת שוליים 12.

במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל הנוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, שמקשות על כינון הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות. בכלל זה, נקבעה חובת גילוי נאות לבית המשפט ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, נקבעה זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים נוספים המנויים בחוק להגיש התנגדות להסדר הפשרה המוצע וכן נקבעה חובת מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה וכן הסדרים ספציפיים לענין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית. בהמשך לדו"ח הצוות הבין – משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו 2006 שפורסם בחודש מרס 2023 (לפרטים נוספים ראה ביאור 1.1.45) לדוחותיה הכספיים של החברה ליום 31.12.2023, בחודש מאי 2024 פורסם תזכיר חוק תובענות ייצוגיות, במסגרתו מוצע לעגן בחקיקה את המלצות הצוות.

במסגרת התזכיר מוצע, בין היתר, לקבוע כהוראת שעה מנגנון שיחייב פניה מוקדמת לנתבעת בטרם הגשת בקשת אישור תובענה כייצוגית וזאת בסוגי עילות ותביעות מסוימות, לרבות תשלום אגרה על עצם פנייה מוקדמת כאמור; לקבוע מגבלות לגבי הגשת תביעות לקבלת סעד של פיצוי בסוגי עילות ותביעות מסוימות; להסמיך את ביהמ"ש להורות על מחיקת בקשות קנטרניות וטורדניות בכל עת; לקבוע כללים אחידים וברורים לגמול ושכר טרחה, ובכלל זאת ביטול האפשרות להסתלקות מתוגמלת והתניית תשלום שכ"ט לב"כ מייצג ביישום הסדר הפשרה; קביעת מנגנון המאפשר הגשת בקשות נוספות באותו עניין לשם בחירת התובענה והעו"ד המוביל על ידי בית המשפט בעילות מתחום דיני ניירות ערך; קביעת מנגנונים בנוגע לפיצוי בין חברי הקבוצה, לרבות סעד בעין; קביעת מנגנון מסודר לאישור הסדר פשרה על ידי מגשר; קביעת מתווה לפסיקת שכר טרחה וגמול למבקש או לתובע הייצוגי; חובת קביעת הצאות משפט על המבקש או בא כוחו במקרה שבו בקשת אישור/תביעה ייצוגית הוגשה או נוהלה בחוסר תום לב; חיוב תובע ייצוגי לציין את מספר התובענות הייצוגיות שהוגשו בידיו בשנה קלנדרית והגבלתן ל- 5 תביעות בשנה; מתן אפשרות לארגונים להגיש תביעות ייצוגיות; וקביעת חובה לשקול שיקולים נוספים בעת בחינת בקשה לאישור נגד מבטח או חברה מנהלת שעילתה היא הפרתה של חוזר חיסכון ארוך טווח (כהגדרתו בתזכיר), כגון קיומה של הרשאה רגולטורית לפעילות הנידונה, משך הזמן שחלף מחתימת החוזה; קושי ראייתי; שניים בהסדר התחיקתי ממעמד חתימת החוזה; עוצמת הפגיעה במבטח/בחברה המנהלת אם תאושר הבקשה ואינטרס חברי הקבוצה באישור הבקשה. כמו כן מוצע לקבוע שאם תוגש בקשה לדחות את בקשת האישור מהסיבות האמורות, וביהמ"ש סבור שיש טעם בבקשת הדחייה, תתבקש עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס לטענה זו.

בשלב מקדמי זה, החברה אינה יכולה להעריך את השלכות ההוראות המוצעות לעיל, אשר השפעתן על היקף החשיפה של החברות בקבוצה להליכים ייצוגיים תלויה, בין היתר, בנוסחן הסופי של ההוראות ובאופן יישומן ופרשנותם על ידי הערכאות המשפטיות השונות. עם זאת, הפיכת ההוראות הנוגעות לניהול הליכים בעניין הפרת חוזר חיסכון ארוך טווח למחייבות יכול ויצמצמו את החשיפה של החברה לתובענות ייצוגיות בתחום פעילות זה.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של הבירור הדיני, חלקן אושרו וחלקן מצויות בהליכי ערעור.

1.2 חשיפות נוספות

יצוין כי בנוסף להליכים המשפטיים, מעת לעת קיימות חשיפות פוטנציאליות אשר בשלב זה לא ניתן להעריך או לכמתן, בגין מחלוקות מסחריות או התראות בדבר כוונה להגיש תביעות, לרבות תובענות ייצוגיות ונגזרות בעניינים מסוימים, או הליכים משפטיים ופניות ספציפיות שיכול ויבשילו בעתיד לתביעות, לרבות לתביעות ייצוגיות או להודעות צד שלישי כנגד החברות בקבוצה, וכן חשיפה הנובעת ממורכבותה של הרגולציה החלה על פעילות החברות בקבוצה.

החברות בקבוצה אינן יכולות לצפות מראש האם טענה של לקוח אשר הובאה לידיעת החברות, תוביל בסופו של דבר להגשת תובענה ייצוגית, או שתוביל להכרעה רוחבית או תהיה בעלת השלכות רוחביות זאת אף באותם מקרים בהם הלקוח מאיים לעשות כן, ובנוסף אין החברות בקבוצה יכולות להעריך מהי החשיפה הפוטנציאלית שעלולה להיווצר בגין טענות כאמור, ככל שאלו יתבררו וימצאו כמוצדקות על ידי רשות מוסמכת. לפרטים ראו סעיף 2.2.2 להלן.

בחודש מרס 2023 השלימה החברה את רכישת מלוא הונה המונפק והנפרע של Warburg Pincus Financial Holdings LTD (Israel) חברת אחזקות המחזיקה בין היתר במקס איט פיננסים בע"מ (MAX), ואשר שמה שונה ל CIMAX Holdings LTD (לעיל ולהלן, בהתאמה: "**מקס**", "**מקס**").

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כמפורט להלן, שהוגשו כנגד החברה וחברות המאוחדות שלה, בחלוקה למקס ולחברות המאוחדות בדוחותיה של מקס (להלן: "**החברות מקבוצת מקס**") ויתר חברות הקבוצה.

2. חשיפות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

להלן פרטים בגין תובענות מהותיות³ שהגשתי כתביעה ייצוגית אושרה (סעיף 2.1.1), בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (סעיף 2.1.2) ותובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו (סעיף 2.1.3), חשיפות בשל תובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו וחשיפה בגין הוראות רגולטוריות (סעיף 2.2), תביעות מהותיות נוספות שאינן במהלך העסקים הרגיל (סעיף 2.3) אשר כולן הוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס.

2.1 תובענות ייצוגיות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.1.1 תובענות מהותיות שהגשתי כתביעה ייצוגית אושרה כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

להלן פירוט של תובענות מהותיות שהגשתי כתביעה ייצוגית אושרה והן מצויות בשלבים שונים של ניהול ההליך לגופן, לרבות בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה או ערעור לאחר קבלת ההחלטה לאישור התביעה או לדחייתה או לאחר קבלת פסק דין המאשר או דוחה את התביעה.

3. יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה איכותית או כמותית שהחברה מבצעת במועד קבלת התביעה. לעניין ההערכה הכמותית - ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופה, חוצה את רף המהותיות של הקבוצה לעניין רווח על פי תחשיב ההפסד הכולל החזוי חלקי הרווח הכולל או ההפסד הכולל השנתי הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים; מובהר, כי הרווח/הפסד המשוך לאירוע והרווח/הפסד בכל רבעון מחושבים בערכם המוחלט. סיווג האמור, נכון למועד הגשת התביעה. עם זאת, נוכח התמשכות ההליכים המשפטיים, לעיתים על פני שנים, והתפתחותם, יכול ותביעה אשר לא נחשבה כמהותית במועד הגשתה, תהפוך כזו בהמשך, ובמקרה זה יינתן ביחס אליה גילוי במועד מאוחר יותר. בנוסף, יכול ותביעה תחשב כמהותית לצורך גילוי כאמור, במקום בהם אין בידה של החברה להעריך את סכום החשיפה. ביחס לאיחוד דוחות מקס לדוחותיה הכספיים של החברה ולצרכי דיווח מיידי, לעניין מדיניות הגילוי בדוחות הכספיים ביחס לתביעות מקס, בדוחות הכספיים ראה סעיף 3 להלן.

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2013 מחוזי – ת"א	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, הנתבעות מפרות את חובתן לצרף ריבית צמודה וכן הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידן. על פי הטענה, המועד ממנו יש לחשב ריבית והפרשי הצמדה הינו החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל. לחילופין יש לשלם הפרשי הצמדה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד התשלום בפועל וריבית החל מתום 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום החסר שבוצע. בנוסף ו/או לחילופין מתבקש בית המשפט להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור כפי שיימצא לנכון.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד מתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מהנתבעות, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין ("הקבוצה הראשונה") והצמדה כדין ("הקבוצה השנייה").	בחודש אוגוסט 2015, התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענת אי תשלום הפרשי הצמדה. ולקבל את בקשת האישור כנגד הנתבעות ביחס לטענה בדבר תשלום ריבית בחסר על תגמולי ביטוח ונקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבוטח, מוטב או צד שלישי, שבמהלך תקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענה וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, קיבל מן הנתבעות, שלא על פי פסק דין שניתן ביניהם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין וזאת בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה למבטח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטח לשם בירור החבות) ועד מועד התשלום בפועל. בחודש אוגוסט 2016 מחקו הנתבעות באישור בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידן שעיקרה השגה על קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שכרתה החברה בשאלה דומה, אינו מקים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לנתבעות הגנה, תוך שהצדדים שומרים את מלוא טענותיהם להליך העיקרי.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה הראשונה בסך של 518 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל ממועד קרות מקרה הביטוח), ובסכום של 210 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל מ-30 יום מיום מסירת התביעה לחברת הביטוח).
		עוד נקבע כי כאשר תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, תתוסף אליהם ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל.			במסגרתו קבע בית המשפט כי התביעה הייצוגית מתקבלת, וחייב את הנתבעות בהשבה לחברי הקבוצה של הפרשי ריבית, כמפורט בפסק הדין (להלן: "פסק הדין"). בהתאם לפסק הדין, נקבע כי "יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתוסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח"), הוא המועד שבו התקבלה לראשונה פניה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, המעידה על כך, שהמבוטח, צד ג' או המוטב (להלן: "הזכאים"), מעוניינים לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה השנייה, לגביה בקשת האישור נדחתה, בגין הפרשי הצמדה, בסכום נוסף של 490 מיליוני ש"ח.
		במסגרת תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, תתוסף אליהם ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל.			במסגרתו קבע בית המשפט כי הגדרת הקבוצה תכלול את כל הזכאים אשר במהלך התקופה, שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התובענות (שהוגשו כנגד כלל ביטוח בחודש מאי 2013) וסיומה ביום מתן פסק הדין, קיבלו מהנתבעות, שלא על פי פסק דין בעניינם, תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין. כן נקבע כי לצורך מימוש פסק הדין וחישוב גובה הפיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לעקרונות שנקבעו בפסק הדין החלקי, יש צורך במיני מומחה וכי הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם ייקבעו במסגרת פסק הדין הסופי.	
		במסגרת תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, תתוסף אליהם ריבית מאותו תאריך בלבד, וכאשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל.			בחודש מאי 2021 הגישו הנתבעות ערעור, ולחילופין בקשת רשות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש נובמבר 2022 דחה בית המשפט העליון בהחלטה את בקשת רשות הערעור שהוגשה כאמור, בהיעדר עילה להתערבות שיפוטית, בעיקר משום שפסק הדין החלקי מהווה "החלטה אחרת", ונקודת המוצא בערכאת הערעור היא כי בית המשפט ימנע להתערב בהחלטות ביניים של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים. בהתאם נקבע כי המקום המתאים לבירור טענות הנתבעות הוא במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי בתובענה, ככל שיוגש. בית משפט העליון הבהיר כי הוא אינו נוקט עמדה ביחס לסוגיית הערעור שיוגש על פסק הדין הסופי, ככל שיוגש. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי, ובמסגרתה התקבלה בחודש ינואר 2023 החלטת בית המשפט לעניין זהות המומחה וסמכויותיו. בחודש דצמבר 2023 הגישו הנתבעות בקשת הבהרה ביחס לקביעות בית המשפט. במסגרת התייחסות התובעים לבקשת ההבהרה התבקש בית המשפט לפסוק הוצאות וכן ריבית חריגה/מיוחדת לטובת כל אחד מיחיד הקבוצה וכן להרחיב את הגדרת הקבוצה כך שזו תכלול את כל המבוטחים, צדדי ג' ומוטבים שלא שולמה להם הריבית למן מועד פסק הדין החלקי (28 ליוני 2021) ועד למועד פסק הדין. בחודש אפריל 2024 ניתנה החלטת בית המשפט ביחס לבקשת ההבהרה, במסגרתה נקבע בעיקר כי במסגרת ההחלטה הנדונה כל חלקו של בית המשפט, בשלב זה, הוא לכל היותר בהבהרת פסק דינו החלקי של בית המשפט (שניתן על ידי שופט אחר), וכי גם אם יש טענות טובות בפי הנתבעות אין לו אלא להיצמד לקביעות שבפסק הדין. בקשות ההבהרה נדחו בחלקן. בקשת התובעים לא נדונה במסגרת ההחלטה.	

2. תאריך וערכאה

1/2008
מחוזי –
ת"אכלל ביטוח
וחברות
ביטוח
נוספות

נתבעים

טענות ועילות מרכזיות

לטענת התובע, הנתבעות גובות תשלום תת שנתיות, תשלום הנגבה בפוליסות לביטוח חיים בהן תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי אך התשלום מבוצע במספר תשלומים (להלן: "תת שנתיות"), בסכום החורג מן הסכום המותר, וזאת לטענתו במספר דרכים: גביית תת שנתיות ביחס לרכיב "גורם הפוליסה", גביית תת שנתיות בשיעור הגבוה מן השיעור המותר לפי חוזרי הפיקוח על הביטוח, גביית תת שנתיות ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות לביטוח חיים וגביית תת שנתיות ביחס לפוליסות שאינן ביטוח חיים.

סעדים עיקריים

החזר כל הסכומים שגבו הנתבעות שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ביחס לעניינים המפורטים בתביעה.

הקבוצה המיוצגת

כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושנגבה ממנו תשלום בגין מרכיב תת שנתיות בנסיבות או בסכום החורגים מהמותר.

סטטוס / פרטים נוספים

הממונה הגיש את עמדתו בתיק, במסגרתה הוא קיבל את עמדת חברות הביטוח. בחודש יולי 2016 אישר בית המשפט את התביעה כייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ונגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד (להלן: "רכיבי הגביה").

החלטת בית המשפט ניתנה על אף עמדת הממונה שניתנה לבקשת בית המשפט כאמור. עילת התביעה שבגינה אושרה התובענה כייצוגית היא גביה שלא כדין של תשלום תת שנתיות בגין רכיבי הגביה. הסעד המבוקש הוא החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה ואילך, דהיינו מינואר 2001 וצו עשה המורה לנתבעות לתקן את התנהלותן, ולחדול מלגבות תת שנתיות על רכיבי הגביה.

בחודש דצמבר 2016 הגישו הנתבעות לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית (להלן: "בר"ע") ובחודש מאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את הבר"ע, דן בה כערעור וניתן פסק דין המקבל את הערעור ודוחה בהתאם את התובענה. בחודש יוני 2018 הגישו התובעים בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין, ביחס לחלק מהקביעות בו.

בחודש יולי 2019 ניתנה החלטה המאשרת עריכת דיון נוסף בעניין זה, בהרכב מורחב של 7 שופטים. בחודש פברואר 2020, הוגשה לבית המשפט העליון עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה במסגרת הדיון הנוסף, לפיה היועץ המשפטי סבור שאין מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין בערעור, המתבססת על אימוץ עמדתה הפרשנית של רשות שוק ההון.

בחודש יולי 2021, ניתן פסק דין בעתירה לדיון נוסף, ונקבע בו כי ההחלטה שאישרה את התובענה כייצוגית תחזור ותעמוד על כנה, כך שבקשת האישור תתקבל והתיק יחזור לבית המשפט המחוזי כדי שידון בתובענה הייצוגית לגופה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי.

הצדדים מנהלים הליך גישור.

סכום התביעה

בחודש פברואר 2010 הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפי יימחקן מהבקשה ומהתובענה טענות התובע לפיהן כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות גבוה מן המותר בקשר לפוליסות ביטוח שהונפקו לפני שנת 1992, וכי כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות מקסימאלי גם כאשר מספר התשלומים היה נמוך משנים עשר תשלומים. בהתאם לכך, תוקן הסכום הנתבע מכלל ביטוח והועמד על כ-398.2 מיליון ש"ח.

3. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2014	כלל פנסיה וגמל בע"מ וכן כנגד ארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעות, שתי עמותות הטוענות כי מטרתן היא סיוע לאוכלוסייה המבוגרת, הנתבעות העלו את דמי הניהול הנגבים מפנסיונרים של קרנות הפנסיה המנהלות על ידן בשלב קבלת הקצבה לדמי הניהול המרביים המותרים לגביה על פי הדין (0.5%) מהיתרה הצבורה, תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבוי", וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית. עוד נטען, כי הנתבעות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים.	לחייב את הנתבעות להשיב את דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בציחוף ריבית והצמדה; לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה; לאסור על הנתבעות להעלות את דמי הניהול לעמיתים בסמוך לפני יציאתם לפנסיה.	כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעות תשובה לתגובת הנתבעות לבקשת האישור ("תשובת התובעות") במסגרתה הועלתה, בין היתר, טענה חדשה, לפיה הנתבעות לא שלחו לעמיתיהן הודעה מוקדמת על העלאת דמי ניהול כנדרש בהתאם להוראות הדין. לבקשת בית המשפט, הוגשה בחודש ספטמבר 2017 עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי בהתאם להוראות הדין וחוזר מחודש יולי 2014, ניתן היה לגבות בתקופת קבלת הקצבה דמי ניהול בשיעור הנמוך מ-0.5% וכי לנתבעות לא הייתה חובת מתן הודעה רגולטורית על העלאה בדמי הניהול עם הגיע העמיתים לגיל פרישה.	להערכת התובעות, דמי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים קיימים נאמדים בסך של 48 מיליוני ש"ח, דמי ניהול שיגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כדין מפנסיונרים עתידיים בגין צבירה שנעשתה עד היום נאמדים בסך של 2,800 מיליוני ש"ח. הסכומים האמורים נטענים ביחס לכלל הנתבעות.

4. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2015 מחוץ - מרכז	כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח אחרות	לטענת התובעים, כאשר הנתבעות נותנות ניקוד בגין פעולת "השליטה על סוגרים" במסגרת בחינת תביעה לתגמולי ביטוח בפוליסות סיעוד, הן אימצו פרשנות לפיה על מנת שתוכר תביעת מבטוח בגין "אי השליטה על הסוגרים" היא צריכה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד במקום לנקד את הפעולה גם כאשר מקור המצב הרפואי והתפקודי הירוד של המבטוח אשר בגינו הוא "לא שולט על סוגריו", יכול להיות מחלה, תאונה או ליקוי בריאותי שאינם מתחום האורולוגיה והגסטרואנטרולוגיה.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם בשל הפרותיהן, לכאורה, את ההסכם ולקיים את ההסכם מכאן ואילך ולחלופין להורות על מתן כל סעד אחר כפי שבית המשפט ימצא לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי שנמכר על ידי הנתבעות (או יורשיו, לפי העניין), וסבל ממצב בריאות ותפקוד ירוד כתוצאה ממחלה או תאונה או ליקוי בריאותי, אשר בגינו הוא לא שלט על סוגריו ו/או עשה שימוש קבוע בסטומה או בקטטר בשלפוחית השתן, או בחיתולים או בסופגנים למיניהם, ועל אף האמור לא קיבל מהנתבעות (לפי העניין) ניקוד בגין רכיב "השליטה על סוגרים" באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו.	בחודש באפריל 2020 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את ניהול התביעה כייצוגית כנגד כלל ביטוח ושלוש חברות ביטוח נוספות. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהיה מבטוח בביטוח סיעודי, וסבל מאובדן יכולתו העצמאית לשלוט על פעולת המעיין או פעולת השתן, כתוצאה משילוב של פגם בשליטה בסוגריו שאינו עולה לכדי אובדן שליטה אורגני עם מצב תפקודי ירוד, ועל אף האמור לא קיבל מחברת הביטוח ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים" במסגרת בחינת תביעתו לקבלת תגמולי ביטוח סיעודי, באופן שהביא לפגיעה בזכויותיו לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 8 בספטמבר 2012 לבין מועד אישור ניהול התובענה כייצוגית.	לטענת התובעים הנזק אינו ניתן להערכה בשלב זה אך הם מעריכים אותו בעשרות ואף במאות מיליוני שקלים. הנזק האישי של התובע מכלל ביטוח, לטענתו, מסתכם בסך של כ-32,500 ש"ח (ללא הפרשי הצמדה וריבית).

5. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
10/2016 מחוזי - מרכז	כלל ביטוח	לטענת התובע, במסגרת התקשרות עם בעל פוליסה קבוצתית (קופת חולים) למכירת פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתית, התחייבה כלל ביטוח להעניק למבוטחים בפוליסה הקבוצתית שיצטרפו לפוליסה הפרטית, הנחה בשיעור 20% על הפרמיה ולא עשתה כן ("הפוליסה הקבוצתית").	השבת הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.	בהתאם להחלטת בית המשפט - מי שרכש החל מיום 30 לאוקטובר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2018 פוליסת ביטוח סיעודי פרטית של כלל ביטוח, שתקופת הזכאות בה היא לפיצוי כל החיים, בעת שהיה מבוטח בפוליסה הקבוצתית, וכלל ביטוח לא העניקה לו בפוליסת הפרט הנחה בגובה של 20% לפחות מהתעריף הנמוך ביותר הנהוג אצל כלל ביטוח במועד הרכישה בגין פוליסות פרט מקבילות לתוכנית שנבחרה על ידי המבוטח, למבוטח בגיל ובמצב בריאות דומה, ובלבד שאינו עולה על התעריף שאושר על ידי המאסדר.	בחדש ינואר 2021 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את הבקשה. בקשת התובע הייצוגי לאשר את התובענה כייצוגית, גם בגין כל קבוצת מבטחים המחזיקה בפוליסת סיעוד פרטית שתקופת הזכאות לפיצוי בה אינה לכל חיי המבוטח נדחתה. עילות התביעה בגינן אושרה התביעה כייצוגית הינן הפרת הוראות הפוליסה הקבוצתית, עשית עושר ולא במשפט והסעד הנתבע הינו השבת סכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה לגופה. הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור, במסגרתו נחתם, בחודש נובמבר, 2023, הסדר דיוני מחייב, שבהתאם לו הסכימו הצדדים על מתן או השלמת הנחה, למבוטחים הרלוונטיים, בשיעורים שהוסכמו בין הצדדים. ההסדר הדיוני כפוף לבדיקת מומחה חיצוני, בהתאם למתווה העקרונות שהוסכם, שלאחריה ובהתאם יגובש הסכם הפשרה ויוגש לבית המשפט.	התובע העריך בתביעתו את הנזק הנתען לכלל חברי הקבוצה בסך של 52 מיליוני ש"ח בגין נזק שנגרם לטענתו עד למועד הגשת הבקשה ו-126 מיליוני ש"ח בגין הנזק שצפוי להיגרם לחברי הקבוצה במהלך 10 השנים הבאות.

6. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11/2019 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גבתה דמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון מסוג "משתתף ברווחים" שהופקו לפני 12 בינואר 2004 (להלן: "הפוליסות הרלוונטיות") בשיעורים החורגים מן המותר ללא בסיס חוקי ו/או חוזי.	סעד של השבת סכום דמי הניהול שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה לכלל ביטוח לשנות את דרך פעולתה לעניין גביית דמי הניהול בפוליסות הרלוונטיות מכאן ואילך.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של כלל ביטוח בפוליסות הרלוונטיות ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד ליום אישור התובענה כייצוגית דמי ניהול החורגים מן המותר על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח), תשמ"ב - 1981 כנוסחן דאז ו/או על פי הוראות הפוליסה.	בחדש יוני 2023 החליט בית הדין האזורי לעבודה לדחות את הטענות לפיהן כלל ביטוח גבתה דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בניגוד לדין או בניגוד להוראות הפוליסה וכן טענה חלופית לפיה כלל ביטוח גבתה דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעור הגבוה מהמותר על פי דין, אולם החליט לאשר חלקית את התובענה כייצוגית. בטענה כי כלל ביטוח גבתה ממבוטחיה בפוליסות הרלוונטיות דמי ניהול מפרמיה בניגוד להוראות הפוליסה. יצוין כי פוליסות אלו שוקו החל משנת 1999. חברי הקבוצה הינם כל מי שהיה או הינו מבוטח של המשיבה בפוליסה רלוונטית, במהלך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם ליום הגשת התובענה וסופה ביום אישורה של התובענה כייצוגית ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו דמי ניהול מפרמיה. עילות התביעה בגינן אושרה התובענה כייצוגית הן הפרת הסכם, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה לרבות חובות אמון וזהירות של כלל ביטוח והטעייה. הצדדים מנהלים הליכי גישור. בחודש אפריל 2024 הגיש התובע ערעור לבית הדין הארצי לעבודה על העילות שנדחו בהחלטה לאישור התביעה כייצוגית ובאותו היום הגישה כלל בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית, תוך שבמקביל ביקשו הצדדים לעכב את הדיון בבית הדין הארצי, לצורך ניסיון להשלמת הגישור.	120 מיליוני ש"ח.

7. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
05/2022 בית המשפט המחוזי מרכז	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי בפוליסות ביטוח ניתוחים בישראל הכוללות פיצוי בגין ביצוע ניתוח שלא במימונה של כלל ביטוח, נמנעת כלל ביטוח מלפצות את המבוטחים בגין עלות השתלים והאביזרים ששימשו לביצוע הניתוח (להלן: "העילה הראשונה") וכן נמנעת מלשפות את המבוטחים בגין סכומים המשולמים על ידם כהשתתפות עצמית (להלן: "העילה השנייה").	הסעדים העיקריים הנתבעים הינם פסק דין המחייב את כלל ביטוח לכלול מעתה והלאה בתחשיב הפיצוי המגיע לחברי הקבוצה גם את עלות השתל ו/או אבזר ומחייב אותה לשפות את חברי הקבוצה בגין סכומי ההשתתפות המשולמים על ידם בקשר עם הניתוחים השונים ולערוך את תחשיב הפיצוי בהתאמה וכן פסק דין המחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי תת הקבוצה לעניין הסעדים הכספיים פיצוי בשיעור 50% (או שיעור אחר) מעלות השתל לכלל ביטוח ו/או את סכום ההשתתפות העצמית ששילם חבר הקבוצה בגין ניתוח שעבר, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין.	המבקש ביקש להגדיר קבוצה הסדרה עתידית, שעיקרה מבוטחי כלל ביטוח הזכאים לפיצוי בשיעור מחצית (או סכום אחר) מהסכום הנחסך לכלל ביטוח במקרה של ביצוע הניתוח שלא במימונה המלא; וכן ביקש להגדיר הקבוצה, לעניין הסעדים הכספיים, שעיקרה מבוטחי כלל ביטוח הזכאים לפיצוי בשיעור מחצית (או שיעור אחר) מהסכום הנחסך לכלל ביטוח במקרה של ביצוע הניתוח שלא במימונה המלא, שבמסגרת תביעתם לא נכלל פיצוי עבור אבזרים ו/או מבלי שכלל ביטוח השיבה למבוטח את סכום ההשתתפות העצמית, בתקופה של 7 השנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	בחודש נובמבר 2024 החליט בית המשפט לאשר את הבקשה באופן חלקי באופן שקיבל את העילה הראשונה ודחה את העילה השנייה. חברי הקבוצה הינם כל מבוטחי כלל ביטוח על-פי הפוליסות הרלוונטיות שעברו ניתוח בבית חולים פרטי וזכאים לפיצוי מהסכום שנחסך לכלל ביטוח עקב מימון הניתוח על-ידי קופת החולים, במהלך תקופה שתחילתה 3 שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד למתן פסק הדין בתובענה, אך הפיצוי חושב בלי לכלול את רכיב השתלים. עילת התביעה בגינה אושרה התובענה כייצוגית היא הפרת חוזה.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה מוערך בלמעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח.
8. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2019 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובעת, הנתבעת מפחיתה באופן שיטתי את תגמולי ביטוח אובדן כושר עבודה שהיא משלמת למבוטחיה מכוח פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה מסוג משתתפות ברווחים, על ידי ניכוי דמי ניהול וריבית תעריפית שלא כדין.	השבה בעין של הכספים שנשללו שלא כדין, לטענת התובעת, מחברי הקבוצה, וזיכוי החיסכון בפוליסות ביחס לכספי השחרור מפרמיה. כן עותרת התובעת להצהיר על בטלות הוראות בפוליסות ביחס לניכוי ריבית ודמי ניהול מהתשואה לה זכאים המבוטחים.	כל המבוטחים, או מי שהיו מבוטחים, בפוליסות אובדן כושר עבודה משתתפות ברווחים הכוללות מנגנון להצמדת תשלומי הפיצוי החודשי ו/או השחרור מפרמיה לתשואת תיק ההשקעות החל מהתשלום ה- 25, אשר כלל ביטוח שילמה להם פיצוי חודשי ו/או שחרור לתקופה העולה על 24 חודשים וניכתה מהתשואה, החל מהתשלום ה- 25, ריבית ו/או דמי ניהול.	בחודש נובמבר 2024 אישר בית הדין האזורי לעבודה את התובענה כייצוגית באופן חלקי, תוך שאישר את הטענה בדבר ניכוי הריבית התעריפית שלא כדין וזאת החל מיום 28.5.16, ודחה את הטענה לניכוי של דמי ניהול מתגמולי הביטוח שלא כדין. עילות התביעה בגין אושרה התובענה כייצוגית הינן הפרה לכאורה של סעיף 3 לחוק חוזה הביטוח, הפרה לכאורה של החובה לנסח את חוזה הביטוח באופן נהיר ולכלול בו את כל ההוראות הרלוונטיות והפרה לכאורה של חובת תום הלב תוך עשיית עושר ולא במשפט.	הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מוערך על ידי התובעת בסך של 2.4 מיליארד ש"ח.

2.1.2 בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס⁴

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2015 מחוזי – ת"א	כלל פנסיה וגמל וכן כנגד ארבע חברות נוספות שהינן מנהלות של קרנות פנסיה	לטענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול הנתבעות, מנגנון תגמול סוכנים ומתווכים בעמלות, בשיעור מתוך דמי הניהול הנגבים מהעמיתים, כפי שהיה נהוג אצל הנתבעות, מהווה הפרה של חובת הנאמנות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהול הנתבעות, ומביא לגביית דמי ניהול גבוהים מהראוי על ידי הנתבעות.	לחייב את הנתבעות לשנות את מנגנון תגמול הסוכנים ולהשיב לעמיתים את דמי הניהול שנגבו ביתר.	עמיתי קופות גמל שבניהול הנתבעות, שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	בחוודש נובמבר 2022 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתו נדחתה בקשת האישור. בחודש ינואר 2023 התובעים הגישו ערעור על פסק הדין. ההליך מצוי בשלב הדיון בערעור.	התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסכום של כ-2 מיליארדי ש"ח, המשקף נזק בשיעור של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.

2. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2019 בית הדין האזורי – ת"א	"עתודות" – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (חברה בת של כלל ביטוח (מוחזקת ב – 50%) (להלן: "עתודות")	עניינה של התובענה בטענה כי עתודות גובה מעמיתיה נוסף על דמי הניהול, "הוצאות ניהול השקעות" (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן.	התובעים מבקשים לחייב את עתודות להשיב את סכומי ההוצאות הישירות שנגבו מהם ביתר.	העמיתים בקרנות הפנסיה, אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישירות בפוליסות ביטוח חיים פרט (להלן: "החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה בחורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור"). עתודות לא היתה צד להליך האמור. בחודש יוני 2023 ניתן פסק דינו של ביהמ"ש העליון אשר דן בבקשת רשות הערעור כערעור וקיבל את הערעור על החלטת האישור, תוך שקבע כי חברות ביטוח וחברות מנהלות פועלות כנאמנות על כספי העמיתים ומשכך זכאיות לגביית הוצאות. בחודש פברואר 2024 ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התביעה הייצוגית נגד עתודות. בחודש מרס 2024 הוגש ערעור ע"י התובע לבית הדין הארצי לעבודה.	סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 41 מיליוני ש"ח.

4 לרבות בקשות כאמור שנדחו ושעל ההחלטה לדחות הוגש ערעור.

3. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2/2020 מחוזי-מרכז	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובעים, עקב "חוסר ידיעה" בשל אי המצאת פוליסה לביטוח תאונות אישיות לתלמידים (להלן: "הפוליסה") למבוטחים ובני משפחותיהם ואי פרסומה של הפוליסה, נמנעים המבוטחים מלממש את זכותם לפיצוי מכוח הפוליסה וגורמים להם נזקים.	מתן צווים נגד הנתבעות והמפקחת על הביטוח לגילוי מסמכים ונתונים; להורות על הארכת תקופת ההתיישנות; להורות על מינוי ועדה בהשתתפות גורמים בלתי תלויים שתוסמך לדון ולהכריע בכל התיבעות האישיות על פי הפוליסה למשך שלוש שנים בגין כל המקרים שקדמו ל- 25 באוקטובר 2016 (להלן: "הוועדה") וכן תוסמך לדון בשאלת מסירת הפוליסה; להורות על פרוצדורה להעברת נטל הראיה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לפצות את התובעים בהתאם להחלטת הוועדה; לפסוק פיצוי מיוחד לתובעים ושכ"ט לב"כ המייצגים.	הבקשה מסווגת את התובעים למספר תתי קבוצות, שעיקריהן כדלקמן: כל תלמיד בבית ספר או בגן במדינת ישראל אשר בוטח בפוליסת ביטוח תאונות אישיות על ידי הנתבעות ולא קיבל לביתו פוליסת ביטוח תאונות אישיות החל משנת הלימודים שהתחילה בספטמבר 2006 ו/או כל תלמיד שעילת תביעתו נגד חברת הביטוח התיישנה; בנוסף, בבקשה מסווגות תתי קבוצות נוספות בגין תלמידים, שנולדו אחרי 25 לאוקטובר 1995, ואשר בין גיל 3 לגיל 19 (תקופת לימודיהם בישראל החל מגן חובה ועד סיום לימודיהם בכתה י"ב או י"ג) עברו מקרה תאונה, וכתוצאה ממנה סבלו היזק גופני, ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, בחלוקה לתתי קבוצות, לפי סוגי הנזק, אשר פורטו במסגרת הבקשה; בנוסף, תת קבוצת ילידי 1974 עד 1995 - שחבריה הם אנשים ו/או הורים ו/או יורשיהם שנולדו ו/או למדו בישראל בין השנים 1974 ל- 1995 ואשר נפצעו או נהרגו לאחר שנת 1992 ושלא תבעו כי לא ידעו על הפוליסה והיקפה; ותת קבוצת כל המבוטחים - כל התלמידים והורים מאז ספטמבר 1992 ועד 18 בספטמבר 2016 בחלוקה לתתי קבוצות לפי עילות הנזק כפי שפורטו בתביעה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יציין כי בקשות ותביעות דומות לבקשה ותביעה זו שהוגשו כנגד כלל ביטוח נמחקו מטעמים דיוניים על ידי בית המשפט בחודש ינואר 2020.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בסכום של כ- 1.4 מיליארדי ש"ח, בתוספת סכום מק של כ- 1.5 מיליארדי ש"ח המיוחס לשתי הנתבעות בגין פגיעה באוטונומיה.

4. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3/2020 בית הדין האזורי לעבודה בת"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין בכך שהיא גובה דמי ביטוח שלא כדין בגין ביטוח "ריסק זמני" (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לפוליסת חיסכון ששלובים בה רכיבי ביטוח) באמצעות ניכויים מסכום החיסכון הצבור, בסכומים מופרזים, תוך הקטנת סכום החיסכון הצבור, מבלי ליידע את המבוטחים מראש אודות עריכת ביטוח ה"ריסק הזמני", תנאיו ותעריפיו ותוך הפרת החובה לשלוח למבוטחים דפי פרטי ביטוח מעודכנים במועד או בכלל.	(1) השבת כל הכספים שנגבו מהצבירה ו/או בדרך אחרת בגין כל התקופה שלאחר הפסקת עבודה (למעט במקרים בהם המבוטח ביקש בכתב לרכוש את הכיסויים הביטוחיים). לחילופין, השבת כל הכספים שנגבו בגין התקופה שלאחר 3 או 5 חודשים מתום סיום העסקתם, בהתאם להסדר התחיקתי הרלבנטי (להלן: "תקופת הריסק הזמני האוטומטית"), ובמקרים של ייקור דמי הביטוח, השבת דמי הביטוח העודפים גם בגין תקופת ה"ריסק הזמני" האוטומטית; (2) איסור על עריכת ביטוחי "ריסק זמני" לתקופה העולה על תקופת הריסק הזמני האוטומטית, למעט מבטחים שביקשו זאת בכתב; (3) חיוב כלל ביטוח בהשבת דמי הביטוח העודפים ממבוטחים שנגבו מהם דמי ביטוח בכפל (בגין חודש החזרה לעבודה); (4) הוראות שונות שעניינן התנהלות עתידית (לרבות איסור ייקור פרמיות, מתן הודעות מראש בדבר רכישת ריסק זמני ועוד).	הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים שאינם כספיים הינה כל המבוטחים בקופות גמל או בתוכניות ביטוח במסגרתן מופקדים כספי מעסיקים ו/או עובדים עבור ביטוח אובדן כושר עבודה ו/או ביטוח למקרה מוות או כל סיכון ביטוחי אחר. הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים הכספיים הינה: (א) כל המבוטחים שניגבו בגינם, מכספי הצבירה או מכל מקור אחר, סכומים בגין ביטוח אובדן כושר עבודה או ביטוח למקרה מוות או כל מקרה ביטוח אחר, מבלי שקיבלו מראש הודעה; (ב) לחילופין, מבטחים שניגבו מהם דמי ביטוח לתקופות העולות על תקופת הריסק הזמני האוטומטי, למעט אם הסכימו מראש; (ג) מבטחים שנגבו מהם דמי ביטוח הגבוהים מדמי הביטוח שניגבו מהם בעת שהיו מבטחים פעילים ו/או שניגבו מהם בגין ביטוחים חדשים שלא היו להם עובר לסיום עבודתם; (ד) מבטחים שניגבו מהם דמי ביטוח בכפל.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בהתאם להחלטת בית הדין הוגשה עמדת הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") במסגרתה הובהר, כי גביית דמי ביטוח אפשרית רק בהתאם להוראות הדין והפוליסה.	סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, בלא פחות מ- 7 מיליוני ש"ח לשנה. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ- 7 שנים לפני הגשת התובענה, שהוגשה בשנת 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.

5. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4/2020 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	כלל ביטוח ו-12 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהיטיב את מלוא נזקיהם בגין פרמיה עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי בשימוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) וההפחתה מהותית ברמת הסיכון.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקיהם, מתן צו עשה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בשימוש ברכב בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבטוח אצל אחת או יותר מהמשיבות בבטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה או בחלקה, שתחילתה ביום 8 במרס 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2021, הורה בית המשפט לאחד את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו, ביחס לביטוחי רכב חובה ורכוש, עם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נפרדת, העוסקת בעילות דומות, שבה כלל ביטוח אינה משיבה ("הבקשה הנפרדת") וזו הוגשה באפריל 2021.	התובעים מעריכים את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו (למעט אחת) בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. לחילופין, לגבי 8 מהחברות הנתבעות (שכלל ביטוח אינה ביניהן), נטען כי הנזק הינו כ-720 מיליוני ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.

6. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2020 בית המשפט המחוזי מרכז	כלל ביטוח ו-4 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, הנתבעות אינן מפחיתות, לכאורה, את פרמיות הביטוח למבטוחים שנקבעו להם החרגות בגין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפחיתות, על פי הנטען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבטוחים שלא נקבעו להם החרגות דומות.	פיצוי/השבה של כל הסכומים שנגבו ביתר מהמבטוחים הנכללים בקבוצה, לפי הטענה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שבטוח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום הגשת התובענה וזו וסיומה ביום אישורה של התובענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסת ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל כסוי רפואי אחר) שקיימת בה החרגה בפוליסה. לעניין זה "החרגה" - תניה בפוליסה הקובעת שאירוע/פגיעה/מחלה או כל סיכון שהתממש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבטוח ביום רכישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל הנתבעות הינו בסך של 1.9 מיליארדי ש"ח, כאשר הם מציינים כי חלקה של כל אחת מהנתבעות הוא בהתאם לפלח השוק של תחום ביטוחי הבריאות והחיים לפי פרסומי הממונה על שוק ההון.

7. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2020 בית המשפט המחוזי חיפה	כלל ביטוח	לטענת התובעת, כלל ביטוח אינה פועלת בהתאם להתחייבויותיה ונוהגת להשיב למבטוחיה סכום הנמוך משמעותית מהסכום אשר התחייבה לו במסגרת יישום של "סעיף בונוס היעדר תביעות", בפוליסות בריאות שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, אשר מקנה למבטוח זכות להחזר של חלק מדמי הביטוח ששולם. במקרה של היעדר תביעות במשך תקופה שנקבעה בפוליסה.	הסעד לו התובעת עותרת, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח לפצות את כל אחד מחברי הקבוצה הזכאים לבונוס היעדר תביעות בגין החלק היחסי של דמי הביטוח, שלא הוחזר להם בצירוף ריבית והצמדה.	כל מבטוחי כלל ביטוח בריאות פרטי וקבוצתי, בכלל פוליסות הבריאות ובכללן ביטוח אחריות מורחבת וביטוח אחריות מלאה ובשינויי שמות הפוליסות לאורך השנים, הכוללות סעיף 'בונוס היעדר תביעות', אשר לא תבעו ו/או נמנעו מלתבוע פיצוי במשך 3 שנים או כל תקופה אחרת על-פי הפוליסה, והיו זכאים להשבה של 10% מדמי הביטוח ששולמו או אחוז השבה אחר על פי תנאי הפוליסה וקיבלו סכום הנמוך מהסכום המגיע להם על פי תנאי הפוליסה, במהלך תקופת התובענה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנזק לחברי הקבוצה כולה מוערך על ידי התובעת בסכום כולל של 33.6 מיליוני ש"ח בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה.

8. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9/2020 בית המשפט המחוזי מרכז	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראותיהן של פוליסות מחלות קשות, ובאופן ספציפי לא נהגו בהתאם לתנאי הפוליסה הקובעת כי לאחר שאירע מקרה ביטוח ראשון ובמידה והמבוטח ימשיך להיות מבוטח בפוליסת הביטוח, סכום הביטוח וסכום הפרמיה החודשית יופחתו בשיעור של 50%.	הסעד לו עותרים התובעים הינו פיצוי חברי הקבוצה בגין נזקי העבר וכן סעד הצהרתי וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל הלקוחות/מבוטחים של המשיבות שהיו מבוטחים בביטוח מחלות קשות ו/או ביטוח מחלות קשות ואירועים רפואיים חמורים ו/או ביטוח דומה שהוגדר בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	בחודש אפריל 2024 הוגש לאישור בית המשפט הסכם פשרה אשר בהתאם לו כלל ביטוח תשיב לחברי הקבוצה שיעור מסוים מדמי ביטוח, בהתאם למנגנון שנקבע בהסדר הפשרה, וכן תשלח הודעות למבוטחים בפוליסות נשוא התובענה בדבר מנגנון דמי הביטוח ותגמולי הביטוח ביחס לעתיד ההסדר כפוף לאישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח הינו בסך של 16.8 מיליוני ש"ח.
9. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4/2021 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	כלל ביטוח ו-14 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מפרות את הוראות הדין בכך שהן מעבירות מידע פרטי אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, לצדדים שלישיים (ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה) תוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהן על פי דין.	הסעדים העיקריים להם עותרים התובעים הינם, להורות לנתבעות: לחדול מהעברת מידע על לקוחותיהן לצדדים שלישיים, לפעול בהתאם לדין לשמירה והגנה על פרטיות הלקוחות; לגלות את כל המסמכים המצויים בידיהן ואשר יסייעו לחקר האמת ולפצות בגין נזק ממוני ולא ממוני שנגרם לתובעים.	כל לקוחות הנתבעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים באתרי האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ו/או אישי ו/או סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.
10. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2021 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	כלל ביטוח ו-6 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה שבעת קבלת גמלא מפוליסה משתתפת ברווחי השקעות שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004 מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית, שנצברת בגין יתרת ערך הפדיון, ריבית שנתית בשיעור של 2.5% (או בכל שיעור אחר), וזאת ללא עיגון חוזי בתנאי הפוליסה ובניגוד לדין.	הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם צו הצהרתי לפיו ניכי הריבית מהתשואה החודשית מהווה הפרת הפוליסות ולחילופין סעד הצהרתי לפיו מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד ובקשה להורות על בטלות, להורות על השבת הסכומים שנוכו מהגמלא החודשית של חברי הקבוצה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל בשבע שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד להכרעה הסופית בה וכן להורות לנתבעות לחדול מניכוי הריבית מהתשואה החודשית.	מבוטחי הנתבעות, אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חיסכון משתתפת ברווחי השקעות, שהונפקה בין השנים 1991 ל- 2004, ואשר נוכתה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צויין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודשו על פי תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתוכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום העולה (בהרבה) על 2.5 מיליוני ש"ח.

תאריך
וערכאה

11. 10/2021

נתבעים

כלל ביטוח
וחברה נוספת

טענות ועילות מרכזיות

עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות דוחות, שלא כדין, תביעות ביטוח של ילדים עם צרכים מיוחדים, במסגרת פוליסת ביטוח סיעודי, על אף שהם עונים, לטענת התובעים, על הגדרת מקרה הביטוח מכוח "תשישות נפש" על פי תנאי הפוליסה, וזאת מבלי שבוצעה בדיקה האם מצבם תואם להגדרה זו.

סעדים עיקריים

הסעדים העיקריים הנתבעים במסגרת התובענה הינם פיצוי הקבוצה במלוא הנזקים שנגרמו להם וחייב הנתבעות לקיים את הסכמי הביטוח.

הקבוצה המיוצגת

כל מבוטחי הנתבעות עד גיל 21 (א) יורשיהם), עם צרכים מיוחדים, המבוטחים בביטוח סיעודי שנמכר על ידי מי מהנתבעות והסובלים מ"תשישות נפש" ולא קבלו מן הנתבעות הכרה בגין היותם "תששושי נפש" ואת זכויותיהם על פי הפוליסה בגין תקופת העבר ובגין העתיד.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש אפריל 2023 הגיש התובע בר"ע על החלטת בית המשפט המחוזי בדבר הוצאת חוות דעת המומחה ומחיקת סעיפים מהתגובה לתשובה שהגיש התובע. בחודש מאי 2023 ניתנה החלטת בית המשפט העליון לפיה הבקשה במסגרת הבר"ע מתקבלת בכפוף למתן זכות תשובה משלימה לנתבעות.

סכום התביעה

התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנוטען לכלל חברי הקבוצה נגד שתי הנתבעות ביחד בסך כולל של כ- 2.97 מיליארדי ש"ח.

תאריך
וערכאה

12. 04/2022

נתבעים

כלל ביטוח

טענות ועילות מרכזיות

עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח ממשיכה לגבות פרמיה ממבטוח גם לאחר שהודיע על ביטול הפוליסה, הואיל והביטול נכנס לתוקף רק ב- 1 לחודש הקלנדרי העוקב ליום קבלת ההודעה אצל כלל ביטוח, זאת חלף מועד כניסת הביטול לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירת הודעת הביטול על ידי המבוטח, כנדרש בהתאם להסדר התחיקתי. כן נטען להעדר גילוי נאות למבוטח בדבר ההסדר במקרה של ביטול הפוליסה על ידי המבוטח טרם רכישת הפוליסה.

סעדים עיקריים

הסעדים העיקריים הנתבעים הינם סעד הצהרתי, לפיו הודעת ביטול של מבטוח תיכנס לתוקף תוך 3 ימים ממועד מסירתה, וסעד כספי של השבת כל הפרמיות שנגבו מהמבטוחים בשל התקופה שתחילתה מהיום הרביעי לאחר מסירת הודעת הביטול ופיצוי בשיעור של 50% מגובה הפרמיה החודשית הממוצעת לחברי הקבוצה שדחו את הודעת הביטול שלהם עקב הוראת הפוליסה, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לחילופין, סעדים הצהרתיים / כספיים אחרים.

הקבוצה המיוצגת

הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הינה: (א) כל המבוטחים אשר הודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה וכלל ביטוח לא ביטלה את הפוליסה שלהם תוך 3 ימים מיום מסירת הודעת הביטול (ב) כל המבוטחים שהודיעו לכלל ביטוח על ביטול הפוליסה ושבהודעת הביטול נפל ליקוי כלשהו וכלל ביטוח לא הודיעה למבטוחים על הליקוי תוך 3 ימי עסקים ממועד מסירת הודעת הביטול; (ג) כל המבוטחים שביקשו לבטל את הפוליסה במועד כלשהו בחודש קלנדרי הקודם ל- 3 ימים לפני תום החודש הקלנדרי ודחו את שליחת הודעת הביטול בשל ההסדר החוזי לפיו הביטול יכנס לתוקף החל מ- 1 לחודש הקלנדרי העוקב למועד קבלת הודעת הביטול בכלל ביטוח.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ספטמבר הגיש הממונה את עמדתו שככלל תומכת בעמדת הנתבעות.

סכום התביעה

התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של מיליוני שקלים רבים.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
13. תאריך וערכאה 07/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח דוחה תביעות מבוטחים בפוליסות ביטוח בריאות פרטי ששוקן על ידה עד לחודש פברואר 2016, הכוללות רובד ביטוח בסיסי, בנימוק שמדובר בנייתוח מניעתי שאינו עונה על הגדרת המונח 'ניתוח' בפוליסה (להלן: " הפוליסות ברובד הבסיסי "); וכן בטענה כי כלל ביטוח שיווקה, כנגד פרמיות מוגדלות, פוליסות המרחיבות כביכול את הכיסוי לעומת הפוליסות ברובד הבסיסי, וכוללות כיסוי בגין ניתוחים מניעתיים, בעוד שרכיב זה כבר מכוסה בפוליסות ברובד הבסיסי.	הסעדים העיקריים הנתבעים, הינם הצהרה כי בהתאם לפוליסות ביטוח הבריאות של כלל ביטוח, בהן 'ניתוח' מוגדר כ"מקרה ביטוח", נכלל כל ניתוח שיש צורך רפואי לבצעו, ובכלל זה גם ניתוח מניעתי – שנועד למנוע מחלה, פגם או עיוות אצל המבוטח ו/או את השפעתם המזיקה של כל אלה; הצהרה כי דחיית תביעות מבוטחים לכיסוי בגין ניתוח מניעתי מכוח פוליסת ביטוח הבריאות ברובד הבסיסי, מהווה הפרה של חוזה הביטוח וצו המחייב את כלל ביטוח לפנות אל המבוטחים בפוליסות ביטוח ברובד הבסיסי ולעדכןם כי ניתוחים מניעתיים נכללים במסגרת הכיסוי הביטוחי שבפוליסה.	הקבוצה הראשונה אותה מבקש המבקש לייצג הינה כל אדם שהתקשר בחוזה ביטוח בריאות עם כלל, הכולל כיסוי ביטוחי בגין 'ניתוח', ותביעתו לביצוע ניתוח נדחתה ו/או תדחה מן הטעם שמדובר בנייתוח מניעתי שלא מכוסה בפוליסה עד למתן הכרעה סופית וחלוטה בתובענה הייצוגית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה מוערך בלמעלה מ-2.5 מיליוני ש"ח.
14. תאריך וערכאה 10/2022	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי כלל ביטוח נוקטת במדיניות של חידוש אוטומטי של פוליסות ביטוח דירה תוך העלאת דמי הביטוח משנה לשנה, ללא קבלת הסכמת המבוטח לכך.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם, בין היתר, ליתן צו הצהרתי ולפיו כלל ביטוח פעלה בניגוד לדין, להורות לכלל להימנע מחידוש אוטומטי של הפוליסות ו/או תוך הרעת תנאים, ולפצות את חברי הקבוצה בגין נזקיהם בתוספת ריבית והצמדה.	הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל לקוחות המשיבה, אשר המשיבה האריכה להם את פוליסת ביטוח הדירה ללא קבלת הסכמתם ו/או כל לקוחות המשיבה אשר חויבו בדמי ביטוח בגין פוליסה לביטוח דירה ללא קבלת הסכמתם (ובכללם לקוחות כלל ביטוח אשר דמי הביטוח הועלו להם ללא קבלת הסכמתם בעת חידוש הפוליסה), בתקופה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד היום.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ-3 מיליוני ש"ח.

תאריך
וערכאה

15. 11/2022

נתבעים
כלל פנסיה
וגמלבית הדין
האזורי
לעבודה

תל אביב

טענות ועילות מרכזיות

עניינה של התובענה בעיקרה בטענה כי כלל פנסיה וגמל גובה שלא כדין דמי ביטוח בגין ארכת ביטוח (תשלום עבור כיסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות ההפקדות השוטפות לקרן הפנסיה) באמצעות ניכויים מסכום הצבירה, תוך הקטנת סכום הצבירה, מבלי ליידע את העמיתים מראש ולאפשר להם להפעיל את זכותם לוותר על הכיסוי, וכן מסרבת להשיב את דמי הביטוח במקרה בו מתברר לה כי העמית היה מבוטח בקרן פנסיה אחרת.

סעדים עיקריים

הסעדים העיקריים המתבקשים הינם השבת דמי הביטוח ששולמו בתקופת ארכת הביטוח ע"י חברי הקבוצה; וחזיב כלל פנסיה וגמל להודיע מראש לעמיתים על תחילת ארכת הביטוח, תעריפי דמי הביטוח והאפשרויות העומדות בפניהם.

הקבוצה המיוצגת

הקבוצה המיוצגת הינה כל העמיתים (בעבר ובהווה) שקרן הפנסיה שלהם, המנוהלת ע"י כלל פנסיה וגמל, נכנסה להסדר ארכת ביטוח ללא שקיבלו הודעה על כך מראש תוך שלילת זכות הבחירה שלהם שלא לאפשר את כניסת ההסדר לתוקף. לעניין הסעדים הכספיים, הקבוצה המיוצגת הינה כל העמיתים שלא המשיכו להפקיד לקרן הפנסיה לאחר סיום תקופת ארכת הביטוח ולא ביקשו להאריך את הסדר ביטוח, וכן כל העמיתים שפתחו קרן פנסיה נוספת ושלמו דמי ביטוח בכפל, וזאת במשך שבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לאישור ועד למועד פסק דין בתובענה.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש פברואר 2024 הוגשה עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי אורכת הביטוח מופעלת באופן אוטומטי עם הפסקת ההפקדות לקרן וכי החברה המנהלת נדרשת להודיע לעמית על הפסקת ההפקדות עבורו.

סכום התביעה

סכום התביעה הייצוגית מוערך על ידי התובע בהערכה שמרנית, בלא פחות מ- 2.5 מיליוני ש"ח לשנה ובסה"כ כ- 17.5 מיליוני ש"ח בשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לאישור.

תאריך
וערכאה

16. 12/2022

נתבעים
כלל ביטוחבית
המשפט
המחוזי

לוד

טענות ועילות מרכזיות

עניינה של התובענה בטענה שבמקרה של נזק שנגרם על ידי נגרר וגורר, כלל ביטוח (כמבטחת של הגורר או של הנגרר) מסרבת לשלם את מלוא סכום הנזק שנגרם לצד ג' כפי שהתחייבה בפוליסה ומשלמת רק את מחציתו, בתואנה כי האחריות לנזקים שנגרמו על ידי נגרר או על ידי גורר אמורים להתחלק ביניהם תמיד באופן שווה.

סעדים עיקריים

הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד כספי הכולל בין היתר פיצוי בגין ההשתתפות העצמית ששולמה למבטחת האחרת, החזר פרמיה למבוטחים, צו עשה המורה לכלל ביטוח לשפות את צד ג' במלוא הנזק שנגרם בהקשר של פוליסה קיימת, וחובת גילוי ביחס לפוליסות חדשות שטרם הופקו.

הקבוצה המיוצגת

הקבוצה המיוצגת הינה כל מבוטחי כלל ביטוח שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' ו/או חובה של נגרר ו/או של גורר ב-7 שנים הקודמות להגשת בקשה זו; ולחלופין או בנוסף: כל מבוטחי כלל ביטוח שרכשו ממנה פוליסת ביטוח צד ג' ו/או חובה של נגרר ו/או של גורר שנאלצו לשלם פעמיים דמי השתתפות עצמית בשל אותו נזק שנגרם לצד ג' ו/או שנאלצו לשלם מכיסם את מחצית / חלק הנזק שנגרם לצד ג'.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

סכום התביעה

התובעים מעריכים כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
17. 01/2023 בית הדין האזורי לעבודה תל אביב	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי שיעור תגמולי הביטוח להם זכאים מבוטחים המצויים באובדן כושר עבודה הוקטן שלא כדין על ידי מפורשת מראש של המבוטחים, תוך הפרת הוראות הפוליסה והוראות רשות שוק ההון וכן תוך הפרת חובת הגילוי והטעיה ומבלי שנשלחת למבוטחים כל התראה או הודעה בדבר הצורך בתשלום פרמיה נוספת או הקטנת הכיסוי הביטוחי. כן נטען, כי שיעור הפיצוי החודשי של מבוטחים בכיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה הוקטן או יוקטן בעתיד בשל ייקור בפרמיה בעקבות עליית הגיל של המבוטחים.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד הצהרתי האוסר על כלל ביטוח להקטין את שיעור תגמולי הביטוח בגין אובדן כושר עבודה, ללא קבלת הסכמה מפורשת, בכתב של המבוטח, וסעד כספי המחייב את כלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה שקרה להם מקרה אובדן כושר עבודה את ההפרש בסכום תגמולי הביטוח.	הקבוצה המיוצגת הינה; לעניין ההסדרה העתידית – כל מבוטחי כלל ביטוח בביטוחי אובדן כושר עבודה, שלטענת כלל ביטוח שיעור הכיסוי הביטוחי המבוטח בעניינם מופחת או יופחת בעתיד בשל גידול בפרמיה בעקבות עליית גילם; ולעניין הסעדים הכספיים – כל חברי הקבוצה בעבר ובהווה, אשר איזוהי הביטוח בעניינם התרחש, ושיעור תגמולי הביטוח שלהם הוקטן על ידי כלל ביטוח ללא קבלת הסכמה מפורשת, אקטיבית ומראש על ידי המבוטח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך באופן שמרני את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של 18 מיליוני ש"ח ב-3 השנים שקדמו להגשת התובענה.
18. 03/2023 בית המשפט המחוזי בתל אביב	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה לפיה כלל ביטוח נוקטת בפרקטיקה פסולה ובלתי חוקית בכך שהיא משיבה באופן חלקי את שכר טרחת השמאי לניזוקים, ללא הצדקה ומבלי לנמק מדוע בוצעה ההפחתה של שכר הטרחה.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם סעד כספי בגובה הפער בין שכר הטרחה ששילמו חברי הקבוצה לשמאים לבין התשלום ששולם לחברי הקבוצה כתגמולי ביטוח בגין מרכיב זה (להלן: "הנזק הממוני"), ובנוסף פיצוי בגין נזק לא ממוני בסך 20% מהנזק הממוני של כל חברי הקבוצה.	הקבוצה המיוצגת הינה כל ניזוק, מבוטח או צד שלישי, אשר זכאי לקבל מכלל ביטוח החזר עבור שכר טרחת שמאי, אותו שילם הניזוק לשמאי כלשהו על מנת שיערוך את שומת הנזק לרכבו, וכלל ביטוח לא העבירה לידו את מלוא הסכום ששילם בגין שכר טרחת השמאי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
19. 03/2023	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מסרבות לממן את הוצאות המבוטחים לרכישת קנאביס רפואי, וזאת, לטענת התובעים, בניגוד להוראות ביטוח לכיסוי תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות (להלן: "הפוליסות") ולעובדה שהקנאביס הרפואי מוכר לשימוש בהתוויה רפואית במדינות המערב.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם בין היתר סעד הצהרתי כי על כלל ביטוח להשיב למבוטחים בפוליסות הוצאות בגין רכישת קנאביס רפואי; להורות לכלל ביטוח לפנות לכלל מבוטחיהן הזכאים בשנים האחרונות ולהזמין באופן אקטיבי לדרוש את השיפוי המגיע להם; וכן לחייב את כלל ביטוח להשיב לכלל חברי הקבוצה את שווי הפגיעה הכלכלית שנוצרה עקב הפגמים בהתנהלותן ועקב הפרת החוזה הביטוחי.	הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, הינה כל מי שהיה מבוטח של כלל ביטוח בפוליסות ואשר לא זכה להשבת הוצאותיו לרכישת קנאביס רפואי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ⁵ .	התובעים מעריכים את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 13.5 מיליוני ש"ח.
20. 05/2023	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי בעת קבלת בקשת עמית לקבלת קצבת נכות, קרן הפנסיה לא בודקת האם העמית הינו סיעודי ו/או חלה החמרה במצבו באופן שהפך סיעודי, וכפועל יוצא מכך הקרן אינה משלמת לעמיתים הזכאים לכך תוספת קצבת נכות סיעודית.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם תשלום תוספת קצבת נכות סיעודית לחברי הקבוצה; פיצוי ו/או השבה בגין אי הפרשות מלאות לקרן ובגין הפסדי התשואה שנגרמו לחברי הקבוצה כתוצאה מאי ביצוע התשלום האמור; חיוב הקרן לתת הוראות מדויקות לרופאי הקרן בקשר עם בחינת מצב סיעודי בעת בחינת בקשה לקבלת קצבת נכות.	הקבוצה המיוצגת הינה עמיתי קרנות "כלל פנסיה" ו"כלל פנסיה משלימה" המבוטחים בכיסוי ביטוחי לנכות, אשר מבוטחים בקרן פנסיה וזכאים לפנסיות נכות ואשר בשל מצבם הרפואי בנוסף לאי כושרם הפכו לסיעודיים וקרן הפנסיה לא השלימה להם את התשלום החודשי למי שבנוסף להיותו בפנסיות נכות נמצא במצב סיעודי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש נובמבר הוגשה בקשה מתוקנת לאישור התביעה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית אינו ניתן להערכה, לטענת התובע, ואולם לצרכי אגרה הועמד על לא פחות מ- 2.5 מיליוני ש"ח לשנה ובסה"כ כ-18.75 מיליוני ש"ח בשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לאישור.

5. בחודש יולי 2022 ובחודש ספטמבר 2022, הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בקשות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד כלל ביטוח, שעניינן בטענות ועילות דומות (להלן: "ההליכים הקודמים"). בחודש ינואר 2023 התקבלה החלטת בית המשפט לאחד בין ההליכים הקודמים, ובהתאם לכך התובעים הגישו בחודש מרס 2023 את הליך זה.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
05/2023	כלל החזקות כלל ביטוח בית המשפט המחוזי הכלכלי תל אביב-יפו	עניינה של התובענה בטענה לזמן נטען, שנגרם לעמיתים בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, בביטוחי החיים ובפוליסות חיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, נוכח החלטת המשיבים למכור את מניות חברת אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ ("אלרוב") שהוחזקו על ידי חברות הקבוצה, במסגרת השקעות כספי המבוטחים והעמיתים, לחברת ישראל-קנדה (ט.ר.) בע"מ ("ישראל קנדה"), וזאת בשל סכסוך של חלק מן המשיבים עם בעל השליטה באלרוב ועל אף שבמועד חתימת ההסכם כביכול הייתה בידי חברות הקבוצה הצעה ממר אלפרד אקירוב לרכישת מניות אלרוב במחיר העולה לפחות ב- 33% על המחיר ששילמה ישראל קנדה עבור מניות אלרוב.	פיצוי בגין נזק כספי, המשקף לטענתו את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה.	הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הינה כל מי שהיה עמית בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, ביטוחי החיים ופוליסות החיסכון שמנוהלות על ידי חברות הקבוצה, שהחזיקו במניות אלרוב ביום 18 למרס 2021.	תביעה זו הוגשה בהמשך לתביעה ייצוגית שהוגשה בחודש דצמבר 2021 בבית הדין האזורי לעבודה, ונמחקה על ידי בית הדין בחודש מאי 2023, בשל העדר סמכות עניינית. ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש יולי 2024 קיבל בית המשפט את בקשת המשיבים, והורה על סילוק על הסף של בקשת האישור כנגד החברה וכנגד נושאי המשרה וחברי ועדת ההשקעות שצורפו כמשיבים להליך, כך שההליך ימשיך להתנהל נגד המשיבים אחרים בלבד.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 128 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
06/2023	כלל ביטוח בית הדין האזורי חיפה	עניינה של התובענה בטענה כי בעקבות צו ההרחבה בדבר הגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני במשק 2016 (להלן: "צו ההרחבה") שעניינו הגדלת שיעורי ההפקדות לביטוח פנסיוני שנדרש מעסיק להפקיד עבור עובדיו (להלן: "הגדלת ההפקדות"), פתחה כלל ביטוח למבוטחיה, להם היו פוליסות ביטוחי מנהלים ותיקות שהופקו לפני 31 במאי 2001 (להלן: "הפוליסות הותיקות"), פוליסות ביטוחי מנהלים חדשות (להלן: "הפוליסות החדשות") שבמסגרתן נקבעו מקדמי קצבה שאינם מובטחים וגרועים ממקדמי הקצבה המובטחים בפוליסות הותיקות, וניתבה לפוליסות החדשות את תוספת הכספים בגין הגדלת ההפקדות, וזאת מבלי שנתקבלה הסכמת המבוטחים.	הסעד לו עותר התובע הינו ביטול הפוליסות ההפרשיות והעברת ההפקדות שבוצעו להן וכן הפקדות עתידיות שמקורן בהגדלת ההפקדות, לפוליסות הותיקות, ולחלופין לקבוע מקדמים מיטיבים בפוליסות ההפרשיות לפי שיקול דעת בית המשפט; לשלם למי שהחל לקבל קצבה מהפוליסות ההפרשיות את ההפרש בין הסכומים שהיה מקבל אם כל הכספים בגין הגדלת ההפקדות היו מנותבים לפוליסות הותיקות (או הסכומים שהיה מקבל בגין מקדמים מיטיבים לפי שיקול דעת בית המשפט) לבין הסכומים שקיבל בפועל; לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה פיצוי בסך 500 ש"ח בגין נזק לא ממוני בשל הטעיה.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שכלל ביטוח ניהלה עבורו פוליסת ביטוח מנהלים שהופקה עד 31 במאי 2001 ושאחרי 30 ביוני 2016 היא ניהלה עבורו, בפוליסת ביטוח חדשה את הכספים שהתקבלו עבורו בגין הגדלת ההפקדות, או מוטביו או יורשיו של כל אדם כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש יוני 2024 הורה בית המשפט לפנות לקבלת עמדת המאסדר בעניין הליך זה, והורה כי הצדדים יבואו ביניהם בדברים לניסוח השאלות שיופנו למאסדר.	סכום התביעה הייצוגית התובע מעריך בשמרנות את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של מיליוני ש"ח.

תאריך
וערכאה

23. 06/2023

נתבעים

כלל ביטוח

בית

המשפט

המחוזי

תל אביב-

יפו

טענות ועילות מרכיזיות

עניינה של התובענה בטענה כי היה על הנתבעות להימנע מלנכות מס מחלק הקצבה בגובה "הקצבה המוכרת" של מקבלי קצבה במוצרים הפנסיוניים המנוהלים על ידן, וליישם פטור ממס בגין רכיב זה, וכפועל יוצא הקצבה המשולמת לחברי הקבוצה היתה גבוהה יותר.

סעדים עיקריים

השבה לחברי הקבוצה של כספים שנוכו כמס מחלק הקצבה בגובה "הקצבה המוכרת".

הקבוצה המיוצגת

הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל יחיד המקבל קצבה מאת אחת מקרנות הפנסיה החדשות ו/או קופות הגמל ו/או קופות הביטוח המנוהלות על ידי מי מהמשיבות, שהיה זכאי לקבל פטור ממס לקצבתו בגין רכיב 'הקצבה המוכרת' שלו, כהגדרת מונח זה בפקודת מס הכנסה, ולא קיבל את הפטור הנ"ל, וזאת החל מיום 1.1.2012 ואילך.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. במקביל להגשת התשובה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית הגישו המשיבות בקשה למתן רשות למשלוח הודעת צד שלישי לרשות המיסים. בתגובת רשות המיסים להודעה לצד שלישי דחתה רשות המיסים את הטענות במסגרת ההודעה לצד שלישי וטענה, בין היתר, כי יש לצרף אותה כמשיבה בהליך ולא כצד שלישי. הצדדים בוחנים קיומו של הליך גישור בתובענה זו.

סכום התביעה

התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 297 מיליוני ש"ח לכלל חברי הקבוצה, שהינם מקבלי קצבאות בנתבעות, ללא ייחוס סעד כספי ספציפי לכל נתבעת.

תאריך
וערכאה

24. 08/2023

נתבעים

כלל ביטוח

בית

המשפט

המחוזי

מרכז - לוד

טענות ועילות מרכיזיות

עניינה של התובענה בטענה כי בפוליסות ביטוח המשוקקות על ידי כלל ביטוח, בתכנית מסוג "הגנה עצמית" ו/או כל שם שיווקי אחר, התבקשה כלל ביטוח במסגרת טופס ההצטרפות לביטוח (הצעת הביטוח) לבטח את מבטחיה בתכנית ביטוח הסוללת מספר כיסויי ביטוח, וביניהם כיסוי ביטוחי לנכות צמיתה מתאונה, ואולם בפועל הפיקה למבטחים כיסוי ביטוחי שונה ונחות מסוג "אבדן / פגיעה בתפקוד".

סעדים עיקריים

מתן צו עשה לפיו כלל ביטוח תחויב לעדכן את פוליסות הביטוח בכיסויי ביטוחי מסוג נכות צמיתה מתאונה, תחויב להעניק לחברי הקבוצה כיסוי ביטוחי בגין נכות צמיתה מתאונה ותחויב בריבית מיוחדת.

הקבוצה המיוצגת

כל מבטחי כלל ביטוח בפוליסות בריאות, בתכנית "הגנה עצמית" ו/או כל שם שיווקי אחר, שהופקה על ידי כלל ביטוח עם כיסויי ביטוחי מסוג "אבדן / פגיעה בתפקוד" וזאת בניגוד לאמור בטופס ההצעה לביטוח, בו צוין כיסויי ביטוחי מסוג "נכות מתאונה" וכן מבטחי כלל ביטוח בפוליסה זו שנמנעה מהם זכאותם לקבלת תגמולי ביטוח בגין נכות צמיתה, בגין ארוע תאונה, בטענה שלא קיים כיסוי מסוג זה בפוליסה.

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

סכום התביעה

התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח.

תאריך
וערכאה

25. 09/2023

נתבעים

כלל ביטוח

בית

המשפט

המחוזי

תל אביב

טענות ועילות מרכיזיות

עניינה של התובענה בטענה שהנתבעות אינן משלמות מקרי ביטוח ואינן מעניקות שירותי גרירה למבטחים הרוכשים כתב שירות לגרירה, במקרה בו נדרש לגרור את הרכב המבטח באמצעות גרר בהרמה, ומחייבות את בעלי הרכבים הללו בתשלום נוסף למרות שעניין זה לא בא לידי ביטוי בנוסח כתבי השירות.

סעדים עיקריים

הסעדים המבוקשים הינם, בין היתר, פיצוי בגין החזר תשלומי הפרמיה, עלות הגרירה והן בשל מק שאינו נזק ממון ("כאב וסבל") בסך של 3,000 ש"ח לחבר קבוצה, ובנוסף תיקון של נוסחי כתבי השירות המונפקים מטעם המשיבות.

הקבוצה המיוצגת

הקבוצה בשמה מוגשת התובענה מוגדרת כ- "קבוצת הצרכנים שמחזיקה או החזיקה בכתבי שירות של המשיבות 1-8 ב- 7 השנים האחרונות עובר להגשת התובענה ובעת שלאחר הגשת תובענה זו עד מתן פסק דין, ואשר רכבם מצריך אפשרות או מחייב גרירה בהרמה בעת השבתת הרכב (המחייב גרירה למוסר).

סטטוס / פרטים נוספים

ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

סכום התביעה

התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 80 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
26. 11/2023 בית המשפט המחוזי תל אביב	כלל ביטוח וכנגד 7 חברות ביטוח נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי בתמחור פרמיות בפוליסות בענפי הביטוח חיים, בריאות וכללי לא נכללו "אירועי קטסטרופה" כדוגמת מלחמת "פתע" ו/או אירוע קיצוני או בלתי צפוי אחר, אשר מקטינים את הסיכון והחשיפה של הנתבעות; כי נוכח מלחמת חרבות ברזל צפויה לנתבעות ירידה חדה בסיכון בפוליסות בהן מרכיבי הסיכון פחתו משמעותית (ואף בחלקן לא קיימים).	הסעדים המבוקשים הינם סעד הצהרתי, צו עשה, השבה או הפחתה של הפרמיות החל ממועד הכרזה על מצב חירום, פיצוי כספי ממוני ולא ממוני.	המבקשים מגדירים חמש תתי קבוצות בתובענה. (1) מבטחים שבחלק מהפוליסות שלהם קיים חריג מלחמה המחריג כיסוי ביטוחי למקרה ביטוח במלחמה אך לאור גיוסם בצו 8 בהקשר שלהם ירד הסיכון האקטוארי ובהתאם יש לפעול להחזרת ו/או הפחתת הפרמיה (2) מבטחים של המשיבות, בעיקר בתחום הביטוח הכללי, שלאור ההכרזה על מצב חירום ומעבר מוסדות ממשלתיים, גופים ציבוריים וגופים דו מהותיים לעבודה במתכונת חירום, לא יוכלו או יוכלו באופן חלקי ומצומצם לממש את השירות ו/או הכיסוי הביטוחי (3) מבטחים של המשיבות שלאור ההכרזה על מצב חירום ומעבר מוסדות ממשלתיים, גופים ציבוריים וגופים דו מהותיים לעבודה במתכונת חירום, אינם יכולים לקבל שירותים כגון טיפולים וניתוחים אלקטיביים בבתי החולים הציבוריים (4) מבטחים בתחום ביטוח כללי – פוליסות רכש לסוגיהן, רכב, דירה אשר לאור מצב החירום הסיכון בהם קטן משמעותי (5) מבטחים בפוליסות השונות בתחום העסקי אשר לאור מצב החירום הסיכון בהם קטן באופן משמעותי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך כי הנזק המצרפי שנגרם לחברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח. כאשר ביחס למבטחים המגויסים בצו 8 נטען, כי הערכת הנזק היא בסך של 10.02 מיליוני ש"ח (ביחס לכלל הנתבעות).

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
27. 12/2023 בית הדין האזורי לעבודה חיפה	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת גובה בקרן הפנסיה המקיפה שבניהולה שלא כדין דמי ביטוח גבוהים מאלו שהייתה זכאית לגבות, תוך הקטנת סכום הצבירה של העמיתים בקרן, וזאת : (א) בעת קבלת הפקדות רטרואקטיביות – נגבים דמי ביטוח גבוהים מדמי הביטוח שאותם הייתה הנתבעת אמורה לגבות; (ב) כתוצאה מיחוס "הכנסה מבוטחת" שהינה גבוהה משכר העמית כששיעור ההפקדה לתגמולים עלה על 11.5% משכר העמית ופחת מ- 13%; (ג) כתוצאה מגביית דמי ביטוח בשל חלק הכנסת העמית העולה על תקרת ההפקדה החודשית לקרן הפנסיה הקבועה בד"ן.	השבת דמי ביטוח שנגבו ביתר מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית; הצהרה על בטלות הוראות בתקנון שהיה בתוקף בשנים הרלבנטיות ואיסור על החברה המנהלת לבצע את הפעולות האמורות סעיפים (א) עד (ג) לעיל.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שבמהלך 7 השנים שהסתיימו ביום הגשת הבקשה היה עמית בקרן הפנסיה המקיפה של "כלל פנסיה", ושהמשיבה גבתה ממנו פרמיית ביטוח שחושבה על בסיס סכום הגדול מהסכום המירבי לעניין זה, לפי הדין ו/או לפי תקנון הקרן שהיה בתוקף ביום הגבייה, לפי הנמוך מהשניים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, במיליוני ש"ח, מבלי לנקוב בסכום מסוים.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
28. 01/2024	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת העלתה דמי ניהול בחשבונות העמיתים במוצרים המנוהלים על ידה מבלי לשלוח אליהם הודעה מראש כדין.	השבה של מלא הסכומים שנגבו שלא כדין מכל אחד מחברי הקבוצה בצירוף התשואות שכספים אלו היו מניבים בחיסכון הצבור	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמיתי קופות גמל ו/או קרנות השתלמות ו/או קרנות פנסיה ו/או כל מכשיר אחר שבניהול המשיבה (לרבות מכשירי חיסכון שהיו בניהול מי שהמשיבה היא חליפתה וכל מי שהיה עמית בהם במהלך השנים הרלוונטיות) - לרבות עמיתים שנפטרו ו/או מוטביהם, להם הועלו דמי ניהול מבלי שנמסרה להם הודעה על העלאת דמי ניהול כנדרש בדין, וזאת במהלך התקופה שתחילתה בחודש ינואר 2008 וסיומה בחודש ינואר 2017, למעט שלוש העלאות מחיר אשר לגביהן בלבד ניתן מעשה בית דין בת"צ (מחוזי ירושלים) 59823-03-15 יאיר צדקני נ' כלל פנסיה וגמל בע"מ (13.12.2018)	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.
29. 01/2024	כלל פנסיה וגמל	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת גבתה דמי ניהול בשיעור העולה על השיעור המותר לגביה על פי דין, בחשבונות של עמיתים שהקשר עמם נותק או בחשבונות של עמיתים שנפטרו.	השבה של מלא הסכומים שנגבו שלא כדין מכל אחד מחברי הקבוצה בצירוף התשואות שכספים אלו היו מניבים בחיסכון הצבור.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמיתי קופות גמל ו/או קרנות השתלמות ו/או קרנות פנסיה ו/או כל מכשיר חיסכון שהיו בניהול מי שהמשיבה היא חליפתה וכל מי שהיה עמית בהם במהלך התקופה הרלוונטית) - לרבות עמיתים שנפטרו ו/או מוטביהם, מהם נגבו דמי ניהול בשיעור הגבוה מהשיעור המירבי הקבוע בתקנה 8 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), תשע"ב-2012 וזאת במהלך התקופה שתחילתה ביום 1 לינואר 2013, (מועד כניסת התקנות הנ"ל לתוקף) וסיומה במועד מתן הכרעה סופית וחלוטה בתובענה	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.
30. 05/2024	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת הציעה למבוטחים בפוליסות "הסנה" שפרשו, מסלול קבלת קצבה המבטיח מספר קצבאות גבוה מהמסלול לקבלת קצבה לו היו זכאים על פי תנאי הפוליסה, באופן שהפחית את גובה הקצבה שקיבלו המבוטחים.	לאפשר לכל חברי הקבוצה לבחור באופן רטרואקטיבי במסלול קבלת קצבה בהתאם לאמור בפוליסה (על פי הנטען), ולשלם לכל מי שיבחר בכך את הפער בין הסכום שמבוטח היה זכאי לקבל על פי תנאי הפוליסה לבין הסכום ששולם בפועל על ידי הנתבעת, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים שהנפיקה "הסנה", אשר מנוהלת על ידי הנתבעת, אשר בחרו מסלול קבלת קצבה שונה מהמסלול הקבוע בפוליסה או בחרו לקבל את יתרת הצבירה שלהם בפוליסה כתשלום חד פעמי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את הנזק המצרפי של כל חברי הקבוצה בסכום של כ- 900 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
31. תאריך וערכאה 06/2024	כלל ביטוח ו-7 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי מתקיני שמשות הפועלים מטעמן של הנתבעות במסגרת כתב שירות "ביטוח שמשות" אינם מבצעים כיוול למערכות הבטיחות המותקנות על גבי השמשה הקדמית של הרכב במהלך פירוק השמשה השבורה והתקנת השמשה החדשה (החלופית), וזאת בניגוד להוראות הדין, וכי הנתבעות לא מסרו למבוטחים, במעמד רכישת כתבי השירות, כי אלו לא יכללו בדיקה וכויל של מערכת הבטיחות במהלך החלפת השמשה הקדמית.	סעד הצהרתי לפיו כיוול מערכות הבטיחות כלול בפוליסה / כתב השירות לכיסוי נזק שמשות; צו עשה המורה לנתבעות לזמן את קבוצה א' למוסכים לצורך בדיקה ו/או כיוול של מערכות הבטיחות; השבה של כספים שנגבו מחברי קבוצה ב'; פיצוי כספי של כל מי שנמנה על קבוצה ג'.	במסגרת הבקשה מבוקש להגדיר שלוש קבוצות שבשמן תוגש התובענה: קבוצת הצרכנים אשר מחזיקה או החזיקה בכתבי שירות/ביטוח שמשות מטעם המפעילו את כתב השירות, מערכת הבטיחות ובעת שהפעילו את כתב השירות המתקין ברכבם לא נבדקה ו/או לא כוילה כחלק מתהליך החלפת השימשה הקדמית; קבוצת הצרכנים, אשר מחזיקה או החזיקה בכתבי שירות/ביטוח שמשות מטעם הנתבעות ב-7 השנים שקדמו להגשת התובענה, ובעת שהפעילו את כתב השירות המתקין מטעם הנתבעות גבה מהם תוספת תשלום עבור בדיקה ו/או כיוול של מערכת הבטיחות; קבוצת הצרכנים שבבעלותם רכב המצויד במערכת בטיחות, אשר רכשה כתב שירות/ביטוח שמשות מטעם הנתבעות ב-7 השנים שקדמו להגשת התובענה ולא נמסר להם במעמד רכישת כתב השירות כי הכיסוי לא יכלול בדיקה וכויל של מערכת הבטיחות במהלך החלפת השימשה הקדמית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.
32. תאריך וערכאה 07/2024	כלל ביטוח	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעת מעבירה למבוטחיה תגמולי הביטוח ו/או החזרי דמי ביטוח באמצעות המחאות בדואר, וזאת לכאורה בניגוד להנחיות הממונה על שוק ההון הקובעות כי יש להעביר את הכסף למבוטחים באמצעות העברה בנקאית או ביוכי לכרטיס האשראי. בנוסף, נטען כי בדרך הפעולה כאמור כלל ביטוח מפרה גם את חובתה לשלם למבוטחים את התשלומים המגיעים להם במועד, וכן את חובתה לשלם הפרשי ריבית והצמדה בגין סכומי ההמחאות עד למועד ביצוע התשלומים בפועל.	מתן צו עשה אשר יורה לכלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה, באופן יזום, את תגמולי ביטוח ו/או החזרי דמי הביטוח בצירוף הצמדה וריבית ממועד זכאותם לתשלומים כאמור ועד לביצוע התשלומים בפועל; ליתן צו עשה המורה לכלל ביטוח לבצע את תגמולי הביטוח ו/או החזרי דמי ביטוח באמצעות אותו אמצעי תשלום בו שילמו המבוטחים את התשלומים לכלל ביטוח; וליתן צו עשה המורה לכלל ביטוח לפנות באופן אקטיבי למבוטחיה מקום בו אין בידיה פרטי אמצעי תשלום ולאפשר למבוטחיה לבחור את אמצעי התשלום לצורך העברת תגמולי הביטוח ו/או החזרי דמי ביטוח.	הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שמתקיימים בו אחד או יותר מהתנאים הבאים (להלן: "חברי הקבוצה"): (1) מבוטחי כלל ביטוח, אשר זכאים לתגמולי ביטוח ו/או לחזר דמי ביטוח ו/או החזר מכל סוג שהוא, ואשר לכתובתם הרשומה ו/או לכתובתם כפי שמעודכנת אצל כלל ביטוח נשלחו על ידי כלל ביטוח המחאות שלא נפדו על ידי המבוטחים ו/או שנפדו, ללא שצורף לסכום ההמחאות ריבית והצמדה כדין; (2) מבוטחי כלל ביטוח, שפרטי חשבון הבנק או כרטיס החיוב שלהם היו בידי כלל ביטוח במועד משלוח ההמחאות כאמור ו/או שהיה באפשרות כלל ביטוח לברר פרטים אלו, וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה, או בגבול הנורמטיבי בהתאם לקביעתו של בית המשפט הנכבד, ועד למועד שיקבע בית המשפט הנכבד בהחלטתו; ולחילופין, ליתן כל הגדרה אחרת לקבוצה כפי שימצא לנכון.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
07/2024 בית הדין האזורי חיפה	כלל ביטוח ונתבעות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות משנות באופן חד צדדי את מועד תום תקופת הביטוח בפוליסות אובדן כושר עבודה של חברי הקבוצות לפי "גיל ביטוח" של המבוטח, השונה מגילו הקלנדרי, מבלי ליתן גילוי כדון וכתוצאה מכך, בין היתר, תגמולי הביטוח למבוטחים שארע להם מקרה הביטוח אינם משולמים עד תום תקופת הביטוח שבחרו במסגרת הצעת הביטוח, אלא עד מועד מוקדם יותר. בנוסף, מבוטחים שטרם ארע להם מקרה הביטוח מצויים בסיכון שאם יקרה להם מקרה ביטוח בעתיד, תגמולי ביטוח ישולמו עד למועד המוקדם מתום תקופת הביטוח שבחרו במסגרת הצעת הביטוח.	(א) סעד הצהרתי לפיו תקופת הביטוח לאובדן כושר עבודה בפוליסות שרכשו חברי הקבוצות הינה עד תום תקופת הביטוח הקלנדרי כפי שהתבקשה על ידי המבוטח או עד גיל הפרישה הקלנדרי שנקבע בדיון, לפי המאוחר (להלן: "המועד הקלנדרי") ובהתאם לתת צו עשה המחייב את הנתבעות להאריך את תקופת הכיסוי הביטוחי לאובדן כושר עבודה של חברי הקבוצות, כך שהכיסוי הביטוחי יסתיים במועד הקנדרי. כן מבוקש להצהיר כי אי תשלום תגמולי ביטוח עד למועד הקלנדרי לחברי קבוצה ב' מהווה הפרה של הפוליסה; (ב) סעד ממוני – לשלם לחברי קבוצה ב' תגמולי ביטוח עד למועד הקלנדרי בצרף הפרשי הצמדה וריבית; (ג) פיצוי בגין נזק בלתי ממוני בסך 100 ש"ח לכל אחד מחברי הקבוצות.	הקבוצות אותן מבקשים התובעים לייצג הינן: (א) מבוטחים בפוליסה הכוללת כיסוי בגין אובדן כושר עבודה, אשר תקופת הכיסוי הביטוחי בפוליסה שלהם תסתיים במועד מוקדם מהגיל הקלנדרי שצויין על ידי המבוטחים בהצעת הביטוח או ממועד הפרישה הקלנדרי שנקבע על פי דיון, וטרם ארע להם מקרה ביטוח; וכן (ב) מבוטחים (בעבר או בהווה) בפוליסה הכוללת כיסוי בגין אובדן כושר עבודה, אשר ארע להם מקרה ביטוח במהלך התקופה שצויינה על ידם בהצעת הביטוח או שנקבעה על פי דיון (לפי גילו הקלנדרי של המבוטח), אך לא שולמו להם תגמולי ביטוח עד תום תקופת הביטוח שהתבקשה או שנקבעה כאמור ב - 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה.	ההליך מצוי בביחור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	סכום התביעה הייצוגית מוערך, על ידי התובע בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.

2.1.3 תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס⁶

1. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8/2016 בית הדין האזורי - ת"א (1)	כלל פנסיה וגמל	עניין של התובעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתים בקרנות הפנסיה, בקופת הגמל תמר, בקרן ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי מנהלים, נוסף על דמי הניהול, "הוצאות ניהול השקעות" (להלן: "הוצאות ישירות"), וזאת בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה ובניגוד לתקנון הקרן או לתקנון הקופה או לפוליסה, לפי העניין.	התובעים בתובעות ביקשו לחייב את הנתבעות להשיב את סכומי ההוצאות הישירות שנגבו מהם ביתר.	העמיתים בקרנות הפנסיה, בקרן ההשתלמות, בקופת הגמל "כלל תמר" שבניהולן של הנתבעות והמבוטחים בביטוחי מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התובענה הרלבנטית.	בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין גביית הוצאות בהחלטת האישור נקבע שהיעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: "בקשת רשות הערעור"). חברות הקבוצה לא היו במקור צד להליך האמור.	בתובענה 1 המתייחסת לקרנות הפנסיה, סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של כ- 341 מיליוני ש"ח בגין השנים 2009-2015 בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שגבתה הנתבעת מחברי הקבוצה בשנת 2016 ובתוספת התשואה שהיו משיגים הכספים שנוכו כהוצאות ניהול ההשקעות.
10/2016 בית הדין האזורי לעבודה בירושלים (2)	כלל ביטוח				בחודש יוני 2023 ניתן פסק דינו של ביהמ"ש העליון אשר דן בבקשת רשות הערעור וקיבל את הערעור על החלטת האישור, תוך שקבע כי חברות ביטוח וחברות מנהלות פועלות כנאמנות על כספי העמיתים ומשכך זכאיות לגביית הוצאות. בהמשך לכך, הגישו הצדדים השלמות טיעון. בחודשים מרס ואפריל 2024 הוגשו בקשות להסתלקות בהסכמה ללא צו להוצאות בכל הליכים.	בתובענה 2, המתייחסת לקרן ההשתלמות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 53 מיליוני ש"ח.
11/2016 בית הדין האזורי בירושלים (3)						בתובענה 3, המתייחסת לקופת הגמל תמר, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 181 מיליוני ש"ח.
12/2016 בית הדין האזורי - ת"א (4)					[לפרטים בדבר הליך בעניין הדומה המתנהל כנגד "עתודות" - קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ, אשר טרם בא אל סיומו ראה סעיף 2.1.2.2 לעיל].	בתובענה 4, המתייחסת לביטוחי מנהלים, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ- 404 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שחייבה הנתבעת את חברי הקבוצה בשנת 2016 וכן ריבית והצמדה.

2. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11/2018 מחוזי-מרכז	כלל ביטוח	לטענת התובעים, כלל ביטוח מפרה את חובתה החוזית על פי הפוליסה ומסרבת לשלם, לכאורה, למבוטחיה בפוליסות ביטוח מקיף לכלי רכב שהינם מעל 3.5 טון, פיצוי בגין ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב עקב מקרה הביטוח, זאת על אף שהפוליסה מכסה את ה"נזק" הנגרם לרכב ותוך השפעה על השומות שנערכות על ידי שמאי ההסדר.	סעד הצהרתי, וכן בקשה לחייב את כלל ביטוח לשפות את כל מבוטחיה אשר היו מבוטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או ייגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, וכן כל סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מבוטחי כלל ביטוח אשר רכשו ו/או ירכשו מכלל ביטוח פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב שאינו עד 3.5 טון ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח ו/או כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.	בחודש יוני 2024 אישר בית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה, שעיקרו בתשלום שהנתבעת תשלם לחברי הקבוצה בסכום שהוסכם בין הצדדים ובמשלוח מכתב מבהיר לשמאי החוץ.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 75 מיליוני ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.

6. לא כולל תביעות שהסתיימו בשנת הדוח, אך הדיווח על סיומן ניתן במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2023.

3. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4/2020	כלל ביטוח, חברות ביטוח נוספות וחברה שאינה מבטחת	לטענת התובעים, הנתבעות מספקות, כביכול, ללקוחותיהן שמשות לרכב שאינן נושאות תו תקן ישראלי וגם אינן מקוריות, וזאת בניגוד להתחייבותיהן כלפי הלקוחות בהסכמים עימם.	פיצוי כספי לכל הלקוחות אשר בכלי הרכב שלהם הותקנה שמש חלופית, שיאפשר להם להחליף את השמשה שהותקנה בכלי הרכב שלהם בשמשה מקורית; פיצוי כספי בסך 500 ש"ח לכל לקוח שכזה בגין הטרחה הכרוכה בביצוע ההחלפה; השבת הפרש המחיר שבין שמשה מקורית לבין שמשה חלופית.	כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חלופית נושאת תו תקן או שמשה מקורית וכן כל לקוח של הנתבעות, שאחז או אחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק ללקוח שמשה חלופית נושאת תו תקן, או שמשה מקורית, אשר השמשה שסופקה לו אינה נושאת תו תקן וגם אינה מקורית.	בחודש יולי 2024 דחה בית המשפט את הבקשה לאשר את התובענה כייצוגית.	התובעים לא מכמתים את הנזק הכללי הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

4. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
12/2017	כלל ביטוח, שתי חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות.	לטענת התובעים, הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי אפשריים ובלתי סבירים עבורם ללא כל מתן הסבר או הצדקה להתנהלותן.	מתן צו הצהרתי כי הנתבעות הפרו בהתנהלותן את סימן ח' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), (תשע"ו-2016) ("חוק השוויון") וחיקוקים נוספים, מתן צו עשה לנתבעות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה ולקבוע נהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידיני ושוויוני ללא משוא פנים בבעלי מוגבלויות, מתן צו עשה שורה לנתבעות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים כאמור לעיל.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטיזם אשר ביקשו להיות מבטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שההחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים אמינים ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים ו/או לא ניתן להם כל נימוק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	בחודש פברואר 2023 ניתן פסק דין של בית המשפט, במסגרתו נדחתה בקשת האישור. בחודש יולי 2024 משכו המבקשים ערעור על פסק הדין שהוגש על ידם בחודש אפריל 2023.	התובעים אינם מכמתים את הנזק לכלל חברי הקבוצה, ואת הנזק האישי לתובעים הם מעריכים בעשרות אלפי שקלים לכל תובע.

5. תאריך וערכאה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5/2011	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, בביטוח חיים משולב בחיסכון, הנתבעות גבו ממבטחים, ללא כל עיגון בפוליסות ובאל הסכמה, סכומי	תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה	כל מי שהיה בעל פוליסת ביטוח חיים משולבת בחיסכון אצל מי	בחודש יוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר לפיו אמורות היו הנתבעות לשלם סך של 100 מיליוני ש"ח בגין העבר (כאשר חלקה של כלל ביטוח מתוכם היו כ- 26.5 מיליוני ש"ח) וכן ליתן הנחה של 25% מהגביה העתידית בפועל של גורם הפוליסה. בחודש נובמבר 2016 החליט בית המשפט לדחות את הבקשה לאישור הסדר הפשרה, באשר לדעתו הוא אינו מהווה הסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה.	תביעתם של התובעים היא בגין גורם הפוליסה שנגבה מהם משנת 2004. על פי הערכות והנחות שונות שביצעו התובעים ביחס

5. תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" (להלן: "גורם פוליסה") שלא כדין ובהיעדר הוראה חוזית מתאימה וזאת על אף שעקרונות הותר לנתבעות במסגרת חוזרי הממונה לגבות בפוליסות ביטוח חיים גורם פוליסה.	מהם ביחס לסכום זה בשל כך שהסכום שנוכה מן הפרמיה עבור גורם הפוליסה לא הושקע עבורם ושינוי דרך הפעולה לעניין גביית גורם פוליסה.	מהנתבעות ושנגבה ממנו סכום כגורם פוליסה.	בנוסף, החליט בית המשפט לאשר, באופן חלקי, את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת רק ביחס לפוליסות ביטוח חיים משולבות היסכון שנערכו בין השנים 1982 עד 2003 (ביחס לכלל ביטוח בפוליסות מסוג "עדיף", "מיטב" ו"פרופיל"), אשר החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים בפוליסות אלו נפגע בשל גביית גורם פוליסה, וזאת בעילה של הפרת פוליסת הביטוח, בשל גביה של גורם הפוליסה, באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטחים וזאת בגין התקופה, שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת התובענה, בחודש אפריל 2011. התביעה לא אושרה ביחס לסוגי פוליסות אחרים.	לגביית גורם פוליסה בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התביעה על ידי הנתבעות והתשואות השנתיות הרלבנטיות, סכום התביעה לחברי הקבוצה, כנגד כל הנתבעות הוערך על ידי התובעים, נכון למועד הגשת התביעה, בסכום נומינלי של כ-2,325 מיליוני ש"ח. מתוך סכום זה מיוחס לכלל ביטוח, על פי חלקה הנטען בשוק, סך של כ-662 מיליוני ש"ח.	
				הסעדים הנתבעים, כפי שהוגדרו בהחלטת בימ"ש, הינם תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מכאן ואילך. כן נפסק תשלום שכר טרחה לבאי כוח המייצגים ולב"כ למתנגדים להסדר הפשרה בסכומים שאינם מהותיים.		
				הנתבעות הגישו בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט ומשכו אותה על פי הצעת בית משפט העליון.		
				במסגרת ניהול ההליך לגופו בבימ"ש מחזי הצדדים ניהלו ביניהם הליכי גישור. בחודש יוני 2023 הגישו הצדדים הסדר פשרה לאישור בית המשפט, במסגרתו נקבע מנגנון החזר לחברי הקבוצה שהינם בעלי פוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון שנערכו בין השנים 1982-2003, שבהן החיסכון שנצבר לטובתם הושפע בשל גביית גורם הפוליסה. על פי הסדר הפשרה, עיקר התמורות לחברי הקבוצה תהיינה כדלקמן (בהתאם להוראות הסדר הפשרה):		
				החברה תשיב לחברי הקבוצה שיעור של 42% מסך גביית גורם הפוליסה שלפי הנתען הייתה אמורה להיות מועברת לחיסכון ולא הועברה, החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד מועד תחילת הגבייה המופחתת, כאמור בס"ק 2 להלן. ביחס לתקופה שעד סוף 2012 יושבו הסכומים כשהם כוללים תשואות, וביחס לתקופה שהחל מתחילת 2013 ואילך שערך הסכומים ייעשה בהתאם להחלטת בית המשפט על פי הסמכות שהעניקו לו הצדדים (להלן: "ההחלטה המשלימה"). כן הוסכם, כי במסגרת הסדר הפשרה ישולמו לתובעים ולבאי כוחם גמול ושכר טרחה.		
				החברה תפחית את הגבייה העתידית של גורם הפוליסה מחברי הקבוצה הרלוונטיים, בדרך של הקטנת גורם הפוליסה שנגבה בשיעור של 50% מסך גורם הפוליסה שהיה נגבה לולא הייתה מבוצעת הפחתה, כאמור בהסדר הפשרה.		
				על פי הערכה ראשונית של כלל ביטוח, הקטנת גורם הפוליסה בגין גבייה עתידית צפויה להיות כ-3 מיליוני ש"ח לשנת 2024. סכומי ההקטנה כאמור צפויים לפחות על פני השנים.		
				בחודש מאי 2024 הגישה היועמ"שית את עמדתה ביחס להסדר הפשרה, שעיקריה הם כי היא אינה מתנגדת לגובה הפיצוי לחברי הקבוצה כפי שהוסכם בהסדר הפשרה, בכפוף לכך שהסכומים שיושבו יכללו תשואה גם משנת 2013 (בניגוד לאמור בהסדר הפשרה, לפיו שערך הסכומים משנת 2013 כפוף להחלטה משלימה של בית המשפט).		
				כמו כן היועמ"שית לא התנגדה לאופן ההסדרה העתידית והמשך הגביה המופחתת של גורם פוליסה. עם זאת, היועמ"שית סברה שההפחתה בעלות גורם הפוליסה צריכה להיות מופנית לחיסכון בלבד (ולא להתפצל בין מרכיב החיסכון לבין מרכיב הריסק, כפי שהוצע בהסדר הפשרה).		
				בנוסף, כוללת העמדה התנגדות והערות לרכיבים נוספים בהסדר הפשרה, לרבות ביחס לשכר הטרחה שישולם לב"כ התובעים ואופן יישום הסדר הפשרה.		
				בחודש יוני 2024 התקיים דיון בעמדת היועמ"שית להסדר הפשרה, בעקבותיו הגישו הצדדים בחודש יולי 2024 לבימ"ש השלמה מוסכמת להסכם הפשרה במספר נושאים טכניים תפעוליים.		
				בחודש אוגוסט 2024 אישר בימ"ש את הסדר הפשרה לאחר שקבע הוראות שונות בקשר עם יישומו, בין היתר בהתייחס לעמדת היועמ"שית. במסגרת פסק הדין, קבע בימ"ש כי שערך סכומי ההשבה בתקופה שמתחילת שנת 2013 ואילך ("ההחלטה המשלימה" כהגדרתה לעיל) יהיה בצירוף 90% מהתשואות בתקופה שמתחילת 2013 ועד מועד ההפחתה, ואישר את שכר הטרחה לב"כ הקבוצה בהתאם לשיעורים שנקבעו בהסדר הפשרה.		

6.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	3/2019	כלל ביטוח	לטענת התובעים, הנתבעת מנפיקה פוליסות תאונות אישיות למבוטחים תוך כדי שאלה רוכשים פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל זאת בלא מתן הסכמתם ותוך הטעייתם.	צו להשבת הכספים אשר נגבו ע"י הנתבעת לכל אחד מחברי הקבוצה בגין תשלום פוליסת ביטוח תאונות אישיות במהלך שבע השנים האחרונות	כל מבוטח אשר בעת רכישת פוליסת ביטוח נסיעות לחו"ל, צורף באותו מועד, ללא מתן הסכמתו גם לביטוח תאונות אישיות, וחויב שלא כדין, בתשלומי פרמיות חודשיות עד 7 שנים שקדמו למועד הגשת התביעה.	בחודש דצמבר 2020 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. בחודש ינואר 2023, בעקבות עמדת בית המשפט, הצדדים הגישו לבית המשפט הסדר פשרה מעודכן לפיו ינתן החזר מסוים מגובה הפרמיה ששולמה, בשיעור שהוסכם בין הצדדים, למבוטחים שרכשו פוליסת תאונות אישיות ביחד עם ביטוח נסיעות לחול וביטלו את פוליסת תאונות אישיות במהלך תקופה שהוגדה בהסכם. בחודש אוקטובר 2024 ניתן פסק דין בו אושר הסכם הפשרה המתוקן, עם תיקונים שאינם מוהתיים.	התובעים אומדים את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ- 17 מיליוני ש"ח. סכום הנזק האישי הנתבע הינו - 1,044 ש"ח.

2.2 פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או תובענות שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות כנגד החברה והחברות המאחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.2.1. בנוסף לתובענות הייצוגיות המהותיות, המתוארות בביאור 8(2.1.1), לבקשות התלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות, המתוארות בביאור 8(2.1.2) ולבקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות שסולקו במהלך תקופת הדוח, המתוארות בביאור 8(2.1.3), תלויות ועומדות כנגד החברה והחברות המאחדות שלה, למעט החברות בקבוצת מקס, בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות אשר להערכת החברה הן אינן מהותיות ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח, מתנהלות כנגד החברה ו/או חברות המאחדות שלה כאמור, למעט מקס, 7 תביעות אשר הסכום הכולל המצוין על ידי התובעים בתביעות האמורות הינו בסך של כ-113 מיליוני ש"ח⁸ (לעומת 7 תביעות בסכום של כ-140 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023).

2.2.2 חשיפות ביטוחיות

בנוסף להליכים המשפטיים הנזכרים לעיל, קיימת גם חשיפה פוטנציאלית, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, להגשת תובענות נגזרות או ייצוגיות נוספות כנגד חברות הקבוצה בין היתר נוכח מבנה השליטה בחברה (לפרטים נוספים ראה ביאור 1, וכן סעיף 2.3 להלן) וכן חשיפה הנובעת ממורכבותם של מוצרי החברות העשויים להביא לכך שתתעורר מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראת דין או הסכם, לרבות כפועל יוצא מפערי מידע בין חברות הקבוצה לבין צדדים שלישיים, בכל הנוגע לתנאים חוזיים, מסחריים או הוראות רגולטוריות וזאת גם בשים לב לאפשרות הקיימת לממונה, בתנאים מסוימים, להורות למבטח להפסיק להנהיג תוכנית ביטוח או להורות להנהיג שינוי בתוכנית ביטוח וזאת גם ביחס לפוליסות שכבר שווקו על ידי המבטח, או בדבר אופן היישום של הוראות דין או הסכם, או אופן יישוב התביעה על פי ההסכם, החלים ומשפיעים על מערכת היחסים שבין החברות בקבוצה לבין הלקוח ו/או על מערכת היחסים בין החברה לבין צדדים שלישיים לרבות מבטחי המשנה.

חשיפה זו מוגברת במיוחד בתחומי חיסכון ארוך טווח וביטוחי הבריאות ארוכי הטווח בהם פועלת כלל ביטוח, בין היתר, לאור העובדה שבתחומים אלו הפוליסות הופקו בחלקן לפני עשרות שנים, ואילו כיום, לאחר שינויים מהותיים ברגולציה ועל רקע התפתחות פסיקת בתי המשפט ועמדת הממונה, עשויה להינתן לאותן פוליסות פרשנות שונה בדיעבד ולהחיל ביחס אליהן סטנדרטים פרשניים שונים מאלו אשר היו נהוגים במועד כריתתם. זאת ועוד, בתחומים האמורים, הפוליסות תקפות למשך עשרות שנים, ועל כן קיימת חשיפה שבאותם מקרים בהם תתקבל טענת לקוח ותינתן פרשנות חדשה לאמור בפוליסה, תושפע גם הרווחיות העתידית של אותה חברה בגין תיק הפוליסות הקיים. זאת, בנוסף לפיצוי שיכול להינתן ללקוחות בגין פעילות העבר.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בעיקר בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות. תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו מורכב ועתיר פרטים, והוראות רגולטוריות המשתנות על פני שנים, וקיים בו סיכון אינהרנטי אשר לא ניתן לכימות, להתרחשות של טעות או שורה של טעויות, טעויות מיכון או טעויות אנוש, אשר עלולות להיות בעלות השפעה רוחבית. לא ניתן לצפות מראש את מלוא סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוי של תובענות ייצוגיות ו/או הכרעות רוחביות של הממונה.

חשיפה כאמור נובעת גם ממורכבותם של המוצרים האמורים, המאופיינים באורך חיים ממושך מאוד, וכפופים לשינויים מהותיים, מורכבים ותכופים, לרבות שינויים בהוראות רגולציה ומיסוי. מורכבות שינויים אלה והחלתם לגבי מספר רב של שנים יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת וזאת גם לאור ריבוי מערכות מיכון בגופים המוסדיים בקבוצה ומגבלותיהן, לאור תוספות ו/או שינויים לנוסח הבסיסי של המוצרים ולאור שינויים רבים ותכופים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי הרגולציה, הלקוחות (העובדים) ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויי הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות לחיסכון, לרבות בהקשרים של דיווחים לעמיתים והצורך ביצירת קשר ישיר מול מעסיקים וגורמים מתפעלים.

מורכבות ושינויים אלו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ולשיעורן, לרכיבים השונים של המוצר, לאופן שיוך הכספים לעובדים (לרבות בשל אי התאמות בין דיווחי המעסיק, לרבות במסגרת ממשק מעסיקים לבין נתוני הפוליסות), למוצרים ולרכיביהם ולמסלולי ההשקעה והביטוח הנבחרים, למועד זקיפת תשלומים, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם, למעמד התעסוקתי, האישי והחיתומי של הלקוחות ולהבטחים תפעוליים הכרוכים במעורבות של צדדים שלישיים מחוץ לקבוצה, אשר משפיעים על זכויות הלקוחות ומשליכים, בנוסף, על המידע הנמסר להם. מורכבות זו מתעצמת לאור ריבוי הצדדים הפועלים מול החברות בקבוצה בניהול המוצרים ותפעולם, הכוללים בין היתר גורמים מפיצים, מעסיקים, לקוחות ומבטחי משנה, לרבות לעניין הממשק השוטף מולם והנחיות סותרות שעלולות להתקבל מצידם או מצד הבאים מכוחם. הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור וטיפול בסוגיות אשר עלולות לנבוע מהמורכבויות האמורות, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי לקוחות ו/או מוצרים.

7. ראה הערה 3 לעיל לעניין רף המהותיות.

8. מספר התביעות האמור כולל, תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמאלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה. כמו כן, ישנה תביעה אחת שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה בה התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו בעשרות מיליוני ש"ח.

מורכבות נוספת בהיבט הפקדות מעסיקים, קשורה למנגנון שנקבע בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ולפיו רואים סכום שמעסיק חייב לקופת גמל, כהגדרתה בחוק זה, לעניין זכויות העובד או חליפו כלפי קופת הגמל, כאילו שולם במועדו, אלא אם קבע בית הדין האזורי לעבודה שהפיגור בגביית החוב חל שלא עקב רשלנותה או חל עקב נסיבות מוצדקות אחרות, ובכפוף לזכות השיפוי הקיימת לקופה מהמעסיק, בהתאם להוראות החוק. בנוסף, בהתאם לחזור אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, קופת הגמל תקבל מאת מעסיק אשר לא העביר תשלומים לקופת הגמל במועד, ריבית פיגורים. קיימים קשיים בפרשנות הוראות הדין ויישומן. אחריות הגופים המוסדיים בקבוצה לגביית חובות מעסיקים לקופות כאמור, יוצרת חשיפה במקרה שנפלו ליקויים בהליך הגבייה.

כמו כן, הגופים המוסדיים בקבוצה מבצעים, באופן שוטף, הליך של טיוב נתונים במערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר מטרתו להבטיח, כי רישום זכויות העמיתים והמבוטחים במערכות המידע יהיה שלם, זמין וניתן לאחזור וזאת בהתייחס לפערים המתגלים מעת לעת, לרבות לעניין מיכון סיווג הכספים הנחשבים, בהתאם לרבדי הוראות הרגולציה שניתנו במהלך השנים, ואלו מצויים בשלבים שונים של טיפול. הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקפן, עלויותיהן, ומלוא השלכותיהן של הפעולות האמורות, כמו גם את היקף פערי הטיפול העתידיים, שיכולים לנבוע גם משינויים רגולטוריים, וזאת בין היתר לאור מורכבות המוצרים, היותם מוצרים ארוכי טווח, נוכח ריבוי מערכות המיכון בתחום ומגבלותיהן. הגופים המוסדיים בקבוצה מעדכנים את ההתחייבויות הביטוחיות שלהם מעת לעת ובהתאם לצורך.

בהקשר זה יצוין כי בחודש דצמבר 2021 התקבל בכלל ביטוח מכתב שעניינו יישום של מגבלות רגולטוריות בעניין גביית עלויות כיסויים ביטוחיים לפי לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד – 1964 הכולל דרישות לביצוע השבה של סכומים שנגבו, לכאורה, בניגוד למגבלות שפורטו במכתב. החברה מצויה בדין ודברים מול הרשות בעניין יישום האמור במכתב ובשלב זה אין וודאות באשר למלוא הסכום שתידרש להשיב עקב המכתב האמור, והיא אינה יודעת להעריך, את מלוא ההשלכות הנובעות מהיישום שידרש.

כמו כן קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה לשינויים ולהתערבות רגולטורית משמעותית, בתחומי הביטוח והחיסכון השונים, בין היתר, כאלו המכוונות להפחתת ישירה או עקיפה של דמי ביטוח ודמי ניהול, להתערבות בהליכי מכירה, תוך עשיית שימוש שונה בכלים רגולטורים מגוונים, אשר יכול ותשליך על תנאי ההתקשרות, מבנה ההתקשרות ויחסי הגומלין שבין גופים מוסדיים, סוכנים, מעסיקים ולקוחות, באופן שיכול וישפיע על העומס וההוצאות התפעוליות, על הרווחיות, על שימורם של מוצרים קיימים ולרבות ביחס למודל העסקי של הענף ולתיק המוצרים הקיים.

הקבוצה חשופה, באופן שאינו ניתן להערכה, גם לטענות משפטיות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה או יישום הוראות תקנוני קופות הגמל, הפרת חובות נאמנות, תום לב, ניגודי עניינים, רשלנות מקצועית ולרבות בגין אופן ההפצה והמכירה של מוצרי הקבוצה, באמצעות צדדים שלישיים, אשר פעולותיהם, בין במעשה ובין במחדל, עלולות לחייב אותה.

2.2.3 חשיפות נוספות

2.2.3.1 תביעות לא מהותיות או שטרם הוגשו

החשיפה לתובענות שטרם הוגשו כנגד חברות בקבוצה, מובאת לידיעת החברות במספר דרכים. זאת, בין היתר, באמצעות פניות של לקוחות, עובדים, ספקים, עמותות או מי מטעמם אל גורמים בחברות ובמיוחד אל הממונה על פניות הציבור בחברות בקבוצה, באמצעות תלונות של לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד המאסדר, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט ובאמצעות ניירות עמדה של הממונה.

יצוין כי ככל שמדובר בתלונות לקוח המוגשת ליחידה לפניות הציבור במשרד המאסדר, הרי שבנוסף על הסיכון שהלקוח יבחר להעלות את טענותיו גם במסגרת תובענה ייצוגית, חשופות החברות בקבוצה אף לסיכון שהמאסדר יכריע בתלונה בדרך של הכרעת רוחב אשר תחול על קבוצה רחבה של לקוחות. בשנים האחרונות, חל גידול בחשיפה לסיכון האמור וזאת בשל המעורבות הגוברת שמגלה המאסדר באמצעות ביקורות, טיפול בתלונות של לקוחות המגיעות לרשות ולרבות לאור העובדה כי מעת לעת נוהג המאסדר לקבוע עמדה עקרונית בדרך של הכרעות רוחב, ניירות עמדה ואף טיטות של ניירות עמדה, שמתפרסמות על ידו וכן במסגרת הוראות אופרטיביות הניתנות במסגרת דוחות ביקורת. לפרטים נוספים בדבר הכרעות רוחב וניירות עמדה ראה סעיף 2.2.3.2 להלן.

כמו כן, בהתאם להוראות הרגולציה החלה על גופים מוסדיים, במסגרת חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, במקרים בהם פניית ציבור מצביעה על ליקוי מהותי, מערכתי, שעשוי לחזור על עצמו בהתנהלות הגוף המוסדי, על הגוף המוסדי לפעול לאיתור מקרים דומים שבהם אירע ליקוי דומה, וככל שנמצאו מקרים דומים - לבצע הפקת לקחים ולתקנם תוך פרק זמן סביר. תיקון זה עלול להרחיב את חשיפת הקבוצה להשלכות רוחביות בגין ליקויים כאמור.

2.2.3.2 חשיפות חברות הקבוצה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה

א. כמו כן ובאופן כללי, בנוסף לחשיפה הכללית הקיימת לחברות מקבוצת החברה, בגין תובענות עתידיות, כמפורט בסעיף 8 (2.2.2) לעיל, הרי שמעת לעת, לרבות בעקבות תלונות לקוחות או ספקים, ביקורות ובקשות לקבלת מידע, קיימת גם חשיפה בגין התראות בדבר כוונת רשות מפקחת, להטיל על החברות המאוחדות המפוקחות עיצומים כספיים ו/או הוראות בדבר תיקון ו/או השבה ו/או ביצוע פעולות מסוימות ביחס לפעולות שבוצעו בעבר ו/או שינוי התנהגות וזאת, בין היתר, ביחס ללקוח או קבוצה של לקוחות ו/או חשיפה בגין הכרעות רחביות, במסגרתן יכול ותינתנה הוראות אף על ביצוע השבה ללקוחות או על סעדים אחרים בגין הליקויים אליהן מתייחסות ההתראות או ההכרעות ו/או ניירות עמדה המתפרסמים על ידי גופים מפקחים ואשר מעמדן ומידת השפעתן אינם ודאיים. כמו כן, חברות הקבוצה מצויות מעת לעת בהליכי שימוע ו/או דיון עם רשויות מפקחות ביחס להתראות ו/או הכרעות ולעיתים מופעלות כנגדם סמכויות אכיפה, במסגרתם מוטלים עיצומים כספיים.

החברות בקבוצה, בוחנות את הצורך בביצוע הפרשות בדוחות הכספיים בקשר לתהליכים האמורים וזאת בהתבסס על חוות דעת יועציהם המשפטיים ו/או מצויים בהליכי לימוד של המשמעויות של הליכים כאמור, וזאת בהתאם לצורך ולעניין.

ב. להלן פרטים בדבר עמדות או טיטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור:

1. החברה ניהלה בעבר דיונים מול הממונה בקשר עם טיטות הכרעה שעניינה, בהפקדות חד פעמיות של מבטחים בפוליסות המבטחות תשואה (להלן: "הפוליסות"). בהתאם לטיטות מחויבת החברה לנקוט פעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל, שנשאו את תשואת תיק חוזי ביטוח תלוי תשואה, הייתה שווה או עלתה על התשואה המובטחת בפוליסות ופעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל הייתה נמוכה מהתשואה המובטחת. לפיכך, בשלב זה, לאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחה הסופי של ההכרעה, אם וככל שתתקבל, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה ומידת השפעתה על החברה, אם וככל שתפורסם.

2. בהתאם לדוחותיה הכספיים של עתודות, חברה מוחזקת על ידי כלל ביטוח (50%), במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבלה בעתודות טיטות דוח הביקורת לתגובתה. טיטות דוח הביקורת עסקה בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן. עתודות הגישה את התייחסותה לממצאי טיטות דוח הביקורת וקיימה מספר דיונים עם נציגי הממונה. לחברה נמסר, כי ביום 21 אוגוסט 2022 התקבל בעתודות דו"ח הביקורת הסופי, אשר כולל הנחיות והמלצות לדייקטוריון במספר נושאים ובין היתר: בחינת סוגיית הבועות האקטואריות על כלל היבטיה והשלכותיה; לרבות תוחלתן. אופן הטיפול בהן, הלימה גבוה יותר בין מח"מ הנכסים לבין ההתחייבויות בכל בועה אקטוארית ועוד; וכן מציאת פתרונות לבעיית מקורות מימון לניהול הקרן בעתיד בהינתן היותה קרן סגורה; טיוב אופן תשלומי העמיתים, העמקת הליך טיוב הנתונים, המלצות מסוימות לתיקוני תקנון והרחבת ביאורים ועוד. בנוסף, המליץ הממונה לשקול את האפשרות של אימוץ נוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנות מס הכנסה, על מנת לעודד את העמיתים בקרן לממש את הכספים כקצבה ולא כמשיכה הונית. לחברה נמסר, כי ביחס לחלק משמעותי מההמלצות, ובפרט בנושאים הקשורים לבועות האקטואריות, התאמת מח"מ נכסים להתחייבויות ונוסחת הפדיון – נקבע בדוח הביקורת כי דירקטוריון עתודות צריך לגבש עמדתו בסוגיות אלו, ואין ההמלצה מחייבת ספציפית ביחס לאופן הטיפול באותם נושאים; וכי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, מתקיים שיח מול הרשות במטרה להגיע למודל מוסכם בנושא של הבועות האקטואריות, כאשר ביחס לנושאים אחרים גובשה תוכנית פעולה קונקרטית המיושמת על ידי הקרן. לאור כל האמור לעיל עתודות אינה יכולה להעריך את מלוא השלכות דוח הביקורת על דוחותיה הכספיים.

2.3 דרישת מידע מאת רשות ההגבלים כנגד חברת הייפ

בהמשך לאמור בביאור 45(2)(4) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, בדבר דרישת נתונים ופניה לבחינת התנהלות המקימה חשש להפרת הוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988, בעניין ממשק של סולקים חדשים, שהתקבלה אצל הייפ פתרונות תשלום בע"מ, חברה נכדה של החברה (להלן: "הייפ"), הייפ ביצעה פעולות שנועדו להסיר כל מחלוקת בנושא, וכן במסגרת בדיקת רשות התחרות התקבלו אצל הייפ עוד מספר דרישות נתונים מאת רשות התחרות, שאף להן השיבה הייפ, והתקיימו שיחות ופגישות בין הצדדים. למיטב ידיעתה של החברה נכון להיום טרם התקבלה על ידי רשות התחרות החלטה בנושא הבדיקה.

2.4 פרטים מסכמים בדבר חשיפה לתביעות כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס

2.4.1 להלן פירוט של סכום התביעות הכולל בתובענות ייצוגיות, מהותיות ושאינן מהותיות, אשר הגשתי כתביעה ייצוגית אושרה, בבקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, ובתביעה נגזרת כפי שצוין על ידי התובעים בתביעותם (נומילית) במסגרת כתבי הטענות שהוגשו כנגד החברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס. יצוין כי הגשת תביעות ייצוגיות במדינת ישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה, לפיכך, סכומי התביעה בתביעות מסוג זה עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה בפועל בגין אותה חשיפה. במרבית המקרים מצינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם ננקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. עוד יצוין כי הסכום האמור אינו כולל תביעות שהתובע המייצג לא ציין את סכומן (סעיף ב(3) בטבלה להלן). כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, אשר יכול להיות לבסוף נמוך יותר או גבוה יותר⁹, כי פעמים רבות התובעים נמנעים מלנקוב בסכום התביעה או מצינים כי סכומה עולה על 2.5 מיליוני ש"ח על מנת שהתביעה תתברר בגדר סמכות בית המשפט המחוזי והחשיפה בגין תביעות אלו יכולה להיות משמעותית שונה מהמצוין, וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן.

סוג התביעה	מספר התביעות	הסכום הנתבע במיליוני ש"ח (בלתי מבוקר)
א. תובענות שאושרו כתובענות ייצוגיות¹⁰		
1. צוין סכום המתייחס לחברה	5	3,981
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	48
3. לא צוין סכום התביעה ¹¹	4	-
ב. בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות		
1. צוין סכום המתייחס לחברה ¹²	12	1,702
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ¹³	5	8,267
3. לא צוין סכום התביעה/ צוין טווח אפשרי ¹⁴	19	-
4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ¹⁵	1	7

בנוסף למפורט בסעיפים 8 (1), ו-8 (2), לעיל, החברה ו/או החברות המאוחדות הינן צד להליכים משפטיים נוספים, מעבר לתביעות שאינן במהלך עסקים רגיל, שאינם הליכים מהותיים ואינם תובענות ייצוגיות ונגזרות ועיקרם תביעות שנקטו לקוחות, לקוחות בעבר, וכן צדדים שלישיים שונים, שלא במסגרת תביעות שוטפות למימוש זכויות על פי חוזי ביטוח או תקנוני קופות גמל, בסכום, נטען כולל של כ-34 מיליוני ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2024 (סך של כ-35 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023). עילות התביעה במסגרת הליכים אלה רבות ושונות.

9. עוד יצוין, כי הסכומים המפורטים אינם כוללים סכומים שנדרשו על ידי התובעים בגין גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, אינם כוללים תביעה כנגד עתודות כמפורט בסעיף 2.1.2, ואינם כוללים גידול בסכומי התביעה ביחס לתקופה שממועד הגשתה, ככל שרלבנטי.

10. לרבות תביעה, שאושרה כתובענה ייצוגית וניתן בה פסק דין המקבל את התביעה.

11. במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה שהוערכה במאות מיליוני ש"ח, תובענה שהוערכה בעשרות מיליוני ש"ח ותביעה בה אנו נתבעים פורמאליים.

12. במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 103 מיליוני ש"ח וצינו כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה.

13. כולל תביעה שבה נתבע כנגד כלל ביטוח סכום של כ-1,413 מיליוני ש"ח המיוחס לה ובנוסף, סכום של 1,550 מיליוני ש"ח שיוחסו לשתי החברות ביחד.

14. תביעות שבהן התובע העריך את סכום התביעה במעל 2.5 מיליוני ש"ח, סף סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי. יצוין כי במסגרת בקשות אלו קיימת בקשה אחת, אשר הוגשה בקביל לתביעה כנגד כלל ביטוח, גם כנגד מקס, ראה סעיפים 2.1.2.10 ו-3.1.2.5 לעיל ולהלן.

15. הבקשה הוגשה במרס 2020. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.

2.4.2

ביחס לחברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס, בגין העלויות העשויות לנבוע מהתביעות והחשיפות המתוארות בסעיפים 8 (1), ו-8 (2) לעיל מבוצעות הפרשות בדוחותיהן הכספיים של החברות המאוחדות הרלוונטיות, רק אם יותר סביר מאשר לא (**more likely than not** - דהיינו, ההסתברות עולה על 50%) שתיווצר חבות לתשלום הנובעת מאירועי עבר, ושסכום החבות ניתן לכימות או להערכה בטווח סביר.

סכומי ההפרשות שבוצעו מבוססים על הערכת מידת הסיכון בכל אחת מהתביעות נכון למועד הסמוך למועד פרסום דוח זה (למעט חלק מהתביעות שהוגשו במהלך שני הרבעונים האחרונים, אשר בשל השלב המקדמי של הטיפול בהן לא ניתן להעריך את סיכויי ההצלחה בהן). לעניין זה יצוין כי אירועים המתרחשים במהלך ההתדיינות המשפטית עשויים לחייב ביצוע של הערכה מחודשת של סיכון זה. ככל שלחברה זכות לשיפוי מצד שלישי, החברה מכירה בזכות זו, אם וודאי למעשה (**Virtually Certain**) שהשיפוי יתקבל אם החברה תסלק את המחויבות.

הערכות החברה והחברות המאוחדות בדבר הערכת הסיכון בתביעות המתנהלות מתבססות על חוות דעת יועציהן המשפטיים ו/או על האומדן של החברות הרלוונטיות לרבות בדבר הסכומים של הסדרי הפשרה, שהנהלות החברה והחברות המאוחדות צופות שיותר סביר מאשר לא, שישולמו על ידן.

יודגש כי בחוות דעת עורכי הדין ביחס למרבית הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שבהן לא בוצעה הפרשה, מתייחסת ההערכה של עורך הדין לסיכויי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ואינה מתייחסת לסיכויי התביעה לגופה, אם תאושר כייצוגית. זאת, בין היתר, מהסיבה שהיקפו ותוכנו של הדיון בתביעה לגופה, לאחר שתאושר כתובענה ייצוגית יושפע מהחלטת בית המשפט בדבר אישור הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, אשר מתייחסת בדרך כלל, לעילות התביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו, לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו ועוד כיוצ"ב.

חלק ניכר של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות הוגשו כנגד הקבוצה בעניינים שונים הקשורים לחזי ביטוח ולמהלך העסקים הרגיל של הקבוצה, לגביהם הועמדו על ידי הקבוצה עתודות ביטוחיות.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המדווחות המפורטות בסעיפים 8 (2.1.2) (30), (31), (32), ו-(33).

ההפרשה הנכללת בדוחות הכספיים ביחס לחברה והחברות המאוחדות, למעט החברות מקבוצת מקס, נכון ליום 30 בספטמבר 2024, בגין כלל התביעות המשפטיות והחשיפות האמורות בסעיפים 8 (1), ו-8 (2) לעיל הינה בסך של כ- 463 מיליוני ש"ח (סך של כ-409 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023).

סכומים אלו כוללים הפרשות שבוצעו בגין התחייבות עבר בהתאם להערכת עורכי הדין ואינם כוללים את השפעת הערכות על אומדן התזרים העתידי אשר נכללים, במידת הצורך, בבדיקת נאותות העתודות.

3. חשיפות כנגד החברות מקבוצת מקס

במהלך העסקים השוטף הוגשו נגד מקס תובענות משפטיות מהותיות¹⁶, אשר יכולות להיות תובענות שהגשתי כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאין מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות.

ביחס למקס¹⁷ מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שניתן גילוי אודות תביעות מהותיות. לעניין הפרשות בדוחות הכספיים התביעות שהוגשו כנגד מקס מסווגות לשלוש קבוצות, כדלקמן¹⁸:

- סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות בדוחות הכספיים.
 - סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
 - סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
- הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים החיצוניים של מקס בהתאם לאמור לעיל.

החשיפה, כפי שהוערכה על ידי מקס בהסתמך על הערכת הסיכון של עוה"ד החיצוניים המטפלים כמפורט להלן, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד מקס בנושאים שונים שסכום כל אחת מהן עולה על 1 מיליון ש"ח כאשר אפשרות התממשותן אינה קלושה הינה בסך 195 מיליון ש"ח ("החשיפה לתביעות שאינן קלושות").

עוד יצוין כי הגשת תביעות ייצוגיות במדינת ישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה, לפיכך, סכומי התביעה בתביעות שאינן קלושות עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה בפועל. במרבית המקרים מציניים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם ננקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, כי פעמים רבות התובעים נמנעים מלנקוב בסכום התביעה או מציניים כי סכומה עולה על 2.5 מיליון ש"ח על מנת שהתביעה תתברר בגדר סמכות בית המשפט המחוזי, וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן וכן אינו מתייחס לחשיפה בגין הוצאות משפטיות, שכל"ט וגומל לתובע.

להלן פרטים אודות הליכים מהותיים כנגד מקס נכון למועד פרסום הדוח.

16. יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה כנגד מקס תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה איכותית או כמותית שמקס מבצעת. לעניין ההערכה הכמותית – תביעה תיחשב כמהותית ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופם, עשויה להיות גבוה מ- 1% מההון העצמי של מקס נכון למועד הדיווח, כמפורט בביאור ההון בדוח התקופתי של החברה. בהמשך לאמור בסעיף 10.3.6 לפרק א' בדוחותיה התקופתיים של החברה לשנת 2023, לעניין קווים מנחים וכללים שאימצה החברה לבחינת מהותיותו של אירוע או ענין מסוים לצרכי דיווח מיידי מכח תקנה 36 לתקנות ניירות ערך, ובהמשך לאמור בביאור 8, סעיף 2, לדוחותיה הכספיים של החברה, בקשר עם תיאור התחייבויות תלויות ותביעות המוגשת כנגד החברה וחברות הבנות שלה, ולאור העובדה כי החל מהרבעון השני לשנת 2023 החברה מאחדת, באופן מלא, גם את דוחותיה של מקס אשר נערכים בהתאם להוראות הדיווח של המפקח על הבנקים, החברה מבקשת להבהיר כי אין בגילוי שניתן בדוחות אלו, ביחס לתביעות המוגשות כנגד מקס, כדי ללמד בהכרח על מהותיות התביעה לצרכי דיווח מיידי של החברה, כמפורט לעיל, ולפיכך לא כל תביעה כאמור ו/או התפתחות בה, ידווחו בדיווח מיידי.

17. ביחס לחברות מקבוצת מקס, שאינן מקס או חברות בשליטתה, יחול האמור בסעיף 2.4.2 לעיל ביחס לאמור בקשר עם מדיניות הפרשות החשבונאיות.

18. הערכות הסיכון מתבססות על חוות דעת היועצים המשפטיים המטפלים בתיקי התביעה ו/או על האומדן של מקס, לרבות אומדן בדבר הסכומים של הסדרי הפרשה הצפויים להערכת הנהלת מקס. בשלבים הראשונים לאחר קבלת התביעה, בתקופה של עד 4 רבעונים, לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות ולפיכך לא מבוצעת בגינם הפרשה.

3.1.2. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות כנגד החברות מקבוצת מקס¹⁹

1.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	5/2019 בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו	מקס	עניינה של התובענה בטענה כי מקס מפרה את הוראות ההסכם, שבינה לבין התובעת - חברה המקבלת שירותי סליקה ממקס (ולחילופין מיישמת אותן שלא כדיון), כאשר בעת ביטול חלקי של עסקה, החזיר עמלת הסליקה בגין החלק היחסי של העסקה שבטולה, נמוך מעמלת ביטול עסקה הנגבית על ידי מקס.	הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הינו השבת עמלת הביטול שנגבתה מחברי הקבוצה בניגוד להוראות ההסכמים ו/או כתוצאה מיישומם שלא כדיון.	כל לקוחותיה של מקס אשר התקשרו עימה בהסכם סליקה וחייבו בעמלת ביטול עסקה.	בחודש אפריל 2022 ניתן פסק דין של בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת האישור. בחודש יולי 2022 ערער התובע על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודש אוגוסט 2023 התקבל פסק דין של בית המשפט העליון אשר קיבל את הערעור ואישר לנהל את התובענה כייצוגית, בקבעו כי חברי הקבוצה בשמה תנוהל התובענה הם כל לקוחותיה של מקס שהם בתי עסק אשר המערכת ההסכמית בינם לבין מקס מכילה בתוכה הוראות זהות או דומות לאלו אשר מופיעות בסעיפים ספציפיים להסכם הסליקה (שהוגדרו על ידי בית המשפט) ובתעריפון בנוגע לעמלת ביטול, ואשר מקס גבתה מהם עמלת ביטול. לפיכך, התיק חזר לבית המשפט המחוזי בתל אביב כדי שידון בתובענה הייצוגית לגופה. בעקבות ההחלטה האמורה, בית המשפט המחוזי המליץ לצדדים לבוא בדברים אודות המשך ההליך או בניסיון לסיימו בדרך של פשרה, ובהתאם התקיימו הליכי גישור בין הצדדים.	התובעת מעריכה את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח.
2.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	7/2018 בית המשפט המחוזי תל אביב - יפו	מקס ו-2 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות אפשרו במשך שנים פעילות חברות העוסקות בשיווק ישר של עסקאות לקשישים על אף שידעו כי מדובר בחברות שפועלות שלא כדיון, תוך שהן מנצלות קשישים.	הסעד העיקרי הנתבע במסגרת התובענה הוא להורות למשיבות להשיב את כל כספי עסקאות הקשישים בבתי העסק העוסקים בשיווק ישר (אלא אם תוכחנה שהעסקאות בוצעו כדיון), להחזיר את העמלות שנגבו כתוצאה מהעסקאות, לפצות את הלקוחות בגין הנזק הבלתי ממוני שנגרם ולבטל את התקשרות עם החברות הרלבנטיות.	לקוחות קשישים של המשיבות ו/או יורשיהם אשר חברות השיווק הישר חייבו אותם בגין מוצרים ו/או שירותים ו/או חברות במועדון ו/או דמי משלוח שהזמינו מחברות השיווק ו/או בגין כל חיוב אחר אותו לא אישרו כדיון ו/או מבלי שניתנה תמורה מתאימה במשך שבע שנים שקדמו לבקשת האישור.	בחודש דצמבר 2021 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להליך, לפיה ראוי בנסיבות מסוימות להטיל חובה על חברות כרטיסי האשראי, בכובען כמנפיקות, להתערב בעסקה שיצאה לפועל עקב הפעלת לחץ לא לגיטימי על לקוח מבוגר מצד חברות השיווק הישר. החברות התנגדו לעמדה זו. בחודש אוגוסט 2022 ניתן פסק דין של בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת האישור. בחודש נובמבר 2022 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון. בחודשים יוני ויולי 2024 התקיימו דיונים בערעור.	התובעים מעריכים את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של 900 מיליוני ש"ח.
3.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	06/23 בית המשפט המחוזי תל אביב	מקס ומקס איט אשראים (חברת בת בבעלות מלאה של מקס)	עניינה של בקשת האישור בטענת התובעת כי הנתבעות מודיעות על סיום הטבת פטור לתקופה קצובה מדמי כרטיס, בדפי החשבון בלבד ולא בהודעה ספציפית, וזאת לטענת התובעת בניגוד לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), תשנ"ב-1992.	הסעד העיקרי הנתבע הינו השבת סכום עמלת דמי הכרטיס שנגבו ביתר לאחר מועד סיום ההטבה מבלי שניתנה הודעה כדיון בדבר סיום ההטבה. בנוסף, צוין עשה המורים לנתבעות לשנות את התנהלותן וליתן ללקוחות הודעה מוקדמת כדיון בדבר סיום ההטבה.	לקוחות הנתבעות אשר קיבלו מהן הטבה לתקופה קצובה של פטור מדמי כרטיס והחלו לגבות מהם דמי כרטיס מבלי שהדבר הובא לידיעת הלקוחות במסגרת הודעה ייעודית ו/או במסרון (שלא כחלק מדפי החשבון החודשיים).	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. הצדדים הסכימו להפנות את ההליך גישור.	לטענת התובעת הסכומים עשויים להגיע לעשרות מיליוני שקלים, ולפיכך היא אומדת אותה, בשלב זה, בסכום העולה על 3 מיליוני ש"ח.

19. לרבות בקשות כאמור שנדחו ושעל ההחלטה לדחותן הוגש ערעור.

4.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	03/2024 בית המשפט המחוזי תל אביב	מקס ו-1 נוסף	עניינה של בקשת האישור בטענה כי בנק לאומי ומקס מייקרים את דמי הכרטיס ללקוחותיהם ללא עדכון כדין. נטען, כי בהתאם לדין מוטלת על הנתבעים החובה להודיע על שינויים מסוג זה, באופן אפקטיבי, במסגרת הודעה נפרדת וברורה ו/או באופן בולט שיאפשר לאבחן את ההודעה בדבר ייקור דמי הכרטיס (או גביית תשלומים) מהודעות שוטפות אחרות. כל זאת, בניגוד לחובות תום הלב והגילוי החלות על הנתבעים.	הסעד העיקרי הנתבע הינו פיצוי ו/או השבה של ההפרש בין המחיר שהלקוחות שילמו במקור לבין הסכום שנגבה מהם בפועל, מבלי שניתנה להם הודעה כדין בדבר ייקור דמי הכרטיס. בנוסף, צו עשה להורות לנתבעים להודיע ללקוחותיהם על כל ייקור בשירות באופן אפקטיבי, במסגרת הודעה נפרדת וברורה באתר אינטרנט, לרבות באפליקציה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובע מעריך את סכום התובענה במעל ל-2.5 מיליוני ש"ח.	

5. לעניין בקשה תלויה לאישור תובענה מהותית כייצוגית, אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד מקס, ראה ביאור 8(2.1.2.9) לעיל.

3.1.3. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו כנגד החברה החברות מקבוצת מקס

1.	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
	6/2016 בית המשפט המחוזי מרכז-לוד	מקס ו-2 חברות נוספות	עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הינן צד להסדר כובל לא חוקי, בקשר עם כרטיסי Debit (חיוב מיידי) וכרטיסי Prepaid (כרטיסים נטענים מראש), לפיו הן גובות עמלה צולבת בשיעור העולה על העלויות הכרוכות בעסקאות המבוצעות בכרטיסים אלו, וכן, למרות שהחיוב של הלקוח, בכרטיסים מהסוג הנ"ל, הינו מיידי או סמוך למועד העסקה, זיכוי המנפיק את הסולק בגינה הינו מאוחר יותר.	הסעדים העיקריים המתבקשים הינם פיצוי הקבוצה בגין הנזקים הנובעים מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מיידי; בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מיידי וכן פיצוי בגין תת שימוש בכרטיסי חיוב מיידי בשל שני ההסדרים הכובלים הנטעים לעיל.	כל בתי העסק ולקוחותיהם המכבדים כרטיסי חיוב.	הליכים שונים שעניינם קבלת סעד הצהרתי מבית הדין לתחרות לפיו העמלה הצולבת בעסקאות המתבצעות בכרטיסי החיוב המיידי לא נדונה על ידי בית הדין ולא הוסדרה על ידו, נדחו כולם. בחודש דצמבר 2023 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה. שעיקרו כי המשיבות תפעלנה להעברת כרטיסים נטענים וכרטיסי "גיפט קארד", שיטענו בסכום שנקבע בהסדר, כתרומה. הסדר הפשרה אושר על ידי בית המשפט בחודש אוגוסט 2024.	התובע מעריך את סכום התביעה הכולל לכלל חברי הקבוצה בסך של כ- 7.1 מיליארד ש"ח.

3.2 תביעה מהותית נוספת שאינה במהלך העסקים הרגיל שהוגשה כנגד החברות מקבוצת מקס

בחודש דצמבר 2016 התקבלה במקס שומת מע"מ לתקופות חיוב מחודש ינואר 2012 ועד חודש אוגוסט 2016 (להלן - "השומה"), אשר עיקרה בחיוב מקס במע"מ בשיעור מלא בגין עמלות שהתקבלו בידיה בגין עסקאות שבוצעו בין מחזיקי כרטיסי אשראי שהנפיקה לבין בתי עסק בחו"ל וכן, עוסקת השומה בשלילת ניכוי מסי תשומות המיוחסות לטענת רשויות מע"מ לפעילותה באילת. בחודש מרס 2017 הגישה מקס השגה לשומה, ובחודש מרס 2018 נתקבלו בידי מקס החלטה בעניין ההשגה ושומת מע"מ מעודכנת (להלן - "השומה המעודכנת"). בהחלטה בהשגה, מנהל מע"מ (להלן - "המנהל") דחה את טענות מקס שהועלו במסגרת ההשגה ואף שינה את טענותיו בקשר לעמלות שנתקבלו בידיה בגין עסקאות שבוצעו בין מחזיקי כרטיסי אשראי שהנפיקה לבין בתי עסק בחו"ל. בעקבות זאת, הועלה סכום החיוב בשומה המעודכנת ל-86 מיליוני ש"ח.

בחודש ינואר 2019 הגישה מקס ערעור על ההחלטה בהשגה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, ולבקשת המנהל הדיון אוחד עם הדיון בערעוריהן של שתי חברות כרטיסי אשראי, העוסקים בסוגיות דומות (להלן - "הערעור המאוחד"). במסגרת כתב התשובה של המנהל בערעור המאוחד, קבע המנהל ביחס לחלק מהחיוב בשומה הנוגע לפעילות מקס באילת, כי נוכח טענות מקס והנסיבות הספציפיות, בכוונתו להפחית מהחיוב בשומה את החלק היחסי הנוגע לפעילות האמורה, מבלי שיהיו לכך השלכות לעתיד. בעקבות זאת, סכום החיוב המעודכן בשומה צפוי לעמוד על כ-83 מיליוני ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הוצאת השומה המעודכנת.

בחודש ספטמבר 2021 מקס קיבלה שומת מע"מ לתקופות חיוב מחודש ספטמבר 2016 ועד חודש יוני 2020 (להלן - "השומה השנייה"). השומה השנייה עוסקת בחיוב במע"מ בשיעור מלא בגין אותן עמלות שחיובן נדון בהליך הערעור המאוחד וכן בגין עמלות נוספות. בחודש ינואר 2022 הגישה מקס השגה על השומה השנייה, ובמהלך חודשים יוני - נובמבר 2022 הצדדים ניהלו מו"מ לפשרה ביחס לשומות המפורטות לעיל ובמקביל נערכו דיוני הוכחות. בחודש נובמבר 2022 פרקליטות המדינה הודיעה על סיום הליך המו"מ לפשרה לאור עמדתה כי היא מעוניינת בהכרעה משפטית בתיק. התיק נמצא בשלב הסיכומים.

בחודש ינואר 2023 הוציא המנהל החלטה במסגרתה דחה את השגת מקס לשומה השנייה, וחייב את החברה בסכום כולל של 180 מיליוני ש"ח בגין תקופה זו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הוצאת השומה. בחודש מרס 2023 הגישה מקס ערעור על החלטה זו לבית המשפט המחוזי. בחודש יוני 2023 חזר בו המנהל מהחיוב ביחס לפעילות החברה באילת ולפיקח חיוב זה בשומה בוטל. בחודש יולי 2023 אושר הסדר דיוני, לפיו קביעות בית המשפט בהליך הערעור המאוחד יחולו גם על הליך הערעור בגין השומה השנייה. מקס כללה בדוחותיה הכספיים הפרשה בגין שומות המע"מ בהתבסס, בין היתר, על הערכת יועציה המשפטיים החיצוניים המלווים את התביעה ועל בסיס המגעים שהתנהלו לגיבוש הסכם הפרשה שלא יצא לפועל. ההפרשה כוללת את התקופה שלאחר תקופות השומות ועד ליום 30 בספטמבר 2024.

ביאור 9: סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

א. אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 30 בספטמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2023
	בלתי מבוקר	מבוקר	
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים:			
אנשים פרטיים: ⁽¹⁾			
מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽²⁾	4,491	3,803	3,451
מזה: אשראי ⁽³⁾⁽²⁾	10,014	9,297	9,127
סך הכל אנשים פרטיים	14,505	13,101	12,578
מסחרי:			
מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽²⁾	324	278	237
מזה: אשראי ⁽³⁾⁽²⁾	1,080	953	964
סך הכל מסחרי	1,404	1,231	1,201
סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים	15,909	14,331	13,779
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים:			
חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי	375	311	276
הכנסות לקבל	46	127	153
אחרים	183	147	170
סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	16,513	14,916	14,378
הפרשה להפסדי אשראי	(371)	(361)	(372)
סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	16,142	14,555	14,006
בערבות בנקים חייבים בגין כרטיסי אשראי	1,210	1,095	1,085
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	17,352	15,650	15,092

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור - דוח הדירקטוריון וההנהלה, בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית, כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. היתרה מוצגת לאחר עסקת ניכיון חייבים.
- אשראי - עם חיוב ריבית, כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 3,001 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 2,205 מיליוני ש"ח, 30 בספטמבר 2023 - 2,167 מיליוני ש"ח).

ב. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים		מסחרי		סך הכל	
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	בלתי מבוקר
21	283	4	61	6	375
5	51	1	5	-	62
(4)	(51)	(1)	(2)	-	(58)
-	7	-	-	-	7
(4)	(44)	(1)	(2)	-	(51)
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2024					
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2024⁽³⁾					
22	290	4	64	6	386
מזה: ⁽³⁾					
11	-	2	-	2	15
-	-	-	-	2	2
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים		מסחרי		סך הכל	
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	בלתי מבוקר
23	269	4	35	4	334
-	-	-	-	-	-
4	60	-	22	-	86
(3)	(42)	-	(3)	-	(48)
-	4	-	1	-	5
(3)	(38)	-	(2)	-	(43)
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2023					
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה (א)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023⁽³⁾					
24	291	4	55	4	377
מזה: ⁽³⁾					
13	-	2	-	1	16
-	-	-	-	4	4
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(1) אשראי נמשא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים			מסחרי		
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾
סך הכל	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	סך הכל
בלתי מבוקר					
24	297	5	60	4	390
11	133	2	13	-	159
(14)	(158)	(2)	(12)	-	(186)
1	20	-	2	-	23
(13)	(138)	(2)	(10)	-	(163)
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023					
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2024 ⁽³⁾					
22	292	5	63	4	386
מזה: ⁽³⁾					
11	-	2	-	2	15
-	-	-	-	2	2
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
הפרשה להפסדי אשראי					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
אנשים פרטיים			מסחרי		
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾
סך הכל	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	אחרים ⁽²⁾	סך הכל	סך הכל
בלתי מבוקר					
-	-	-	-	-	-
5	82	1	11	4	102
18	177	2	23	-	220
6	100	1	26	-	133
(6)	(78)	-	(6)	-	(90)
1	10	-	1	-	12
(5)	(68)	-	(5)	-	(78)
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022					
הפרשה לכשל אשראי איחוד מקס (ראה באור 5 לעיל)					
יישום CECL לאחר רכישת מקס (ראה באור 3(ב)(2)(ב))					
הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023 ⁽³⁾					
24	291	4	55	4	377
מזה: ⁽³⁾					
13	-	2	-	1	16
-	-	-	-	4	4
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בגין פקדונות בבנקים וסכומים לקבל מבנקים					

- * חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (1) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2024

מסחרי		אנשים פרטיים			
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אחרים ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽¹⁾	אחרים ⁽¹⁾	סך הכל	בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
4	22	78	617	-	721
4,487	9,992	246	463	2,416	17,604
4,491	10,014	324	1,080	2,416	18,325
סך הכל חובות					
13	148	4	26	-	191
5	346	1	32	-	384
18	494	5	58	-	575
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
-	-	-	32	-	32
11	290	2	32	4	339
11	290	2	64	4	371
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
2	63	1	17	-	83
-	36	-	6	-	42
מזה: בגין חובות לא צוברים					
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

ליום 30 בספטמבר 2023

מסחרי		אנשים פרטיים			
חייבים בגין כרטיסי אשראי	אחרים ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽¹⁾	אחרים ⁽¹⁾	סך הכל	בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
9	13	78	550	-	650
3,794	9,284	200	403	2,323	16,004
3,803	9,297	278	953	2,323	16,654
סך הכל חובות					
11	134	3	20	-	168
10	346	1	14	-	371
21	480	4	34	-	539
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
-	-	-	15	-	15
11	297	2	41	4	355
11	297	2	56	4	370
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
2	54	1	12	-	69
-	40	-	2	-	42
מזה: בגין חובות לא צוברים					
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(1) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסחרי			אנשים פרטיים		
חייבים בגין כרטיסי אשראי			חייבים בגין כרטיסי אשראי		
אשראי (1) אחרים (2) סך הכל			אשראי (1) אחרים (2) סך הכל		
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
612	-	526	66	11	9
15,388	2,220	438	171	9,116	3,442
16,000	2,220	964	237	9,127	3,451
סך הכל חובות					
מזה:					
175	-	24	3	136	12
-	-	-	-	-	-
381	-	39	1	336	5
556	-	63	4	472	17
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
20	-	20	-	-	-
352	3	41	2	295	11
372	3	61	2	295	11
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
77	-	14	1	60	2
48	-	7	-	41	-

- * חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (1) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיס, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (2) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

3. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

נוכחי

ליום 30 בספטמבר 2024

יתרת חוב רשומה של הלוואות		יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב					
סה"כ	מתחדשות	קודם	2020	2021	2022	2023	2024
במיליוני ש"ח							
אנשים פרטיים							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
4,473	-	-	-	4	36	129	4,304
5	-	-	-	-	1	1	3
13	-	-	-	-	-	2	11
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
4,491	-	-	-	4	37	132	4,318
מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח							
(14)	-	-	-	-	(1)	(7)	(6)
אשראי:							
9,520	1,891	25	134	566	1,360	2,060	3,483
346	98	2	13	42	97	71	23
148	47	1	1	6	15	32	46
10,014	2,036	28	148	614	1,472	2,163	3,552
סך כל אשראי							
(158)	(81)	(2)	(3)	(11)	(29)	(30)	(2)
מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח							
14,505	2,036	28	148	618	1,509	2,296	7,869
סך כל האנשים הפרטיים							
מסחרי							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
315	-	-	1	-	1	8	305
1	-	-	-	-	-	-	1
4	-	-	-	-	-	-	4
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
320	-	-	1	-	1	8	310
אשראי:							
1,026	74	1	11	35	111	248	547
32	3	-	1	2	-	15	11
26	2	1	-	1	2	11	9
1,084	79	2	12	38	113	274	567
סך כל אשראי							
(12)	(5)	-	-	(1)	(2)	(4)	-
מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח							
1,404	79	2	13	38	114	282	877
סך כל מסחרי							
15,909	2,115	30	161	656	1,623	2,578	8,746
סך הכל חובות							

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

** נכון ליום 30 בספטמבר 2024 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

30 בספטמבר 2023							
סה"כ	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב					
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023
במיליוני ש"ח							
בלתי מבוקר							
<u>אנשים פרטיים</u>							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
3,782	-	-	-	3	28	142	3,610
10	-	-	-	-	1	3	6
11	-	-	-	-	-	1	10
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
3,803	-	-	-	3	29	146	3,626
<u>אשראי:</u>							
8,817	1,767	15	132	318	1,047	2,370	3,169
346	89	1	11	23	63	123	36
134	43	3	6	7	19	36	20
9,297	1,899	19	149	348	1,129	2,529	3,225
סך כל אשראי							
סך כל האנשים הפרטיים							
13,101	1,899	19	149	351	1,157	2,675	6,851
<u>מסחרי</u>							
חייבים בגין כרטיסי אשראי:							
255	-	1	-	1	1	4	248
1	-	-	-	1	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	3
סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי							
259	-	1	-	2	1	4	251
<u>אשראי:</u>							
938	60	-	7	38	77	216	540
14	3	-	-	1	2	5	3
20	2	1	1	-	1	4	11
972	65	1	8	39	80	225	554
1,231	65	2	8	41	81	229	805
14,331	1,963	21	157	391	1,239	2,904	7,655

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

****** נכון ליום 30 בספטמבר 2023 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

ליום 31 בדצמבר 2023

יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות		יתרת חוב רשומה של אשראי לזמן קצוב						
סה"כ	קודם	2019	2020	2021	2022	2023		
מבוקר							במיליוני ש"ח	
							אנשים פרטיים	
							חייבים בגין כרטיסי אשראי:	
3,434	-	-	2	19	90	3,323	אשראי שאינו בעייתי	
5	-	-	-	-	2	3	אשראי בעייתי צובר	
12	-	-	-	-	1	11	אשראי שאינו צובר	
							סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי	
3,451	-	-	2	19	93	3,337		
							מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח	
							אשראי:	
8,655	1,792	7	96	256	905	2,052	3,547	אשראי שאינו בעייתי
336	87	1	8	20	57	115	48	אשראי בעייתי צובר
136	43	2	5	6	16	36	28	אשראי שאינו צובר
9,127	1,922	10	109	282	978	2,203	3,623	סך כל אשראי
							סך כל האנשים הפרטיים	
12,578	1,922	10	109	284	997	2,296	6,960	
							מסחרי	
							חייבים בגין כרטיסי אשראי:	
215	-	1	-	1	-	2	211	אשראי שאינו בעייתי
1	-	-	-	-	-	-	1	אשראי בעייתי צובר
3	-	-	-	-	-	-	3	אשראי שאינו צובר
							סך כל חייבים בגין כרטיסי אשראי	
219	-	1	-	1	-	2	215	
							מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח	
							אשראי:	
919	63	(2)	-	32	64	192	570	אשראי שאינו בעייתי
39	3	-	-	1	5	9	21	אשראי בעייתי צובר
24	2	1	-	-	1	4	16	אשראי שאינו צובר
982	68	(1)	-	33	70	205	607	סך כל אשראי
1,201	68	-	-	34	70	207	822	סך כל מסחרי
13,779	1,990	10	109	319	1,067	2,503	7,782	סך הכל חובות

* חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

** נכון ליום 31 בדצמבר 2023 לא קיימת יתרת חוב בגין הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

ג. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2024			
בעייתיים ⁽²⁾			
תקינים	צוברים	לא צוברים	סך הכל
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
4,473	5	13	4,491
9,520	346	148	10,014
אשראי בגין כרטיסי אשראי			
			אשראי ⁽³⁾
319	1	4	324
1,022	32	26	1,080
2,416	-	-	2,416
חייבים אחרים ⁽⁴⁾			
17,750	384	191	18,325
סך הכל חובות			

ליום 30 בספטמבר 2023			
בעייתיים ⁽²⁾			
סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
3,628	9	10	3,609
9,031	115	303	8,613
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
			אשראי ⁽³⁾
מסחרי			
229	2	1	226
888	15	17	856
			אשראי ⁽³⁾
2,249	-	-	2,249
חייבים אחרים ⁽⁴⁾			
16,025	141	331	15,553**
סך הכל חובות			

****** מזה: חובות אשר דירוג האשראי שלהם במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה בסך 17,340 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2023 - 15,903 מיליוני ש"ח).

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות צוברים ולא צוברים.

(3) קולל אשראי בביטחון רכב בסך 3.001 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2023 - 2.167 מיליוני ש"ח).

(4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2023				במיליוני ש"ח
סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		תקינים	
	לא צוברים	צוברים		
מבוקר				אנשים פרטיים
3,451	12	5	3,434	חייבים בגין כרטיסי אשראי
9,127	136	336	8,655	אשראי ⁽³⁾
				מסחרי
237	3	1	233	חייבים בגין כרטיסי אשראי
964	24	39	901	אשראי ⁽³⁾
2,220	-	-	2,220	חייבים אחרים ⁽⁴⁾
16,000	175	381	15,444**	סך הכל חובות

** מזה: חובות אשר דירוג האשראי שלהם במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה בסך 15,160 מיליוני ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות צוברים ולא צוברים.

(3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 2,205 מיליוני ש"ח

(4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים

(א) חובות לא צוברים והפרשה

ליום 30 בספטמבר 2024			
יתרת חובות			
יתרת קרן חזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽²⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽²⁾
בלתי מבוקר			במיליוני ש"ח
			אנשים פרטיים
13	13	2	13
148	148	63	148
			חייבים בגין כרטיסי אשראי
			אשראי
			מסחרי
4	4	1	4
26	26	17	26
			חייבים בגין כרטיסי אשראי
			אשראי
191	191	83	191
			סך הכל חובות

ליום 30 בספטמבר 2023			
יתרת חובות			
יתרת חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽²⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽²⁾
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
11	11	2	11
134	134	54	134
אשראי			
מסחרי			
3	3	1	3
20	20	12	20
168	168	69	168
סך הכל חובות⁽³⁾			
מזה: ⁽³⁾			
45	45	27	45

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה

(3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ליום 31 בדצמבר 2023			
יתרת חובות			
יתרת חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽²⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽²⁾
במיליוני ש"ח			
אנשים פרטיים			
12	12	2	12
136	136	60	136
אשראי			
מסחרי			
3	3	1	3
24	24	14	24
175	175	77	175
סך הכל חובות (3)			
מזה: (3)			
58	58	31	58

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים⁽²⁾

(א) איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים⁽²⁾

ליום 30 בספטמבר 2024

יתרת חוב רשומה

שאינו צובר הכנסות	
ריבית	סך הכל
בלתי מבוקר	

		במיליוני ש"ח
		אנשים פרטיים
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
4	4	אשראי
49	49	מסחרי
9	9	אשראי
62	62	סך הכל חובות

ליום 30 בספטמבר 2023

יתרת חוב רשומה

שאינו צובר הכנסות	
ריבית	סך הכל
בלתי מבוקר	

		במיליוני ש"ח
		אנשים פרטיים
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	3	אשראי
39	39	מסחרי
3	3	אשראי
45	45	סך הכל חובות

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) בנתוני 30 בספטמבר 2023 מוצגים נתונים אודות חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להוראה הקודמת.

ליום 31 בדצמבר 2023

יתרת חוב רשומה

שאינו צובר הכנסות	
ריבית	סך הכל
מבוקר	

		במיליוני ש"ח
		אנשים פרטיים
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	3	אשראי
44	44	מסחרי
11	11	אשראי
58	58	סך הכל חובות

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) בנתוני 31 בדצמבר 2023 מוצגים נתונים אודות חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להוראה הקודמת.

(ב) איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח⁽²⁾

לתקופה של שלושה חודשים		
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרת חוב רשומה		
מחיקה	בעייתי לא	
חשבונאית	סך הכל	צובר
בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח
		אנשים פרטיים
-	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	16	אשראי
		מסחרי
-	6	אשראי
-	23	סך הכל חובות

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023		
יתרת חוב רשומה		
מחיקה חשבונאית	סך הכל	בעייתי לא צובר
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
חובות שאינם בערבות בנקים		
אנשים פרטיים		
-	1	1
-	13	13
אשראי		
מסחרי		
-	1	1
-	15	15
סך הכל חובות		

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) בנתוני 30 בספטמבר 2023 מוצגים נתונים אודות חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להוראה הקודמת.

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024		
ארגונים מחדש שבוצעו בקופת הדיווח		
מס' הסדרים	יתרת חוב רשומה	במיליוני ש"ח
בלתי מבוקר		
2	-	חובות שאינם בערבות בנקים
31	12	אנשים פרטיים
31	12	חייבים בגין כרטיסי אשראי
8	-	מסחרי
41	12	חייבים בגין כרטיסי אשראי
41	12	סך הכל חובות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה
ביום 30 בספטמבר 2023

ארגונים מחדש שבוצעו בקופת הדיווח

מס' הסדרים			יתרת חוב	רשומה
בלתי מבוקר				
			במיליוני ש"ח	
			חובות שאינם בערבות בנקים	
			אנשים פרטיים	
			חייבים בגין כרטיסי אשראי	
			מסחרי	
			חייבים בגין כרטיסי אשראי	
			סך הכל חובות	
2	2	-		
39	39	8		
2	2	-		
41	41	8		

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(2) בנתוני 30 בספטמבר 2023 מוצגים נתונים אודות חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להוראה הקודמת.

(ג) חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופה הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בתקופה של
שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024

סך הכל			סוג השינוי		
			הארכת תקופה וויתור על ריבית	דחיית תשלומים	
			הארכת תקופה	וויתור על ריבית	
			יתרת חוב	% מסך הכל	
			מיליוני ש"ח	%	
			בלתי מבוקר		
			מיליוני ש"ח		
			אנשים פרטיים		
			חייבים בגין כרטיסי אשראי		
			אשראי		
			מסחרי		
			אשראי		
			סך הכל חובות		
1	0.0	-	1	-	-
16	0.2	5	10	1	-
6	0.5	-	6	-	-
23	0.1	5	17	1	-

השפעות כספיות של שינוי בתנאים בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024			חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 ⁽²⁾		
סוג השינוי			סך הכל		
			הארכת תקופה	דחיית תשלומים	
			ממוצע וויתור על ריבית	ממוצע הארכת תקופה	
			יתרת חוב	ממוצע דחיית תשלומים	
			רשומה	ממוצע וויתור על ריבית	
			מיליוני ש"ח	%	
			בלתי מבוקר		
			מיליוני ש"ח		
			אנשים פרטיים		
			חייבים בגין כרטיסי אשראי		
			אשראי		
			מסחרי		
			אשראי		
			סך הכל חובות		
-	18	-	-	-	-
2.0	18	-	4	1	3
1.5	12	-	-	-	-
1.8	16	-	4	1	3

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(2) חובות שכשלו במהלך תקופת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.

**חובות של לווים בקשיים פיננסים שעברו שינויי בתנאים בתקופה של
תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024**

סך הכל						סוג השינוי
יתרת חוב רשומה	% מסך הכל	ויתור על ריבית	הארכת תקופה	הארכת תקופה וויתור על ריבית	דחיית תשלומים	
בלתי מבוקר						
מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח				
2	0.04	-	2	-	-	
31	0.31	8	21	2	-	
8	0.73	1	2	-	5	
41	0.26	9	25	2	5	

חובות של לווים בקשיים פיננסים שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 ⁽²⁾				השפעות כספיות של שינוי בתנאים בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024			
סוג השינוי		סך הכל		סוג השינוי			
ממוצע ויתור על ריבית	ממוצע הארכת תקופה	דחיית תשלומים	דחיית תשלומים	ממוצע ויתור על ריבית	ממוצע הארכת תקופה	דחיית תשלומים	דחיית תשלומים
בלתי מבוקר							
%		חודשים		מיליוני ש"ח			
-	21	-	1	-	1	-	-
2.10	24	-	4	1	3	-	-
1.80	12	6	1	-	1	-	-
1.90	22	6	6	1	5	-	-

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שכשלו במהלך תקופת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.

ביאור 10: זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי⁽⁴⁾

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
7,272	7,599	8,400	בתי עסק ⁽¹⁾
155	166	215	התחייבות בגין פיקדונות ⁽²⁾
414	528	797	חברות כרטיסי אשראי
18	19	26	הכנסות מראש
72	70	88	תוכנית הטבות למחזיקי כרטיס ⁽³⁾
160	170	90	אחרים ⁽⁴⁾
8,091	8,552	9,616	סך הכל זכאים בגין פעילות כרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים בכרטיסי אשראי לבתי עסק בסך 1,618 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 1,768 מיליוני ש"ח, 30 בספטמבר 2023 - 1,785 מיליוני ש"ח) ובגין הקדמת תשלומים לבתי עסק בסך 218 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 309 מיליוני ש"ח, 30 בספטמבר 2023 - 283 מיליוני ש"ח).

(2) כלל פיקדונות מקס גויסו בישראל ואינם נושאים ריבית. כמו כן, כלל הפיקדונות מוחזקים עבור אנשים פרטיים ואינם עולים על סכום של 1 מיליון ש"ח.

(3) במסגרת הפעלת תוכניות נאמנות ללקוחות מקס, קיימת התחייבות כלפי מחזיקי הכרטיס בגין זכאותם להטבות בהתאם לתנאי התוכניות. יתרת ההתחייבות כוללת הפרשה המבוססת על תחשיב המתבסס על שיעור הניצול העתידי הצפוי של ההטבות על ידי מחזיקי הכרטיס.

(4) בעיקר הוצאות לשלם בגין בנקים ומועדונים.

ביאור 11: הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר* 2023 2024		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 2024		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח		
הכנסות מבתי עסק					
564	390	601	198	210	עמלות בתי עסק
123	83	133	43	46	הכנסות אחרות
687	473	734	241	256	סך כל ההכנסות מבתי עסק - ברוטו
(261)	(181)	(282)	(92)	(99)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
426	292	452	149	157	סך כל ההכנסות מבתי עסק - נטו
הכנסות ממחזיקי כרטיס אשראי					
382	269	419	139	152	עמלות מנפיק
134	93	152	48	56	עמלות שירות
141	106	128	57	51	עמלות מעסקאות בחו"ל
657	468	699	244	259	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
1,083	760	1,151	393	416	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

(*) מאחר והנתונים אוחדו לראשונה החל מיום 1 באפריל 2023, כאמור לעיל, ההשפעה על תוצאות החברה במצטבר מוצגת לתקופה של תשעה חודשים, שהחלה במועד זה. לפרטים נוספים ראו ביאור 5 לעיל.

ביאור 12: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה

א. הנפקת אגרות חוב בחברה

לפרטים בדבר הנפקת אגרות חוב על ידי החברה במהלך שנת 2023 ראה באור 26(ג) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.
בחודש פברואר 2024, שימשו חלק מתמורת ההנפקות לעיל לצורך פירעון מוקדם של מלוא הלוואת הסינדיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 26(א1)(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023.

ב. יחס כושר פירעון בכלל ביטוח

ביום 27 בנובמבר 2024 אישרה כלל ביטוח את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2024. לפרטים נוספים ראה באור 7 לעיל.

ג. תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במאי 2024 החליט דירקטוריון החברה לפרסם מתאר המתייחס להקצאת עד 1,400,000 כתבי אופציה מסוג א' אשר יוצעו מכוחו, בהתאם לתוכנית 2021, לעובדים ולנושאי משרה של החברה ו/או חברות בשליטתה. הקצאת האופציות שיוצעו על פי המתאר כפופה לקבלת כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי כל דין להצעת ניירות ערך לפי מתאר, להנפקתם ולפרסום המתאר. המניות שתנבענה ממימוש אופציות אלו יהיו כ- 0.44% מהון החברה נכון למועד הדיווח, בהנחת מימוש מקסימלי. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות רגילות של החברה בהתאם לשווי ההטבה הגלום באופציות, בכפוף להתאמות. שווי ההטבה מבוסס על הערכת שווי האופציות במועד הענקתן אשר עומד על כ- 14.1 ש"ח לאופציה, כאשר השווי ההוגן של כל מנה נפרס על פני תקופת ההבשלה. שווי ההטבה חושב באמצעות שימוש במודל הבינומי והוערך בכ- 18.75 מיליוני ש"ח לכלל האופציות שיוענקו לנושאי משרה ועובדים בקבוצה כאמור. הקצאת האופציות מסוג א' תהיה בשלוש מנות שיפרסו על פני שלוש שנים, ותהיינה ניתנות למימוש החל מתום שנה, שנתיים ו-3 שנים ממועד ההקצאה, ועד לתום שנה ממועד ההבשלה. (כאשר ביחס למנה הראשונה נדרשות לפחות שנתיים של הבשלה והחזקה).

החברות הבנות תישאנה בהוצאה בגין שווי האופציות כאמור ותשפה את החברה במלוא הטבה זו, בהתאם לשווי ההטבה הכספי שירשם בספרי החברה ובהתאם לכללי החשבונאות.

ד. אומדנים אקטואריים

1. ביטוח חיים ובריאות

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1)(ד1) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, בדבר שינויים בעתודות ביטוח לאור סביבת הריבית והשפעתה על שיעורי ההיוון בביטוח חיים וסיעוד והוראות הממונה לעניין בדיקת נאותות העתודה (LAT):

א. ריבית היוון בחישוב ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום

בתקופת הדוח, חל שינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון ופרמיית אי הנזילות ועלה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוח. לאור כך עדכן אקטואר כלל ביטוח את שיעורי הריבית על הנכסים החופשיים המשמשים להיוון ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום.

ב. הפרשה הדרגתית להשלמת העתודה לקיצבה על ידי שימוש בפקטור K

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1)(א3)(ב) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, מדי רבעון, החברה בודקת כי ערך ה-K יביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קיצבה, על בסיס ניתוח המתבסס על הנחות פיננסיות ואקטואריות שמרניות, שמעיד על כך שדמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי הנובעים מהשקעות המוחזקות כנגד העתודה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות למעלה מ-K הבסיסי המספיקות לכסות את כל ההוצאות, וככל שקיים פער, מבוצע עדכון של ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה באמצעות עדכון ערך K. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקיצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

בתקופת הדוח ובתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024 לא חל שינוי בערך ה-K.

ליום	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 ביוני	31 בדצמבר	
2023	2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר			
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
0.96%	0.825%	0.96%	0.915%	0.96%

ג. בדיקת נאותות העתודה (LAT)

בהמשך לאמור בבאור 3(ד)1(ד) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, החברה עורכת מדי תקופה בדיקה לגבי נאמנות ההתחייבויות בהתאם לחזר ה-IAT.

ד. שינוי הנחות אקטואריות בחישוב התחייבויות גמלה

1. בחודש יולי 2024 פורסם "תיקון הוראות החוזר המאוחד בעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה" (להלן: "החוזר"). החוזר כולל עדכון של הנחות ברירת מחדל שעל בסיסן ייחשבו הגופים המוסדיים את התחייבויותיהם ואת המקדמים ביחס למקבלי קצבה במוצרי החיסכון הפנסיוני.

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1)א(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה ולגמלאות בתשלום מחושיבים בהתאם להנחות הכלולים בחוזר עתודות לקיצבה על כן בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2024, הגדילה החברה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות בגין חוזה ביטוח בסך של כ-128 מיליוני ש"ח מתוכם סך של כ-99 מיליוני ש"ח בגין ההתחייבויות לגמלאות בתשלום וסך של כ-29 מיליוני ש"ח ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה, לאור המגמות שעלו מהחוזר.

2. בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(ה1א)(3) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה ולגמלאות בתשלום, מעת לעת נערכים מחקרים בנושא שיטור המבוטחים הצפויים לממש את זכאותם לקבל קיצבה בעת פרישה. לאור מחקר בנושא, שבוצע על ידי המבטח האחר בעסקה משותפת של החברה, החברה הקטינה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות בגין חוזה ביטוח בסך של כ-69 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2024.

2. ביטוח כללי

בהמשך לאמור בביאור 42(ה)(2)(4)(א) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, בשל שינוי בעקום הריבית חסרת סיכון ופרמיית אי הניילות, עדכנה החברה את אומדן ריבית ההיוון לתקופת הדוח ולתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024, סך השפעת השינוי הביא להקטנת עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-42 מיליוני ש"ח ולגידול עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-9 מיליוני ש"ח בהתאמה.

3. ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	במיליוני ש"ח	
2023	2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר			
ביטוח חיים				
שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום				
124	20	(2)	62	32
שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות משינוי ריבית (פקטור K)				
260	209	-	159	-
סה"כ השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום				
384	229	(2)	221	32
שינוי הנחות תמותה בחישוב התחייבויות גמלה				
-	-	-	-	(128)
שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות גמלה				
67	-	-	-	69
451	229	(2)	221	(27)
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים				
83	36	(9)	123	42
השפעות פיננסיות על עתודות ביטוח כללי				
83	36	(9)	123	42
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי				
סיעוד במגזר בריאות				
שינוי הנחות אקטואריות בגין שכירות תביעות סיעוד לרבות בבחינת נאותות העתודה (LAT)				
(102)	-	-	-	-
השפעות פיננסיות בבחינת נאותות העתודה (LAT)				
-	-	-	-	35
(102)	-	-	-	35
סך הכל סיעוד במגזר בריאות				
432	265	(11)	344	50
סך הכל רווח (הפסד) לפני מס				

4. הסכם עם המוסד לביטוח לאומי בעניין פיצויים מכוח חוק הביטוח הלאומי על גמלאות הביטוח הלאומי, בתאונות דרכים בהן מבטח מחויב בפיצויים בגין השנים 2016 – 2022

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"), במקרה בו שילם המוסד לביטוח לאומי לזכאי גמלה, בעילה המהווה עילה גם לחייב צד שלישי לשלם פיצויים לאותו זכאי, לפי פקודת הניזקין, או לפי חוק הפלג"ד, רשאי המוסד לביטוח לאומי לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלם (להלן: "הצד השלישי"). הצד השלישי רשאי לנכות מהפיצוי את הגמלאות המשתלמות ו/או שעתידות להשתלם מאת המוסד לביטוח לאומי. לאורך השנים נהג המוסד לביטוח לאומי לחזור אל מבטחים בתביעות שיבוב פרטניות.

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), תשפ"ב-2021, תוקן חוק הביטוח הלאומי, באופן שהחל מינואר 2023 ואילך הוחל שינוי במנגנון ההתחשבנות בגין תביעות הנובעות מתאונות דרכים, וזאת חלק הגשת תביעות שיבוב פרטניות על ידי המוסד לביטוח לאומי.

בחודש יולי 2024 נחתם הסכם בין כלל ביטוח לבין המוסד לביטוח לאומי, במסגרתו נסגרה בעיקרה החשיפה של כלל ביטוח לתביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי בענף רכב החובה לשנים 2016 – 2022.

ה. הנפקת כתבי התחייבות בכללביט מימון בע"מ חברת הבת של כלל ביטוח (להלן: "כללביט מימון")

בחודש ינואר 2024, הוחלפו כ- 504 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה י שבמחזור הנסחרות בבורסה, בדרך של הצעת רכש חליפין, בתמורה להנפקת כ- 508 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות סדרה יג', בדרך של הרחבת סדרה קיימת.

כתבי התחייבות סדרה יג' שהונפקו כאמור, הוכרו (בכפוף למגבלות) כהון רובד 2 של כלל ביטוח וזאת חלף כתבי התחייבות סדרה י' שהוחלפו ואשר היו מוכרים כהון משני מורכב.

תנאיהם של חלק מכתבי ההתחייבות סדרה י', שונים מתנאי כתבי התחייבות סדרה יג' ובהתאם טופלו כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שונים מהותית בהתאם להגדרת התקן, ובהתאם נוצר לכלל ביטוח הפסד בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח. עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח.

בחודש אפריל 2024 הנפיקה כללביט מימון לציבור 465 מיליוני ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה יג') בדרך של הרחבת סדרה קיימת בתמורה לסך של כ- 460 מיליוני ש"ח. תנאיהן של כתבי ההתחייבות הנוספות, זהים לתנאי כתבי ההתחייבות סדרה יג' הקיימת במחזור. עלויות ההנפקה הסתכמו לסך של כ- 5.1 מיליוני ש"ח.

ביום 31 ביולי 2024 פרעה כללביט מימון בפדיון מוקדם את יתרת כתבי התחייבות סדרה יג', בהתאם לתנאיהן.

ו. דירוג

ביום 9 ביולי 2024, אשררה S&P מעלות את הדירוג ilAA+ לכלל ביטוח בתחזית דירוג יציבה, וכן אשררה את הדירוג ilAA- לכתבי ההתחייבות (סדרה א', ב' ו- ג') שהנפיקה החברה, באופן דירוג יציב עבור כל אחת מהסדרות. בנוסף, אשררה את הדירוג ilAA- לכתבי ההתחייבות (סדרה ט', י', יא, יב ו- יג') שהנפיקה כללביט מימון, באופן דירוג יציב עבור כל אחת מהסדרות.

ביום 29 ביולי 2024, מידרוג הותירה על כנו את הדירוג Aa1.il לאיתנות הפיננסית של כלל ביטוח בתחזית דירוג יציבה ואשררה את הדירוג Aa3.il(hyb) לכתבי ההתחייבות (סדרה ט', י', יא, יב ו- יג') שהנפיקה כללביט מימון, באופן דירוג יציב עבור כל אחת מהסדרות.

ז. הארכת תוקפם של תשקיפי מדף של החברה וכללביט מימון

ביום 17 ביולי 2024, הוארך תוקפם של תשקיפי המדף של החברה ושל כללביט מימון מיום 24 ביולי 2022 וזאת עד ליום 24 ביולי 2025 (להלן: "תשקיפי המדף"). תשקיפי המדף מאפשרים לחברה ולכללביט מימון, בין היתר, להנפיק אגרות חוב וכתבי אופציה לאגרות חוב. ככלל, תמורת אגרות חוב שיונפקו על ידי כללביט מימון מכוח תשקיף המדף תופקד בכלל ביטוח, שתהיה אחראית כלפי המחזיקים באגרות החוב לפירעונן.

ח. הגשת טיוטת תשקיף הנפקה ראשונה לציבור - מקס

ביום 30 ביוני 2024 הגישה מקס לרשות לניירות ערך טיוטה ראשונה של תשקיף הנפקה ראשונה לציבור המהווה גם תשקיף מדף אשר יאפשר הנפקה של תעודות התחייבות, כתבי אופציה הניתנים להמרה לאגרות חוב וניירות ערך מסחריים ו/או רישום למסחר של כתבי התחייבות לא סחירים שהונפקו על ידי מקס. זאת, במסגרת האסטרטגיה של מקס לגיוון מקורות המימון שלה לצורך פעילותה השוטפת.

מקס אינה מתחייבת לפרסם את התשקיף ו/או לבצע הנפקת ניירות ערך כלשהם על פי התשקיף, ככל שיפורסם. פרסום התשקיף ו/או הנפקת ניירות ערך על פיו כפופים לשיקול דעתה המלא של מקס ולקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, לרבות, היתר הרשות לניירות ערך ואישור הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בהתאם, אין כל וודאות כי התשקיף יפורסם ו/או כי יונפקו ניירות ערך שונים על פיו.

ט. מלחמת חרבות ברזל

בהמשך לאמור בביאור 46(יא) בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, המשק הישראלי ממשיך להתנהל בשגרת מלחמה. המשק חזר לפעילות כמעט מלאה, מלבד האזורים אשר נפגעו באופן ישיר מאירועי ה-7 באוקטובר 2023 וכן באזור צפון הארץ, בו התרחב טווח הירי והתעצמה הלחימה בחודשים האחרונים ותושביו עדיין מפונים מבתיים ועסקים באזורים אלה טרם חזרו לפעילות.

דירוג האשראי של ישראל

חברת הדירוג עדכנו את דירוג מדינת ישראל ותחזיות הדירוג שלהן על רקע החרפת העימות בין ישראל לאיראן והסיכונים הגיאופוליטיים עמם מתמודדת ישראל מאז פרוץ המלחמה באופן הבא: סוכנות דירוג האשראי Moody's (להלן: "מודי'ס") הודיעה ביום 9 בפברואר, 2024 על הורדת דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל מרמה של A1 לרמה של A2 באופן דירוג שלילי. הורדת דירוג האשראי ושינוי אופן הדירוג ל"שלילי" שיקפו בעיקר, כפי שהסבירה סוכנות הדירוג, את חוסר הוודאות לגבי ההשלכות הכלכליות של המלחמה, מועד ואופן סיום המלחמה והשינוי במצב הפיסקלי.

חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P הודיעה ביום 18 באפריל, 2024 על הורדת הדירוג של ישראל מרמת AA- לרמת A+ והותירה את תחזית הדירוג שלילית. כמו כן, ביום 2 באפריל, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של A+ אולם שינתה את תחזית הדירוג מיציבה לשלילית.

ביום 1 באוגוסט, 2024 פרסמה חברת דירוג האשראי S&P הודעה, במסגרתה ציינה כי הפוטנציאל לסכסוך רחב יותר באזור, מציג סיכונים משמעותיים לישראל. על פי הודעת החברה, הסלמה נוספת אינה חלק מהתרחיש הבסיסי ועלולה להוות סיכון לדירוג הנוכחי של המדינה. כמו כן ביום 12 אוגוסט, 2024 חברת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הורידה את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A עם אופק דירוג שלילי. הסיבות להורדת הדירוג נובעות בין היתר מהימשכות הלחימה בעזה והעלייה בסיכונים הגיאופוליטיים.

ביום 27 בספטמבר, 2024 הודיעה סוכנות הדירוג Moody's על הורדה של דירוג האשראי של החוב של מדינת ישראל בשתי דרגות (בפעם אחת) מ-A2 ל-Baa1, עם תחזית שלילית.

ביום 1 באוקטובר, 2024 הודעה סוכנות הדירוג S&P על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-A+ ל-A עם תחזית שלילית ובכך הקדימה את הודעתה שתוכננה ליום 8 בנובמבר 2024 בחמישה שבועות. הסיבות להורדת דירוג האשראי שלא מן המניין הן, בין היתר, בגלל החרפת הסכסוך בין ישראל וחציבללה, אשר לטענתם יהפוך בסבירות גבוהה לאינטנסיבי וממושך.

השפעה על הדוח הכספי

בתקופת הדוח ונכון למועד אישור דוח כספי זה לא חלו שינויים מהותיים בנוגע להשפעות המלחמה על תוצאותיה הכספיות של כלל ביטוח.

מקס עדכנה כי החל מחודש דצמבר 2023 ובמהלך תקופת הדוח גדלו בהדרגתיות מחזורי ההנפקה בארץ ומחזורי הסליקה במקס ואף עלו על המחזורים שהיו בתקופה המקבילה אשתקד. מחזורי ההנפקה של מקס בחו"ל אשר הושפעו לאורך כל תקופת המלחמה, החלו גם הם לגדול בהדרגתיות אך כל החמרה או אירוע בטחוני המתרחש בתקופה זו משפיע ישירות על מחזורי חו"ל. למרות שברבעונים השני והשלישי של השנה הסתכמו מחזורי חו"ל בהיקפים דומים לאלה של התקופות המקבילות אשתקד, לאור מחזור חו"ל הנמוך יחסית ברבעון הראשון של השנה, מחזורי חו"ל המצטברים לתקופת הדוח, עדין נמוכים יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי מבוסס על שיקול דעת והערכות ועדיין כרוך בשלב זה באי-ודאות. בהמשך לאמור בדוח הכספי של מקס לשנת 2023, מקס הגדילה את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הערכות של גידול פוטנציאלי בסיכון האשראי של לקוחותיה. עד כה, ובתקופת הדוח, לא ניכרת עלייה של ממש בסיכון האשראי או בנזקי האשראי בפועל של לקוחות מקס עקב המלחמה. עם זאת, לנוכח הקושי להעריך את התמשכות והיקף המלחמה ואת השפעתה האפשרית על הפעילות הכלכלית ברחבי המדינה, ואת מידת הפגיעה הפוטנציאלית בכומר החוזר של לקוחותיה הפרטיים והעסקיים של מקס מחד, ואת ההשפעות הממתנות של תוכניות סיוע והקלות אחרות מנגד, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי מבוסס על שיקול דעת והערכות וכרוך בשלב זה באי-ודאות משמעותית. לפיכך ישנה סבירות גבוהה שהפסדי האשראי בעתיד עשויים להיות גבוהים או נמוכים מהותית מהאומדן הנוכחי.

הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לתנודות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות במשק הישראלי ולסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה. קיים קושי להעריך את התמשכות והיקף המלחמה ואת השפעתה האפשרית על הפעילות הכלכלית ברחבי המדינה, על שווקי ההון ואת מידת הפגיעה הפוטנציאלית בכומר החוזר של לקוחותיה הפרטיים והעסקיים של מקס מחד, ואת ההשפעות הממתנות של תוכניות סיוע והקלות אחרות מנגד.

לפיכך, לא ניתן להעריך למועד פרסום הדוח את היקף ההשפעה המלאה של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

י. שינויים בשיעורי המס

בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת צו הקובע את העלאת המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. כמו כן, אושר תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד – 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של המוסדות הכספיים בקבוצה ליום 30 בספטמבר, 2024 עודכנו בסכום שאינו מהותי כך שהן מביאות בחשבון את ההשפעות הנובעות מהעלאת שיעורי המס כאמור לעיל.

כמו כן, החברה מעריכה כי השפעת השינוי בשיעורי המס אינה צפויה להיות מהותית.

יא. מינוי נושאי משרה

ביום 1 ביוני 2024 החל לכהן מר תומר דוד כמבקר הפנימי של הקבוצה במקום מר ערן שחף.

ביום 1 ביולי 2024 החל לכהן מר דרור בירן כיועץ המשפטי הראשי של הקבוצה במקום הגב' הדר ברין וייס.

ביום 21 בספטמבר 2024 הודיע מנכ"ל חברת מקס, מר רון פאינר, על רצונו לסיים את תפקידו בחברת מקס.

ביום 5 באוקטובר 2024 אישר דירקטוריון חברת מקס את מינויה של הגב' שגית דותן, המכהנת כיום כמשרה למנכ"ל ומנהלת אגף לקוחות פרטיים בחברת מקס, כמנכ"לית חברת מקס. בכפוף לקבלת אישורו או אי התנגדותו של המפקח על הבנקים. ביום 14 בנובמבר 2024, התקבלה אצל מקס הודעה מהמפקח על הבנקים בדבר אי התנגדותו למינוי האמור. המינוי ייכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2025.

יב. ארגון עובדים סוכנות תמורה

בהמשך לביאור 25(ג)1 בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, בחודש מאי 2024 הכירה הנהלת תמורה בהסתדרות הלאומית כארגון העובדים היציג של עובדי תמורה.

יג. חתימת הסכם קיבוצי מקס

בהמשך לביאור 25(ג)2 בדוחות הכספיים המאוחדים לשנת 2023, ביום 8 באוקטובר 2024, נחתם הסכם קיבוצי בין מקס לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המע"ף וועד העובדים במקס (להלן: "ההסכם") שתוקפו החל מיום 1 ביולי 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2028.

ההסכם מאחד את הסכמי העבר לכדי הסכם אחד בכפוף לשינויים ולתוספות אשר עיקריהם הינם כמפורט להלן:

- יישמר שקט תעשייתי במהלך כל תקופת ההסכם. כמו כן, ההסכם מהווה מיצוי טענות ותביעות כל הצדדים.
- תשלום תוספות שכר לעובדים בשיעורים משתנים שנקבעו בהתאם לעמידה ביעדים העסקיים שנקבעו בהסכם ותקופת ההסכם - 3.65% בשנה הראשונה ועד 3.4% לכל שנה נוספת.
- העלאת שכר המינימום המוסדי כהגדרתו בהסכם ל-6,500 ש"ח ועדכון השכר השעתי בהתאם לשכר המינימום במשק.
- לאור גידול במספר העובדים ועליית יוקר המחיה, סוכם על שיפור תנאים הנלווים לאוכלוסיות מסוימות, הכוללים בן היתר עדכון תעריפי דמי ההבראה, תעריפי הארוחות מחוץ למשרד, עלויות רכבים, מתנות לחגים, מענקי ותק, וכן סוכם על הגדלת תקציבי הרווחה כמפורט בהסכם.

להערכת הנהלת מקס, להסכם לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של מקס בשנת 2024 ואף לא בשנים שלאחריה.

התקשרות מקס עם תאגיד בנקאי

בהמשך לאמור בביאור 1.ב.20 לדוח הכספי של מקס לשנת 2023, אודות הסכם שנחתם ביום 11 באוקטובר 2018 להנפקה משותפת ושירותי תפעול הנפקה בין מקס לבין בנק לאומי (להלן - "**הבנק**"), ביום 24 ביוני 2024 הודיעה מקס לבנק על מימוש האופציה הקיימת לה בהסכם בנוגע להארכת תקופת התחייבות הבנק שנקבעה בהסכם. תוקף הסכם ההנפקה המשותפת עם הבנק הינו עד ליום 31 בינואר 2029.

יד. חלוקת דיבידנד בחברה

לאחר תאריך הדיווח, ביום 28 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-60% מהדיבידנדים שהוכרוזו/או חולקו בחברות הבנות של החברה למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים. (ראה ביאור 7(ב) לעיל).

טו. התפתחויות בשווקים לתקופת הדוח ולאחריה

בתקופת הדוח נרשמו ההכנסות מהשקעות, אשר הביאו לתשואה ריאלית חיובית בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד לשנת 2004. עם זאת, כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לטובת המבוטחים, לא תוכל כלל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. אומדן דמי הניהול המשתנים שלא ייגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם נכון ליום 30 בספטמבר 2024 בסך של כ-0.3 מיליארד ש"ח ובסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים על כ-0.2 מיליארד ש"ח. לא ניתן להעריך את המשך ההתפתחויות בשווקים ואת השפעתן על תוצאות הרבעון הרביעי של 2024 ועל שנת 2024 כולה, ולכן אין באמור כדי להוות כל הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות הצפויות של החברה.

ביאור 13: יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות העונות להגדרת מבטח בהתאם לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010

בהמשך לאמור בביאור 4 בדוחות השנתיים, בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח. בנוסף, בחודש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי IASB תיקונים לתקן (להלן - IFRS 17).

IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוח הזמנים האמור אך בשלב זה אינה יכולה להעריך את השפעת יישום התקן על דוחותיה הכספיים.

מועד היישום לראשונה שנקבע ב- IFRS 17 הינו ה-1 בינואר, 2023, אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 – (IFRS) חוזי ביטוח" (להלן: "מפת הדרכים"), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2025 כאשר מועד המעבר הינו ה-1 בינואר, 2024.

לצורך היערכותן של חברות הביטוח בישראל לאימוץ IFRS 17, פרסם הממונה טיטות של חוזר "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל". הטיטות העשירית פורסמה בחודש אוגוסט 2024 (להלן: "טיטות החוזר"), ומתייחסת בין היתר להבהרות בקשר לאופן קביעת מרווח הסיכון בגין סיכון שאינו פיננסי (RA), אופן קביעת השווי ההוגן בעת יישום גישת השווי ההוגן במועד המעבר, הבהרות בקשר לחישוב משקולת פרמיית אי הנזילות, וכן הנחיות לחישוב השווי ההוגן של אג"ח ח"ץ.

בחודש אוגוסט 2024 פרסם הממונה עדכון רביעי למפת הדרכים אשר כלל עדכונים בדבר לוחות הזמנים עבור הדיווחים לרשות בדבר סקר השפעה כמותית. כמו גם ביטול החובה למתן גילוי כמותי לנתוני יתרות פתיחה למועד המעבר בדוח הכספי של הרבעון השלישי לשנת 2024.

בחודש יולי 2014 פורסם על ידי ה- IASB תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בדבר מכשירים פיננסיים (להלן - IFRS 9) המחליף את IAS 39 וקובע כללים חדשים לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים בדגש על נכסים פיננסיים. מועד היישום לראשונה שנקבע ב- IFRS 9 הוא ה-1 בינואר 2018. בספטמבר 2016 פורסם תיקון ל- IFRS 4 אשר התיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח, ועומדת בקריטריונים מסוימים שנקבעו, לדחות את האימוץ של IFRS 9 עד ל-1 בינואר 2023 (מועד היישום לראשונה של IFRS 17) על מנת למנוע את חוסר ההקבלה החשבונאית שעשויה להתרחש עקב יישום של IFRS 9 טרם יישום IFRS 17. החברה עמדה בקריטריונים כאמור ודחתה את היישום של IFRS 9 בהתאם לכך. עם דחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ל-1 בינואר 2025 דחה הממונה גם את מועד היישום לראשונה של IFRS 9 ל-1 בינואר 2025 בהתאם.

יודגש כי כל המפורט מטה בקשר למדיניות החשבונאית הינו נכון למועד דוח זה ועוד כפוף לשינויים במסגרת התקדמות היישום.

א. היערכות החברה ליישום IFRS 17 ו- IFRS 9

כחלק מתהליך אימוץ התקנים, החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכות מידע ממוחשבות אשר הכרחיות ליישום ההוראות. כמו כן, החברה בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים. בנוסף, כחלק מתהליך היערכות, החברה מבצעת מבדקים כמותיים לצורך בחינת המתודולוגיות, המדיניות החשבונאית ויישום המערכות. בהתאם למפת הדרכים שפורסמה על ידי רשות שוק ההון וחסכון, המבדקים הכמותיים מדווחים לרשות בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו.

ב. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

להלן עיקרי הדרישות והמדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי החברה:

תחולת התקן

IFRS 17 חל על חוזים המקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אשר כוללים:

(א) חוזי ביטוח, כולל חוזי ביטוח משנה, שהחברה מנפיקה;

(ב) חוזי ביטוח משנה שהחברה מחזיקה; וכן

(ג) חוזי השקעה עם מאפייני השתתפות לפי שיקול דעת שהחברה מנפיקה, בתנאי שהיא גם מנפיקה חוזי ביטוח.

מודל המדידה

התקן כולל שלושה מודלים למדידת ההתחייבות בגין חוץ ביטוח:

1. המודל הכללי – מודל ה-GMM

בהתאם למודל זה, המהווה את מודל ברירת המחל של התקן, יש למדוד את ההתחייבות בגין קבוצות חוץ ביטוח במועד ההכרה לראשונה כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוץ הביטוח מהוונים בריבית נוכחית בתוספת תיאום סיכון מפורש בגין הסיכונים הלא פיננסיים (RA). הרווח החזוי הגלום בחוץ הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר כהתחייבות (מרווח שירות חוץ - CSM) אשר תוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי. ככל וקיים הפסד חזוי, ייווצר רכיב הפסד והוא יוכר באופן מיידי. רכיבי ההתחייבות כאמור מסווגים לשני סוגי התחייבויות: התחייבות בגין יתרת הכיסוי (LRC) והתחייבות בגין תביעות שהתהוו (LIC).

בתקופות עוקבות, מרווח השירות החזוי יותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות הקשורים לשירות העתידי. ככל ומרווח השירות החזוי אופס כתוצאה משינויים אלו, כל שינוי מעבר לכך ייקף באופן מיידי לרווח והפסד. מנגד, שינויים הנובעים מערך הזמן של הכסף ומסיכונים פיננסיים מוכרים באופן מיידי במסגרת הוצאות מימון בגין חוץ ביטוח.

בחוץ ביטוח משנה מוחזקים, מרווח השירות החזוי יכול להיות נכס או התחייבות והוא מייצג את העלות החזויה נטו או הרווח החזוי נטו, בהתאמה. ככל וחזוה ביטוח המשנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוץ ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חזוה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת מרווח השירות החזוי.

2. גישת העמלה המשתנה – מודל ה-VFA

מודל זה מהווה גישה מותאמת למודל ה-GMM וחל על חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה. חוזים בעלי מאפייני השתתפות ישירה הם חוץ ביטוח הכוללים הבטחה של החברה לספק למבוטח תשואה על השקעות המבוססת על פריטי בסיס. כלומר, החוזה כולל שירות משמעותי המתייחס להשקעות.

בהתאם למודל ה-VFA, תזרימי המזומנים לקיום החוזה מורכבים מההתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס בניכוי העמלה המשתנה בגין השירות. שינוי בהתחייבות לשלם למבוטח סכום השווה לשווי ההוגן של פריטי הבסיס, נזקף ישירות להוצאות מימון בגין חוץ ביטוח. מרווח השירות החזוי מותאם בגין שינויים בהנחות לא פיננסיות בדומה למודל ה-GMM, וכן בגין שינויים פיננסיים המשפיעים על העמלה המשתנה.

חוץ ביטוח משנה המוחזקים בידי החברה אינם כשירים להימדד לפי מודל ה-VFA בהתאם להוראות התקן.

החברה צופה, כי חוץ ביטוח הכוללים רכיבי חסכון תלוי תשואה יימדדו תחת מודל ה-VFA, אך ייתכנו שינויים עם התקדמות תהליך יישום התקן.

3. גישת הקצאת הפרמיה – מודל ה-PAA

מודל זה הינו פישוט של המודל הכללי אשר ניתן ליישום עבור קבוצות חוץ ביטוח מסוימות שעבורן הוא מספק מדידה שמהווה קירוב סביר למדידה בהתאם למודל הכללי.

בהתאם למודל זה, ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי נקבעת כסך הפרמיות שהתקבלו בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ובניכוי סכומי הפרמיה ותזרימי המזומנים לרכישת ביטוח אשר הוכרו ברווח או הפסד בגין תקופת הכיסוי שחלפה. פרמיות שהתקבלו ותזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מוכרים ברווח או הפסד לאורך תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן. או על בסיס התבנית החזויה של שחרור מסיכון במהלך תקופת הכיסוי ככל והיא שונה באופן משמעותי מחלוף הזמן.

עבור קבוצות חוץ ביטוח תחת מודל ה-PAA, התקן מאפשר להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כלשהם כהוצאות כאשר מתהוות לה עלויות אלה, בתנאי שתקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה אינה עולה על שנה אחת. בחירה זו נעשית ברמת תיק חוזה ביטוח.

ככל וקיימות עובדות ונסיבות המצביעות על כך שקבוצה של חוץ ביטוח היא מכבידה, החברה מודדת את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בתוספת תיאום סיכון בגין סיכונים לא פיננסיים בדומה לעקרונות של המודל הכללי. במידה וסכום זה עולה על הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, החברה תגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כנגד הכרה בהפסד מיידי בדוח רווח והפסד.

ככל וחזוה ביטוח משנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוץ ביטוח המכוסה על ידו, החברה תכיר ברווח מיידי בגין חזוה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי.

ההתחייבות בגין תביעות שהתהוו מחושבת בהתאם לאותם עקרונות של מודל ה-GMM. התקן מאפשר שלא להוון את תזרימי המזומנים בגין תביעות שהתהוו אם תזרימי המזומנים צפויים להיות משולמים או להתקבל בתוך שנה או פחות מהמועד שבו התביעות התהוו. החברה אינה מיישמת את ההקלה כאמור.

החברה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה אם, ורק אם, בעת יצירת הקבוצה:

(א) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה הינה שנה אחת או פחות; או

(ב) החברה צופה באופן סביר כי פישוט כאמור יפיק מדידה של ההתחייבות בגין יתרת תקופת הכיסוי לקבוצה שלא תהיה שונה באופן מהותי מזו שהייתה מתקבלת ביישום המודל הכללי.

החברה צופה, כי חוזי ביטוח כללי וחוזי נסיעות לחו"ל יימדדו תחת מודל ה- PAA, אך ייתכנו שינויים עם התקדמות תהליך יישום התקן.

רמת הקיבוץ

IFRS 17 דורש קיבוץ של חוזי ביטוח לקבוצות לצורך הכרה ומדידה. החברה תקבע את הקבוצות בעת ההכרה לראשונה ולא תשנה את הרכב הקבוצות לאחר מכן.

ראשית על החברה לזהות תיקים של חוזי ביטוח. תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד. לאחר זיהוי תיק, החברה תפצל אותו לכל הפחות לקבוצות הבאות על בסיס הרווחיות הצפויה בעת ההכרה לראשונה:

- קבוצה של חוזים שהם מכבידים בעת ההכרה לראשונה;
- קבוצה של חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן; וכן
- קבוצה של יתרת החוזים בתיק.

בהתאם לתקן, עבור חוזי ביטוח אשר לגביהם החברה מיישמת את מודל ה-PAA, החברה תניח שאין חוזים בתיק שהם מכבידים במועד ההכרה לראשונה, אלא אם ישנן עובדות ונסיבות מצביעות אחרת. IFRS 17 קובע כי חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת לא יכללו באותה קבוצה כך שכל שנת חיתום משיכת לקבוצה נפרדת של חוזי ביטוח.

גבולות החוזה

עבור חוזי ביטוח, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם פרמיות או שיש לה התחייבות ממשית לספק לו שירותים. התחייבות ממשית מסתיימת בנקודה בה לחברה קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה (מבוטח בודד) או של התיק של חוזי הביטוח.

עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה החברה מחויבת לשלם סכומים למבוטח המשנה או שיש לה זכות ממשית לקבל ממנו שירותים.

בשלב זה, החברה אינה צופה שינויים מהותיים בגבולות החוזה בהשוואה ל- IFRS 4.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA)

ה-RA משקף את הפיזיו שהחברה דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעת מסיכונים לא פיננסיים הכוללים סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כגון סיכון ביטולים וסיכון הוצאות. ה-RA משקף גם:

- את הרמה של ההטבה בגין פיזור (שונות) שהחברה כוללת בעת קביעת הפיזיו שהיא דורשת עבור נשיאת אותו סיכון; וכן
 - הן תוצאות עדיפות והן תוצאות נחותות באופן שמשקף את הרמה של שנאת הסיכון של החברה.
- החברה מתאמת את אומדן הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין סכום זה שמקבל ביטוי נפרד בסכום ההתחייבויות הכולל של החברה.

IFRS 17 אינו מפרט את טכניקות האמידה המשמשות על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי. החברה עדיין בוחנת את האופן בו תיישם את קביעת מרווח הסיכון שאינו פיננסי ושיעור הרווח בר סמך שיילקח בחשבון.

עקומי הריבית

IFRS 17 קובע כי יש להתאים את האומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הפיננסיים המתייחסים לתזרימי מזומנים אלה, במידה שבה הסיכונים הפיננסיים אינם נכללים באומדנים של תזרימי המזומנים.

התקן קובע כי שיעורי ההיוון המיושמים לאומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים.

החברה קובעת את עקומי הריבית הריאלית עבור כל קבוצות חוזי הביטוח בגישת ה-Bottom-Up. בגישה זו שיעור ההיוון מתקבל על ידי הוספת פרמיית אי-ניזילות (המבטאת את שיעור אי-הניזילות של ההתחייבות) לעקום הריבית חסרת הסיכון.

טכניקת האמידה של עקום הריבית חסרת הסיכון כמתואר לעיל תואמת בעיקרה את הגישה המיושמת לצורך בדיקת נאותות העתודה (LAT) תחת IFRS 4.

יחידות הכיסוי ואופן שחרור מרווח השירות החוזי (CSM)

ה-CSM מייצג את ההתחייבות בגין הרווח שטרם מומש המתייחס לשירותים עתידיים, במודלי המדידה של GMM ו-VFA. בהתאם לתקן, ה-CSM יוכר ברווח והפסד על פני תקופת הכיסוי בתבנית שמשקפת את שירות הביטוח שסופק על ידי החברה בקשר עם החוזים שנכללים בקבוצת חוזי הביטוח, וכן בהתחשב בשירות השקעות בחוזי ביטוח הכוללים רכיב חסכון. תבנית זו נקבעת על בסיס יחידות הכיסוי שסופקו בתקופה ביחס ליחידות הכיסוי שצפוי שסופקו בעתיד בקשר עם קבוצת חוזי הביטוח.

מספר יחידות הכיסוי בקבוצה הוא הכמות של שירותי חוזה ביטוח המסופקים על ידי החוזים בקבוצה, הנקבע על ידי הבאה בחשבון, לכל חוזה, של הכמות של ההטבות המסופקות בהתאם לחוזה ואת התקופה החוזיה של הכיסוי שלו.

כאשר קבוצת חוזי ביטוח כוללת מספר סוגים של כיסוי ביטוח ו/או שירות השקעות החברה משקללת את יחידות הכיסוי השונות על בסיס גובה ההטבות החוזי למבוטח מכל סוג כיסוי או שירות.

יחידות הכיסוי עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים עקביות עם יחידות הכיסוי עבור חוזי הבסיס, עם התאמות בגין ההבדלים בשירותים המסופקים.

הצגה

תחת IFRS 17 החברה תפצל את הסכומים שהוכרו בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר ל:

- א. תוצאות שירותי ביטוח, כולל הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח; וכן
 - ב. הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.
- ההפרדה כמתואר לעיל תגדיל את השקיפות לגבי מקורות הרווח של החברה.

הוראות מעבר

יש ליישם את IFRS 17 למפרע (להלן: "יישום למפרע מלא") אלא אם הדבר אינו מעשי.

ביישום גישת היישום למפרע המלא, החברה תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח, כאילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. בנוסף, החברה תגרע יתרות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. הפרש נטו הנובע מכך יוכר בהון.

מועד המעבר הינו ה-1 בינואר, 2024, כך שבמועד היישום לראשונה החברה תציג מחדש את מספרי השוואה לשנת 2024. אם יישום למפרע מלא לקבוצה של חוזי ביטוח אינו מעשי, החברה יכולה לבחור ליישם את אחת מהגישות הבאות, עבור כל תיק ביטוח בנפרד:

- (א) גישת היישום למפרע המותאם – לצורך השגת התוצאה הקרובה ביותר האפשרית ליישום למפרע מלא תוך שימוש במידע סביר וניתן לביסוס, שניתן להשגה ללא עלות או מאמץ מופרזים; או
 - (ב) גישת השווי ההוגן – בגישה זו החברה תקבע את מרווח השירות החוזי או את רכיב ההפסד של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במועד המעבר כהפרש בין השווי ההוגן של קבוצה של חוזי ביטוח באותו מועד לבין תזרימי המזומנים לקיום חוזה הנמדדים באותו מועד. יצוין שבמסגרת טיטת החוזר נכללה הסדרה בנוגע להיבטים שונים באופן חישוב השווי ההוגן של תיקי הביטוח במועד המעבר, ככל שחברת ביטוח מיישמת את גישת השווי ההוגן.
- החברה צופה שתיישם את גישת היישום למפרע המלא עבור תיקי הביטוח האלמנטרי ופוליסות נסיעות לחו"ל.
- החברה צופה כי לא יהיה זה מעשי ליישם למפרע באופן מלא את IFRS 17 לקבוצות חוזי ביטוח חיים ובריאות למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל, ובכונתה ליישם את גישת היישום למפרע המותאם לתיקי מחלות קשות ותיקי ביטוח לכיסויי מוות שנמכרו בשנות חיתום האחרונות, ואת גישת השווי ההוגן ליתר התיקים.

ג. IFRS 9 – השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

סיווג ומדידה

נכסים פיננסיים

ביישום IFRS 9, החברה תסווג נכסים פיננסיים בהתאם למדידה העוקבת שלהם בעלות מופחתת, בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר או בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, על בסיס המודל העסקי של הישות לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן מאפייני תזרימי המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי.

נכס פיננסי יימדד בעלות מופחתת אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- (א) הנכס הפיננסי מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק נכסים פיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים; וכן
- (ב) התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה (להלן: "מבחן הקרן והריבית").

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- (א) מכשירים הוניים שהחברה בחרה למדוד בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר; או
- (ב) מכשיר החוב מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא הן לגבות תזרימי מזומנים חזויים והן למכור נכסים פיננסיים; וכן
- (ג) מכשיר החוב מקיים את תנאי הקרן והריבית.

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אלא אם הוא נמדד בעלות מופחתת או בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר. על אף האמור לעיל, במועד ההכרה לראשונה, החברה יכולה ליעד נכס פיננסי כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם יעוד שכזה מבטל או מקטין משמעותית חוסר עקביות במדידה או בהכרה, שהיו נוצרים אילולא כן ממדידת נכסים או התחייבויות או מהכרה ברווחים ובהפסדים בגינם לפי בסיסי מדידה שונים.

יישום IFRS 9 ישפיע על הסיווג והמדידה של הנכסים הפיננסיים של החברה באופן הבא:

תיק המשתתף

פריטי הבסיס של חוזי ביטוח הכוללים חיסכון משתתף ברווחים וחוזי ביטוח אחרים הכוללים השתתפות ברווחים, ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, בדומה לנעשה כיום במסגרת IAS 39.

תיק הנוסטרו

- נגזרים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בדומה ל-IAS 39.
 - צפוי כי השקעות במכשירי חוב שאינם עומדים במבחן הקרן והריבית יסווגו לשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
 - צפוי כי השקעות במכשירים הוניים וחוב סחירים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד חלף מדידה בשווי הוגן דרך קרן הון (נכסים פיננסיים זמינים למכירה) תחת IAS 39.
 - צפוי כי יתר נכסי החוב העומדים כנגד התחייבויות בגין חוזה ביטוח צפויים להיות מיועדים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד על מנת למנוע חוסר הקבלה חשבונאית אל מול התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
 - יתר נכסי החוב שאינם עומדים כנגד התחייבויות בגין חוזה ביטוח נמצא עדיין בבחינה.
- החלטות הסיווג והמדידה של תיק הנוסטרו ימשיכו להבחן עם התקדמות תהליך יישום התקן.

התחייבויות פיננסיות

החברה לא צופה שינוי מהותי בסיווג ובמדידה של ההתחייבויות הפיננסיות, פרט למדידת התחייבויות פיננסיות, אשר לא חל בהם שינוי תנאים מהותי בהחלפת מכשירי חוב. הנושא ימשיך להבחן עם התקדמות תהליך יישום התקן.

מודל ירידת ערך נכסים פיננסיים

החברה תבחן בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

החברה תבחן בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

(א) מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך – ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשירי חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;

(ב) מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תביא בחשבון הפסדי אשראי החזויים - לאורך יתרת תקופת חיי המכשיר. החברה תיישם את ההקלה שנקבעה בתקן לפיה היא תניח שסיכון האשראי של מכשירי חוב לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אם נקבע במועד הדיווח כי המכשיר הינו בעל סיכון אשראי נמוך, למשל כאשר המכשיר הינו בעל דירוג חיצוני של "דרגת השקעה".

ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים לפי עלות מופחתת תיקף לרווח או הפסד כנגד הפרשה ואילו ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר תיקף כנגד קרן הון ולא תקטין את הערך בספרים של הנכס הפיננסי בדוח על המצב הכספי.

נספח 1: פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל

1. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה:

ליום	ליום 30 בספטמבר		
	31 בדצמבר 2023	2023 2024	
	מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
	3,839	3,842	3,892
נדל"ן להשקעה (*)			
השקעות פיננסיות:			
נכסי חוב סחירים	28,065	28,808	26,496
נכסי חוב שאינם סחירים	8,199	8,568	7,634
מניות	17,378	17,562	19,099
השקעות פיננסיות אחרות	30,491	27,928	33,313
סך הכל השקעות פיננסיות (*)	84,133	82,866	86,542
מזומנים ושווי מזומנים	4,418	4,552	5,011
אחר (**)	1,622	2,879	1,393
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה	94,012	94,139	96,838

(*) מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
 (**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2024			
שווי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סך הכל
	בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח			
נכסי חוב סחירים (א)	202	5,859	6,061
נכסי חוב שאינם סחירים (ב)	27	-	25,633
מניות (ג)	-	1,755	1,755
אחרות (ד)	646	5,478	6,124
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	875	13,092	39,573

ליום 30 בספטמבר 2023

שוי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סך הכל
במיליוני ש"ח			
140	5,942	-	6,082
27	-	24,424	24,451
-	1,675	-	1,675
315	4,798	-	5,113
482	12,415	24,424	37,321
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

ליום 31 בדצמבר 2023

שוי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סך הכל
במיליוני ש"ח			
195	6,212	-	6,407
28	-	24,444	24,472
-	1,647	-	1,647
926	4,820	-	5,746
1,149	12,679	24,444	38,272
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

א. נכסי חוב סחירים – הרכב

ליום 30 בספטמבר 2024

הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח	
3,136	3,310	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,900	3,031	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
25	29	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,925	3,060		
6,061	6,370	סך הכל נכסי חוב סחירים	
2		ירידות ערך שמקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 30 בספטמבר 2023

הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח	
3,085	3,273	אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,970	3,091	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
27	32	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,997	3,123		
6,082	6,396	סך הכל נכסי חוב סחירים	
2		ירידות ערך שמקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 בדצמבר 2023		
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾	
מבוקר		במיליוני ש"ח
3,131	3,247	אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים
3,251	3,299	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
25	29	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
3,276	3,328	
6,407	6,575	סך הכל נכסי חוב סחירים
2		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

1) עלות מופחתת - עלות בניכוי תשלומי קרן, בתוספת (ניכוי) ההפחתה המצטברת על פי שיטת הריבית האפקטיבית של הפרש כלשהו בין העלות לבין סכום הפירעון ובניכוי הפחתת כלשהי בגין ירידת ערך שנוקפה לרווח והפסד.

ב. נכסי חוב שאינם סחירים – הרכב (*)

ליום 30 בספטמבר 2024		
הערך		
בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
21,840	17,211	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר
8,077	7,995	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים
436	427	פיקדונות בבנקים
30,353	25,633	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
	35	ירידות ערך שנקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2023		
הערך בספרים		שווי הוגן
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
		אגרות חוב ממשלתיות
22,695	16,800	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר
7,047	7,068	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים
593	583	פיקדונות בבנקים
30,335	24,451	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
	45	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023			
הערך	שוי הוגן		
בספרים	מבוקר		
		במיליוני ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
22,279	16,634	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
7,297	7,287	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
566	551	פיקדונות בבנקים	
30,142	24,472	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
42		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

(*) השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה. השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החזוי.

ג. מניות

ליום 30 בספטמבר 2024			
הערך	עלות		
בספרים	בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח	
		מניות סחירות	
872	932	מניות שאינן סחירות	
893	823		
1,765	1,755	סך הכל מניות	
342		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 30 בספטמבר 2023			
הערך	עלות		
בספרים	בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח	
		מניות סחירות	
891	865	מניות שאינן סחירות	
838	810		
1,729	1,675	סך הכל מניות	
293		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ליום 31 בדצמבר 2023			
הערך	עלות		
בספרים	מבוקר		
		במיליוני ש"ח	
		מניות סחירות	
910	897	מניות שאינן סחירות	
833	750		
1,743	1,647	סך הכל מניות	
330		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

ד. השקעות פיננסיות אחרות⁽¹⁾

ליום 30 בספטמבר 2024

הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
846	793	השקעות פיננסיות סחירות
5,278	3,626	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
6,124	4,419	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
110		ירידות ערך שנמקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2023

הערך בספרים	עלות
בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
531	508
4,582	3,139
5,113	3,647
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	
143	ירידות ערך שנמקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2023

הערך בספרים	עלות	
	מבוקר	במיליוני ש"ח
923	887	השקעות פיננסיות סחירות
4,823	3,342	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
5,746	4,229	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
125		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(1) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

**נספח 2: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים
בהכנסות והוצאות ריבית של מקס**

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023						לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024					
יתרה			הכנסות (הוצאות) שיעור			יתרה			הכנסות (הוצאות) שיעור		
ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית			ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית			ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית			ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית		
אחוזים			אחוזים			אחוזים			אחוזים		
במיליוני ש"ח											
נכסים נושאי ריבית											
אשראי לאנשים פרטיים ⁽²⁾						9,780	275	11.25	9,266	263	11.35
אשראי מסחרי ⁽⁵⁾⁽²⁾						3,472	52	5.99	3,561	54	6.07
סה"כ אשראי						13,252	327	9.87	12,827	317	9.89
פיקדונות בבנקים						577	6	4.16	600	5	3.33
נכסים אחרים						73	-	-	1	-	-
סך כל הנכסים						13,902	333	9.58	13,428	322	9.59
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית						5,045			4,635		
סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי						1,129			1,082		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽³⁾						511			458		
סך כל הנכסים						20,587			19,603		
התחייבויות נושאות ריבית											
אשראי מתאגידים בנקאיים						5,347	(91)	(6.81)	5,063	(85)	(6.72)
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						819	(12)	(5.86)	672	(11)	(6.55)
התחייבויות אחרות						24	(24)	-	39	(24)	-
סך כל ההתחייבויות נושאי ריבית						6,190	(127)	(8.21)	5,774	(120)	(8.31)
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽⁵⁾						11,662			11,371		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾						785			691		
סך כל ההתחייבויות						18,637			17,836		
סך כל האמצעים ההוניים						1,950			1,767		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים						20,587			19,603		
פער הריבית								1.37			1.28
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית⁽⁴⁾						13,902	206	5.93	13,428	202	6.02

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
(3) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים וניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
(5) כולל יתרה ממוצעת של הקדמת תשלומים לבתי עסק וניכיון שוברים בכרטיסי אשראי לבתי עסק.
(6) לרבות מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)
אחוזים			אחוזים		
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי ריבית					
9,512	789	11.06	9,006	745	11.03
3,416	152	5.93	3,440	150	5.81
12,928	941	9.71	12,446	895	9.59
598	16	3.57	591	13	2.93
66	1	2.02	5	-	-
13,592	958	9.40	13,042	908	9.28
סך כל הנכסים					
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי			4,436		
שאינם נושאים ריבית			4,636		
סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי			1,100		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽³⁾			480		
			19,058		
			19,822		
התחייבויות נושאות ריבית					
אשראי מתאגידים בנקאיים			5,177 (6.10)		
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים			554 (5.54)		
התחייבויות אחרות			30 (6.10)		
סך כל ההתחייבויות נושאי ריבית			5,761 (7.43)		
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽⁵⁾			10,897		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾			673		
סך כל ההתחייבויות			17,331		
סך כל האמצעים ההוניים			1,727		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים			19,058		
פער הריבית			1.38		
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾			6.00		

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (5) כולל יתרה ממוצעת של הקדמת תשלומים לבתי עסק וניכיון שוברים בכרטיסי אשראי לבתי עסק.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	
אחוזים			אחוזים			במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד						
13,024	307	9.43	13,283	321	9.67	סך נכסים נושאי ריבית
5,653	(116)	(8.21)	5,713	(120)	(8.40)	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.22			1.27			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
803	25	12.45	64	1	6.25	סך נכסים נושאי ריבית
525	(11)	(8.38)	61	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
4.07			6.25			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
75	1	5.33	81	-	-	סך נכסים נושאי ריבית
12	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
5.33			-			פער הריבית
סך פעילות						
13,902	333	9.58	13,428	322	9.59	סך נכסים נושאי ריבית
6,190	(127)	(8.21)	5,774	(120)	(8.31)	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.37			1.28			פער הריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	
אחוזים			אחוזים			במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד						
13,045	915	9	12,893	902	9	סך נכסים נושאי ריבית
5,660	(341)	(8)	5,684	(319)	(7)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית			1.32			1.85
מטבע ישראלי צמוד למדד						
482	42	12	75	5	9	סך נכסים נושאי ריבית
270	(16)	(8)	75	(2)	(4)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית			3.72			5.33
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
65	1	2	74	1	2	סך נכסים נושאי ריבית
5	-	-	2	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית			2.05			1.80
סך פעילות						
13,592	958	9	13,042	908	9	סך נכסים נושאי ריבית
5,935	(357)	(8)	5,761	(321)	(7)	סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית			1.38			1.85

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2024
לעומת שלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2023

גידול (קיטון) בגלל שינוי			במיליוני ש"ח
שינוי נטו	מחיר	כמות	
			נכסים נושאי ריבית
12	(2)	14	אשראי לאנשים פרטיים
(2)	(1)	(1)	אשראי מסחרי
10	(3)	13	סה"כ אשראי
1	1	-	פיקדונות בבנקים
-	-	-	נכסים אחרים
11	(2)	13	סך כל הכנסות הריבית
			התחייבויות נושאות ריבית
(6)	(1)	(5)	אשראי מתאגידים בנקאיים
(1)	1	(2)	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	(4)	4	התחייבויות אחרות
(7)	(4)	(3)	סך כל הוצאות הריבית
4	(6)	10	סך הכנסות (הוצאות) הריבית, נטו

תשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2024
לעומת תשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2023

גידול (קיטון) בגלל שינוי			במיליוני ש"ח
שינוי נטו	מחיר	כמות	
			נכסים נושאי ריבית
44	2	42	אשראי לאנשים פרטיים
2	3	(1)	אשראי מסחרי
46	5	41	סה"כ אשראי
3	3	-	פיקדונות בבנקים
1	-	1	נכסים אחרים
50	8	42	סך כל הכנסות הריבית
			התחייבויות נושאות ריבית
(17)	(21)	4	אשראי מתאגידים בנקאיים
(12)	(1)	(11)	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(7)	10	(17)	התחייבויות אחרות
(36)	(12)	(24)	סך כל הוצאות הריבית
14	(4)	18	סך הכנסות (הוצאות) הריבית, נטו

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים
המאוחדים ביניים המיוחסים לחברה עצמה

ליום 30 בספטמבר 2024

(תקנה 38ד')

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד

3-2	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד
	מידע כספי ביניים של החברה:
3-3	נתונים על המצב הכספי ביניים
3-4	נתוני רווח והפסד ביניים
3-5	נתוני רווח כולל ביניים
3-6	נתונים על תזרימי המזומנים ביניים
3-7	מידע נוסף

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי תקנה ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד, המובא לפי תקנה ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 בספטמבר, 2024 ולתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחווים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוח הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב,
28 בנובמבר, 2024

נתונים על המצב הכספי ביניים

ליום			
31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
			נכסים
8,418	8,321	9,561	השקעה בחברות מוחזקות
704	692	1,029	הלוואות ויתרות חברות מוחזקות
-	1	1	חייבים ויתרות חובה
			השקעות פיננסיות אחרות:
906	405	20	נכסי חוב סחירים
17	17	21	מניות
87	86	99	אחרות
1,011	508	140	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
9	5	10	מזומנים ושווי מזומנים
10,142	9,527	10,741	סך כל הנכסים
			הון
167	167	167	הון מניות
2,390	2,390	2,397	פרמיה על מניות
1,005	1,084	1,213	קרנות הון
5,019	4,833	5,403	עודפים
8,581	8,474	9,180	סך כל ההון
			התחייבויות
45	32	40	זכאים ויתרות זכות
1	1	1	יתרות חברות מוחזקות
-	3	-	התחייבות מיסים שוטפים
1,514	1,017	1,520	התחייבויות פיננסיות
1,561	1,053	1,561	סך כל ההתחייבויות
10,142	9,527	10,741	סך כל ההון וההתחייבויות

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

28 בנובמבר 2024

תאריך אישור הדוחות הכספיים

חיים סאמט

יו"ר הדירקטוריון

יורם נוה

מנהל כללי

ערן צ'רנינסקי

משנה למנכ"ל

מנהל חטיבה פיננסית

נתוני רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח		
206	118	134	21	401
39	10	14	33	35
24	5	2	17	14
269	132	151	71	450
16	3	3	13	9
33	10	20	18	60
49	13	23	31	68
220	119	128	40	382
-	(3)	-	1	-
220	121	128	39	382

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתוני רווח כולל ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר
2023	2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
220	121	128	39	382
רווח לתקופה				
רווח כולל אחר :				
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד:				
רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות שהועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
84	29	143	164	208
רווח כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד לפני מס				
84	29	143	164	208
מסים (הטבת מס) בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל				
-	-	-	-	-
רווח כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
84	29	143	164	208
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:				
רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
-	-	-	-	1
רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
-	-	-	-	1
85	29	143	164	209
רווח כולל אחר לתקופה				
305	151	271	203	591
סך הכל רווח כולל לתקופה				

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתונים על תזרימי המזומנים ביניים

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2023	2023	2024	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
220	121	128	39	382	רווח לתקופה
					התאמות:
(206)	(118)	(134)	(21)	(401)	חלק החברה בהפסדי חברות מוחזקות
25	-	67	17	67	דיבידנד מחברות מוחזקות
(9)	-	-	(9)	-	ריבית שנצברה בגין פקדונות בנקאיים
(31)	(10)	(14)	(25)	(25)	ריבית שנצברה בגין שטר ההון לחברה מוחזקת
33	10	20	18	59	ריבית שנצברה והפחתת עלויות הנפקה וניכיון בגין אג"ח
(14)	(4)	(1)	(7)	(11)	הפסד מהשקעות פיננסיות אחרות
-	(3)	-	1	-	מיסים על הכנסה
(203)	(125)	(64)	(26)	(311)	סך הכל התאמות
שינויים בפריטים אחרים בנתונים על המצב הכספי, נטו:					
(5)	(4)	(2)	(6)	(2)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
סך הכל שינויים בפריטים אחרים בנתונים על המצב הכספי, נטו					
(6)	(4)	(2)	(7)	(2)	
מזומנים שהתקבלו במהלך התקופה עבור:					
מזומנים נטו מפעילות שוטפת בגין עסקאות עם חברות מוחזקות					
3	5	(2)	8	(1)	
9	-	-	9	1	ריבית שהתקבלה
(9)	(4)	-	(8)	-	מס הכנסה ששולם
15	(5)	61	14	69	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
23	-	-	-	-	פירעון ריבית משטר הון לחברה מוחזקת
(1,294)	(18)	-	(1,273)	(891)	השקעה בחברות מוחזקות (2)
(908)	(401)	(62)	(413)	(95)	השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה
106	20	-	106	976	תמורה ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(2,072)	(400)	(62)	(1,579)	(9)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
-	-	-	-	(59)	ריבית אגרות חוב ששולמה
1,537	401	-	1,042	-	תמורה מהנפקת אגח (בניכוי הוצאות הנפקה)
1,537	401	-	1,042	(59)	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות מימון
(520)	(4)	(1)	(523)	1	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
529	9	11	529	9	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
9	5	10	5	10	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מידע נוסף

1. כללי

המידע הכספי הנפרד ביניים מוצג בהתאם לתקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד. יש לקרוא את המידע הכספי הביניים הנפרד ביחד עם המידע הכספי הנפרד ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 וביחד עם תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "דוחות הביניים המאוחדים").

2. השקעה בחברת סימקס ופירעון מלוא הלוואת הסינדיקציה

בחודש פברואר 2024, העבירה החברה לחברת סימקס סך של כ-891 מיליוני ש"ח. (מתוך הסכום סך של כ-600 כנגד השקעה בהון סימקס והיתר כנגד שטרי הון שסימקס הנפיקה לחברה). שטרי ההון אינם נושאים ריבית והצמדה והם יהיו ניתנים לפירעון לאחר 5 שנים לפי החלטת המלווה. באותו מועד סימקס השתמשה בתמורה לפירעון מוקדם של מלוא הלוואת הסינדיקציה, לפרטים נוספים ראה ביאור 6(ג) (ב) בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

3. תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר תוכנית אופציות שהחברה פירסמה לאחר תאריך הדוח ראה ביאור 12(ג) בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

4. חלוקת דיבידנד בחברה

לאחר תאריך הדיווח, ביום 28 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-60% מהדיבידנדים שהוכרזו ו/או חולקו בחברות הבנות של החברה למועד אישור הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לפרטים נוספים ראה ביאור 7(ב) בדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות

הבקרה הפנימית

על הדיווח הכספי ועל הגילוי

ליום 30 בספטמבר 2024

לפי תקנה 38ג'(א)

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. יורם נוח - מנהל כללי של החברה וכלל ביטוח;
2. ערן צ'רנינסקי - מנהל החטיבה הפיננסית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
3. דרור בירן - יועץ משפטי (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
4. תומר דוד - מבקר פנימי (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
5. ברק בנסקי - מנהל חטיבת השקעות (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
6. אבי בן נון - מנהל סיכונים (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

כלל חברה לביטוח בע"מ ("כלל ביטוח"), חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: חוזר גופים מוסדיים 10-9-2009 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי", חוזר גופים מוסדיים 6-9-2010 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי - תיקון" וחוזר גופים מוסדיים 7-9-2010 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים".

מקס איט פיננסים בע"מ, חברה בת של התאגיד, היא חברה כרטיסי אשראי שחלות עליה הוראות המפקח על הבנקים בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: הוראות ניהול בנקאי תקן 309.

בדוח הרבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח הרבעוני לתקופה שנסיימה ביום 30 ביוני 2024 (להלן: "הדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), נמצאה הבקרה הפנימית כאפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון.

למועד הדוח, בהתבסס על האמור בדוח הרבעוני בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל: הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים הצהרת מנהל כללי

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח הרבעוני של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון השלישי של שנת 2024 (להלן: "הדוחות");
2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - א. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
 - ג. הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, והצגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון והנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה הפנימית כאמור למועד הדוחות.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

28 בנובמבר 2024

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון השלישי של שנת 2024 (להלן: "הדוחות");
 2. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;
 3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
 4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
 5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד-
 - א. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - ג. הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות למועד הדוחות. מסקנותיי לגבי הערכתי כאמור הובאו בפני הדירקטוריון והנהלה ומשולבות בדוח זה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

28 בנובמבר 2024

הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של כלל חברה לביטוח בע"מ

כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי² של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יורם נוה
מנהל כללי

28 בנובמבר 2024

1. כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל
מנהל חטיבה פיננסית

28 בנובמבר 2024

1. כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

מקס איט פיננסים בע"מ הצהרה - (CERTIFICATION)

אני, רון פאינרו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מקס איט פיננסים בע"מ (להלן - "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סביר של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רון פאינרו
מנהל כללי

28 בנובמבר 2024

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה".

מקס איט פיננסים בע"מ הצהרה - (CERTIFICATION)

אני, שרון גור, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מקס איט פיננסים בע"מ (להלן - "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שרון גור

מנהלת כספים ראשית,
חשבונאית ראשית

28 בנובמבר 2024

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה".

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל חברה לביטוח בע"מ ליום 30 ביוני 2024

תוכן העניינים

5-6	דיווח מיוחד של רואה החשבון המבקר
5-8	1. רקע ודרישות גילוי
5-8	1.1. משטר כושר פירעון כלכלי
5-8	1.2. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי
5-9	1.3. הוראות בתקופת הפריסה
5-9	1.4. הגדרות
5-11	1.5. מתודולוגית החישוב
5-12	1.6. הערות והבהרות
5-13	2. יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון
5-13	2.1. יחס כושר פירעון
5-15	2.2. סף הון
5-16	3. מאזן כלכלי
5-17	3.1. מידע אודות מאזן כלכלי
5-20	3.2. הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
5-21	4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
5-23	5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
5-24	6. סף הון (MCR)
5-24	6.1. סף הון (MCR)
5-24	6.2. הון עצמי לעניין סף הון
5-25	7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
5-25	8. מגבלות על חלוקת דיבידנד
5-25	8.1. דיבידנד
5-25	8.2. מדיניות ניהול הון וחלוקת דיבידנד
5-26	8.3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144,
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
הדירקטוריון של
כלל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנדון: דיווח של רואה החשבון המבקר בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") ליום 30 ביוני, 2024

מבוא

ביצענו את הנהלים המפורטים להלן בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, של החברה, ליום 30 ביוני 2024 (להלן "הדוח" או "דוח יחס כושר פירעון"). הדיווח שלנו מתייחס אך ורק לחישובי יחס כושר פירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ואינו מתייחס לכל פעילות אחרת של החברה.

אחריות

הדירקטוריון והנהלה אחראים להכנה ולהצגה של הדוח בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בפרק 2 חלק 2 שער 5 של החוזר המאוחד ובהנחיות נלוות (להלן ביחד - "הוראות הממונה"). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה. אחריות זו כוללת בחירה ויישום של שיטות מתאימות להכנת המידע הערוך ושימוש בהנחות ואומדנים לגילויים פרטיים, שהם סבירים בנסיבות הנתונות. יתרה מזאת, אחריות זו כוללת תכנון, הטמעה ותחזוקה של מערכות ותהליכים הרלוונטיים להכנת המידע באופן שאינו כולל מידע מוטעה מהותית.

אחריותנו היא להביע מסקנה על עריכת והצגת חישובי דוח יחס כושר פירעון בהתאם להוראות הממונה בהתבסס על הנהלים המפורטים להלן.

היקף הסקירה

ביצענו את התקשרותנו בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי" שפורסם ע"י IAASB ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בחוזר המאוחד בפרק 7 שער 5, בחלק 1 שעניינו "רואה חשבון מבקר", המפרט הוראות לעניין סקירה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני. נהלי העבודה כללו את הנהלים המפורטים להלן, על מנת להעריך האם החישובים שבוצעו על ידי החברה בנושא האמור, ליום 30 ביוני 2024, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה. עם זאת, איננו מספקים מסקנה נפרדת עבור כל גילוי.

נהלי העבודה כללו את הנהלים הבאים:

- עיון בדוח יחס כושר פירעון וההסברים שנכללו בו;
- עריכת בירורים, בעיקר עם האגשים האחראים על הפקת דוח יחס כושר פירעון ועל עריכת חישובים בקשר ליחס כושר פירעון; לרבות בירורים אודות השינויים המהותיים שהתרחשו במודלים, במתודולוגיות בתהליכי החישוב ובמערכות;
- סקירת שינויים מהותיים במחקרים שהשפיעו על דוח זה;
- ביצוע נהלי סקירה אנליטיים, ובכלל זה בחינת סבירות השינויים המהותיים בסעיפי הדוח המרכזיים.

- עבודתנו הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שנידע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 30 ליוני 2024, כפי שמוצג בסעיף 3.1.2 פרט לגבי נהלי העבודה שלעיל לגבי סכום הניכוי שאינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

מסקנה

בהתבסס על הנהלים שבוצעו, לא בא לתשומת לבנו דבר הגורם לנו לסבור כי חישובי יחס כושר הפירעון ואופן ההצגה של דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2024 של החברה, אינם ערוכים בהתאם להוראות הממונה, מכל הבחינות המהותיות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 1.6- הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון וכן בדבר אי הודאות הגלומה בהנחות ובתחזיות האקטואריות והפיננסיות בהן נעשה שימוש במסגרת הכנת הדוח.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר	סומך חייקין
רואי חשבון	רואי חשבון
מבקרים משותפים	

תל אביב
27 בנובמבר, 2024

1. רקע ודרישות גילוי

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן "הממונה") - 2020-15, תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס "Solvency II" (להלן – **הוראות משטר כושר פירעון כלכלי**). המידע נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכן בחוזר 2022-1-8 (להלן "הוראות הגילוי").

1.1 משטר כושר פירעון כלכלי

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי, מבוססות על הוראות הנדבך הראשון של הדירקטיבה האירופית Solvency II, אשר הותאמו לשוק המקומי וקובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים, העלולים לנבוע מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה בהסתברות נתונה. מסגרת רגולטורית זו מבוססת על מדידה כלכלית של הנכסים וההתחייבויות של החברה ואינה תואמת בהכרח את ההצגה בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לפיהם עורכת החברה את הדוחות הכספיים שלה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר להון הנדרש לכושר פירעון** (להלן – "יחס כושר פירעון").

ההון העצמי המוכר, לצורך משטר כושר פירעון כלכלי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישי אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (לא יעלה על 50% בתקופת הפריסה המפורטת להלן).

את ההון הקיים המוכר יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי.
 - רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני הנדרש מחברת ביטוח לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.
- ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישות ההון הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה קצב השחרור של מרווח הסיכון, שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלא ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, הנחות לגבי דפוס ההתפתחות העתידית של ההון הנדרש ומרווח הסיכון, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות וזמן בתרחישי קטסטרופה.

1.2 הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר וליום 30 ביוני יכלל במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב, ויפורסם באתר האינטרנט של החברה במועדים אלו. דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר. בנוסף, במסגרת עדכון החוזר המאוחד – פרק רואה החשבון המבקר שפורסם ב 28 באוגוסט 2023 נקבע כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני יסוקר על ידי רואה החשבון המבקר. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

1. כהגדרתו בנספח למשטר כושר פירעון כלכלי, חלק ג', פרק 1, סימן ב'.

1.3 הוראות בתקופת הפריסה

בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר בתקופת הפריסה לפיהן ניתן לבחור באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR בשנת 2017 ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2023 ועל נתוני 30 ביוני 2024 לא יפחת מ-95% מה-SCR.
2. הגדלת ההון המוכר באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום כמפורט בסעיף 3.1.2. הניכוי יקטן בהדרגה, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה"). בנוסף, סכום הניכוי עשוי להתעדכן במהלך תקופת הפריסה משניינים נוספים בהתאם להוראות הנלוות להתנהלות חברת הביטוח בתקופת הפריסה, כפי שנקבע במכתב מיום 15 באוקטובר 2020 בדבר "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות").

החברה בחרה בחלופה השניה זאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

בנוסף, לעניין הרכב ההון העצמי המוכר, נקבע שההיקף המקסימלי של הון רובד 2 בתקופת הפריסה יעמוד על שיעור של 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה.

1.3.1 עדכון סכום הניכוי בתקופות עוקבות

בהתאם לעקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II ולהוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב מחדש של סכום הניכוי יערך אחת לשנתיים או, לכל הפחות, במקרה של שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח ובהתאם לדרישות הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז. החברה ביצעה חישוב מחדש של סכום הניכוי נכון ליום 30 ביוני 2024 וקיבלה את אישור הממונה לחישוב מחדש ולסכום ניכוי בסך של 4,164 מ"ח, לפני הפחתה – ראה סעיף 3.1.2 להלן.

1.4 הגדרות

כלל חברה לביטוח בע"מ.	החברה -
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	הממונה -
חוזר ביטוח 15-1-2020 "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II והנחיות נלוות של הממונה לעניין יישום משטר כושר פירעון כלכלי.	הוראות משטר כושר פירעון כלכלי -
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	הון עצמי מוכר / הון כלכלי -
עודף נכסים על התחייבויות, כשהוא מוערך לפי ההוראות לעניין מאזן כלכלי, הכולל את הרכיבים הבאים: הון מניות רגילות מונפק ונפרע, פרמיה ששולמה בעת הנפקת מניות, יתרת עודפים, קרנות הון בניכוי קרנות הון בחובה והשינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים באופן הערכת הנכסים וההתחייבויות לפי ההוראות (Reconciliation reserve), בניכוי: נכסים בלתי מוכרים, השקעה עצמית במניות רגילות ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.	הון רובד 1 בסיסי -
סך כל אלה כששווים מוערך על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי – שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון רובד 1 נוסף, מכשיר הון ראשוני מורכב.	הון רובד 1 נוסף -
מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישי מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	הון רובד 2 -
Solvency Capital Requirement, הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) -
Basic Solvency Capital Requirement, הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.	הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSR) -

רכיב אנטי מחזורי שנועד להתאים את ההון הנדרש בשל סיכון מניות לשינויים שחלו ברמת מחירי המניות, כמפורט בחלק ג בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	התאמה סימטרית (SA) -
היחס שבין ההון העצמי המוכר להון הנדרש לכושר פירעון.	יחס כושר פירעון -
צפי של תורמי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.	הערכה מיטבית (Best Estimate) -
מאזן חברת ביטוח בהתאם להוראות לפי סעיף 3.2.	מאזן כלכלי -
סכום נוסף על ההערכה המיטבית המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת הביטוח, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	מרווח סיכון (Risk Margin) -
סכום המנוכה מעתודות הביטוח במהלך תקופת הפריסה, המחושב בהתאם להוראות סעיף 4 (ג) להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. הניכוי ילך ויקטן באופן הדרגתי עד לשנת 2032.	ניכוי בתקופת הפריסה -
נכס המוחזק כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה בניגוד לתקנות כללי השקעה או בניגוד להוראות הממונה, בניכוי עתודה למס שנוצרה בשלו.	נכס לא מוכר -
Minimum Capital Requirement, הון מינימלי נדרש מחברת ביטוח המחושב לפי משטר כושר פירעון כלכלי.	סף הון (MCR) -
Expected Profit in Future Premiums, הרווח העתידי הצפוי בשייר, הכלול בהתחייבויות הביטוח, בגין פרמיות שטרם התקבלו עד למועד הדוח.	רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) -
Ultimate Forward Rate, שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	UFR -
Volatility Adjustment, רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.	מתאם תנודתיות (VA) -
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.	ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) -
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.	ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) -
השפעת הפיזור הינה הפער בין סכימה פשוטה של רכיבי הסיכון ובין סכימה הלוקחת בחשבון את המתאם החלקי ביניהם. ככל שיש יותר פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ובין רכיבי הסיכון כך השפעת הפיזור להפחתת סך הסיכון גדלה.	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון -
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	הרשות -
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012.	תקנות כללי השקעה -
המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.	מבוקר -
המונח מתייחס לסקירה שנערכה בהתאם לעקרונות תקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3000 - התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי.	בלתי מבוקר -
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, חברת הביטוח מקבלת תקופת הקלה בדרישות ההון או בחישוב ההון לפי ההגדרה בסעיף 1.3.	תקופת הפריסה -

1.5 מתודולוגית החישוב

1.5.1 כללי

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות הנחיות לחישוב על בסיס כלכלי של ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון. להלן עיקרי ההוראות והשינויים שבהם:

1.5.2 המאזן הכלכלי

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, ככלל, סעיפי המאזן הכלכלי מוערכים לפי שווי כלכלי, ובפרט ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות. זאת בתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח במאזן הכלכלי. על פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. כאמור להלן: המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שהחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד ובתוספת חברות ביטוח בנות אשר נתונות מאוחדים עם נתוני חברת הביטוח ועל פי ההנחות אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה שתחת חברת הביטוח. בנוסף, מיוחס שווי אפס לנכסים בלתי מוחשיים והוצאות רכישה נדחות (למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחור סולבנסי על פי האישור שקיבלה החברה מהממונה לכך).

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח בשל סכום הניכוי, אשר יופחת הדרגתית עד לשנת 2032 (להלן: "**הניכוי בתקופת הפריסה**"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן ובניכוי התאמה לשווי ההון של אגרות חוב מיועדות לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032. יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("**ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה**") תחושב מחדש כל שנתיים וכן אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח. בנוסף, ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה יהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה - ראה סעיף 3.2.2 להלן.

1.5.3 ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי סיכון אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר הינם סיכונים ביטוחיים, סיכונים ביטוח בריאות, סיכונים ביטוח כללי, סיכונים שוק וסיכונים צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בהתחשב במתאמים החלקיים המיוחסים להם. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון נדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים העתידיים יבועו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של הוראות משטר כושר פירעון כלכלי. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

1.6 הערות והבהרות

1.6.1 כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח של החברה ליום 30 ביוני, 2024 (להלן – הדיווח החציוני). לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי של החברה ליום 30 ביוני, 2024 אם וככל שבוצעו.

דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה למועד פרסום הדיווח ליום 30 ביוני 2024. לפיכך, דוח זה לא עודכן ביחס לאירועים שחלו לאחר מועד זה. למידע נוסף בקשר להשפעות על החברה לאחר מועד זה ועד לפרסום הדוח, ראה סעיף 2.1 ו-2.2 לדוח הדירקטוריון וכן באור 8 לדוחות הכספיים ביניים ליום 30 לספטמבר 2024.

עוד יודגש כי בין היתר, נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון, השינויים בסביבה העסקית והכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך באופן אמין השפעות אלו. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו, או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס החישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותי מהנחות המודל.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ובפרט לשינויים של עקום הריבית, ולפיכך יחס כושר הפירעון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

1.6.2 השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

1.6.2.1 תחום הביטוח נתון לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. לחקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא גם על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

1.6.2.2 חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

1.6.2.3 לפירוט אודות שינויים רגולטורים עיקריים, שלגביהם קיימת אי ודאות ביחס להשפעתם העתידית, ראה, בין היתר, סעיפים: 2.5.2, 2.5.3, 2.5.4, 2.5.5, 2.5.6, 6.2, 7.1.1, 8.1.2.1, 8.1.2.2, 8.2 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 וכן בסעיף 4 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 30 בספטמבר 2024.

1.6.2.4 בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווי במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. ראה באור 38 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2023 ולביאור 7 בדוח הכספי ליום 30 ביוני 2024 לגבי החשיפה לתלויות ואופן מדידתה ודיווחים מיידיים שפורסמו ממועד זה. יישובן או סילוקן של תלויות אלו עשוי להיות בסכומים גבוהים בצורה מהותית מהסכומים בהם נכללו במאזן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת.

1.6.2.5 ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, לפיו הפקדות המעביד והעובד לקופת גמל לקצבה שהיא קופת ביטוח יוגבלו לחלק השכר שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק ("תקרת ההפקדה החודשית") ובתנאי שהחלק עד לתקרת הפקדה החודשית יופקד בקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח. כמו כן, ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 כך שקיימת הגבלה על העברת כספים מקופת גמל שאינה קופת ביטוח לקופת ביטוח כך שיתרת הכספים הצבורים שלא הועברו תהיה בגובה מכפלת תקרת ההפקדה החודשית במספר החודשים שחלפו ממועד התשלום הראשון לקופת גמל. תחילתן של התקנות הנ"ל ביום 1 בספטמבר 2023. נכון למועד זה, השפעת התיקון גרמה לעליה בניידים מעל המצופה בפוליסות חסכון שנמכרו בין השנים 2004-2013 ולירידה ביחס כושר הפירעון של החברה.

1.6.2.6 בחודש יוני 2023 פורסם חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) (התשפ"ג, פרק י"ט (בריאות) (להלן - "חוק ההסדרים")) במסגרתו תוקן חוק הפיקוח ונקבעה חובת תשלום של מבטח לקופת חולים בשל ניתוח שבוצע ומומן בתוכנית שב"ב בהתקיים התנאים המצוינים בחוק. בנוסף, נקבעו הוראות מעבר אשר יחייבו את המבטח להעביר מבטחים מפוליסת ביטוח ניתוחים

מ"השקל הראשון" מסוג פרט שנכרתו החל מחודש פברואר 2016, אשר חברים במקביל גם בתוכנית שב"ן, לפוליסת ניתוחים "משלים שב"ן" ברצף ביטוחים, וזאת ביום 1 ביוני 2024. כמו כן, נקבע כי מבטחים יהיו רשאים להודיע למבטח בתוך שנה ממועד ההעברה כי ברצונם לבטל את ההעברה ולחזור לפוליסה המקורית. החברה אישרה תעריפים חדשים לפוליסות ניתוחים "מהשקל הראשון" ו"משלים שב"ן" ופועלת בהתאם להוראות המעבר שנקבעו. נכון למועד זה, החברה מעריכה כי השפעת יישום חוק זה אינה צפויה להיות מהותית על יחס כושר הפירעון של החברה, אך קיימת עדיין אי וודאות לגבי השפעה זו, בין השאר, מכיוון שתקופת הוראות המעבר טרם הסתיימה.

1.6.2.7 בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד - 2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור המע"מ ושיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. לעדכון שיעור המס לא היה השפעה מהותית על יחס כושר הפירעון. יצוין שלשינוי שיעור המס קיימות השפעות רוחב על המשק אשר יבואו לידי ביטוי בשינויים במשתני השוק, בדגש על אינפלציה, עקומי ריבית ותשואות והשפעה על שיעור ההוצאות של החברה. השפעות אלו צפויות להשפיע בכיוונים מנוגדים על יחס כושר הפירעון של החברה והערכת החברה כי סך השינוי לא ישפיע באופן מהותי על יחס כושר הפירעון.

1.6.2.8 נציין כי לעניין התקינה החשבונאית החדשה (IFRS17), שתיושם בישראל החל מינואר 2025, קיים עדיין חוסר ודאות מסוים. לפרטים נוספים ראה באור 9 לדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2024. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על אופן חישוב סכום הניכוי בתקופת המעבר. נכון למועד זה קיימת אי ודאות לגבי השפעה זו.

1.6.2.9 בחודש יולי 2024 פרסם הממונה חוזר לתיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה ("החוזר"). הוראות החוזר כוללות עדכון של הנחות ברירות המחדל בעניין מערך ההנחות הדמוגרפי, אשר משמשות לחישוב ההתחייבויות והמקדמים בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. עדכון לוחות תמורת גמלאים הביא לירידה של ההון ושל יחס כושר פירעון.

2. יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

2.1 יחס כושר פירעון

באלפי ש"ח	ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
בלתי מבוקר	מבוקר	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4	14,829,951	14,019,290
הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 5	8,888,132	8,975,784
עודף	5,941,819	5,043,506
יחס כושר פירעון כלכלי (ב-%)	167%	156%
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי:		
גיוס/פדיון מכשירי הון (*)	(390,844)	291,524
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,439,107	14,310,814
עודף	5,550,975	5,335,030
יחס כושר פירעון (ב-%)	162%	159%

(*) ביום 31 ביולי 2024 בוצע פדיון מוקדם של כתבי התחייבות סדרה י', בסך של כ- 455 מיליוני ש"ח. פדיון זה מקטין את ההון המוכר ועודף ההון בכ- 391 מיליוני ₪ מאחר ונכון ליום 30 ביוני 2024 קיימת יתרת הון רובד 2 לא מנוצלת של כ- 64 מיליוני ש"ח מעבר למגבלת ההכרה בהון רובד 2 (50% מדרישות ההון בתקופת המעבר).

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. התמשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש, הוצאת עובדים לחל"ת וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרום השלכות נרחבות על ענפי פעילות רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה וכמובן גם על ביצועי השווקים הפיננסיים המקומיים מעבר להשלכות עד למועד דוח זה.

נכון למועד אישור דוח יחס כושר פירעון כלכלי השפעת עליית הריבית חסרת הסיכון הינה חיובית על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, יחד עם זאת, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מהימן את ההשפעה העתידית הכוללת של המלחמה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, בין היתר לאור התנודתיות החריפה בשווקים, חוסר הוודאות בדבר משך זמן הלחימה, עוצמתה, השפעותיה של המלחמה על תחומי הפעילות של החברה ועל משתנים אקסוגניים נוספים כגון השווקים הפיננסיים וכן, ביחס לצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלה ו/או בנק ישראל. לפירוט מבחני הרגישות של יחס כושר הפירעון הכלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים ראה דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2023.

למידע נוסף אודות השלכות מלחמת "חרבות ברזל" ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים ביניים ליום 30 בספטמבר, 2024 ולדוח הדייקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2024.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 8 להלן.

שינויים עיקריים בעודף ההון וביחס כושר פירעון כלכלי לעומת 31 בדצמבר 2023:

- השפעות פיננסיות ובפרט העלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון הביא לעליה מהותית בעודף ההון ושל יחס כושר הפירעון הכלכלי.
- התכלות הסיכונים הנובעים מפעילות ביטוח שנמכרה בעבר במוצרי חיים ובראות הובילה לגידול בהון הכלכלי ולקטיון בדרישות ההון ומרווח הסיכון (RM) ובסך הכל מביא לעליה בעודף ההון ושל יחס כושר הפירעון.
- ביטולים מוגברים במוצרי הסיכונים ובמוצרי חסכון הביאו לירידה של יחס כושר הפירעון.
- רווחיות שוטפת בביטוח כללי הביאה לעליה של ההון ושל יחס כושר פירעון.
- תיקון הוראות החוזר המאוחד בעניין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ובקרנות הפנסיה הביא לירידה של ההון ושל יחס כושר פירעון.
- בעקבות השינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון חישה החברה מחדש את סכום הניכוי ליום 30 ביוני 2024. העדכון הנ"ל הביא לירידה של ההון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון.
- לפרטים בדבר דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדיווח ראה סעיף 8.1 להלן.

עדכון בדבר שימוש במחוללי תרחישים כלכליים בחישוב יחס כושר פירעון כלכלי של החברה

כמוסבר בסעיף 3.1.1. להלן, חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובראות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל². קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות ("מודלים סטוכסטיים") ובהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית, השתמשה החברה בתוחלת של כל גורם רלוונטי ("מודלים דטרמיניסטיים").

כחלק מהמשך פיתוח ושדרוג החישובים, בתקופת הדוח, החברה חישה במקביל, בהתבסס על מודל סטוכסטי, אומדן מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים³), אשר במידה והיה נכלל בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2024 השפעתו מוערכת בתוספת שיעור של כ-17%, ללא התחשבות בהוראות המעבר, ובתוספת שיעור של כ-9%, עם התחשבות בהוראות המעבר.

בהתאם למתווה שנתקבל מהממונה בחודש נובמבר 2023, יישום המודל הסטוכסטי לא יובא בחישוב יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות המעבר, במשך 3 מועדי דיווח, אולם תוסיף החברה גילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי אודות השפעותיו. בשלב זה, החברה בחרה לא לכלול זאת גם במסגרת החישוב עם התחשבות בהוראות המעבר.

יצוין, כי נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים של עקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ויחושב מחדש בכל תקופת דיווח.

לאור זאת החל מהדיווח ליום 31 בדצמבר 2024 ניתן יהיה להביא בחשבון את המודל הסטוכסטי בחישוב יחס כושר פירעון בכפוף לסיום הביקורת של רשות שוק ההון.

2. חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

3. ראה סעיף 6.1.2.3 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה

כאמור, החברה השלימה את החישוב הסטוכסטי על בסיס יישום מחולל תרחישים כלכלי (Economic Generator Scenario)⁴, לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיוק, איתנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי. המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה זקיפת דמי ניהול משתנים עתידיים). במודל הסטוכסטי, התשואה שמשמשת בסיס לחישוב הינה ללא שינוי לעומת המודל הדטרמיניסטי. עם זאת, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח והשפעתם על זקיפת דמי הניהול המשתנים. לצורך בניית המודל הסטוכסטי החברה בחרה מודלים כלכליים הולמים לסוגי נכסיה. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כיוולם ובדיקתם נעזרה החברה בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

2.2 סף ההון (MCR)

ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	באלפי ש"ח
בלתי מבוקר	מבוקר	
2,222,033	2,243,946	סף ההון (MCR) - ראו סעיף 6.1
10,830,292	10,271,712	הון עצמי לעניין סף ההון - ראו סעיף 6.2

4. כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק, 2 סימן 2) להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

3. מאזן כלכלי

אלפי ש"ח	סעיף הרחבה	ליום 30 ביוני 2024		ליום 31 בדצמבר 2023	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
נכסים:					
נכסים בלתי מוחשיים	3	806,171	77,256	798,905	91,085
הוצאות רכישה נדחות	4	1,977,905	-	1,941,135	-
רכוש קבוע	8	166,265	148,504	166,395	146,102
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח:					
חברות מנהלות	5	858,702	336,602	842,972	310,001
חברות מוחזקות אחרות	5	72,292	70,135	72,148	68,936
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח		930,994	406,737	915,120	378,937
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה		3,876,691	3,876,691	3,838,728	3,838,728
נדל"ן להשקעה אחר		1,514,022	1,514,022	1,493,689	1,493,689
נכסי ביטוח משנה		3,808,071	2,894,202	3,805,186	3,023,560
חייבים ויתרות חובה	13	2,520,745	2,520,745	2,916,133	2,916,133
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה		84,039,206	84,039,206	84,133,182	84,133,182
השקעות פיננסיות אחרות:					
נכסי חוב סחירים		5,999,218	5,999,218	6,321,705	6,321,705
נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות	6	8,144,663	8,155,981	7,693,941	7,729,624
אג"ח מיועדות	7	14,669,432	18,453,273	14,441,158	19,346,207
מניות		1,715,650	1,715,650	1,645,575	1,645,575
אחרות		5,759,775	5,759,775	5,646,414	5,646,414
סך כל השקעות פיננסיות אחרות		36,288,738	40,083,897	35,748,793	40,689,525
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה		4,583,773	4,583,773	4,417,868	4,417,868
מזומנים ושווי מזומנים אחרים		2,082,272	2,082,272	1,784,047	1,784,047
נכסים אחרים	14	323,436	598,143	328,019	602,389
סך כל הנכסים		142,918,289	142,825,448	142,287,200	143,515,245
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה		93,999,149	94,013,397	94,008,373	94,073,890

3. מאזן כלכלי

אלפי ש"ח	סעיף הרחבה	ליום 30 ביוני 2024		ליום 31 בדצמבר 2023	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
הון:					
הון רובד 1 בסיסי		6,939,124	10,075,385	6,782,295	9,425,233
סך הכל הון		6,939,124	10,075,385	6,782,295	9,425,233
התחייבויות:					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	10,1	32,025,089	26,476,418	31,705,888	28,046,483
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	10,1	92,655,433	90,190,607	91,674,816	89,914,670
מרווח סיכון (RM)	9	-	6,294,247	-	6,865,632
ניכוי בתקופת הפריסה	2	-	(2,882,595)	-	(4,115,103)
התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו	11	614,503	2,564,215	559,577	2,212,347
זכאים ויתרות זכות	13	4,722,049	4,601,459	6,076,610	5,958,647
התחייבויות פנינסיות	12	5,566,266	4,966,274	5,093,716	4,661,328
התחייבויות אחרות	14	395,825	539,438	394,298	546,008
סך כל ההתחייבויות		135,979,165	132,750,063	135,504,905	134,090,012
סך כל ההון וההתחייבויות		142,918,289	142,825,448	142,287,200	143,515,245

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2023:

להסברים אודות שינויים עיקריים בהון רובד 1, והשפעות משמעותיות על מרכיבי יחס כושר פירעון כלכלי ראה סעיפים 2.1 לעיל ו 3 להלן.

3.1 מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (פרק 1 חלק 2 של שער 5) (להלן – "פרק מדידה בחוזר המאוחד"), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחלק א' של משטר כושר פירעון כלכלי כדלהלן:

3.1.1 סעיף הרחבה 1 - התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חישוב התחייבויות הביטוח נעשה על בסיס הערכה מיטבית, המבוססת על הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. חישוב התחייבויות הביטוח בוצע בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות SLT בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של ה-EV בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE בפרק המדידה בחוזר המאוחד.

מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 35 לדוחות השנתיים של החברה לשנת 2023.

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון אומדן תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים. ההנחות המשמשות את המודל כוללות, בין היתר, הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תמותה ותחלואה, ונקבעות על-פי ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך

5. חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1.6 לעיל.

3.1.1.1 מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

3.1.1.1.1 ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות. נציין כי, ישנה אפשרות לתרחישים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריכה וכן את מידת השפעתם של אירועים אלה. אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.

3.1.1.1.2 בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.

3.1.1.1.3 קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים קיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.

3.1.1.1.4 תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מחקרים בעיקר בהתאם לניסיון של השנים האחרונות ועל מיטב הידיעה של ההנהלה. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

3.1.1.1.5 בהקשר זה יש להדגיש כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל סולבנסי (המודל הסטנדרטי) והקורלציות עליהן מתבסס המודל עבור דרישות ההון, הוגדרו על ידי הממונה ואינם משקפים את ניסיון החברה בפועל.

3.1.1.2 הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

3.1.1.2.1 אופן קביעת ההנחות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמורה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו') והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכו').

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

3.1.1.2.2 הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון מותאמת. עקום זה מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון") עד לנקודת ה-Last Liquidity Point בשנה 10- (להלן "LLP"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA), הכל כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשוויין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

- שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

3.1.1.23 הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכם הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

3.1.1.24 הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות).
- תמותת גמלאים ופעילים.
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות.
- שיעורי מימוש ומסלולי גמלא.

3.1.1.25 הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם – בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

3.1.2 סעיף הרחבה 2 - ניכוי בתקופת הפריסה

הניכוי בתקופת הפריסה חושב מחדש ליום 30 ביוני, 2024, כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות.

בעקבות השינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ביחס למועד החישוב הקודם (דצמבר 2023), חישוב החברה מחדש את ערכו של הניכוי ליום 30 ביוני 2024. הניכוי האמור מופחת באופן ליניארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המפוחתת המשקפת 9 שנים ליום 30 ביוני 2024 הינה 2,883 מיליוני ש"ח.

גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקים ובאישור תקופתי של הממונה.

3.1.3 סעיף הרחבה 3 - נכסים בלתי מוחשיים

חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

3.1.4 סעיף הרחבה 4 - הוצאות רכישה נדחות

מוערכות בשווי אפס, באופן עקבי עם הערכת ההתחייבויות הביטוחיות כמתואר בסעיף (1) לעיל.

3.1.5 סעיף הרחבה 5 - השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח

חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח מוערכות בהתאם לשיטת השווי המאזני המותאם. כלומר, החלק היחסי של חברת הביטוח בעודף הנכסים על ההתחייבויות של החברה המוחזקת ללא התחשבות בנכסים בלתי מוחשיים. בחברות מנהלות של קופות גמל ופנסיה נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת המוניטין שנוצר בעת הרכישה. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.

3.1.6 סעיף הרחבה 6 - נכסי חוב בלתי סחירים שאינם אג"ח מיועדות

מוצגים במאזן הכלכלי בשווי הוגן בהתאם לעקרונות שבביאור 14(ו) לדוחות הכספיים השנתיים של החברה.

3.1.7 סעיף הרחבה 7 - אג"ח מיועדות

מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן בהתבסס על ההנחות ששימשו בחישוב ה-BE של ההתחייבויות הביטוח שובגין החברה זכאית לאג"ח מיועדות.

3.1.8 סעיף הרחבה 8 - רכוש קבוע

נכסים עבורם קיים שוק פעיל משוערכים בהתאם לשווי ההוגן. נכסים שלהערכת החברה לא קיים עבורם שוק פעיל מוערכים בשווי אפס.

3.1.9 סעיף הרחבה 9 - מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. ה-Risk Margin מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VAN. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכוני המודל הסטנדרטי על פני ציר הזמן. התחשיב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכוני שוק⁶.

3.1.10 סעיף הרחבה 10 - התחייבויות תלויות

לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף 1.6.2.4 לעיל.

3.1.11 סעיף הרחבה 11 - התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו

החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים והתחייבויות במאזן הכלכלי, לרבות בגין סכום הניכוי, לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בהנחייה, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

3.1.12 סעיף הרחבה 12 - התחייבויות פיננסיות

משוערכות לפי ריבית חסרת סיכון, בתוספת המרווח ביום ההנפקה, ללא הכרה בשינויים בסיכון האשראי של החברה.

3.1.13 סעיף הרחבה 13 - חייבים וזכאים בעלי מח"מ קצר משנה

בהתאם להנחייה, החברה לא חישה שווי הוגן לפריטים בעלי מח"מ קצר משנה.

3.1.14 סעיף הרחבה 14 - נכסים אחרים והתחייבויות אחרות

נכסים והתחייבויות המטופלים בהתאם לתקן בינלאומי IFRS16 משוערכים לפי שווי הוגן.

3.2 הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 30 ביוני 2024		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
בלתי מבוקר		
באלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:		
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	20,076,783	(245,326)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר (NSLT)	6,399,635	2,657,874
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	26,476,418	2,412,548
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)		
	90,190,607	481,654
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	116,667,025	2,894,202
		113,772,823

6. בהתאם להנחייה יש להניח שהחברה הרוכשת תבחר נכסים שיקטינו את ההון הנדרש לכושר פירעון בשל סיכוני שוק.

ליום 31 בדצמבר 2023		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ברוטו	ביטוח משנה	שייר
מבוקר		
באלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:		
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	21,398,447	21,695,533
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר (NSLT)	6,648,036	3,766,596
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,046,483	25,462,129
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	89,914,670	89,475,464
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	117,961,153	114,937,593

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2023:

עליית עקום הריבית חסרת הסיכון הביא להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות של החברה ומנגד האינפלציה בפועל בחציון הראשון ותשואות חיוביות בתיקי העמיתים הגדילו את ההתחייבויות הביטוחיות של החברה. למידע נוסף אודות השינויים ראה סעיף 2.1 לעיל.

4. הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 30 ביוני 2024			
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
הון רובד 1	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
בסיסי	נוסף		
הון עצמי	10,075,385	4,508,400	15,041,659
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(147,374)	-	(147,374)
הפחתות (ב)	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	(64,334)	(64,334)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	9,928,011	4,444,066	14,829,951
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	5,795,080		5,795,080

ליום 31 בדצמבר 2023			
מבוקר			
באלפי ש"ח			
הון רובד 1	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
בסיסי	נוסף		
הון עצמי	9,425,233	4,196,368	14,086,561
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(67,271)	-	(67,271)
הפחתות (ב)	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	-	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	9,357,962	4,196,368	14,019,290
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	5,947,271		5,947,271

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2023:

גורמים שתמכו בבניית כרית ההון

- עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון הביאה לעליה בהון רובד 1 של החברה.
- התכלות עלות ההון (RM) עבור עסק קיים הביאה לעליה בהון רובד 1 של החברה.
- מכירת עסק חדש הביאה לעליה בהון רובד 1 של החברה.
- רווחיות שוטפת בביטוח כללי הביאה לעליה בהון של החברה.

גורמים ששחקו את כרית ההון

- ביטולים מוגברים במוצרי הסיכונים ובמוצרי חסכון הביאו לירידה בהון של החברה.
- בעקבות השינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון חישהבה החברה מחדש את סכום הניכוי ליום 30 ביוני 2024. העדכון הוביל לירידה של ההון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון.

(א) **ניכויים מהון רובד 1** - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוץ ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח. לפרטים בדבר דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדיווח ראה סעיף 8.1 להלן.

(ב) **הפחתות** - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) **חריגה ממגבלות כמותיות** - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ד) **הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	
בלתי מבוקר	מבוקר	באלפי ש"ח
הון רובד 1:		
9,928,011	9,357,962	הון רובד 1 בסיסי לאחר ניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף:
-	-	שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף
457,874	464,960	מכשירי הון ראשוני מורכב
-	-	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
457,874	464,960	סך הון רובד 1 נוסף
10,385,885	9,822,922	סך הון רובד 1
הון רובד 2:		
-	-	הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
4,508,400	4,196,368	מכשירי הון רובד 2
-	-	מכשירי הון משני מורכב
-	-	מכשירי הון שלישוני מורכב
-	-	מכשירי הון משני נחות
(64,334)	-	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
4,444,066	4,196,368	סך הון רובד 2
14,829,951	14,019,290	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

להסבר אודות שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה סעיף 4 לעיל.

4.1 הרכב ההון המוכר

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות הוראות לעניין הרכב ההון העצמי המוכר על בסיס כלכלי, לפיהן ההון העצמי המוכר יהיה סך ההון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם לעיל:

שיעור רכיבים הכלולים בהון רובד 1, לאחר הפחתות, לא יפחת בכל עת מ-60% מ-SCR ומ-80% מ-MCR.

שיעור רכיבים הכלולים בהון רובד 2, לאחר הפחתות, לא יעלה בכל עת על 40% מ-SCR ועל 20% מ-MCR, אך תחת הוראות הפריסה, בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2022, שיעור ההון רובד 2 לא יעלה על 50% מ-SCR.

5. הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	
בלתי מבוקר	מבוקר	דרישת הון
באלפי ש"ח		
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):		
6,658,933	6,036,036	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
294,520	324,871	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
4,181,128	4,295,539	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
4,394,716	4,595,749	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
1,024,613	1,028,301	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
16,553,910	16,280,496	סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון		
(5,330,256)	(5,338,095)	הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים
38,629	45,544	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
377,102	391,451	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(2,987,045)	(2,635,176)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
		הון נדרש בשל חברות מנהלות:
227,435	223,222	כלל פנסיה וגמל בע"מ
8,357	8,342	עתודות קרן הפנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ
235,792	231,564	סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות
8,888,132	8,975,784	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 דצמבר 2023:

- גידול בדרישות ההון בסיכוני שוק נובע בעיקר מעליה ברווחיות הגלומה בפוליסות התלויות תשואה בעקבות עליית הריבית.
- קיטון בדרישות ההון לאור גידול בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה בשל עלייה של הרווחיות הגלומה.
- עלייה של עקום ריבית חסרת סיכון הביאה לקיטון של דרישות ההון הביטוחיות.

5.1 עקרונות בבסיס חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון

- החברה פועלת כעסק חי;
- מתייחס לסיכונים הנובעים מנכסים ומעסקים קיימים ומעסקי ביטוח כללי וביטוח בריאות NSLT שצפויים להיחתם במהלך 12 חודשים לאחר מועד הדוח;
- בנוגע לעסקים קיימים הוא יכסה הפסדים בלתי צפויים בלבד;
- משקף את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת ביטוח לספוג הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ומהווה את הערך בסיכון (VaR) של הון רובד 1 בסיסי של החברה, ברמת ביטחון של 99.5% על פני תקופה של 12 חודשים;
- מכסה את רכיבי הסיכון הבאים: ביטוח חיים, ביטוח בריאות, ביטוח כללי, שוק, צד נגדי, סיכון תפעולי וחברות מנהלות נשלטות;

- מתחשב באמצעים ושיטות להפחתת סיכונים בהתאם להנחייה;
- חישוב התרחישים מבוסס על הערכת הסטייה מהערכה של שווי הון רובד 1 בסיסי, על בסיס הערכת הסטיות בשווי הנכסים וההתחייבות במאזן הכלכלי בעת התממשות התרחיש. בפרט, ברכיבי סיכון חיים ובריאות SLT הערכת תוצאות התרחישים מבוססת על תוצאות המודלים לביצוע הערכה מיטבית וכפופה למגבלות ולסייגים כמפורט לעיל.

6. סף הון (MCR)

6.1 סף הון (MCR)

ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	
בלתי מבוקר	מבוקר	באלפי ש"ח
2,012,564	2,004,396	סף הון לפי נוסחת MCR
2,222,033	2,243,946	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
3,999,660	4,039,103	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
2,222,033	2,243,946	סף הון (MCR) ⁷

6.2 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 30 ביוני 2024			
בלתי מבוקר			באלפי ש"ח
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ	
10,385,885	4,444,066	14,829,951	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4
-	(3,999,659)	(3,999,659)	חריגה ממגבלות כמותיות לעניין סף הון (*)
10,385,885	444,407	10,830,292	הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2023			
מבוקר			באלפי ש"ח
הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ	
9,822,922	4,196,368	14,019,290	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4
-	(3,747,578)	(3,747,578)	חריגה ממגבלות כמותיות לעניין סף הון (*)
9,822,922	448,790	10,271,712	הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

7. אם סכום זה נמוך מההון הראשוני לפי תקנה 2 לתקנות ההון, סף ההון יהיה ההון הראשוני.

7. השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

לתיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה ראה סעיף 1.3 "הוראות בתקופת הפריסה" וסעיף 3.1.2 "ניכוי בתקופת הפריסה" לעיל.

ליום 30 ביוני 2024				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	120,078,677	(2,882,595)	-	122,961,272
הון רובד 1 בסיסי	9,928,011	1,880,893	-	8,047,118
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,829,951	1,480,238	888,812	12,460,901
הון נדרש לכושר פירעון	8,888,132	(1,001,640)	-	9,889,772

ליום 31 בדצמבר 2023				
מבוקר				
אלפי ש"ח	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	120,711,682	(4,115,103)	-	124,826,785
הון רובד 1 בסיסי	9,357,962	2,708,149	-	6,649,813
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,019,290	2,145,393	606,054	11,267,843
הון נדרש לכושר פירעון	8,975,784	(1,406,892)	-	10,382,676

שינויים עיקריים לעומת 31 בדצמבר 2023:

- חישוב מחדש של סכום הניכוי ליום 30 ביוני 2024 הקטין את השפעת הכללת הניכוי בתקופת הפריסה.

8. מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמור את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית, להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

8.1 דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה נמוך מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

8.2 מדיניות ניהול הון וחלוקת דיבידנד

ביום 28 ביוני 2023 אושרה על ידי דירקטוריון החברה מדיניות חלוקת דיבידנד בשיעור של 30%-50% מהרווח הכולל של החברה. החלוקה כפופה לכך שהחברה תעמוד ביעד הון מינימאלי בהתאם למשטר כושר הפירעון הכלכלי ללא התחשבות בהוראות הפריסה בשיעור של 110%. ובכפוף לכך שהחברה תעמוד ביעדי ההון שלה בהתחשב בהוראות הפריסה ולאחריה.

זאת בהמשך לקביעת מדיניות ניהול הון אשר על פיה טווח המטרה ליחס כושר פירעון כלכלי של החברה יעמוד בטווח של 150%-170%, כפי שאושר ביוני 2021. בנוסף, נקבע יעד יחס כושר פירעון מינימאלי יציבותי של 135%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום שנת 2032 ולאחריה.

מובהר כי אין לראות במדיניות זו התחייבות של החברה לבצע חלוקת דיבידנד. בהמשך לאמור לעיל, ביום 27 בנובמבר 2024, אישר דירקטוריון כלל ביטוח חלוקת דיבידנד בסך של כ-100 מיליוני ש"ח המהווה כ-45% מהרווח הכולל של כלל ביטוח בשנת 2023 וזאת לאחר בחינת מלוא ההיבטים לרבות עמידת כלל ביטוח ביעדי יחסי כושר פירעון כלכלי המפורטים לעיל. חלוקת דיבידנד זו נלקחה בחשבון בחישוב יחס כושר הפירעון ליום 30 ביוני 2024.

8.3 יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה:

באלפי ש"ח		ליום 30 ביוני 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
		בלתי מבוקר	מבוקר
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון		12,460,901	11,267,843
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)		9,889,772	10,382,676
עודף		2,571,129	885,167
יחס כושר פירעון כלכלי (ב-%)		126%	109%
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:			
גיוס (פדיון) מכשירי הון (*)			
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון		12,460,901	11,267,843
עודף		2,571,129	885,167
יחס כושר פירעון כלכלי (ב-%)		126%	109%
יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים)			
עודף (חוסר) הון ביחס ליעד (אלפי ש"ח)		1,582,152	(153,101)
		110%	110%

(*) ביום 31 ביולי 2024 בוצע פדיון מוקדם של כתבי התחייבות סדרה י', בסך של כ-455 מיליוני ש"ח. לפדיון זה אין השפעה על עודף ההון ויחס כושר פירעון כלכלי, מאחר ונכון ליום 30 ביוני 2024 קיימת יתרת הון רובד 2 לא מנוצלת של כ-552 מיליוני ש"ח מעבר למגבלת הון רובד 2 (40% מדרישת ההון בחישוב ללא תקופת המעבר).

שינויים מהותיים לעומת 31 בדצמבר 2023:

להסבר בגין שינויים עיקריים ראה סעיף 2.1 לעיל למעט השפעת סכום הניכוי שאינה רלוונטית לחישוב ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה.

27 בנובמבר 2024				
תאריך אישור הדוחות הכספיים	חיים סאמט	יורם נוה	ערן צ'רנינסקי	אבי בן נון
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	מנהל למנכ"ל	מנהל חטיבה פיננסית	מנהל סיכונים ראשי

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ | ראול ולנברג 36 | קריית עתידים, מגדל 8, תל אביב
טל. 03-6387777 | *5454 | פקס. 03-6387676
clal.co.il